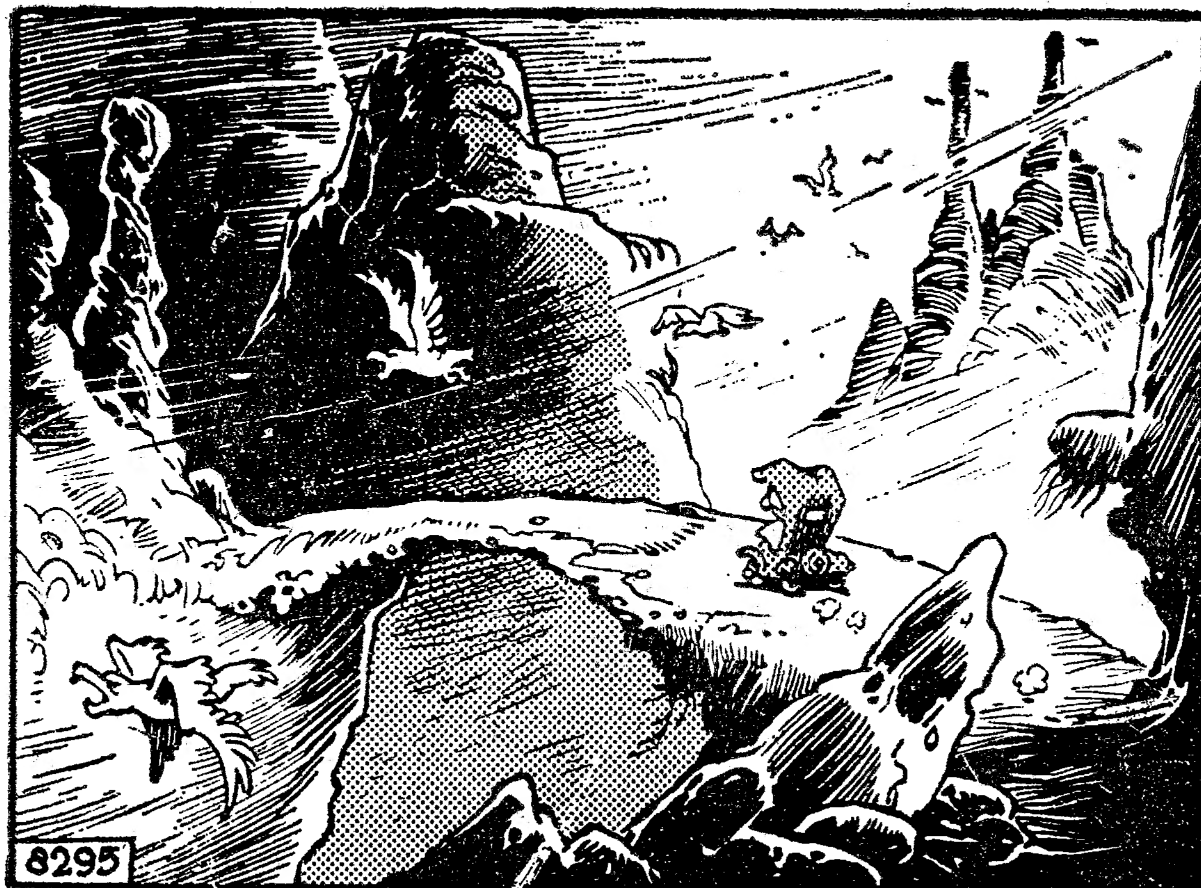
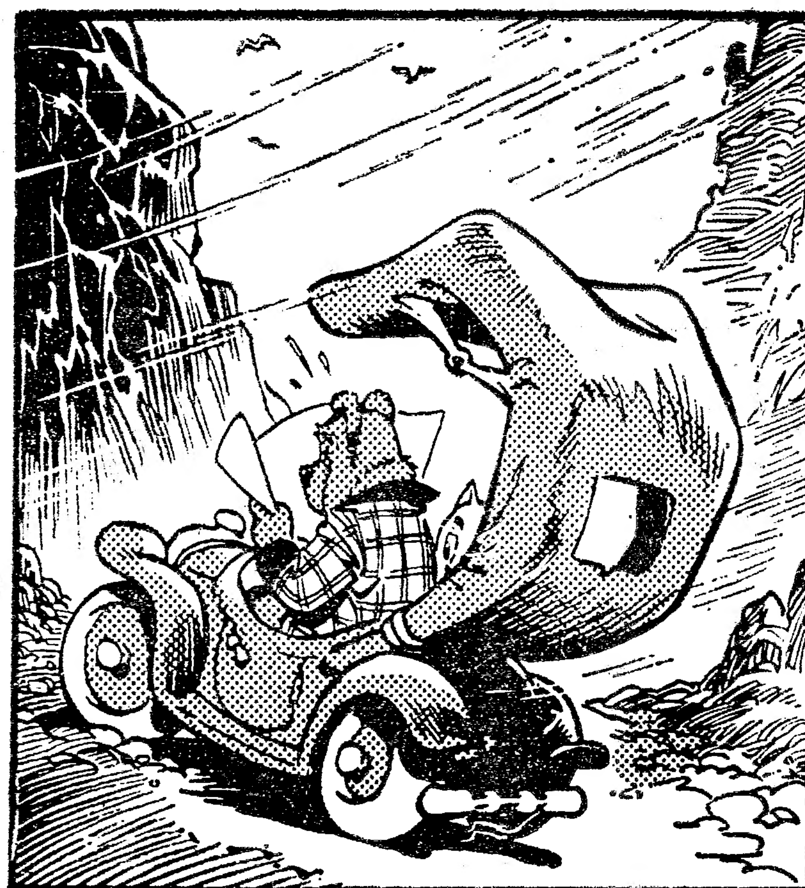
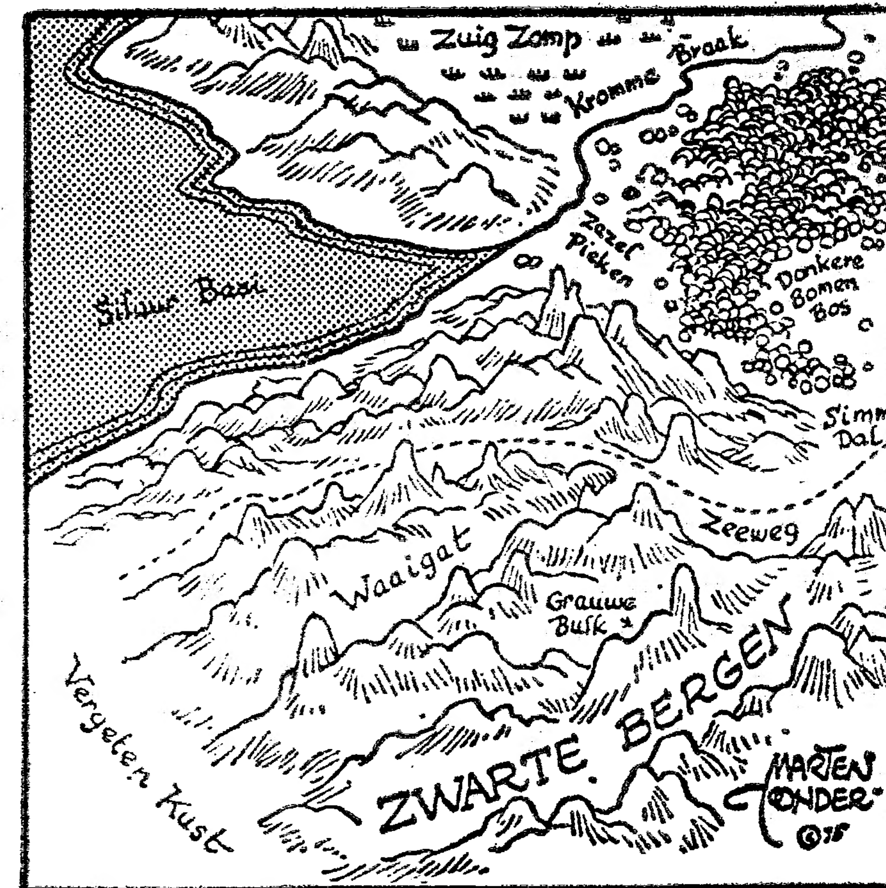

8295. De herberg bood weinig gerief en de volgende morgen besloot heer Bommel dan ook om de rest van zijn vakantie aan zee door te brengen.

„Van dat dal hebben we nu wel genoeg gezien", sprak hij toen ze in de Oude Schicht westwaarts reden. „Het bood niet de ontspanning die ik in mijn druk bezet leven nodig heb. We gaan heerlijk luieren aan het strand, jonge vriend. Liggen in de zon en spelevaren op de rimpelloze baren. Een zacht briesje om de slapen om het denkleven te verfrissen.."

„Hm", zei Tom Poes. „Een zacht briesje? Het waait hier nogal hard, een koude noordenwind, zou ik zeggen".

Deze opmerking ontstemde Heer Ollie natuurlijk, maar een krachtige windstoot die aan het kapje rukte, legde hem het zwijgen op. Hij bracht zijn voertuig tot stilstand en vouwde zijn kaart uit.

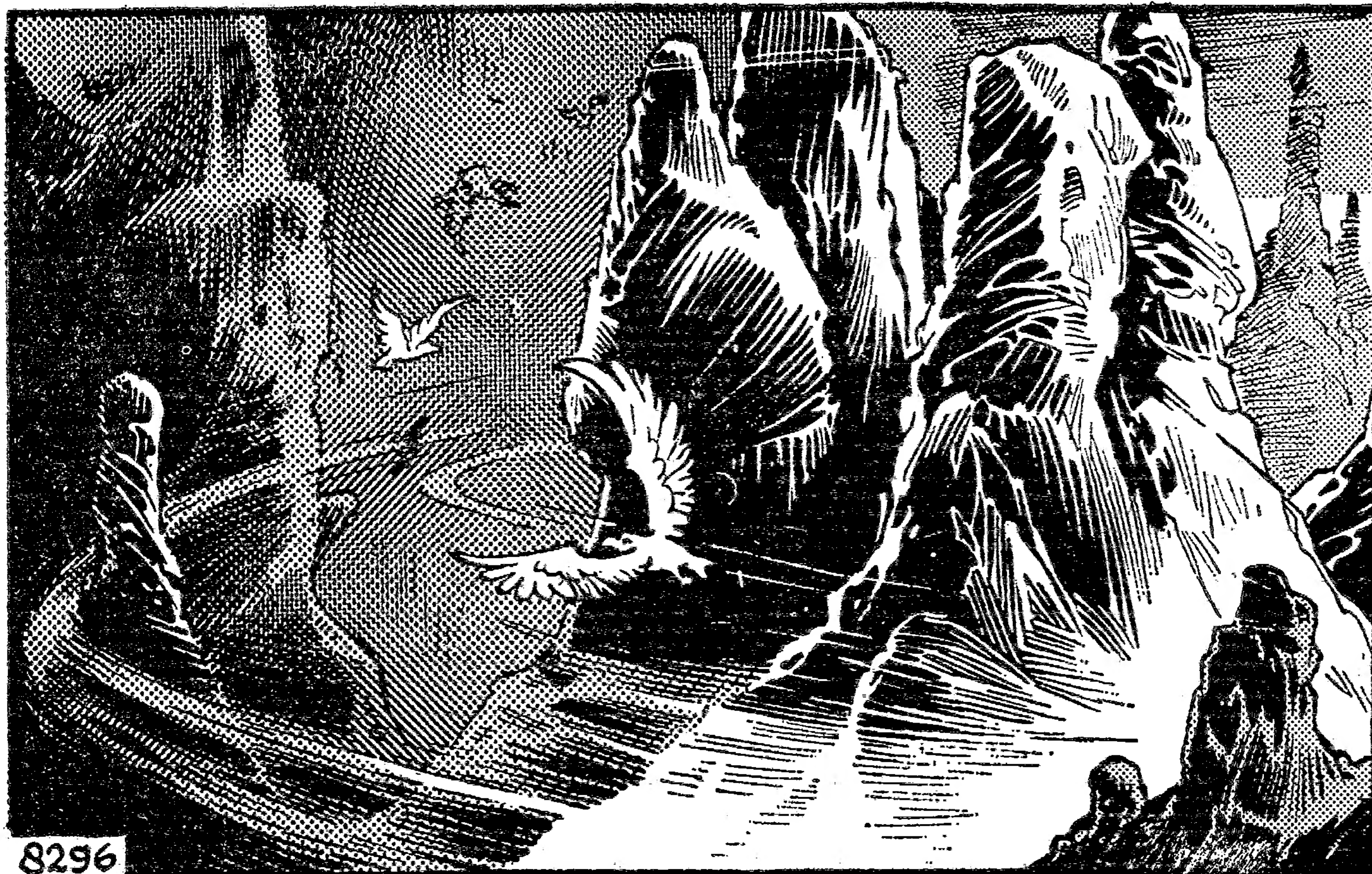
„De zeeweg voert door een pas", verklaarde hij. „Heel begrijpelijk, dat het hier een beetje tocht. Maar als we de bergen eenmaal achter ons hebben..."

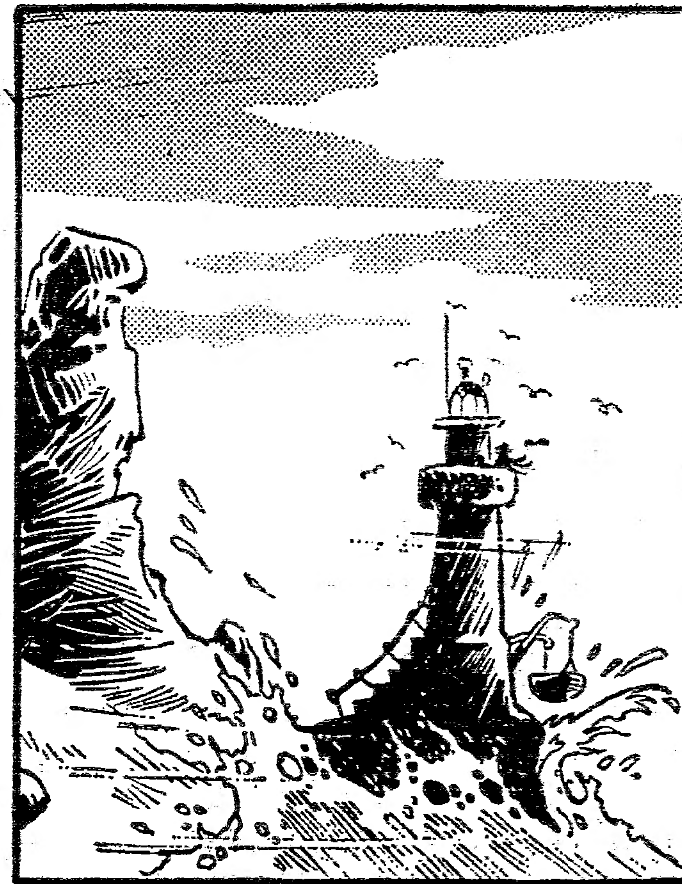
Hij zweeg, want het viel hem plotseling op, dat de kaart in het zuidwesten niet was afgemaakt, zodat hij niet kon nagaan waar de zeeweg op het strand uitkwam.

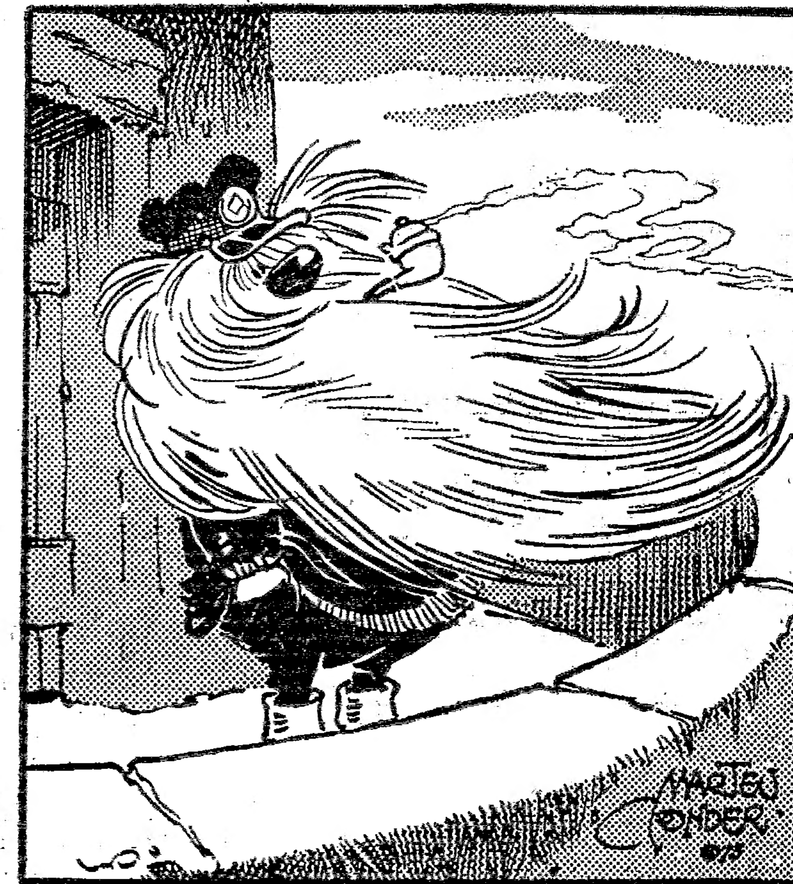
„De slordigheid", mompelde hij „Daar betaalt men nu zijn dure geld voor!"

Ontstemd schakelde hij in en reed verder, want door zo'n kleinigheid liet hij zijn plannen niet dwarsbomen, dat valt te begrijpen. Toch had hij beter kunnen omkeren, want door zijn koppigheid werd het contact met hem enige tijd onderbroken. Deze ware geschiedenis zal dan ook pas op woensdag 9 juli kunnen worden vervolgd.

750609

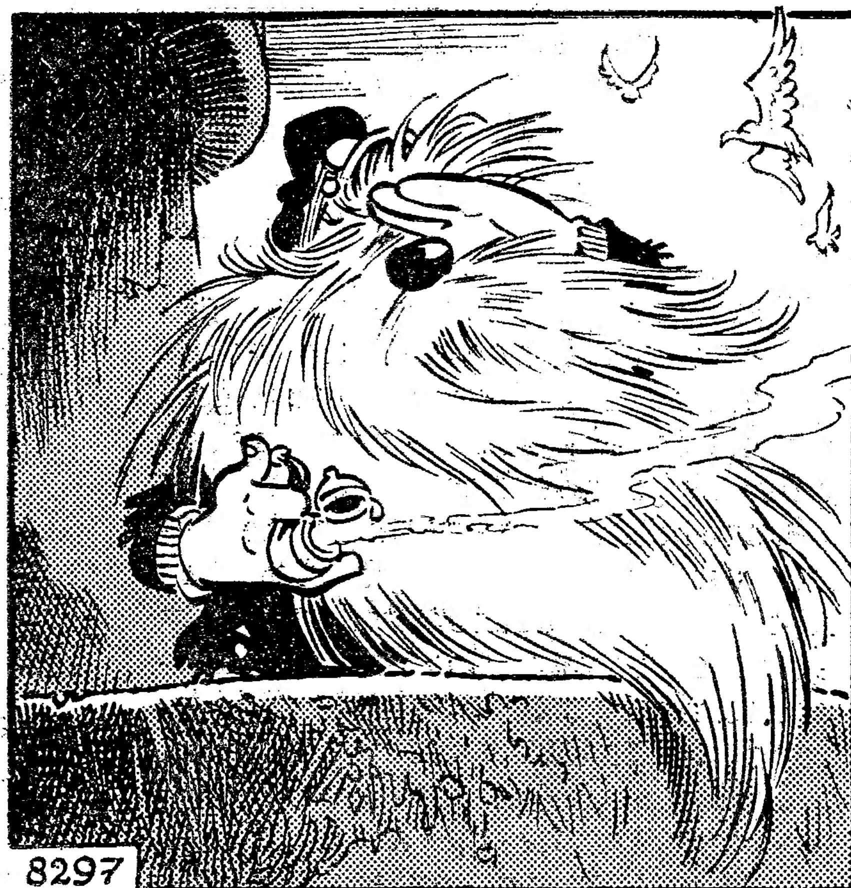

8296 In het noordwesten, waar de Zwarte Bergen in de zee uitlopen, bevindt zich een diepe kloof, die Waaigat genoemd wordt. Oude zeelieden zeggen dat daar de orkanen geboren worden, maar de geleerden spreken dit tegen. Wetenschappelijk is slechts vastgesteld dat het er altijd waait — uit het zuiden, wanneer de wind van de zee komt, en uit het noorden, wanneer het een landwind is.
Een prettige plek is het dan ook niet; reizigers en toeristen nemen een andere weg als ze naar het noorden moeten, en schepen blijven ver uit de buurt van de klippen, die de kust onveilig maken. Toch staat er een vuurtoren op de uiterste punt van de rotsen. Het is een sterk bouwwerk, dat eeuwig door de elementen gegeseld wordt en dat bij het vallen van de avond een onzeker schijnsel over de branding werpt.
Op de ochtend dat dit ware verhaal begint, kon men de vuurtorenwachter op zijn omloop aantreffen. Zoals zijn gewoonte was, praatte hij tot zichzelf om het spreken niet te verleren. Want de beklagenswaardige was door de overheid vergeten en nimmer afgelost, zodat hij tot eenzelvigheid vervallen was.
„Wind gaat omlopen'', verklaarde hij. „Geen wind zonder keerwind. Dat brengt verandering, Sippe. Dat brengt verandering.''
Hij luisterde even, maar het enige antwoord dat hij kreeg, was het gekrijs van de meeuwen.

750709

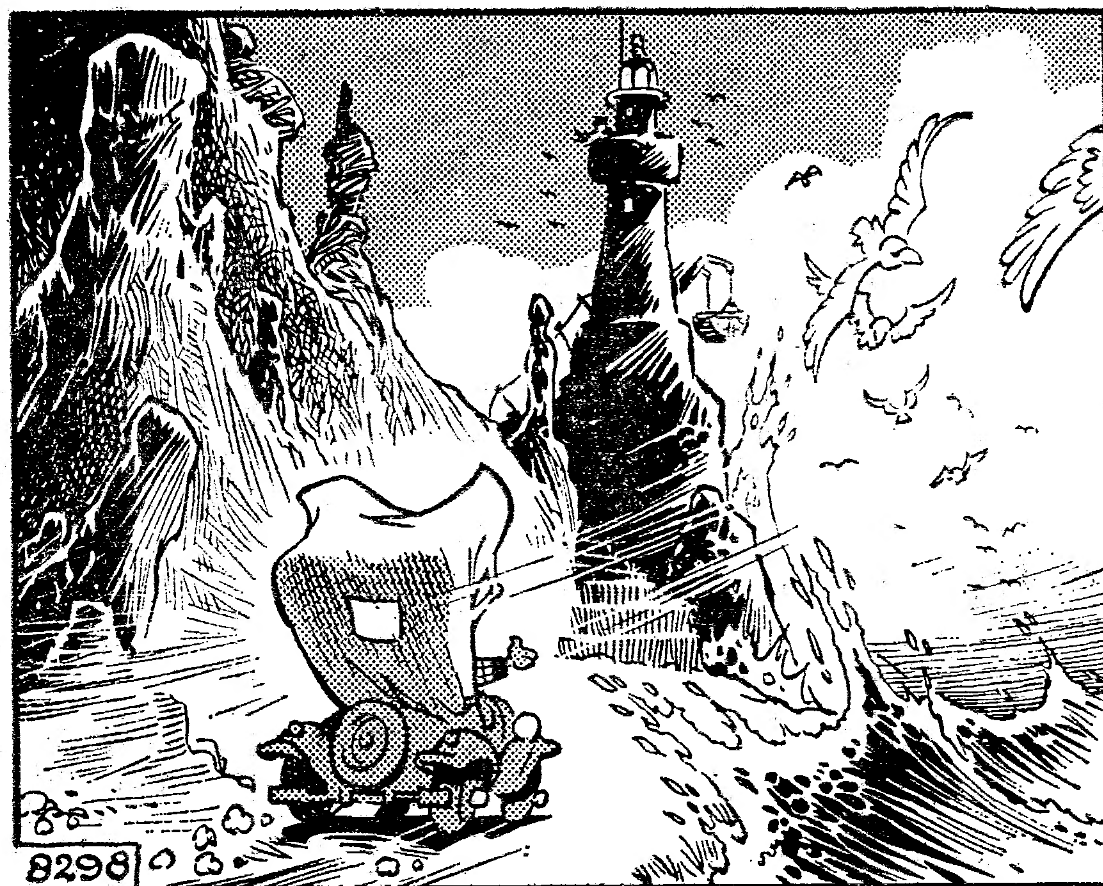

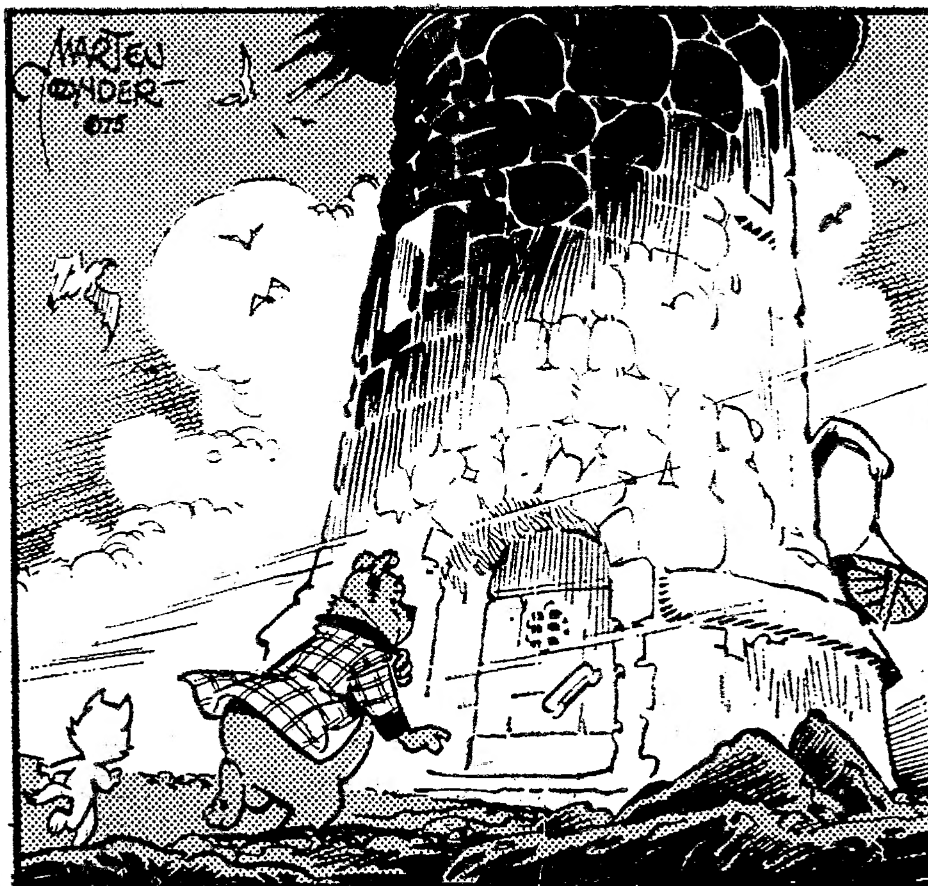

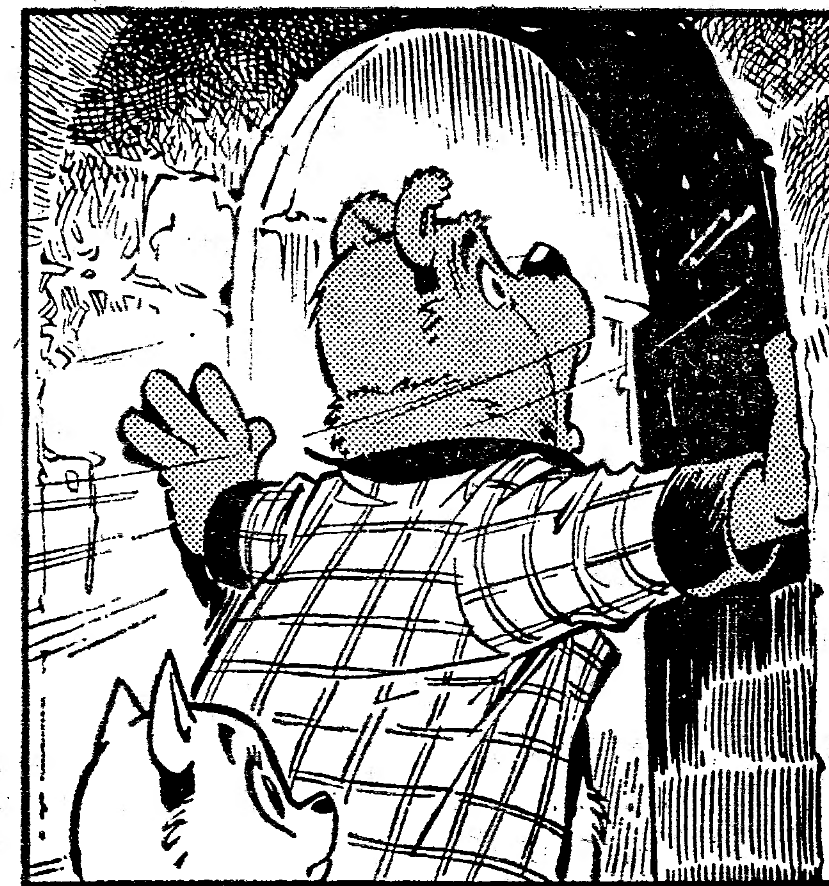

8297 De vuurtorenwachter schuifelde met fladderende baard over de omloop, totdat hij een blik landinwaarts kon werpen.
„Daar beweegt iets", sprak hij, en hij schoof zijn haargroei wat opzij om beter te kunnen kijken. „Daar komt een tuig aan, Sippe. Daar beweegt iets!"
Overmand door ontroering bleef de grijsaard staan. Het was lang geleden dat hij een automobiel gezien had, en het was dan ook geen wonder dat hij zijn ogen niet kon geloven. Trouwe lezertjes zullen echter de Oude Schicht hebben herkend, die de rotsbrug gepasseerd was en nu over het hobbelige bergpad naderde.

„Het valt me bitter tegen", zei heer Bommel, die achter het stuur zat. „Is dit nu de kustweg naar de zee waarvan ik mij zoveel had voorgesteld? Na alle spanningen waaraan ik ben blootgesteld, had ik echt behoefte aan een fraaie badplaats. Spelevaren in de zomerbries, dat is wat mij voor ogen zweefde. Maar waar is het strand? Zie jij iets dat er op lijkt, jonge vriend?"

„Hm", zei Tom Poes. „Misschien hebt u de verkeerde weg genomen. De diepe kloof waar we overheen kwamen, is het Waaigat, en daar worden de orkanen geboren."

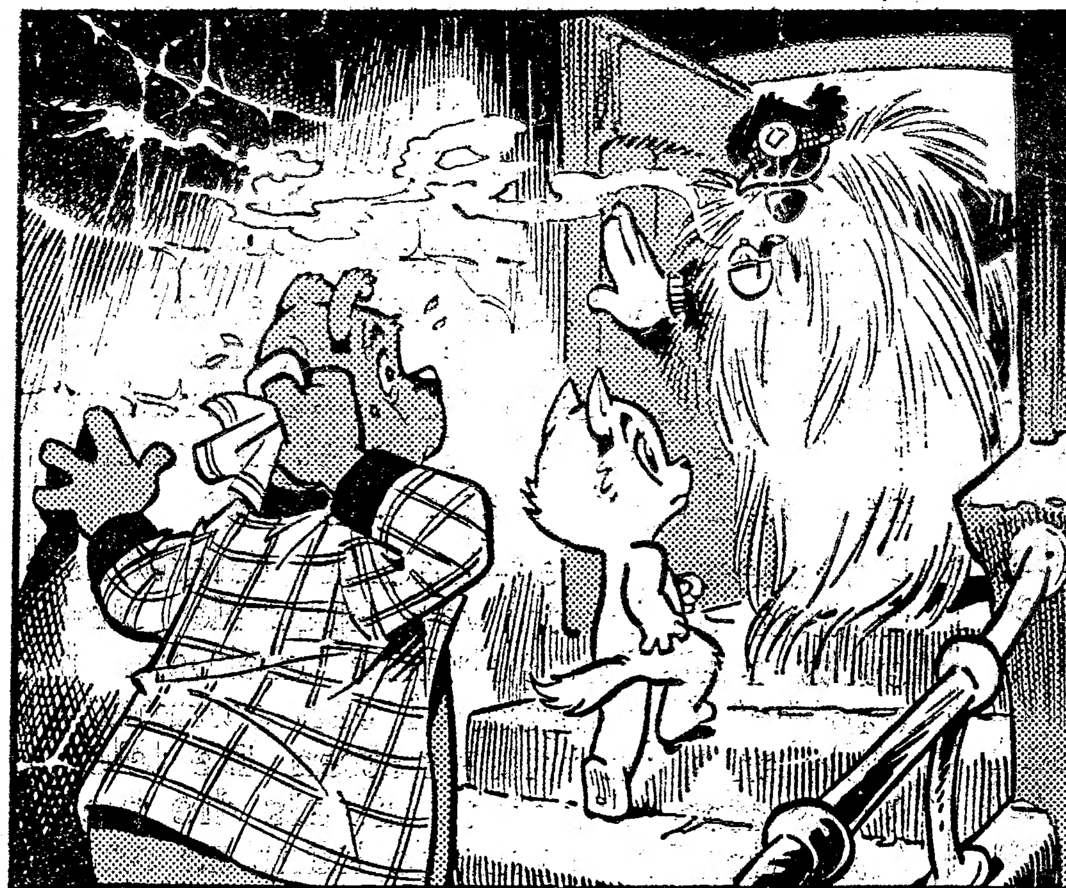
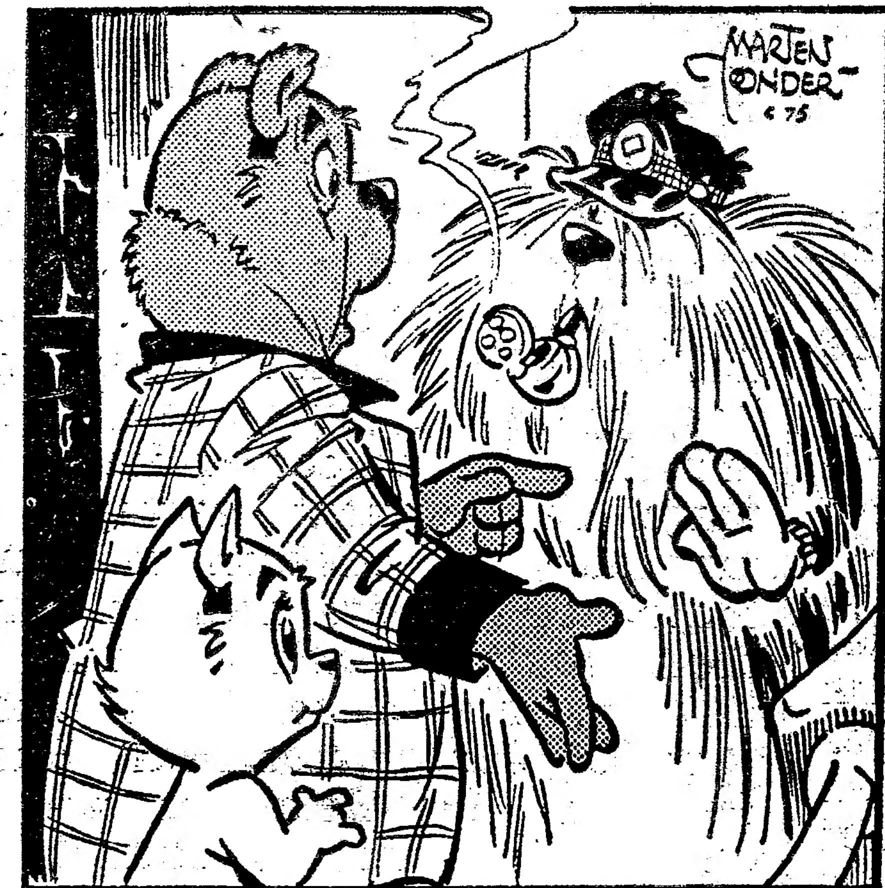

8298 ,,Mooi is dat!", mompelde heer Ollie met dunne lippen. Hij staarde met grote wilskracht op het midden van de weg om de afgrond naast hem niet te zien en nam voorzichtig een bocht in het bergpad.
,,Natuurlijk krijg ik de schuld weer", hernam hij. ,,En dat, terwijl het allemaal van de kaart komt die bij dat kruispunt ophoudt. Deze weg staat er niet op, bedoel ik. En mijn benzine is haast op, en mijn zenuwgestel ook. Je moest je schamen!"
,,Daar is een vuurtoren", zei Tom Poes troostend. ,,Misschien kunnen ze ons daar verder helpen."
Dit vooruitzicht monterde de uitgeputte heer weer een beetje op, en hij slaagde erin zijn voertuig aan de voet van de toren tot staan te brengen.

De branding dreunde tegen de rotsen en de wind rukte aan zijn jaspanden, zodat hij zich met moeite naar het bouwwerk worstelde.

,,Orkaan!" riep hij boven het geweld der elementen uit. ,,Heel vreselijk. Als we geen hulp krijgen, bedoel ik. Dan vergaan we!"
Maar gelukkig bereikte hij ongedeerd de deur van de vuurtoren en rukte die open. Daar binnen was het koud en vochtig en de wind sloeg joelend naar binnen.
,,Joehoe!", riep heer Bommel in de duisternis. ,,Is daar iemand?".
Maar zijn stem verwoei in de huilende luchtstroom en er kwam geen antwoord.

8299. „Laten we de trap opgaan", stelde Tom Poes voor, terwijl hij vlug de deur sloot. „Als hier iemand woont, zal hij boven wel zijn kamer hebben." Heer Ollie knikte en begon te klimmen. Dat viel niet mee, want de treden waren steil en smal, en het enige licht dat er was viel door de kleine raampjes naar binnen.

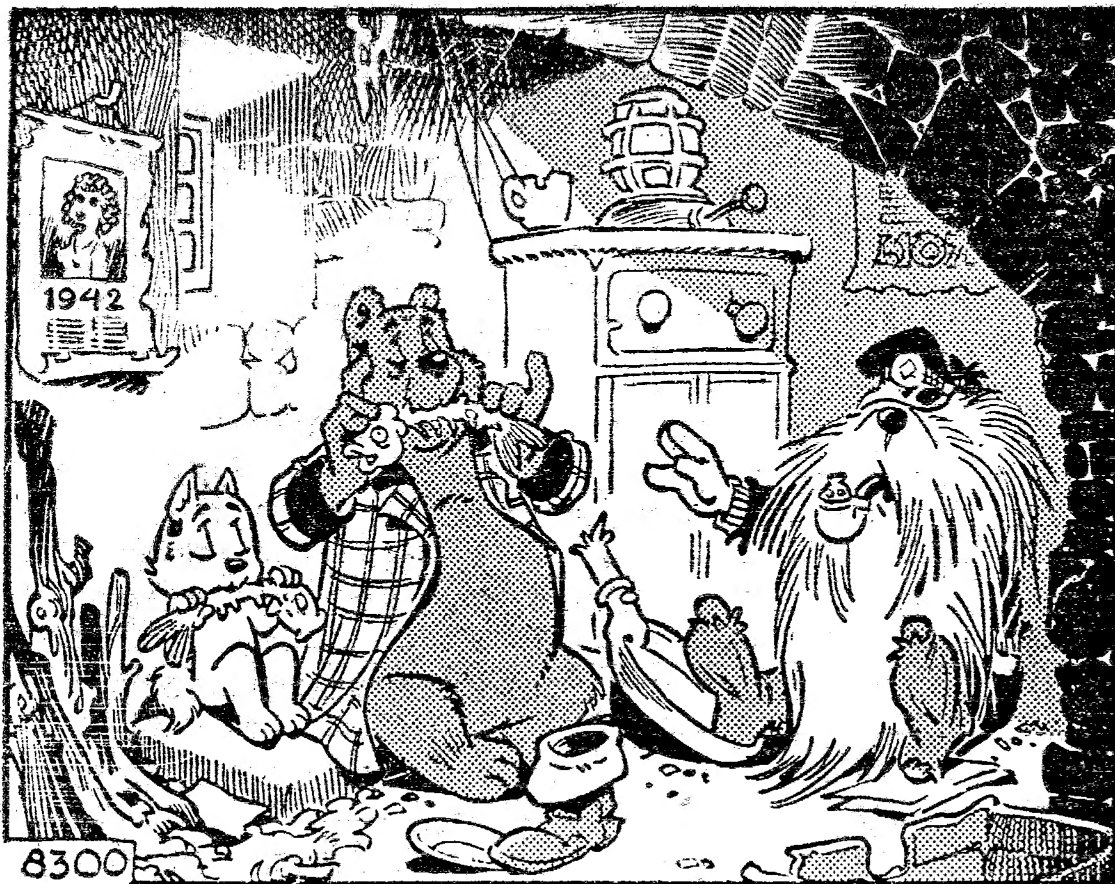
„Dit is.. erg vermoeiend", hijgde hij. „De orkaan is op mijn.. op mijn luchtpijp geslagen. Een versterkend maal.. anders red ik het niet..".

Op dat moment werd er aan het einde van de trap een deur geopend en er verscheen een behaarde grijsaard op de drempel.

„Is dat de aflossing?" vroeg hij met dunne stem.

Heer Bommel keek geschokt naar de havenloze gestalte, maar toen vond hij zijn adem terug. „Mijn naam is Olivier B. Bommel", sprak hij. „Geen aflossing nee. We zijn verdwaalde reizigers en we zoeken de weg. En voedsel en benzine, natuurlijk. We zullen ervoor betalen, dat spreekt."

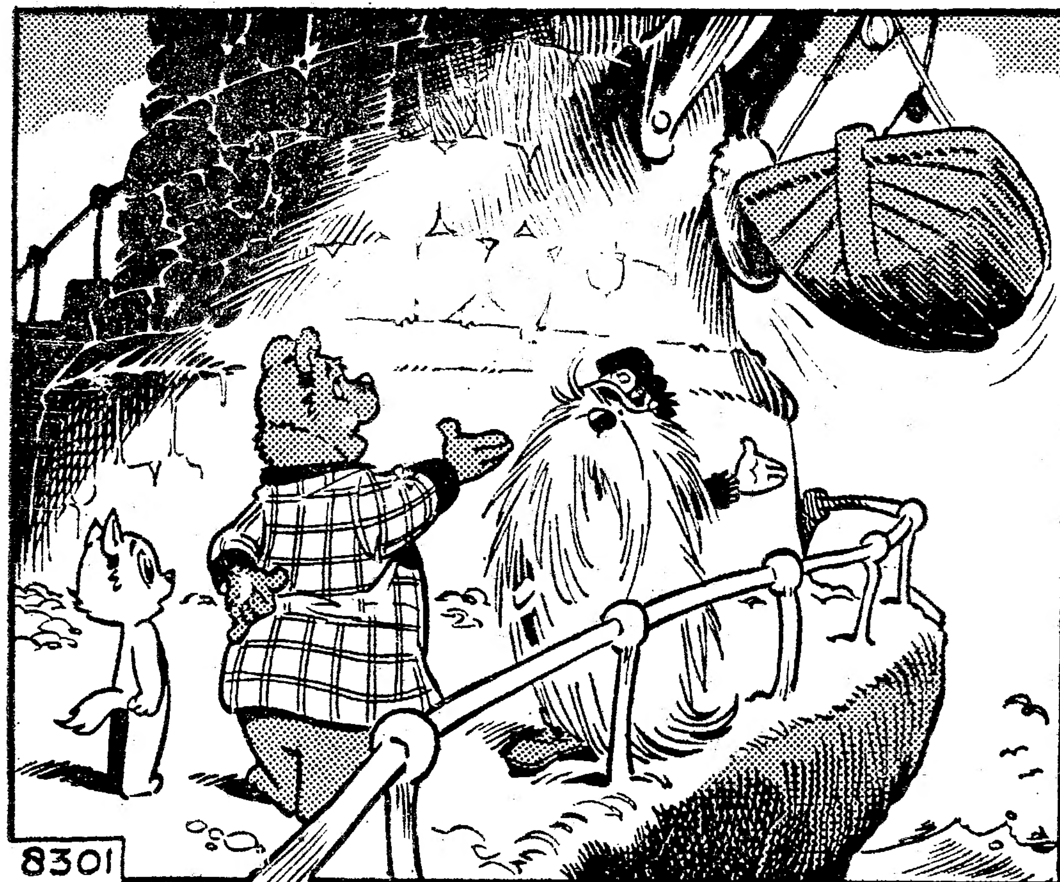
„Dat spreekt", herhaalde de oude en hij stiet een vreugdeloos lachje uit. „Geen aflossing, nee. Sip Misser wordt niet afgelost. Jullie kunnen een vis krijgen, want het is lang geleden dat ik een levend wezen gesproken heb. Lang geleden. Maar benzine is er niet. Ik stook het vuurtorenlicht met aanspoelend wrakhout. Kom binnen."

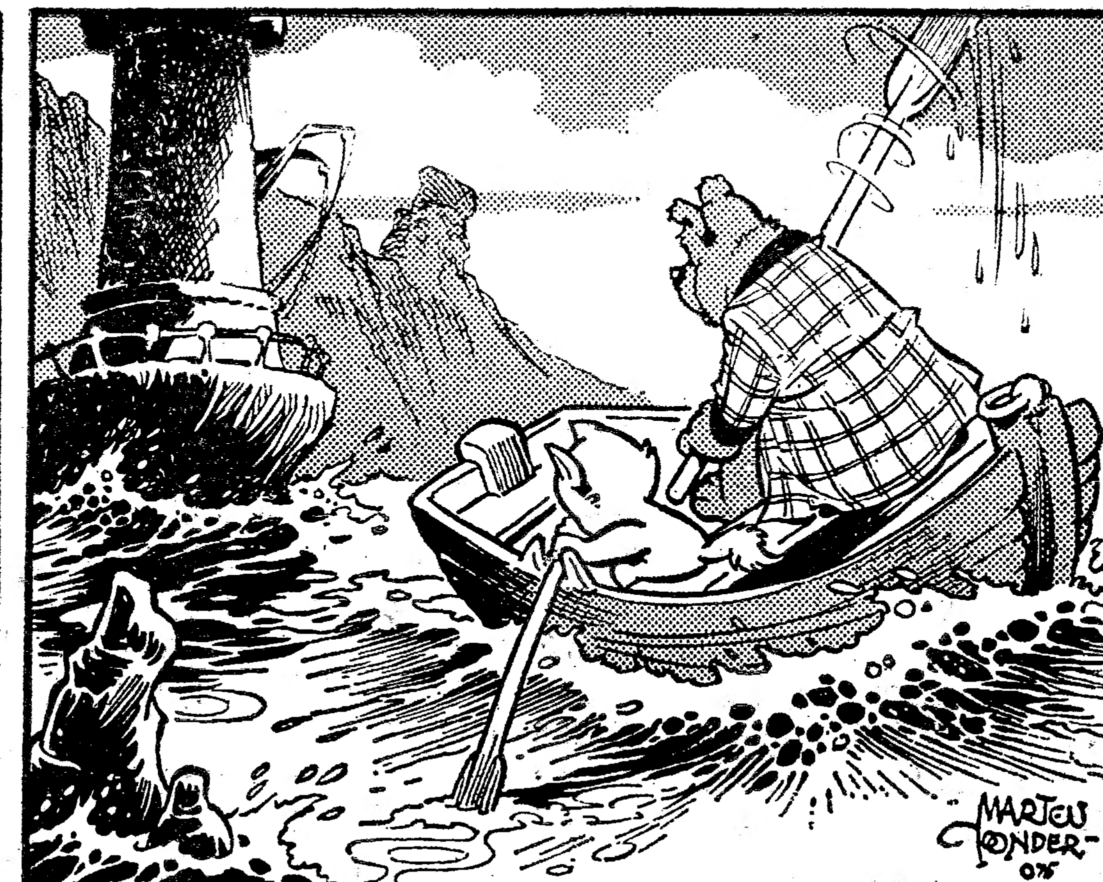

8300 Heer Ollie en Tom Poes werden binnengelaten in een kaal vertrekje en even later zaten ze op een bank van een slordig geroosterde vis te genieten.
"Dat smaakt heel goed, werkelijk", zei heer Bommel bedrukt. "Eenvoudig, maar eh.. maar eenvoudig, bedoel ik. En nu.. eh.. Wat nu? Hoe komen we hier weg zonder benzine?"
"Wachten op aflossing", stelde de vuurtorenwachter voor. "Dat doe ik ook. Alleen komt die niet. Lopen kan ook, geloof ik. Maar de weg is lang en gevaarlijk. Heel gevaarlijk".
"Dat hebben we gemerkt", zei heer Ollie. "Teruglopen zou heel vreselijk zijn. Ik heb een tere gezondheid, moet u weten. Maar is er geen scheepje waarmee we langs de kust kunnen varen? Spelevaren in de zomerbries, dat zou veel van onze ontberingen goed kunnen maken, wat jij, jonge vriend?"
"Een scheepje", herhaalde de grijsaard peinzend. "Tja, er hoort een boot bij de uitrusting hier. Maar een zomerbries is er niet. De wind waait noord of zuid; noord of zuid. En als de wind omloopt, ontstaat er een maalstroom, hier voor de kust. Een huilende draaikolk, die naar de andere wereld voert. Dat is levensgevaarlijk. Als de wind omloopt".

Hij zweeg somber en in het gieren van de wind die buiten om de toren blies, keken zijn gasten hem bleek aan.

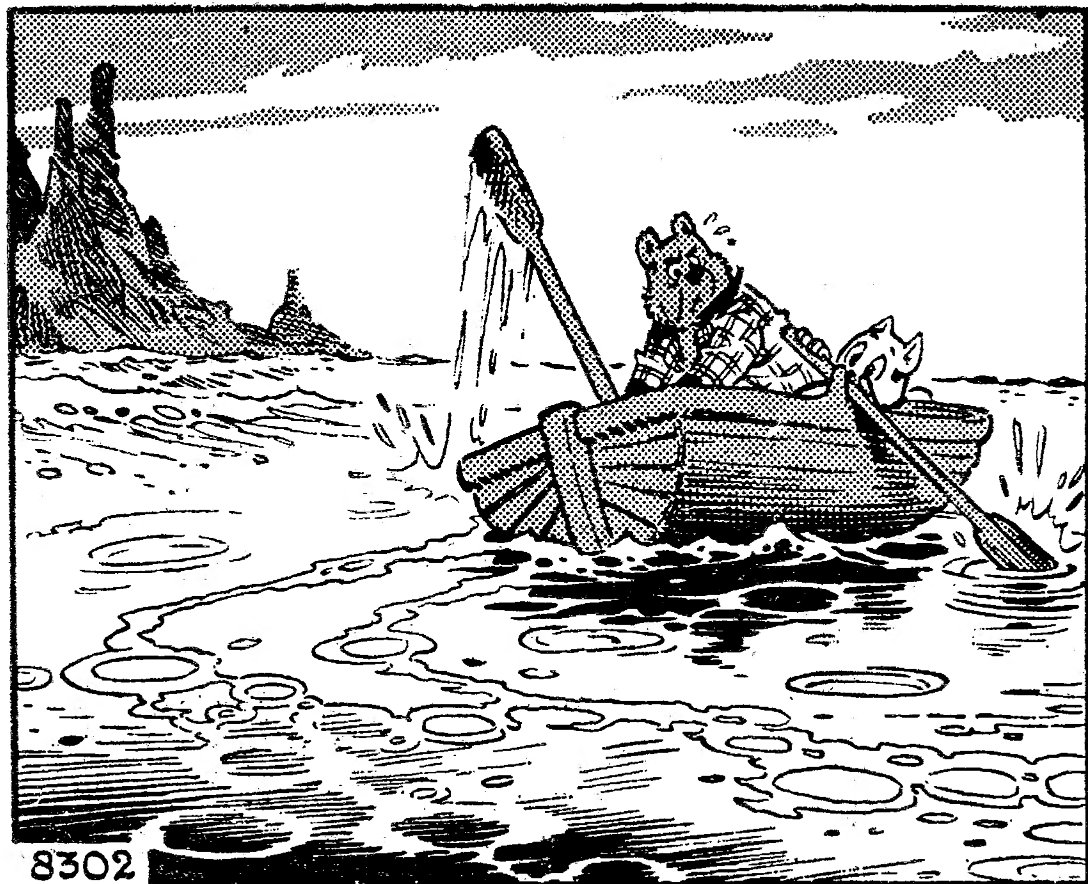

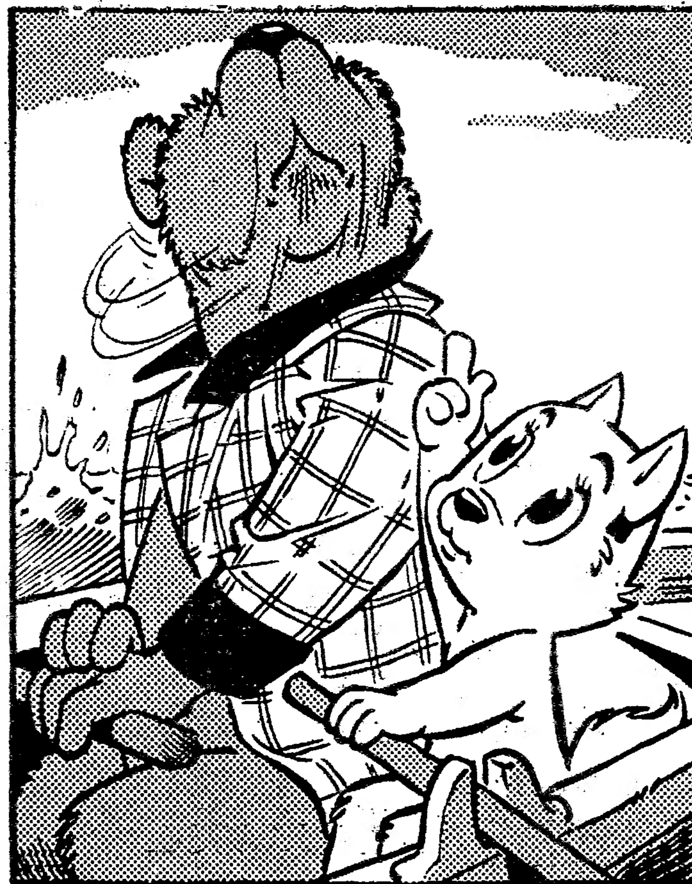
8301 Tamelijk onverwacht nam de wind af. Het gieren werd minder en omdat de zon vriendelijk door het venster scheen, begon heer Bommel zijn gewone geestkracht terug te krijgen.

"Ach kom", sprak hij. "Van zo'n kolk kunnen we geen last hebben. De wind loopt niet om, bedoel ik. Die blaast al tijden lang van dezelfde kant en het is nu trouwens windstil. Komaan, heer Misser, laat ons dat scheepje zien. Ik zal er goed voor betalen als de Oude Schicht hier zolang mag blijven staan."

De oude ging hen zwijgend voor naar de voet van de toren, waar een oude roeiboot boven de zee hing.

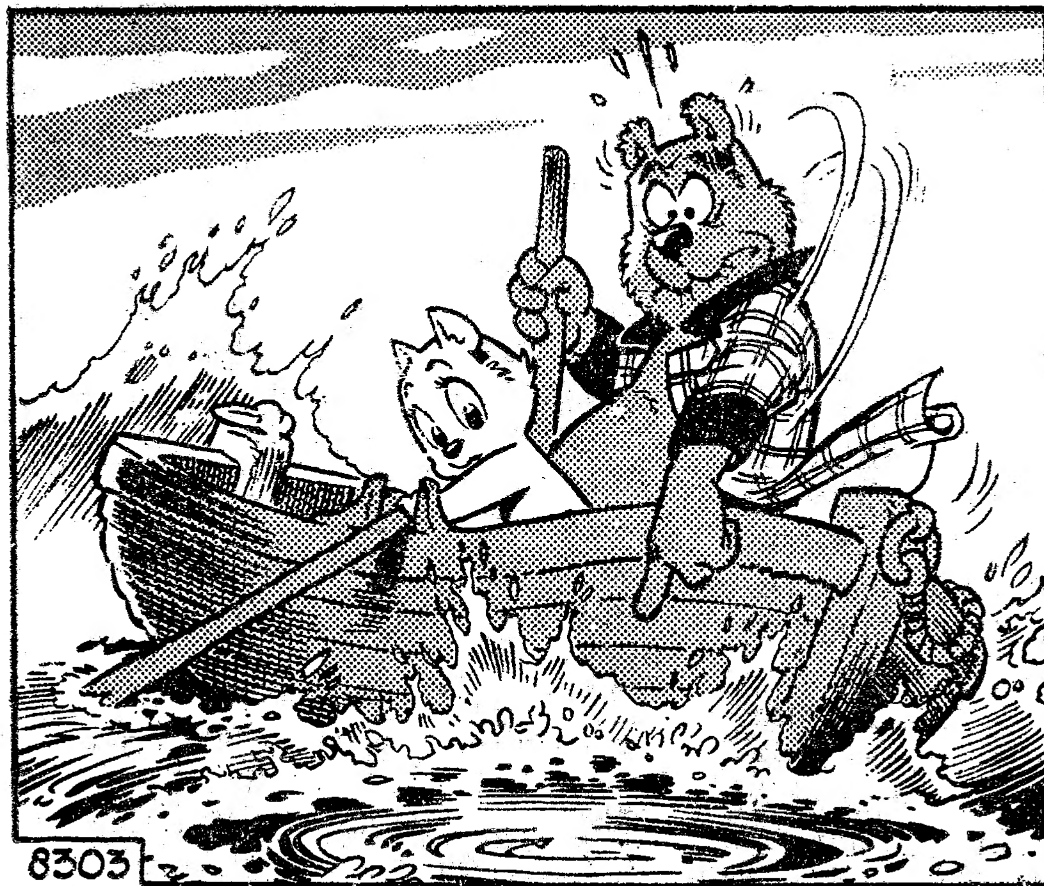
"Net wat ik zoek", riep heer Ollie uit, terwijl hij zijn portefeuille trok. Maar de bejaarde vuurtorenwachter stak een hand op.
"Kent u het oude vers?" vroeg hij waarschuwend. "Als je Kadee zingen hoort, komt de wind uit noord. Maar komt de wind uit zuid, dan trekt Obol Repel uit, Wind west, Rust rest".
Heer Bommel knikte en stopte de grijsaard een bundeltje bankbiljetten toe, waarop deze berustend de sloep begon te vieren.
"Wat een onzin", zei heer Ollie, toen ze snel zeewaarts dreven. "De eenzaamheid is die oude heer natuurlijk in de hersenvulling geslagen. Dat soort bakerrijmen zegt Joost ook altijd. Dit is pas spelevaren in de zomerzon, wat jij?"
Helaas, hij wist niet dat de windstilte niets goeds beduidde...

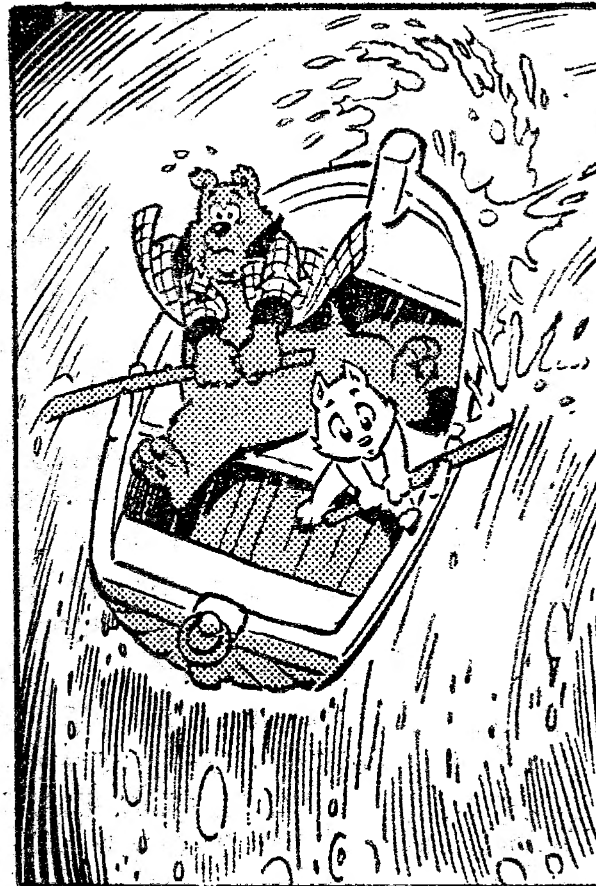
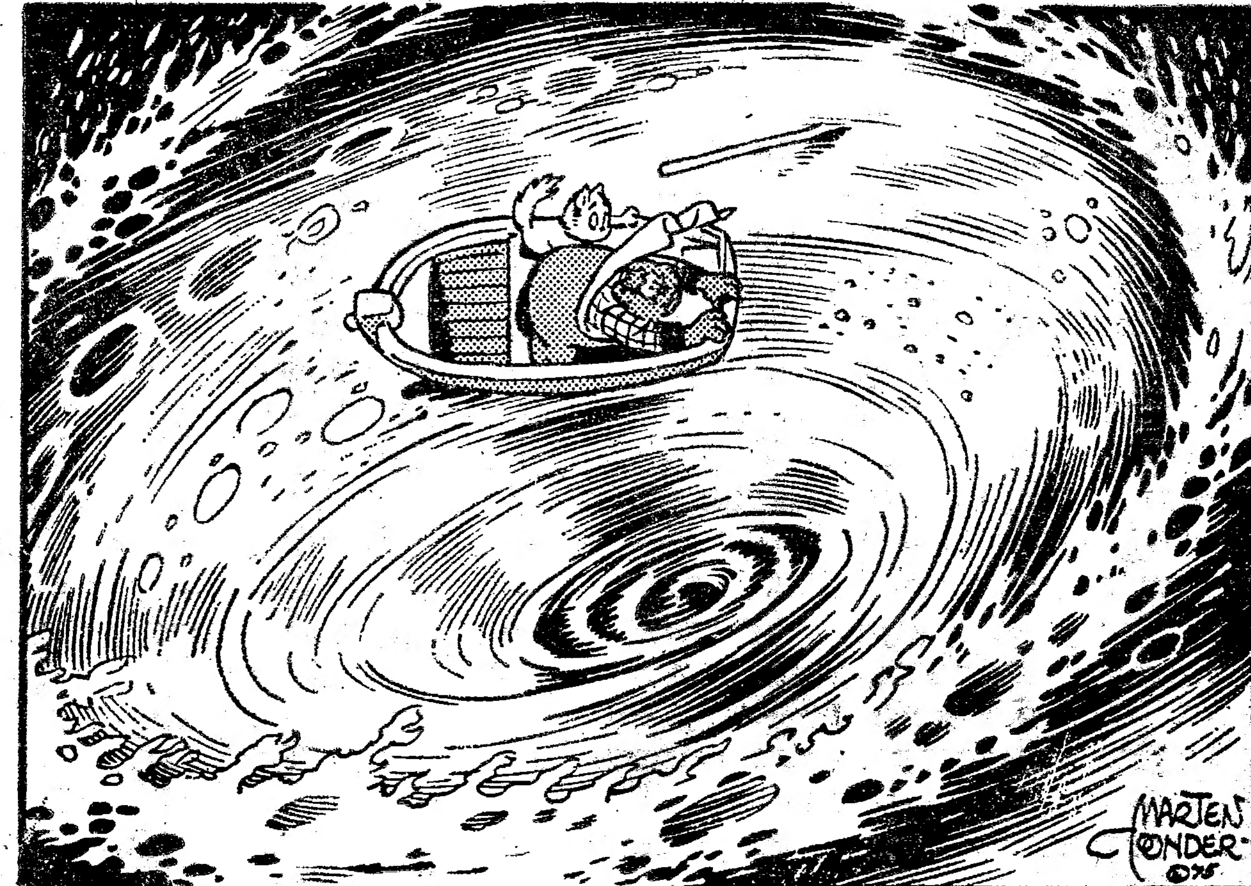

8302 Toen de roeiboot de klippen gepasseerd was, lag de zee voor hen, glinsterend in de zomerzon.
„En nu ferm geroeid", sprak heer Bommel, de daad bij het woord voegend. „In het zuiden wenken de stranden, en hoe eerder we daar zijn, hoe prettiger. De beweging zal je goed doen, jonge vriend. Ik denk wel eens, dat je te veel een zittend leven leidt. Trouwens, het water is zo glad als een spiegel, zodat er geen kunst aan is.. "
Zijn stem stierf weg, om plaats te maken voor het gepiep van zijn ademhaling. Want hoewel heer Ollie een veel besproken sportsman is, die als hengelaar zelfs een medaille heeft gekregen, een geoefend roeier is hij niet.
„Als u slag houdt, gaat het gemakkelijker", zei Tom Poes vriendelijk. „Zo draaien we alleen maar in de rondte en veel verder komen we niet"
„Ook dat nog", prevelde heer Bommel hijgend „Verwijten En het is toch al zo warm. Zonder wind, bedoel ik. Ik had me spelevaren heel anders voorgesteld. Als er nu een fris briesje was..."
„Dat komt", zei Tom Poes. „Kijk maar naar de lucht, de wind loopt om, ziet u wel? Dat is niet zo mooi".

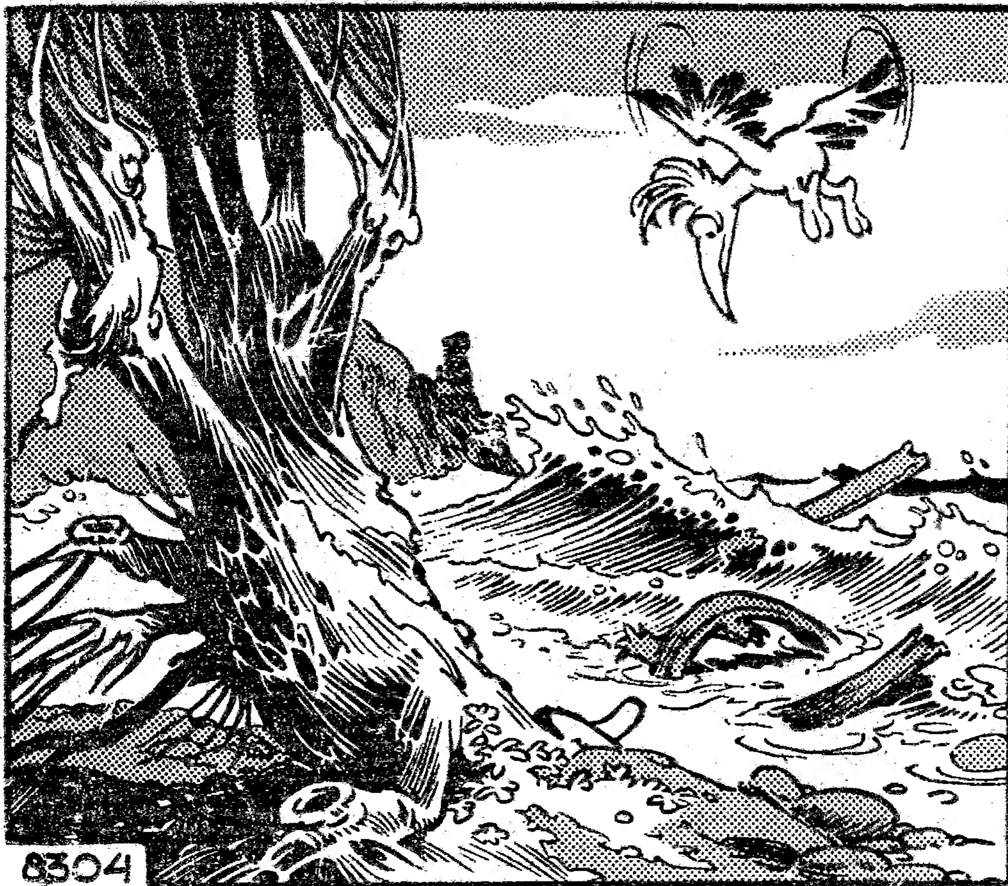
De roeiende heer liet uitgeput zijn riem drijven en wierp een blik op het uitspansel.
„Een aardig gezicht, die drijvende wolkjes", zei hij prijzend. „Wat is daar niet mooi aan?"
„Als de wind omloopt, ontstaat er een draaikolk, hier voor de kust", legde Tom Poes uit. „Dat zei de vuurtorenwachter".
„Die oude kletste onzin", riep heer Ollie uit. „De eenzaamheid was hem in zijn denkleven geslagen, denk ik. Wie heeft nu ooit van zo'n draaikolk gehoord?"

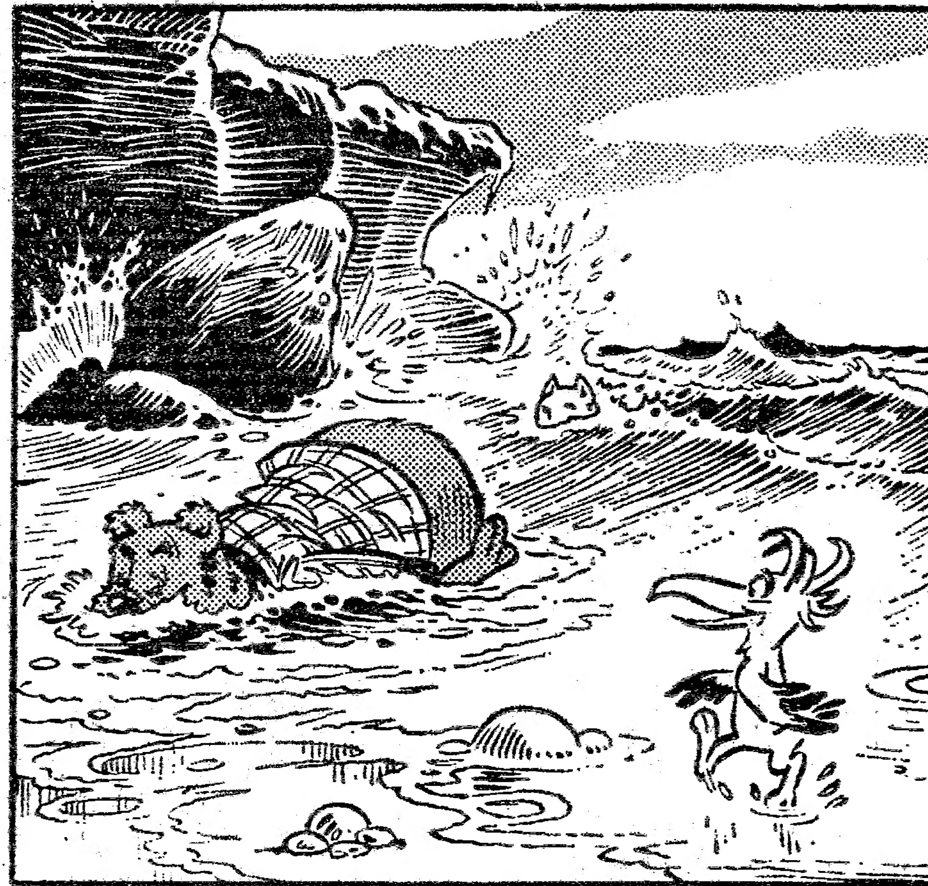
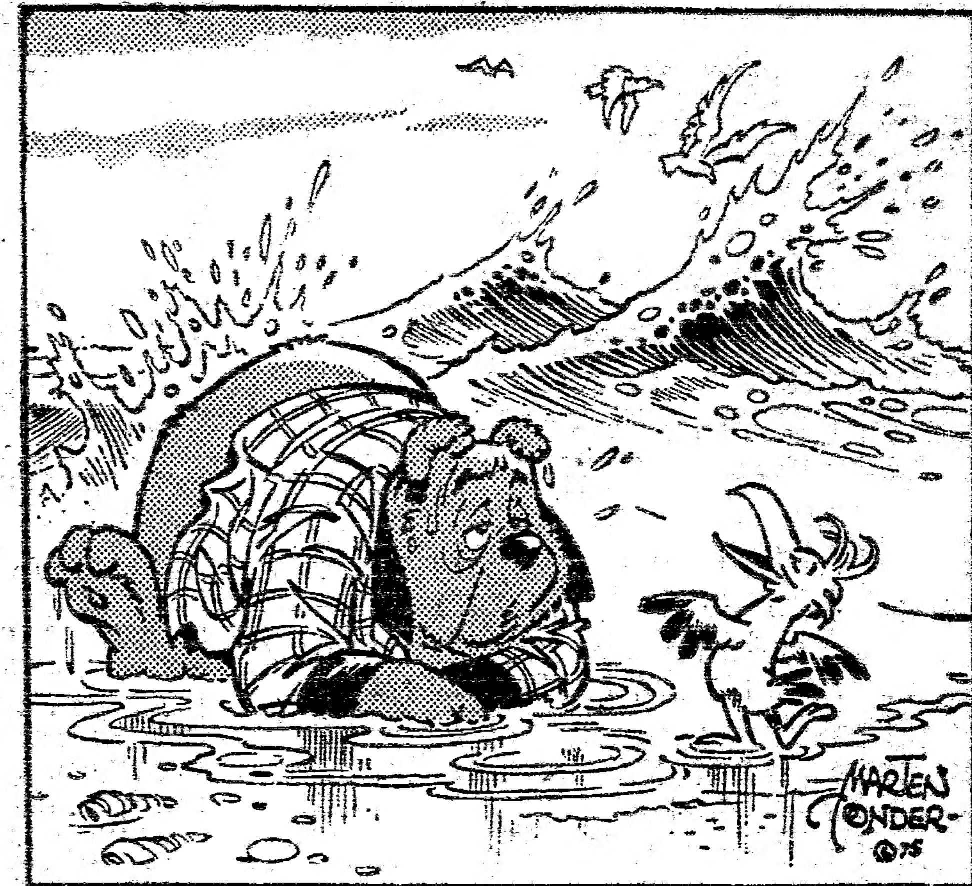

8303 Het water kabbelde zacht tegen de boorden van de sloep, en daar bovenuit was een vreemd, gorgelend geluid te horen.
,,Wat zou dat zijn?'', vroeg Tom Poes ongerust.
,,Een leeglopend bad of zo'', zei heer Bommel. ,,Niks bijzon...''
Hij zweeg en draaide zich met een ruk om.
,,D-de k-kolk!'', riep hij met overslaande stem. ,,D-daar! D-de m-maalk-kolk!!''
Hij wees met een bevende vinger naar het water, dat voor de boeg in een draaiende beweging geraakt was. Er sloegen nu echte golven tegen het scheepje aan en het gegorgel ging over in een fluittoon die snel sterker werd.
,,Roeien!'', riep Tom Poes. ,,Trekken! We moeten hier weg!''

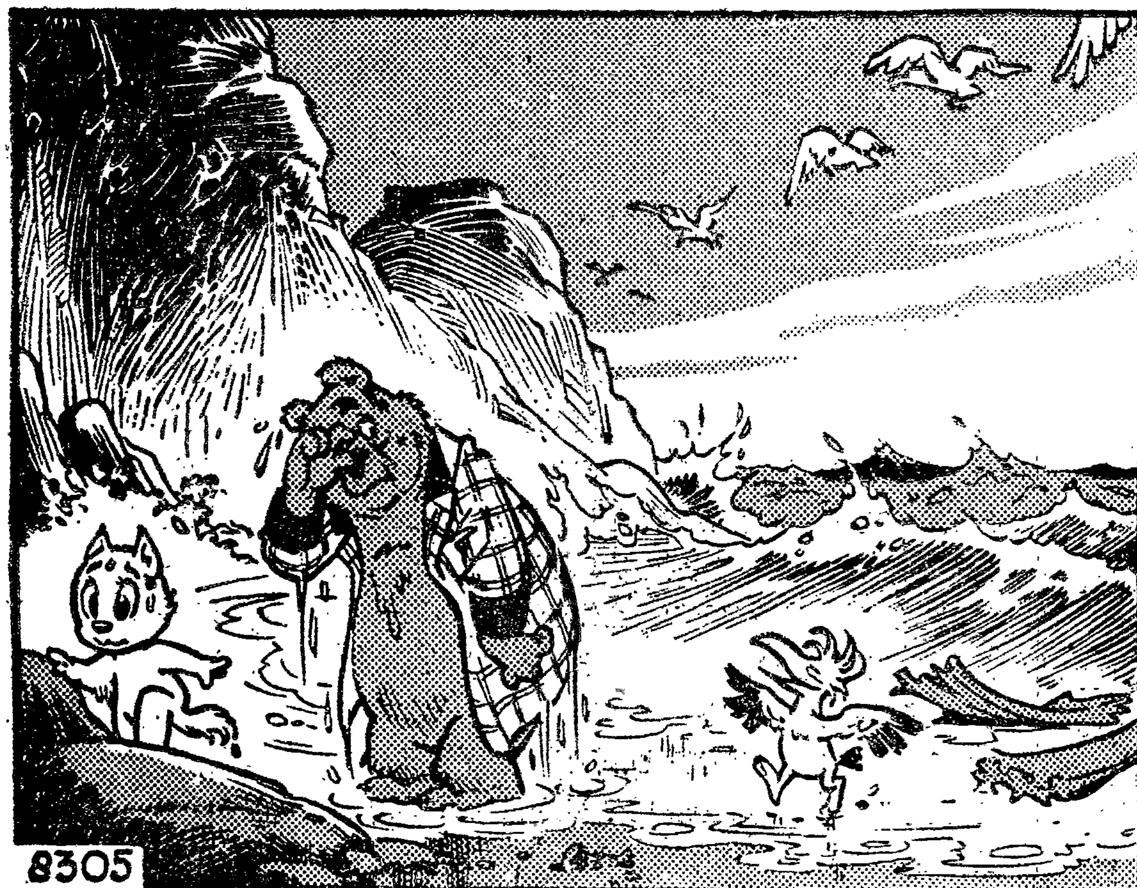
Heer Ollie stak zijn riem in het water en begon als een bezetene te roeien, maar het was reeds te laat. De draaikolk werd snel groter, zodat het bootje er al door gegrepen was. En terwijl het gefluit in gebrul overging, begonnen ze rond te draaien tegen een steeds steiler wordende waterwand. Het middelpunt van de maalstroom zakte steeds verder naar beneden, totdat het in een zwarte diepte verdween, en het hulkje zakte er achter aan.
,,W-waar gaan w-we heen?'', schreeuwde heer Bommel, terwijl hij zijn roeispaan wegwierp om zich beter vast te kunnen houden.
,,Naar de andere wereld'', riep Tom Poes. Maar zijn stem ging verloren in het geloei van de rondwervelende watermassa...

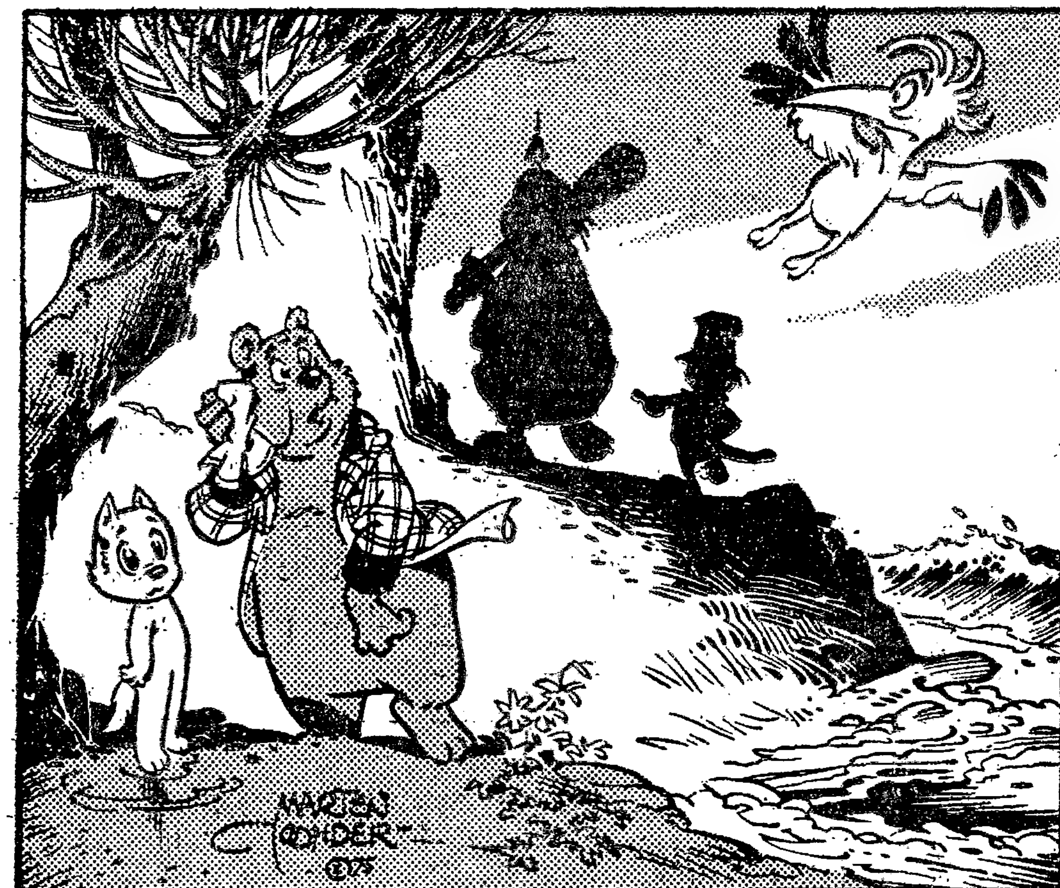

8304 Op het eiland Wirrel waait de wind uit het zuiden als hij niet uit het noorden waait. Andere winden zijn er bijna niet; dat is een eigenaardige speling van de natuur, die de wetenschap nog niet verklaard heeft.
Op deze morgen blies er voor het eerst sinds lange tijd een zuiderbries uit de zee, die de vloed hoog opjoeg en het strand met wrakhout en ander aanspoelsel ontsierde.

De eerste die het ontdekte, was de vogel Dielema, die altijd een beetje onrustig was als de wind omliep.
,,Hier is het iemand niet voor de wind gegaan'', sprak hij tot zichzelf, terwijl hij daalde en een blik op de overblijfselen van een roeiboot wierp. ,,Ze hebben de wind van voren gekregen'', hernam hij. ,,Schipbreuk, dat komt er van. En wat hebben we daar?''
Hij had een paar drenkelingen in het oog gekregen die uitgeteld op de vloedlijn lagen, en haastig begaf hij zich ernaar toe.
,,Wel, wel!'', riep hij uit. ,,Het is een slechte wind die niets goeds brengt''.
Op het geluid van zijn krassende stem sloeg een van de ongelukkigen de ogen op en keek hem waterig aan.
,,H-hoe l-laat isset?'', vroeg hij met zwakke stem. ,,W-waal bennik betoel ik? H-hoe kommik hiel?''
,,Op de wind der verandering'', verklaarde Dielema. ,,Welkom op Wirrel. Op Zuid-Wirrel, zou ik willen zeggen''.

8305 Heer Bommel spuwde enig overtollig zeewater uit en stond moeilijk op. „S-schipbreukelingen", legde hij uit. „Wij zijn schipbreukelingen. Tom Poes loopt daar al weer, zo is de jeugd. Maar ik, Olivier B. Bommel, heb een teer gestel en ben er slechter aan toe. We zijn vergaan in een draaikolk. Toen de wind omliep, als u begrijpt wat ik bedoel".

„Ja, ja, de wind waait uit een andere hoek", zei de vogel Dielema, die met de voortsoppende stakker opliep naar het droge strand. „Men kan beter zijn zeilen naar de wind zetten, anders komt er narigheid. Ik waarschuw maar even". Heer Ollie bleef uitgeput staan. „Wat bedoel je?", vroeg hij. „Wat voor narigheid? Ik voor mij heb genoeg ellende gehad en ik verlang alleen maar naar een warm bad. Is hier ergens een gastvrije herberg?"
De ander gaf niet direct antwoord. Hij hief luisterend het hoofd op en vloog toen omhoog, tot verbazing van zijn metgezel.
„Narigheid komt er als je tegen de wind ingaat", legde hij al fladderend uit. „Ik ken je richting niet, maar je kan beter doen als ik".
„Wat bedoel je?", herhaalde heer Bommel, verslagen naar zijn wegvliegende gids kijkend.
„Ik ben de vogel Dielema", riep deze over zijn schouder. „En zoals de wind waait, waait mijn jasje".

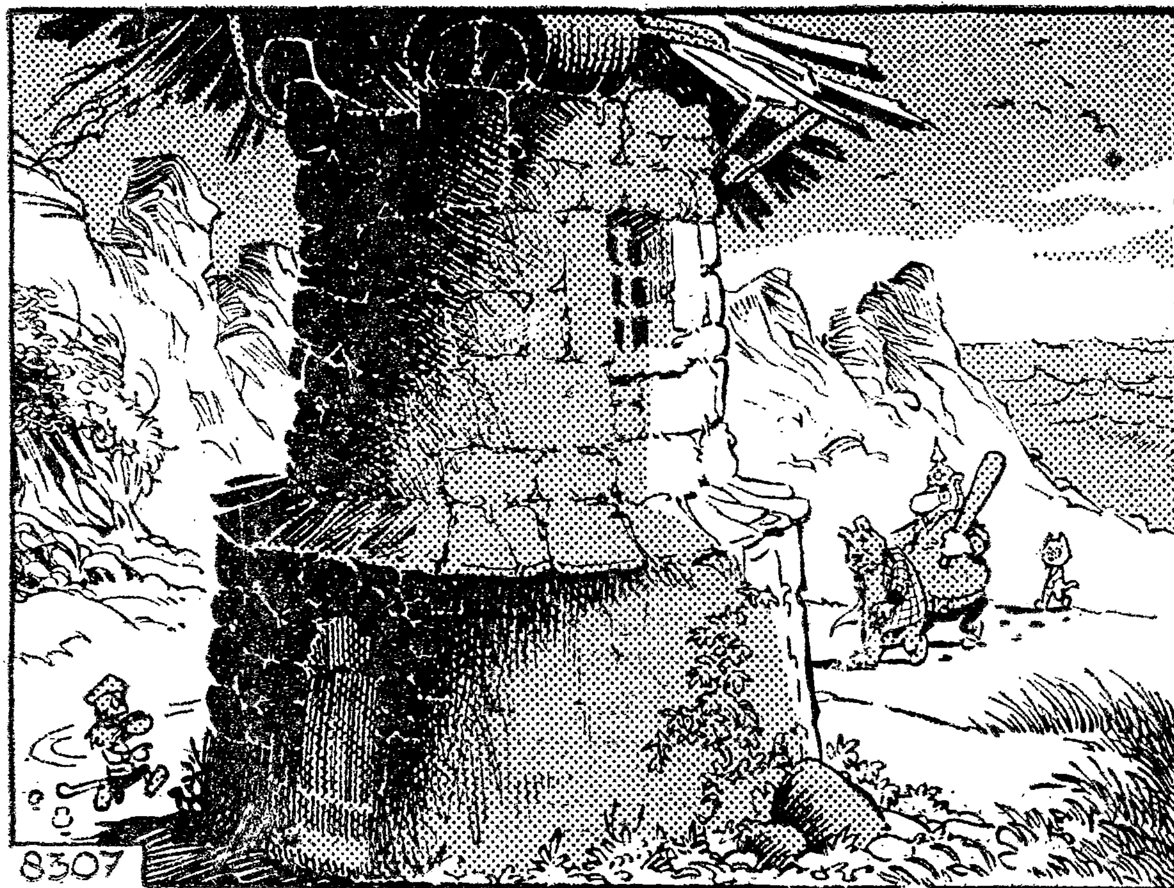

8306 „Een vreemde vogel", zei Tom Poes nadenkend.
„Bah!", riep heer Ollie uit. „Een figuur zonder hart! En een ruggegraat heeft hij ook niet...".
„Afdeling...halt!!", riep een donderende stem achter hem, en toen hij zich verschrikt omdraaide, stond hij tegenover een legereenheid, die door een officier tot staan was gebracht.
„Obol Repel", sprak de laatste bars. „Generaal van het Zuid-Wirrelse bevrijdingsleger! Wat is uw richting?".
„Eh.. daar ergens", zei heer Bommel, verward landinwaarts wijzend. „Een herberg, bedoel ik. Wij zijn verdronken, zodat we erg nat zijn. En nu...".
„Vreemdelingen!", stelde de legeroverste vast. „Laat uw papieren zien".

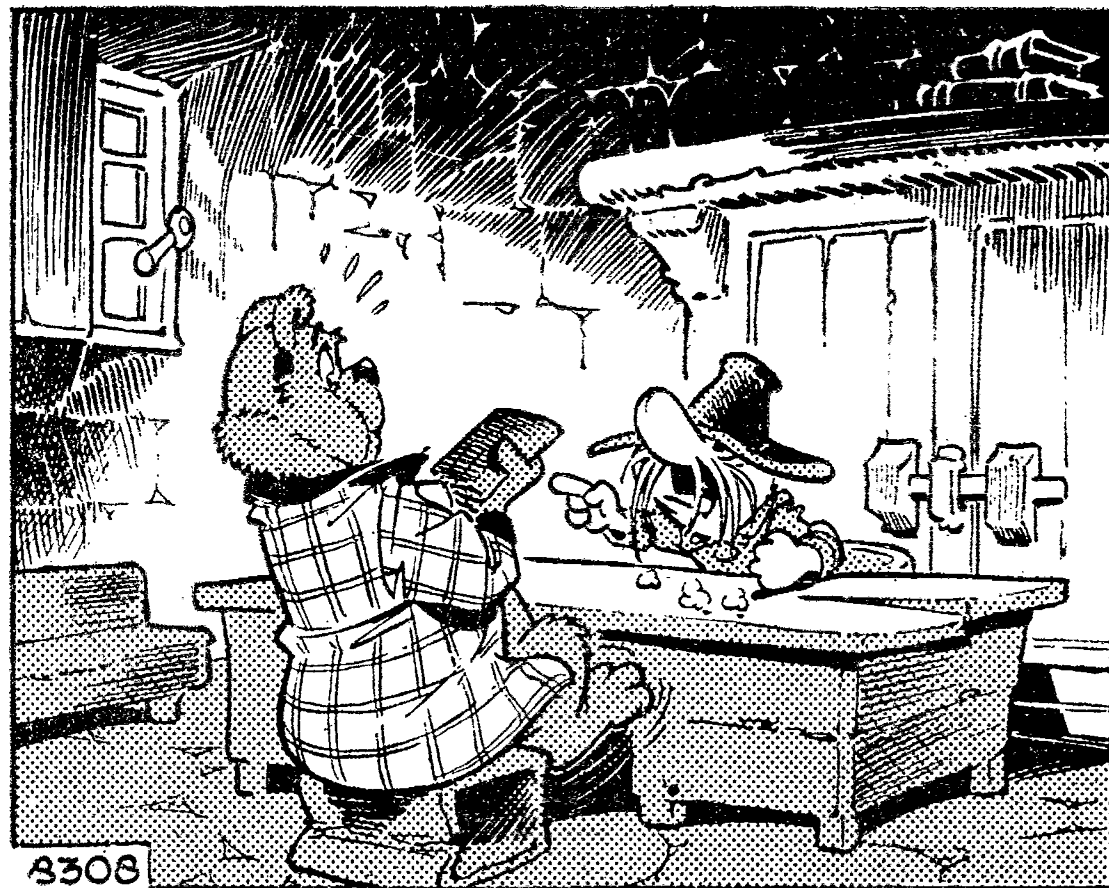
Heer Ollie haalde nerveus zijn portefeuille te voorschijn en begon er met dikke vingers in te frommelen.
„Papa-papieren", herhaalde hij. „Het geld is een b-beetje nat geworden. Ik ben een schipbreukeling. Bommel is mijn naam. Maar het heeft nog wel waarde. Het geld, als u begrijpt wat ik bedoel. Kijk, dit is mijn lidmaatschap van de Kleine Club, u weet wel. Eigenlijk zoek ik een plek om mij te drogen..".
„Geen papieren dus", onderbrak generaal Repel. Hij trad terzijde, haalde diep adem en riep schallend: „Afvoeren naar kasteel! Ondervraging door Veiligheidsdienst! Mars!".
En voordat de ontdane heer zich teweer had kunnen stellen, werd hij door een krachtige hand vastgegrepen en voortgeduwd over het winderige strand.

8307 Tot nu toe was Tom Poes met rust gelaten. Maar toen heer Ollie op zo'n ruwe manier werd opgebracht, kon hij hem natuurlijk niet alleen laten en ongerust liep hij achter het groepje aan.

Al gauw kwam er een vervallen toren in het gezicht en daar werd de ongelukkige heer naar binnen geduwd. Hij bevond zich nu in een kaal vertrek, waar de zuidenwind door de gebarsten ruiten naar binnen blies en waarin een oud bureau stond. Daarachter zat iemand die zich een zwarte hoed in de ogen had gedrukt, maar heer Bommel meende hem toch te herkennen.
,,Generaal Repel!'', riep hij uit. ,,Ik begrijp niet... Ik bedoel, ik protesteer. Men kan een heer niet ongestraft..''.
,,Ik ben het hoofd van de veiligheidsdienst'', sprak de ander nors. ,,Obol Repel. U kunt gaan zitten. Wat is uw naam ?''.
,,Dat heb ik al verteld'', zei heer Ollie vermoeid op een kist plaats nemend. ,,Dit alles is heel vreselijk voor iemand, die...''.
,,Adres?'', onderbrak de ander.
,,Bommelstein natuurlijk'', verklaarde de ondervraagde, terwijl er een smartelijke trek op zijn vervallen gelaat verscheen. ,,Daar leid ik een prettig, rustig leven, vol mooie gedachten, en daarom...''.
,,Politieke beginselen?'', snauwde de heer Repel.
,,Maar dat zeg ik toch net?'', riep heer Bommel wanhopig uit. ,,Vol mooie gedachten, zei ik. Aan politiek doe ik niet, bedoel ik.''

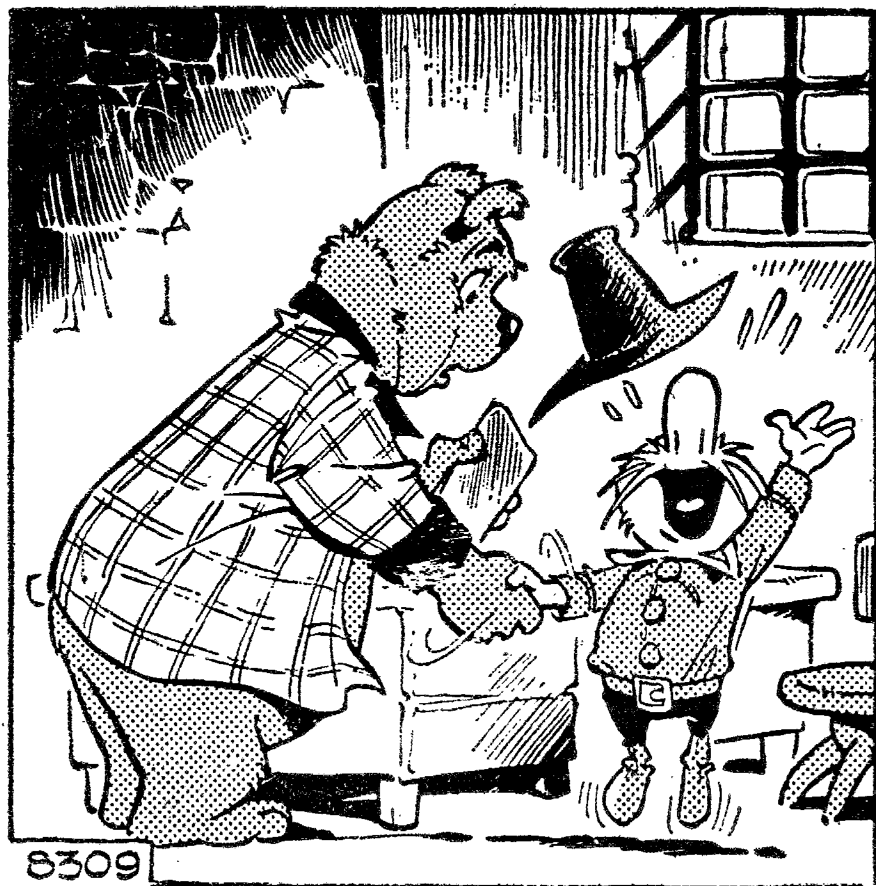

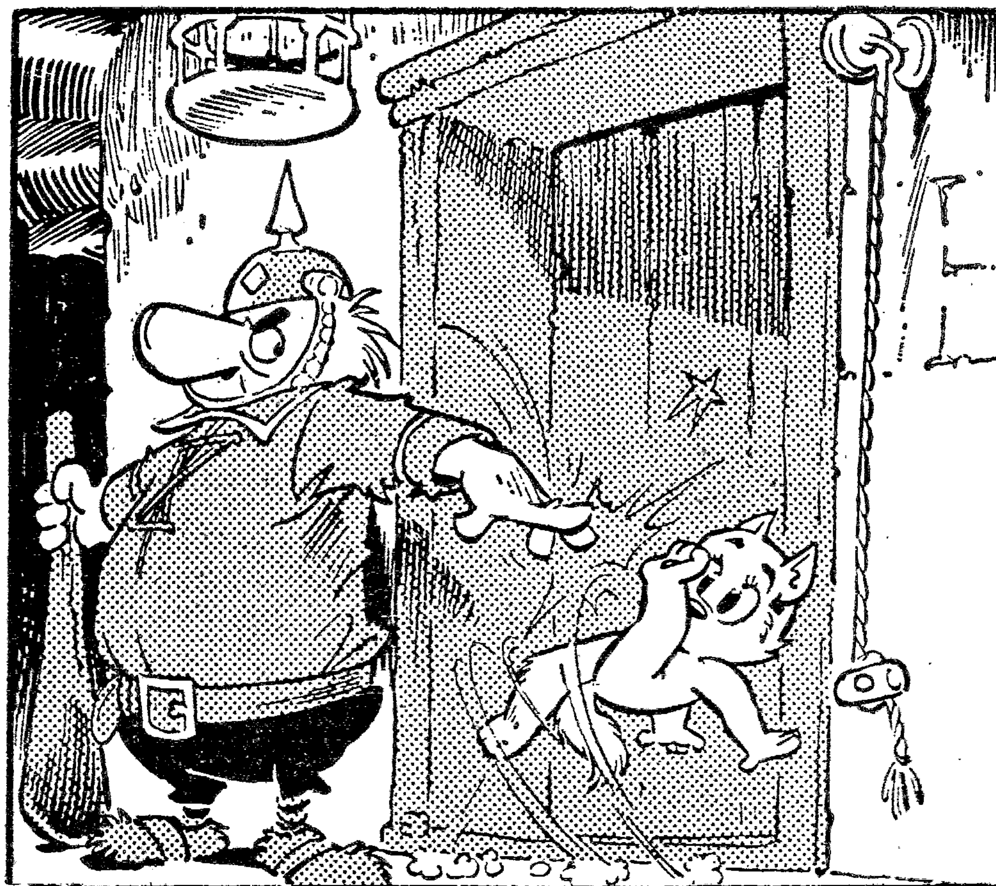
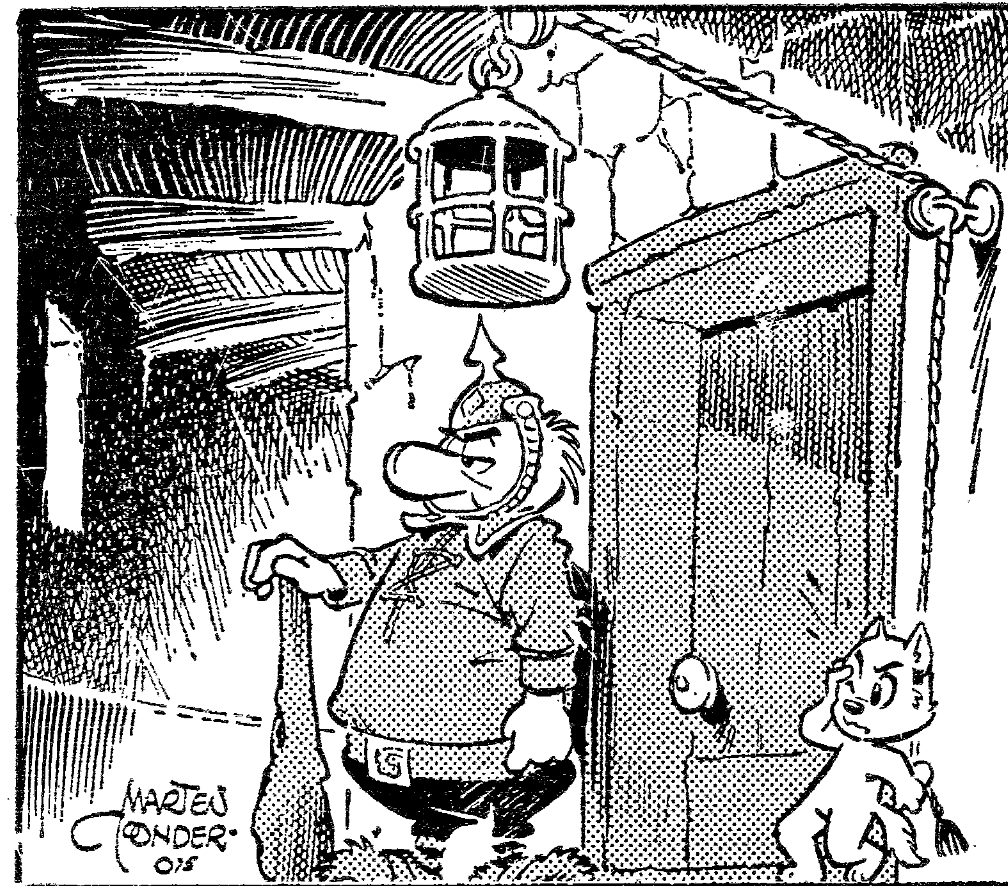

8308 Het hoofd van de veiligheidsdienst boog zich over zijn bureau en riep dreigend: "Doet u niet aan politiek? Hoe kan dat?".
"H-heel gewoon", stamelde heer Bommel. "Ik ben een heer van stand en wij bemoeien ons niet met de politiek. Ze zoeken het maar uit, bedoel ik. Daar betalen wij tenslotte voor...".
"Wat is een heer van stand?", onderbrak de ander, een priemende wijsvinger uitstekend. "Wat bedoelt u?".
Heer Ollie deinsde achteruit en trok haastig zijn portefeuille.
"Dat eh..", legde hij uit, "dat is iemand die eh.. die strijdt voor recht en vrijheid en zo. Kijk, ik ben lid van de Kleine Club, als u begrijpt wat ik bedoel..".
Zijn ondervrager wachtte niet op verdere uitleg. Hij greep het leder en nam er een bankbiljet uit, dat hij onderzoekend tegen het licht hield.
"Buitenlands geld", stelde hij vast. "Waarom hebt u dat bij u?".
Zijn stem was wat milder geworden en dat stelde heer Bommel gerust.
"Een heer heeft altijd geld bij zich", verklaarde hij op krachtiger toon. "Om goed te doen en dat soort dingen. U mag er best wat van hebben. Als ik maar een warm onderkomen krijg, na alle ontberingen".

De heer Repel greep een paar banknoten en schoof de rest terug, terwijl een brede glimlach zijn gezicht plooide.

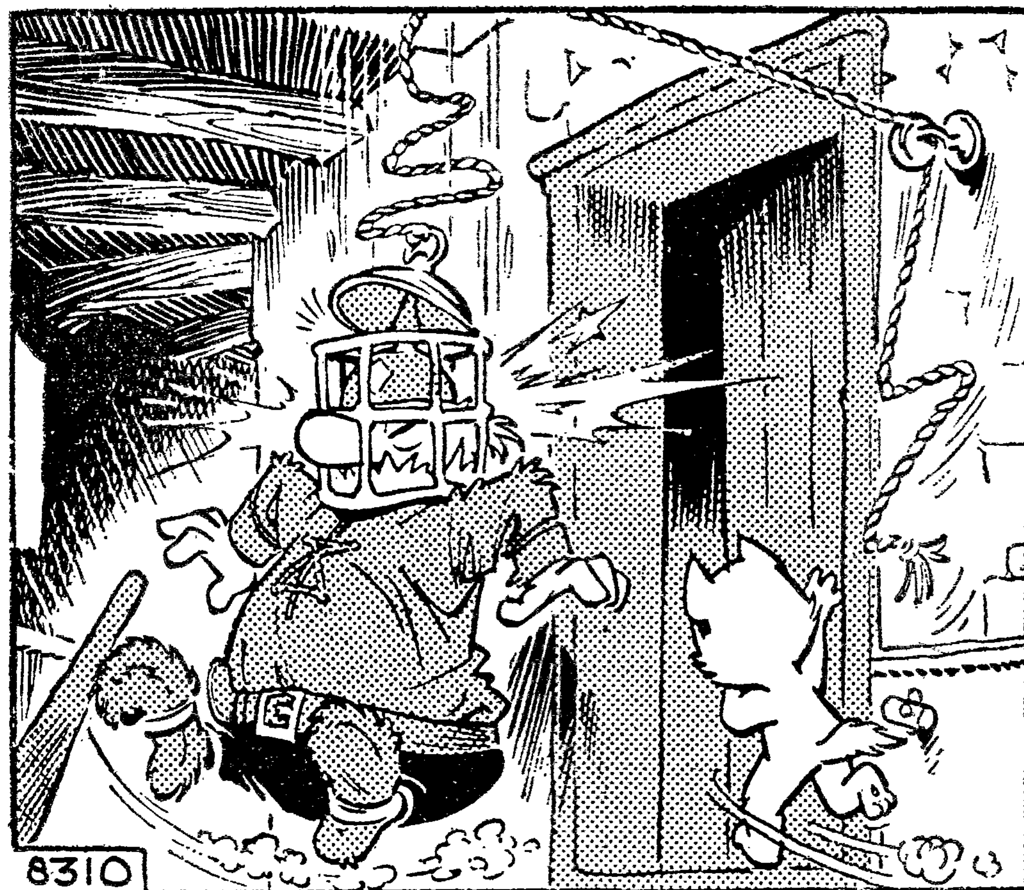
"U bent hier aan het goede adres", sprak hij warm. "Hier op Zuid-Wirrel is de POVER aan de macht. De Partij van Orde, Vrijheid en Recht. Wij weten wat goed is voor het volk, en het enige wat wij vragen is gehoorzaamheid."

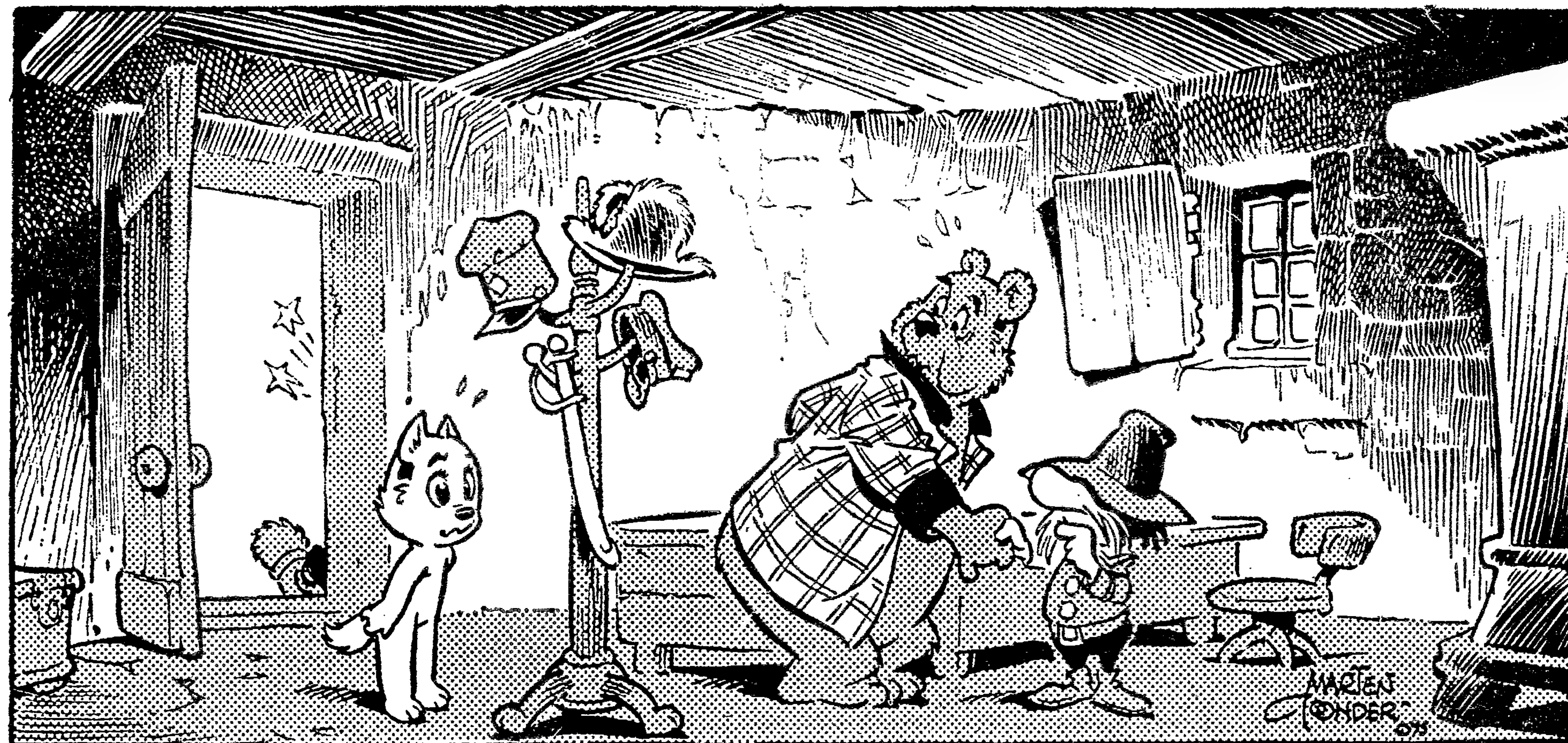

8309 Het hoofd van de veiligheidsdienst sprong op en schudde heer Ollie warm de hand.

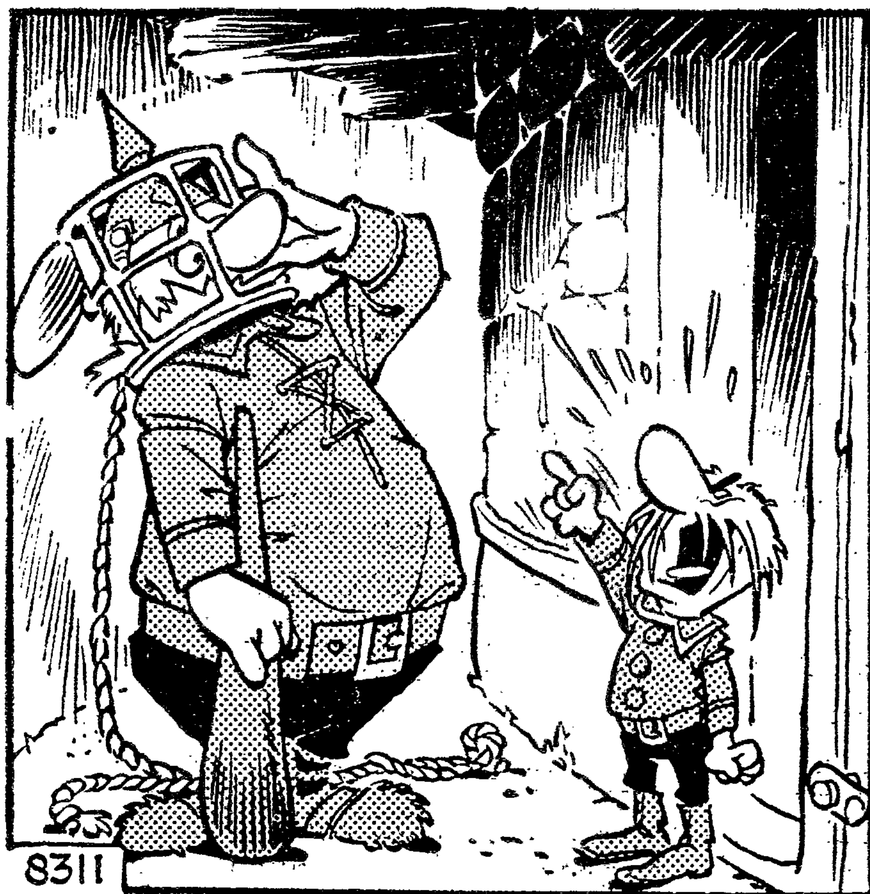
"U zult het hier best naar uw zin hebben", riep hij uit. "Dit ordelijke, vooruitstrevende eiland is net iets voor een.. hoe noemt u dat? Een heer van stand! Ik ben Obol Repel, de grote bevrijder van het vaderland, die orde en recht gebracht heeft. Als u zich maar aan de wetten houdt! Leve Orde, Vrijheid en Recht!".
Zijn stem zwol bij deze laatste woorden zo aan dat ze tot op de gang hoorbaar waren. De soldaat die voor de deur op wacht stond, trok zich er niets van aan, maar Tom Poes begon ongerust te worden.
"Heer Bommel heeft moeilijkheden," dacht hij. "Ik kan beter eens gaan kijken wat er aan de hand is". Maar toen hij naar de deur liep, stak de militair een grote hand uit en wierp hem ruw terzijde. "Orde!", gromde hij, star voor zich uitkijkend.
Tom Poes krabbelde beduusd overeind en zodoende voelde hij achter zich een haak in de muur. Daaraan was het touw van de lantaren bevestigd die boven de deur hing, en dat bracht hem op een idee.

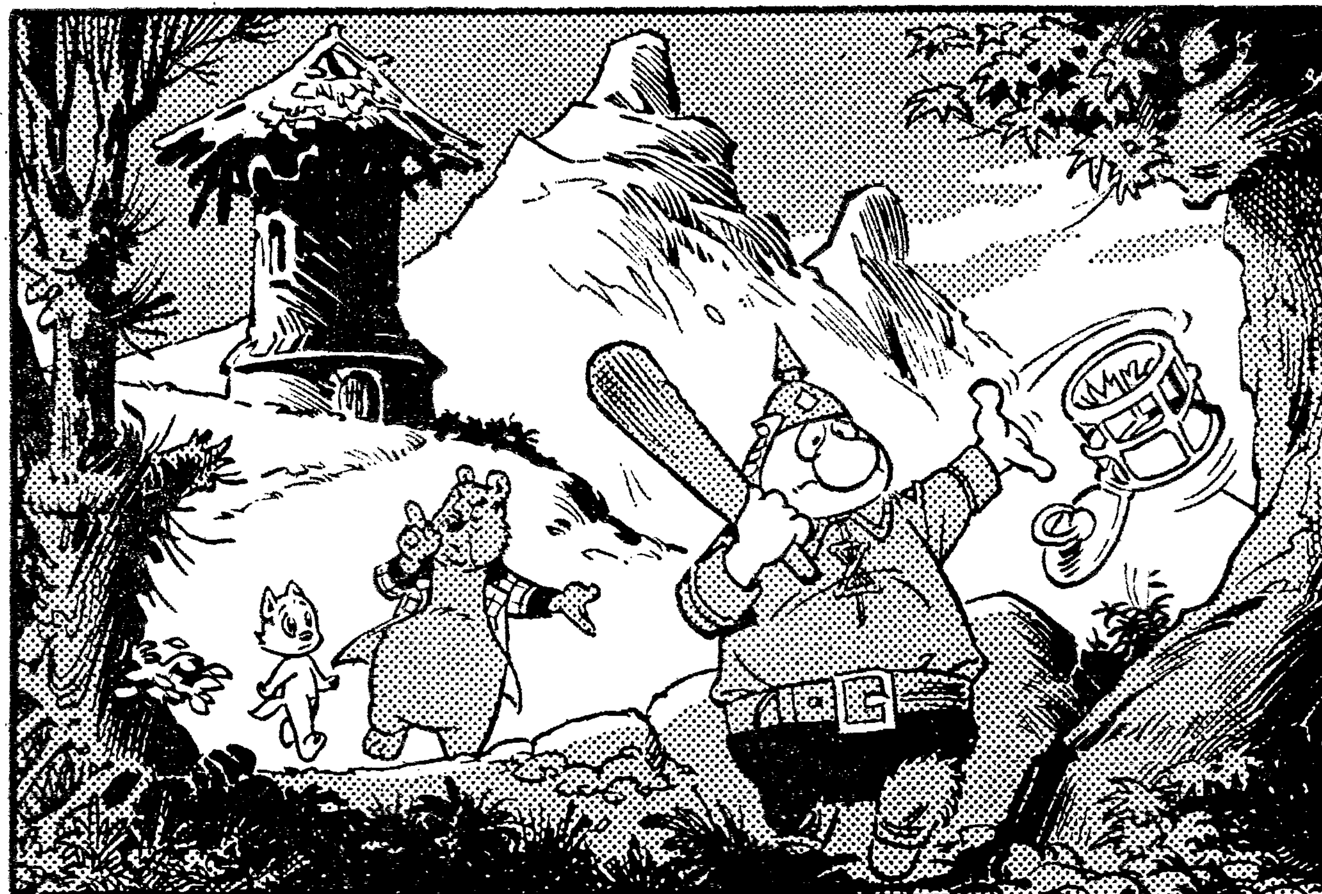

8310 Tom Poes maakte achter zijn rug het touw los en sprong naar de deur. De dienstplichtige wilde hem opnieuw tegenhouden, maar op dat moment werd hij op de helm getroffen door de boven hem hangende lantaren. De piek op zijn hoofddeksel doorboorde de bodem en voordat hij wist wat er gebeurde, was zijn gelaat omsloten door roestige tralies.
Natuurlijk wachtte Tom Poes niet hoe de soldaat dit zou verwerken, en hij stond al in het vertrek. Maar tot zijn verbazing bevond heer Ollie zich niet in de moeilijkheden die hij gevreesd had. Integendeel, hij was bezig de hand te schudden van de veiligheidsleider.

''Orde!'', riep deze uit. ''Wie is dat? Is dat uw knecht, heer Bommel? Wat mankeert hem om zo maar binnen te lopen? Hij kent zijn plaats niet! Hoe kan men zorgen voor Orde, Vrijheid en Recht als niet iedereen zijn plaats kent?''
Heer Ollie keek om en een lichte verwarring maakte zich van hem meester.
''Dit eh.. dit is Tom Poes'', stelde hij voor. ''Ik eh.. Ik bedoel, je hoort het, jonge vriend. Je ongemanierdheid is erg ongepast, zo ben ik je niet voorgegaan. En dat, terwijl deze vrijheidsheld zal zorgen, dat we een gepast onderdak krijgen. Werkelijk, we moeten ons aan de regels houden. De overheid hier weet, wat goed voor ons is''.

8311 Obol Repel marcheerde naar de deuropening en keek grimmig naar de schildwacht, die verward in de houding sprong.
"Wat betekent dat?", bulderde hij. "Wie heeft hier een soldaat van de vrijheid achter tralies gezet? Of sta je soms te betogen? Zwijg! Orde! Zorg voor logies van deze aanzienlijke vreemdeling en meld je dan voor straf in de kazerne bij de generaal!"
De dienstplichtige salueerde verslagen, toen maakte hij rechtsomkeert en liep met dreunende stappen naar buiten, waar het al begon te schemeren.
"Een ongepaste vertoning", zei de heer Bommel, die met Tom Poes volgde. "Wat doet een soldaat van de vrijheid met een muilkorf voor? Dat zou ik wel eens willen weten".

"Ik ben bang dat het mijn schuld is", zei Tom Poes. "Ik dacht dat u in moeilijkheden was, en daarom heb ik...".

"Heel ongepast", herhaalde heer Ollie. "Je moet je niet met politiek bemoeien, jonge vriend, leer dat van mij. De heer Repel heeft zijn vingers in alle puddingen van dit land en zo'n kranige heerser weet wat goed voor ons is. Trouwens, wat bedoel je met moeilijkheden? Natuurlijk begreep hij direct, dat hij een heer van stand voor zich had".

Hij zweeg even en een milde glimlach verzachtte zijn trekken.
"Je zult zien dat we prettig verwend zullen worden", besloot hij.

8312

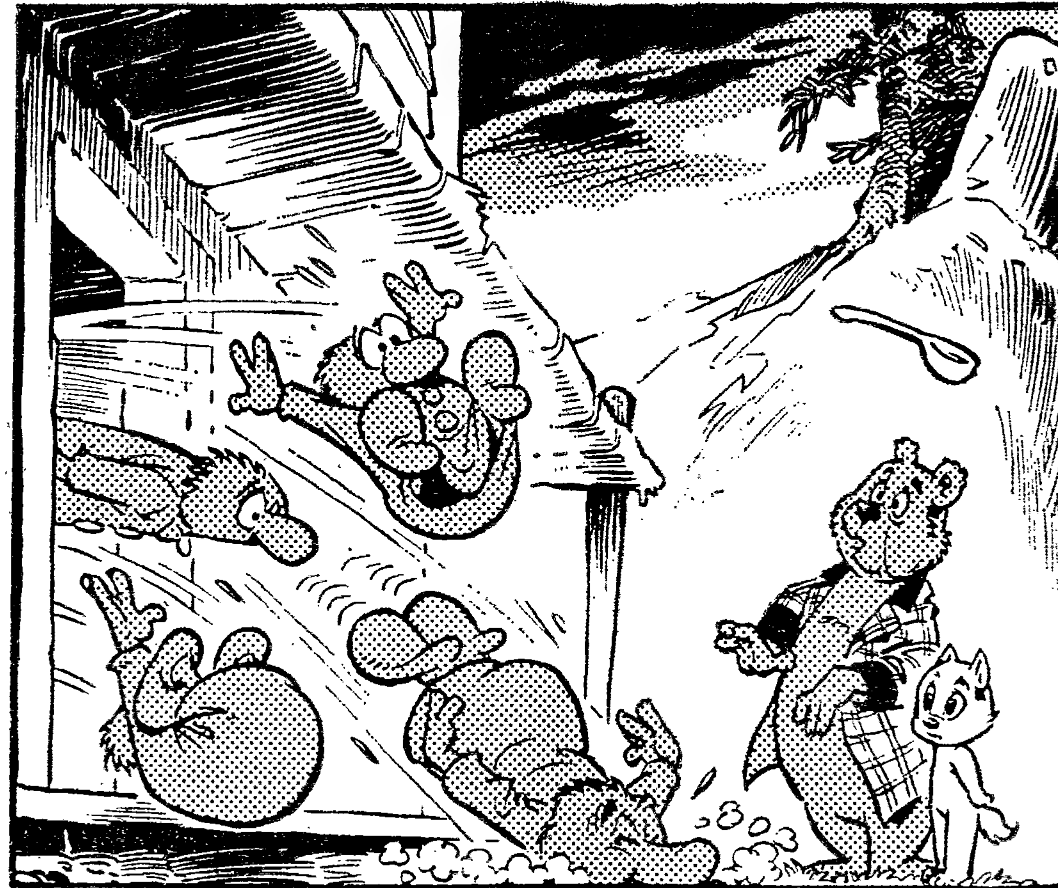
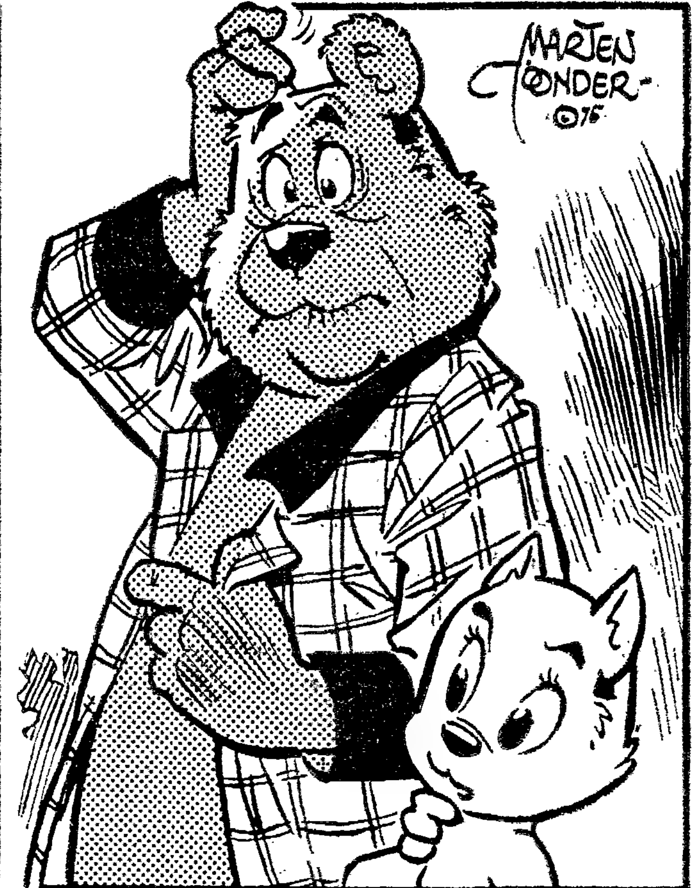
8312 Grand-Hotel Wirrel was in andere tijden een volkslogies en gaarkeuken geweest. En omdat mevrouw Kadee, de directrice, niet veel geld had, was er weinig aan de inrichting gedaan toen het land bevrijd werd. Hierboven kunnen oplettende lezertjes haar dan ook op eenvoudige wijze het diner zien bereiden, terwijl enkele gasten hongerig toekijken.
Er hing een vreedzame stilte in de eetzaal, die slechts verbroken werd door het geborrel van de maaltijd en het gesnuif van de disgenoten. Maar daar kwam plotseling een einde aan toen de deur werd opengeworpen door een soldaat van het Wirrelse bevrijdingsleger, die met rauwe stem "Orde!" riep.
„Maar we doen niks", zei mevrouw Kadee. „Alles is rustig, Sintel, dat zie je toch? Zelfs Wekel en Haaf houden hun mond, ze hebben honger, zie?"

„Niks mee te maken!", riep de militair. „Iedereen eruit! Orders van de president! Er moet plaats worden gemaakt voor een aanzienlijke vreemdeling!"

Dit schokte de hotelhoudster, dat valt te begrijpen.
„Maar er is plaats genoeg", zei ze. „Laat hem maar komen, dan kunnen Meker en Eerd een eindje opschikken. En als iedereen dan een klein beetje minder krijgt, is er genoeg te eten voor allemaal. Je maakt altijd zo'n drukte, Sintel..."

„Orde!", brulde de soldaat. „Iedereen moet zijn plaats kennen. D'ruit allemaal! Maak plaats!"

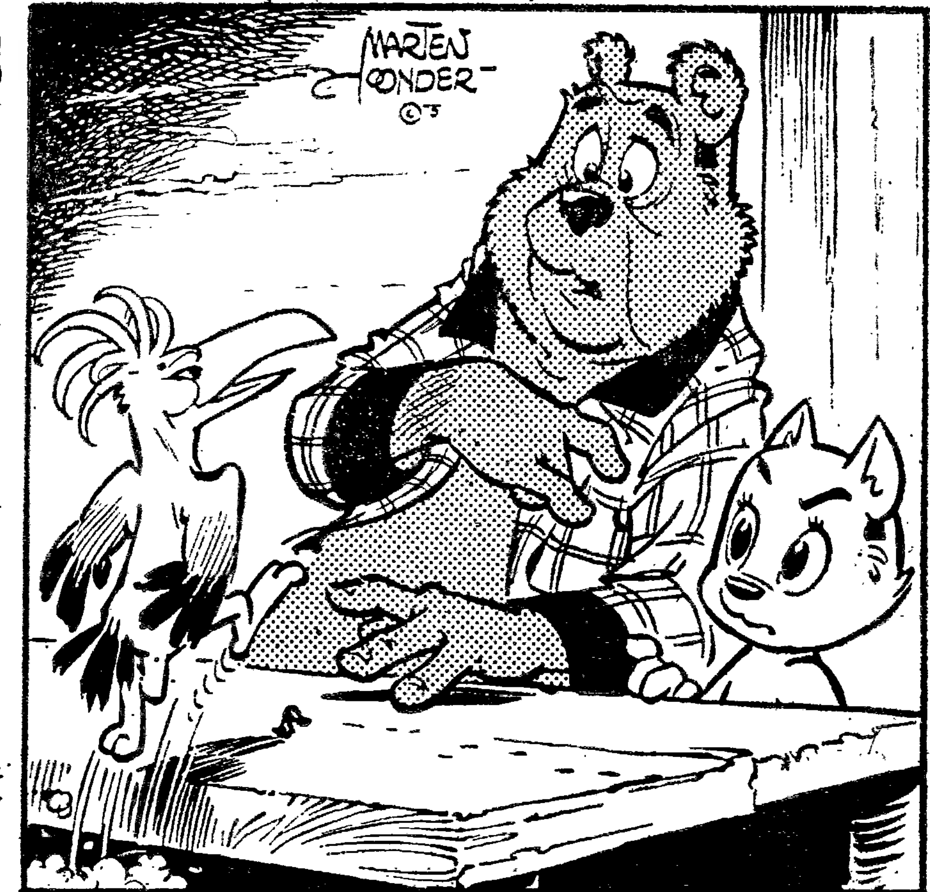
8313 In de vallende avond naderden heer Bommel en Tom Poes het hotel. De zuidenwind had hen drooggewaaid en het vooruitzicht van een voedzame maaltijd stemde heer Ollie mild.

"Grand-Hotel Wirrel", las hij. ,,Het ziet er erg eenvoudig uit, maar och.. schijn bedriegt zeg ik altijd maar. Generaal Repel weet wat een heer toekomt. Het hoofd van de veiligheidsdienst bedoel ik. En als ik het goed begrepen heb, kent hier het volk zijn plaats, wat jij?"
Voordat Tom Poes iets had kunnen zeggen, stegen er bonkende geluiden uit het restaurant op en een rauwe stem schreeuwde: ,,D'ruit allemaal! Maak plaats voor de vreemdeling! Opschieten. Orde!"

Daarop werd de deuropening verduisterd door haastige gasten, en aan de manier waarop ze vertrokken, was te zien dat ze krachtig geholpen werden.
"Hm", zei Tom Poes. ,,Er wordt plaats voor u gemaakt, lijkt me".
,,Z-zou het?", stamelde heer Bommel ontdaan. ,,Maar dat... dat heb ik niet gewild! Dat hoeft toch niet, bedoel ik...".
,,Ze moeten hun plaats kennen", zei Tom Poes. ,,Generaal Repel weet wat een heer toekomt".

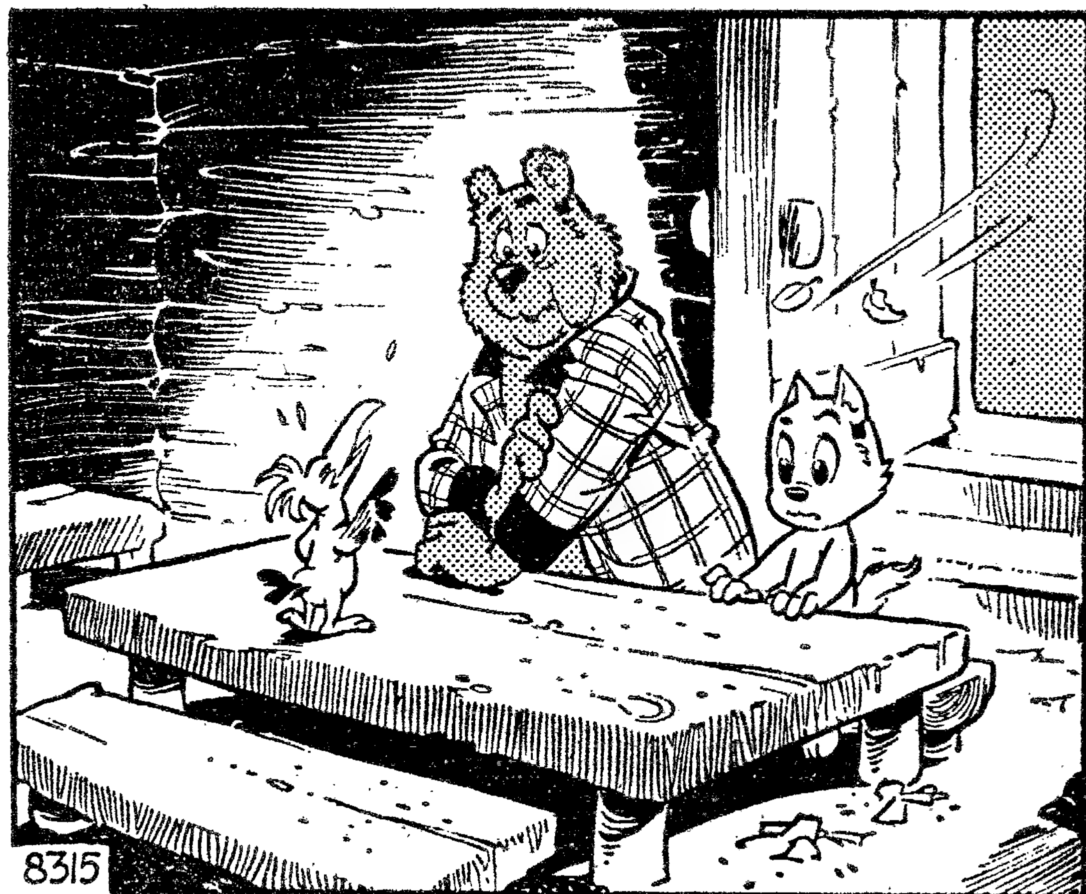

8314 De gasten dropen terneergeslagen af in de avondschemering, en nu verscheen de soldaat van het Wirrelse Bevrijdingsleger in de deuropening.

,,Het terrein is schoongeveegd'', meldde hij. ,,Als er klachten zijn, kunt u zich op het kasteel beklagen. Smakelijk eten''.
Hij marcheerde weg en heer Ollie keek hem met gemengde gevoelens na.

,,Wat ongezellig is dit nu allemaal'', sprak hij. ,,Een heer vindt het niet prettig dat eenvoudige lieden worden weggejaagd als hij gaat eten. Het is goed bedoeld, natuurlijk, maar toch staat het mij tegen, wat jij, jonge vriend?''

,,Vroeger was zoiets gewoon'', zei Tom Poes. ,,Ik dacht direct al dat dit een ouderwets eiland is''.
Heer Bommel stapte de eetzaal binnen, waar mevrouw Kadee nog steeds in de pot stond te roeren, en nam aarzelend plaats. De stilte in het vertrek beklemde hem en de kille blik die de directrice hem toewierp, bedierf zijn eetlust.
,,Vroeger was zoiets gewoon'', herhaalde hij tot zichzelf, maar verder kwam hij niet. Want op dat moment sprong de vogel Dielema vanaf een bankje op het tafelblad en riep: ,,Goed, hè? Eerbied voor vroeger, zo hoort het! Mooie, oude gebruiken in ere houden, zegt president Repel. Je doet er goed aan zijn wetten niet in de wind te slaan, want hij heeft de wind er goed onder''.

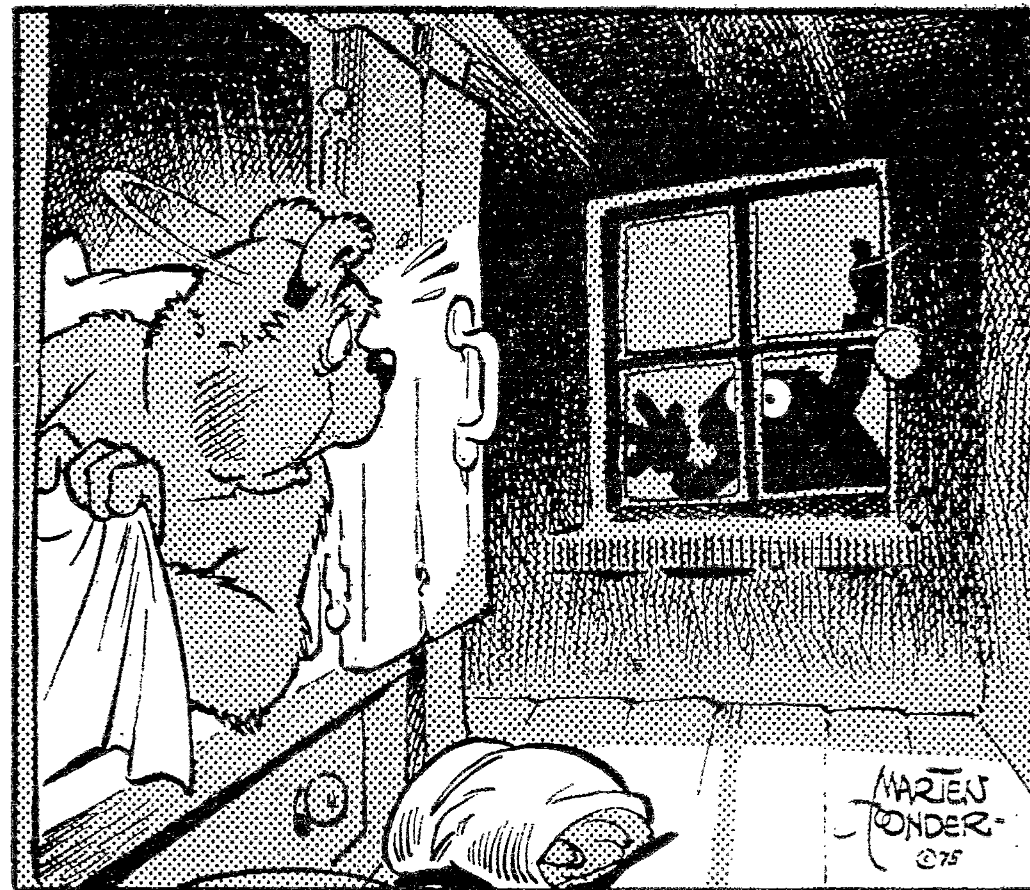

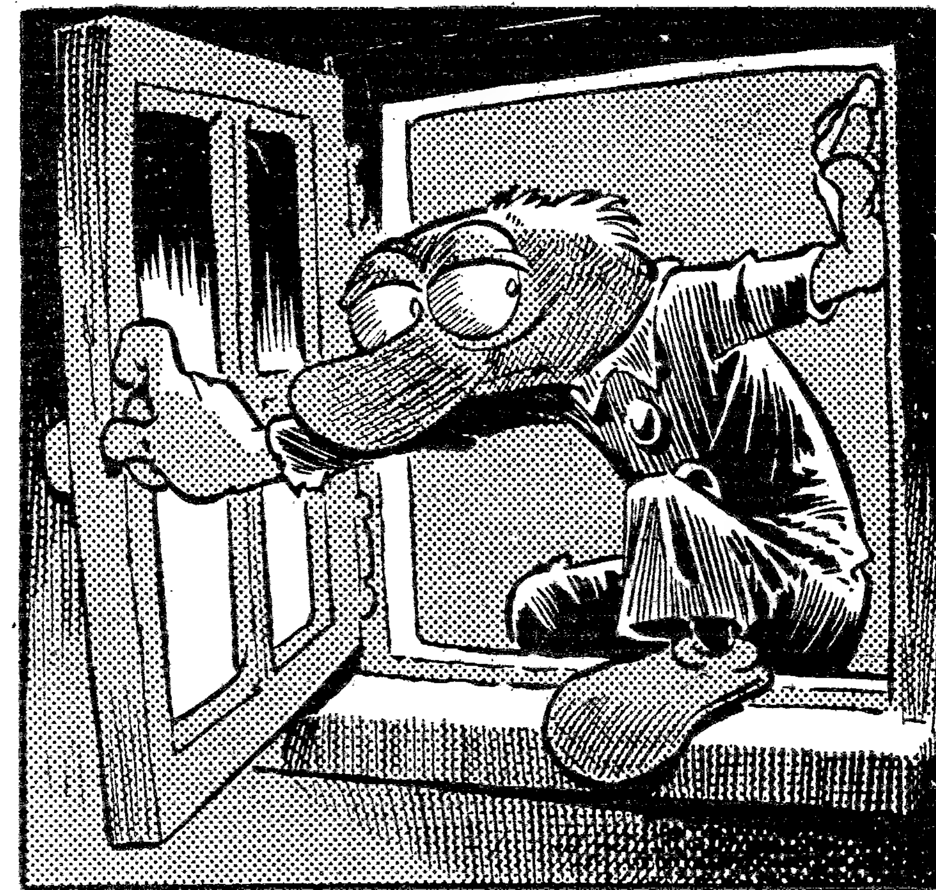

8315 Heer Ollie keek bedrukt naar Dielema en liet toen zijn blik door de verlaten gelagkamer dwalen.
,,De goede lieden die hier zaten, waren hier vóór ons", mompelde hij. ,,Het kan niet goed zijn om ze weg te jagen...".
,,Oho!", riep de vogel uit. ,,Je zit hier nu toch lekker rustig? Nou dan!".
,,Een heer houdt ervan zijn maaltijd in rust te genieten", gaf heer Bommel toe, ,,maar als het met geweld moet gebeuren, is het niet prettig. Ik bedoel, als dat de gewoonte is, wordt het tijd dat er iets een beetje verandert".
,,Laat me niet lachen", riep de ander uit. ,,Je wilt veranderingen als je zelf maar buiten de verandering valt".

Hij deed een stapje voorwaarts en vervolgde fluisterend: ,,Bemoei je niet met de politiek. Ik waarschuw maar even. De partij zoekt het wel uit, die weet wat goed voor ons is".
,,Dat dacht ik ook", zei heer Ollie. ,,Maar toch weet ik niet..."
,,Je moet je zeilen naar de wind zetten!", riep de vogel Dielema en met die woorden vloog hij de deur uit.
,,Wie is dat toch?", vroeg Tom Poes, hem nakijkend.
,,Je kunt beter voor hem oppassen", zei de waardin, die met een dampende pot genaderd was en een paar borden voor hen neerzette. ,,Vertrouwen kan je hem niet, want hij waait met alle winden mee"

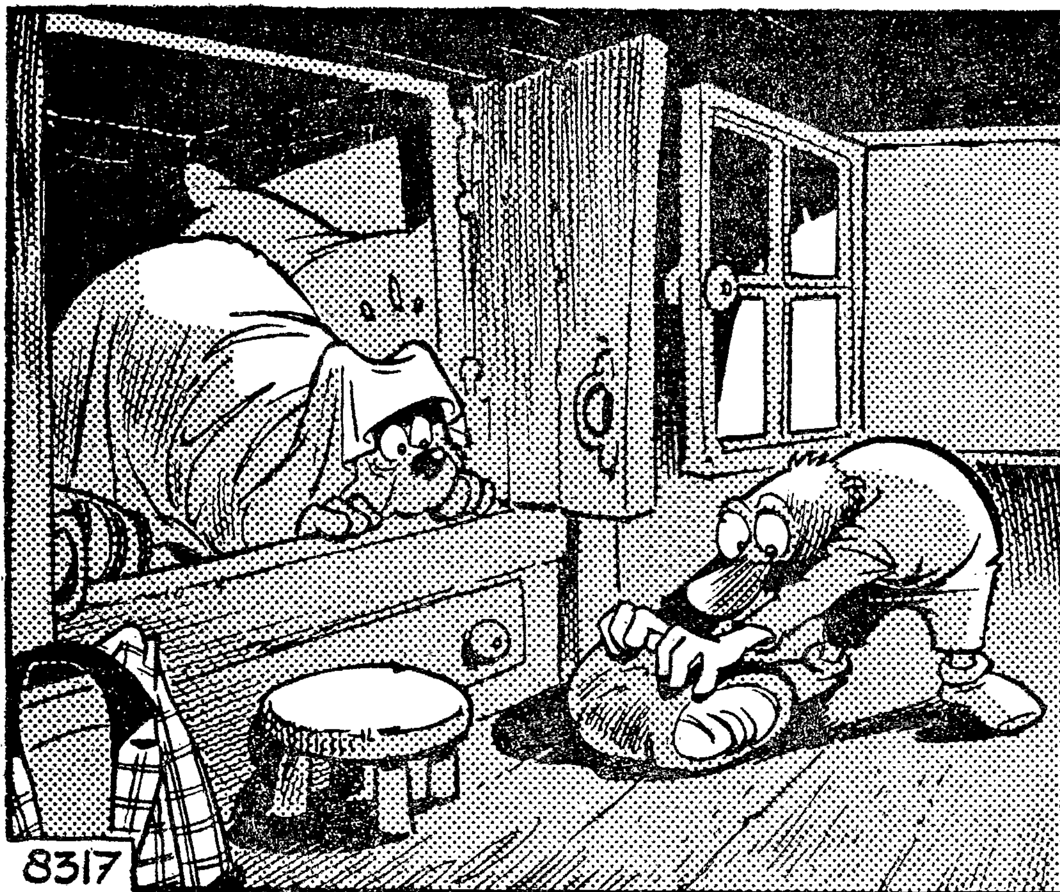

8316 De nacht was gevallen en de maan scheen vreedzaam op Grand-Hotel Wirrel. Het gebouw was geheel ontruimd voor een buitenlandse gast en er heerste dan ook een diepe stilte, die slechts verbroken werd door het kraken van houtwerk en het zuchten van de aanzienlijke vreemdeling. Want deze kon de slaap niet vatten en zat rechtop in de bedstede die hem ter beschikking was gesteld.

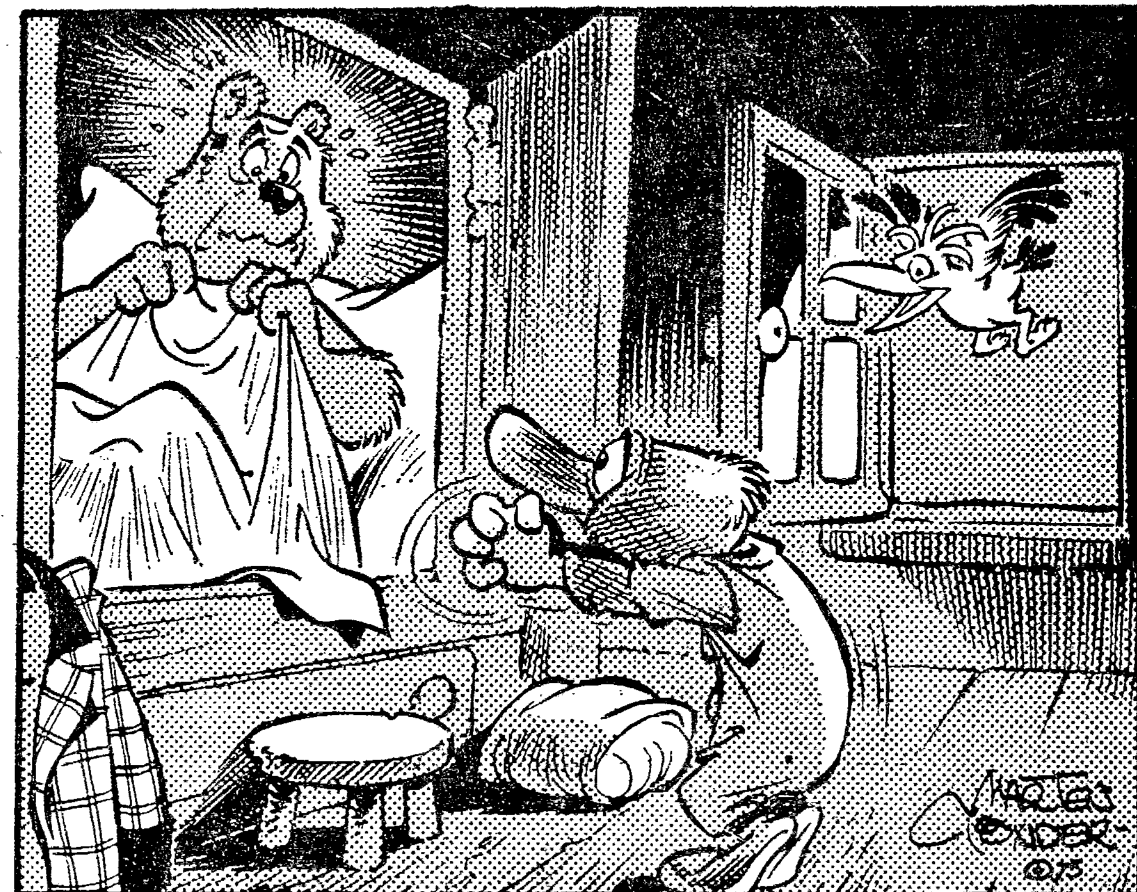
,,Ik ben oververmoeid door de ontberingen, dat zal het zijn", sprak heer Bommel tot zichzelf. ,,Of misschien is het de sfeer. Het is natuurlijk wel prettig om goed ontvangen te worden, maar deze lege herberg grijnst me aan, als men begrijpt wat ik bedoel. Orde moet er zijn, dat weet iedereen, maar eenvoudige lieden kunnen licht boos worden als ze worden weggejaagd om plaats te maken voor een heer..."

Op dat moment klonk er een zacht geschuifel voor het raam en toen heer Bommel verschrikt omkeek, zag hij daar een gedaante die donker afstak tegen het maanlicht.

,,Daar heb je het al!", dacht hij, terwijl hij verstijfd van schrik zag hoe het venster voorzichtig werd opengeduwd om doorgang te verlenen aan de indringer. Weliswaar was het een kleine, magere gedaante maar zijn bleke ogen dwaalden zo akelig door hun kassen, dat heer Bommel het koude zweet uitbrak.

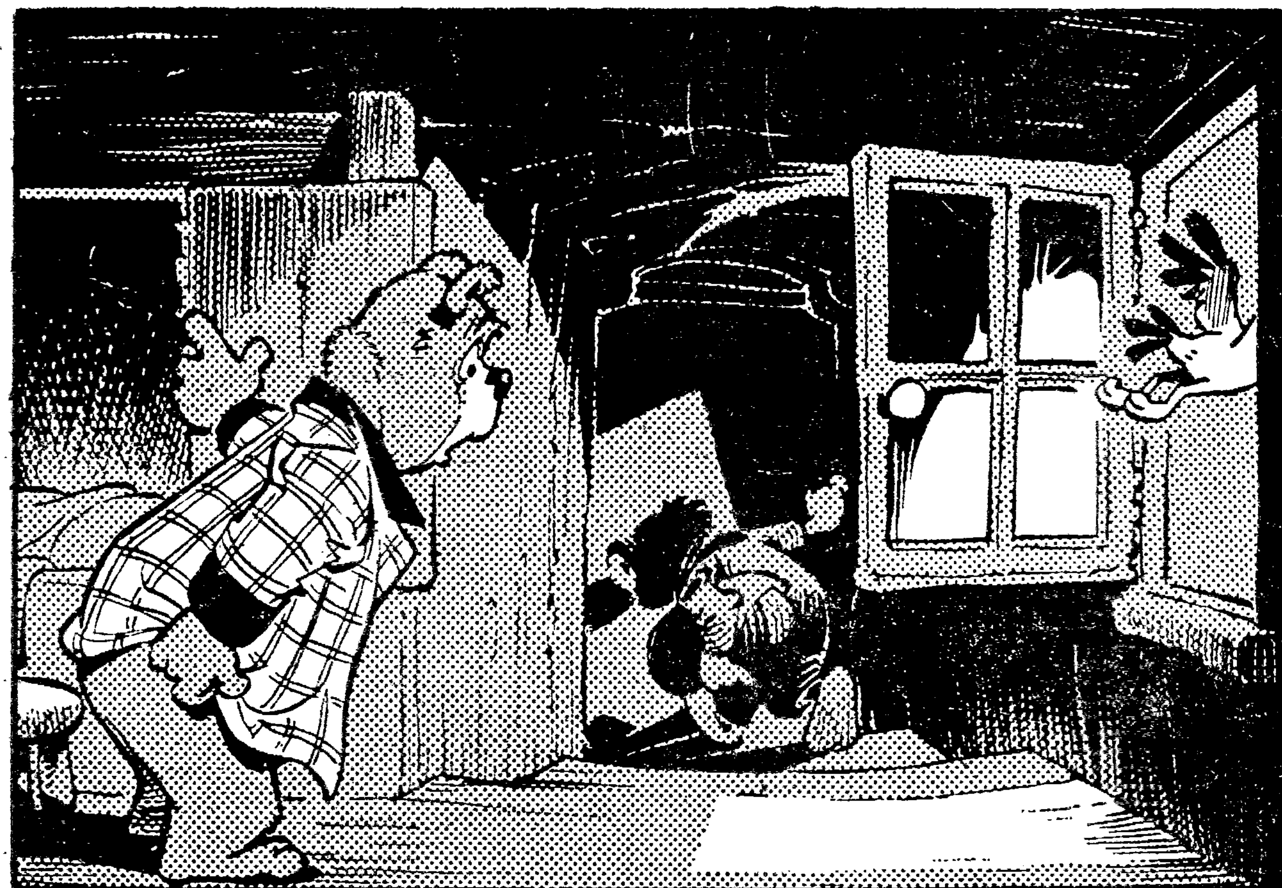

8317 De inbreker liet zich geruisloos op de grond zakken, terwijl de frisse nachtwind door het openstaande venster naar binnen streek. Dit bracht heer Ollie voldoende tot zichzelf om de deken over zijn hoofd te trekken en zich achter de bedstederand te verbergen. Van daaruit keek hij nu met schrikogen naar de tengere gedaante, die gebogen nader sloop en een greep deed naar een bundeltje dat op de grond lag. Dit was te veel voor de beproefde heer. „Help!!", riep hij overeind schietend. ,,Een aanslag! Een b-bom! Help!!!!" Zijn stem schalde rauw door de nachtelijke stilte en de inbreker liet geschrokken het bundeltje vallen.

,,Sssst!", fluisterde hij handenwringend. ,,Stil t-toch! Ik wil geen kwaad doen. Heus niet. Ik wilde alleen m-maar m-mijn bagage halen. Die is hier achtergebleven toen de soldaat me wegjoeg. D-dit was mijn kamer."

Heer Bommel liet de deken zakken en keek ontdaan naar de stakker. Maar voordat hij iets kon zeggen, werd de vensteropening verduisterd door een fladderende schaduw. Het was de vogel Dielema, die op het hulpgeroep afkwam.

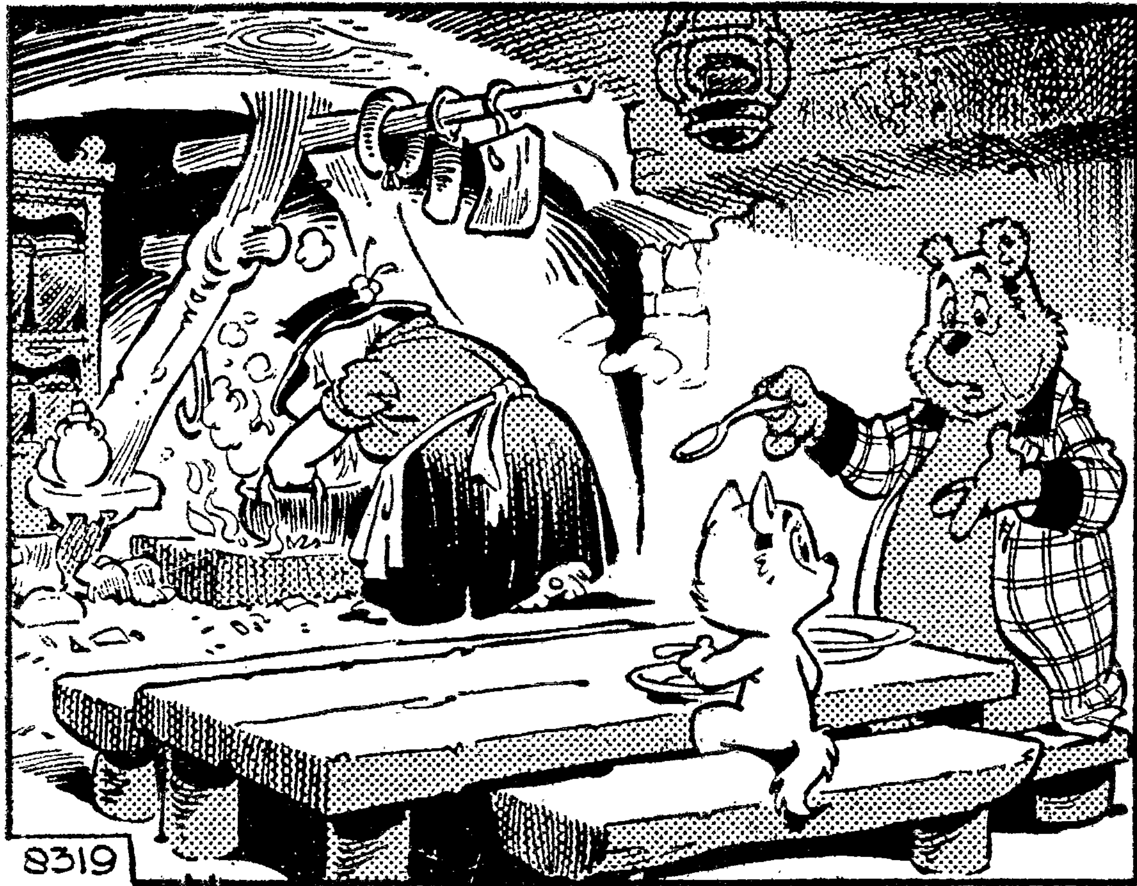

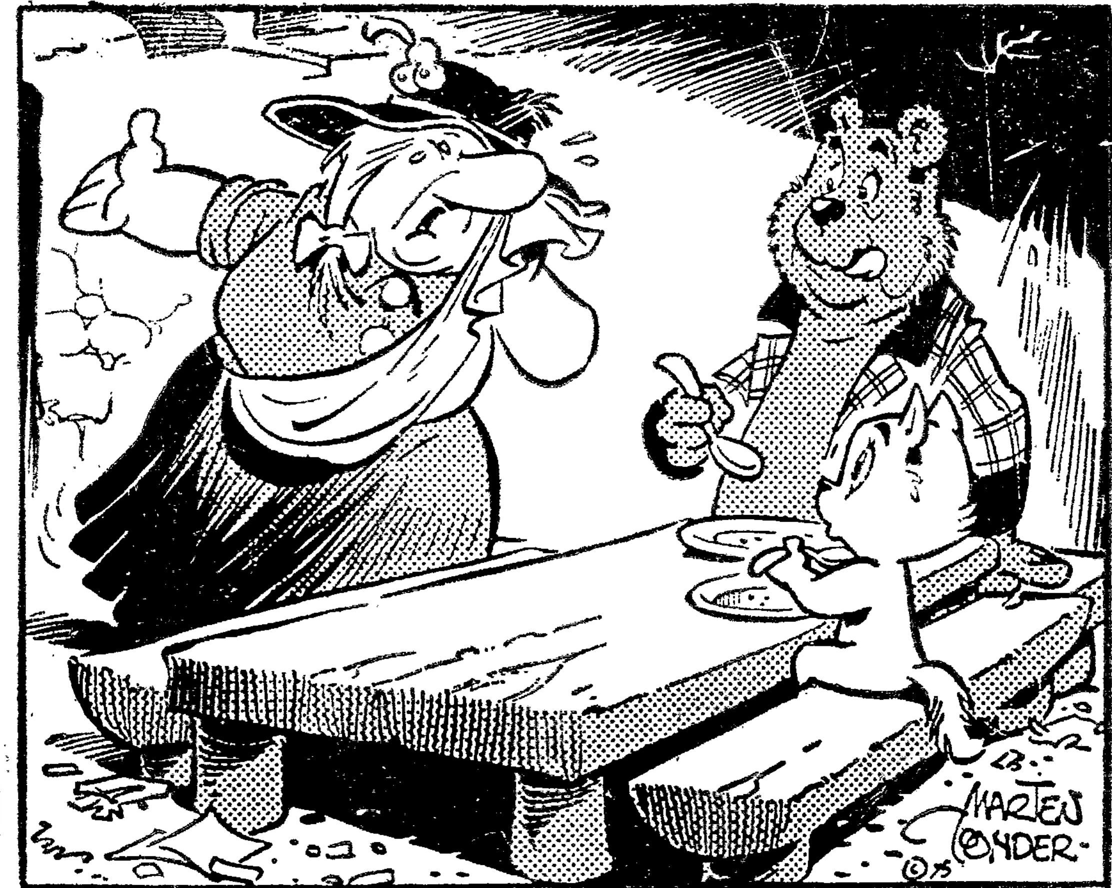

8318 „Wat is er aan het handje?", vroeg de vogel, terwijl hij op de rand van de bedstede ging zitten. „Een inbreker, zie ik?"
„Dat dacht ik eerst," verklaarde heer Ollie. Hij was uit zijn bed gesprongen en schoot haastig zijn jas aan om beter te kunnen uitleggen, wat hij bedoelde.
„Deze heer klom naar binnen", vervolgde hij. „Heel gewoon. Hij kwam zijn bagage halen, want dit is zijn kamer. Maar ik dacht dat het een bom was, en toen riep ik even".
„Heel goed", prees Dielema. „Men moet zulke elementen de wind uit de zeilen nemen. Binnenklimmen bij een gast van de president! Schandelijk. Inbreuk op Orde, Vrijheid en Recht. Maar wie wind zaait zal storm oogsten, daar zal ik wel voor zorgen. Ga maar weer rustig slapen."

Met die woorden vloog hij het venster uit en heer Bommel wendde zich verslagen tot de indringer.
„Wat spijt me dat nu toch", sprak hij. „Die vogel is een bemoeial. Maar ik zal ervoor zorgen dat hier recht gedaan wordt en dat u uw kamer terug krijgt...."

De ander luisterde echter niet. Hij verliet met gebogen hoofd het vertrek om zich naar beneden te begeven en heer Ollie liet zich moedeloos op zijn legerstede zakken.
„Hij gelooft me niet, "fluisterde hij voor zich heen. Eenvoudige lieden weten niet, dat een heer het goede met hen voorheeft. Wat jammer nu toch. Nu zit die arme stakker voor niets in de zorgen."

8319 Toen heer Bommel de volgende morgen beneden kwam, zat Tom Poes al achter zijn ontbijt.
,,Ik heb slecht geslapen'', verklaarde hij desgevraagd. ,,Het hotel is rustig genoeg, maar dat is mijn schuld, en daarom lag ik wakker, zodat ik de inbreker zag die door het raam naar binnen kwam. Maar het was iemand die zijn bagage kwam halen, terwijl ik dacht dat hij kwaad in de zin had. Ach, het is heel vervelend dat hij niet begrijpt dat ik het goede met hem meen...''.
,,Wat bedoelt u?'', vroeg Tom Poes verbaasd.
Heer Ollie antwoordde niet direct. Hij had een lepel pap in de mond gestoken en trok een lelijk gezicht. ,,Aangebrand'', klaagde hij. ,,Ook dat nog!''.

De hotelhoudster hoorde die woorden en ze haastte zich naderbij. ,,Ik zal nieuwe maken'', riep ze geheel ontdaan. ,,Ik had mijn gedachten er niet bij, meneer''.
,,O'', zei heer Bommel onthutst. ,,Zo erg is het nu ook weer niet, mevrouw. Ik bedoel eh.. Is er iets, bedoel ik?''.

,,Haaf is vannacht gearresteerd'', zei de waardin schreiend. ,,Mijn jongste zoon, ziet u? Hij was zo brutaal om in zijn kamer te komen, terwijl die ontruimd was voor meneer. En toen heeft Sintel hem gevangen genomen. Sintel is mijn oudste zoon, ziet u? Hij is soldaat in het bevrijdingsleger, u weet hoe dat gaat.''

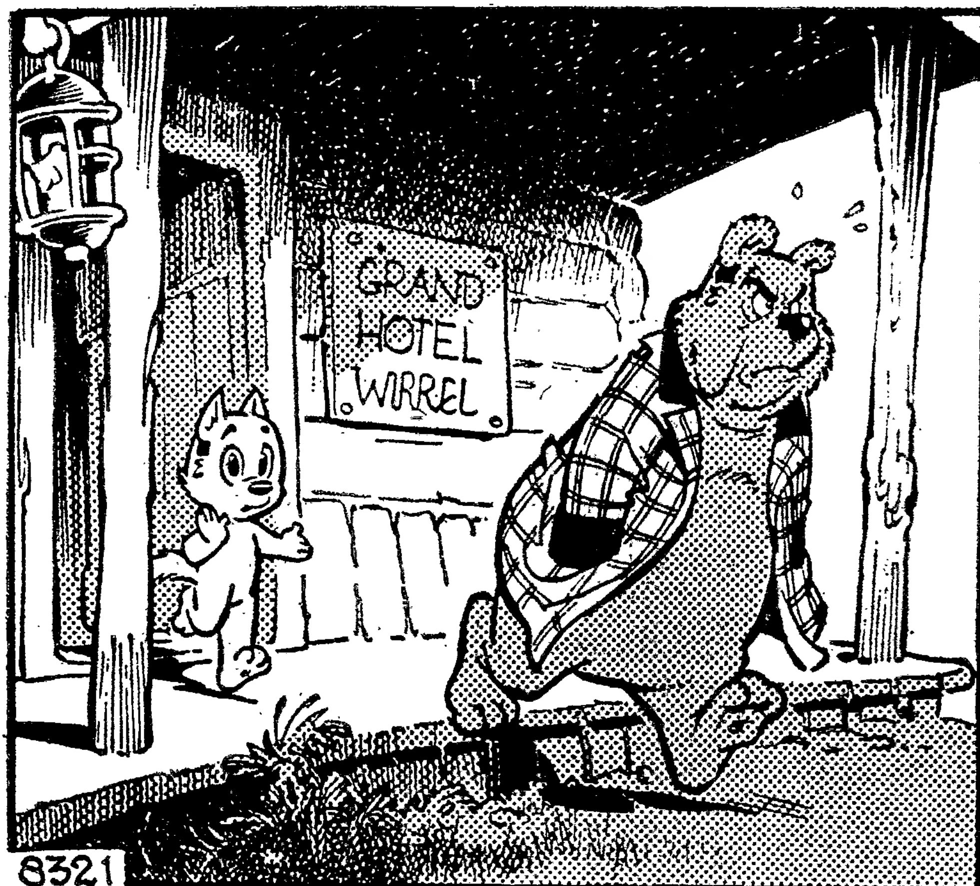

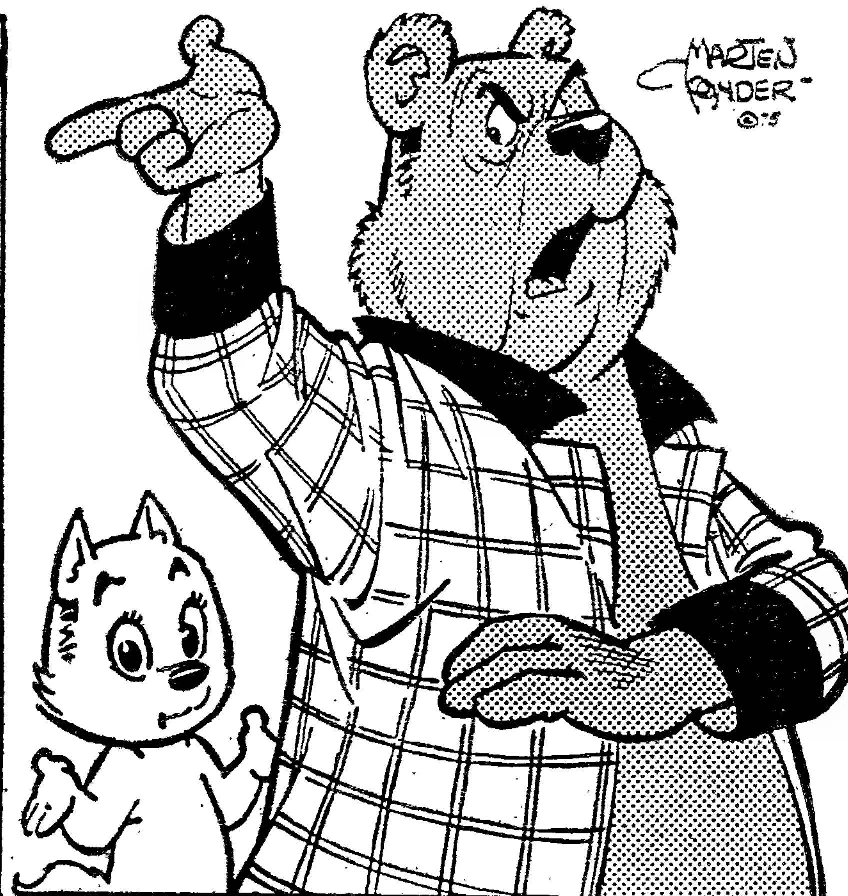

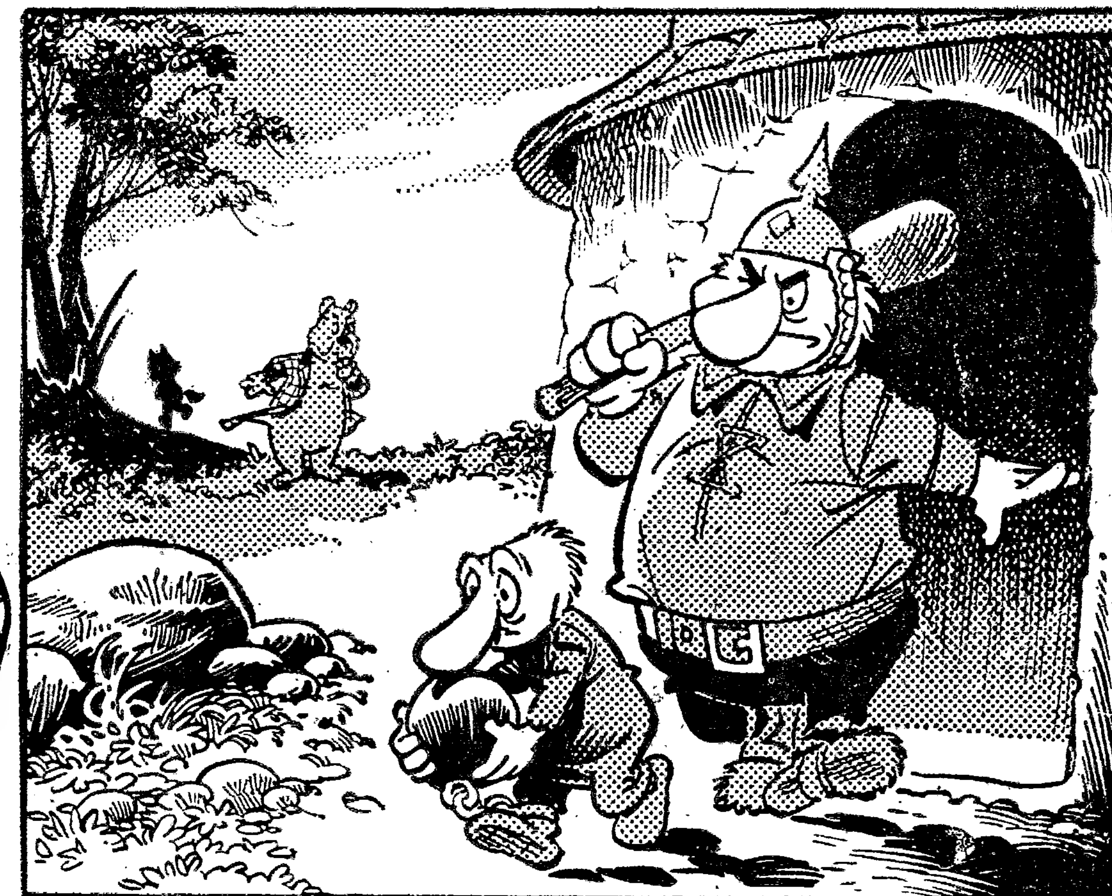
8320 ,,Dat is nu vervelend,' ' zei heer Bommel. ,,Dat hij gevangen is, bedoel ik. Ik wist niet dat de inbreker uw jongste zoon was, anders zou ik...''.
Zijn stem stierf weg in gemompel en Tom Poes keek hem onderzoekend aan.

,,Die arrestatie was vlug werk'', merkte hij op. ,,Is de politie hier zo snel? Hoe wist iemand dat er ingebroken was?''
,,Ik riep,'' verklaarde heer Ollie, een beetje bevangen. ,,Natuurlijk riep ik! Dat zou iedereen gedaan hebben, zeg nu zelf. En toen kwam die Dielema binnenvliegen...''

,,Die deugt niet'', zei de waardin bitter. ,,Hij waait met alle winden mee en nu heeft hij mijn zoon aangebracht.''
Ze slofte treurig naar haar kookpot en heer Bommel keek haar nadenkend na. Toen trok er een vastberaden plooi om zijn mond en hij stond op.
,,Het is die Dielema!'', sprak hij. ,,Die deugt niet, net als ik al dacht. Hier is een misstand die ik moet rechtzetten, wat jij, jonge vriend?''
,,Hm'', zei Tom Poes, ,,Wat is de misstand? Die vogel kwam alleen maar op uw hulpgeroep af en toen heeft hij u geholpen. Waarom hebt u geroepen? Dat is de vraag''

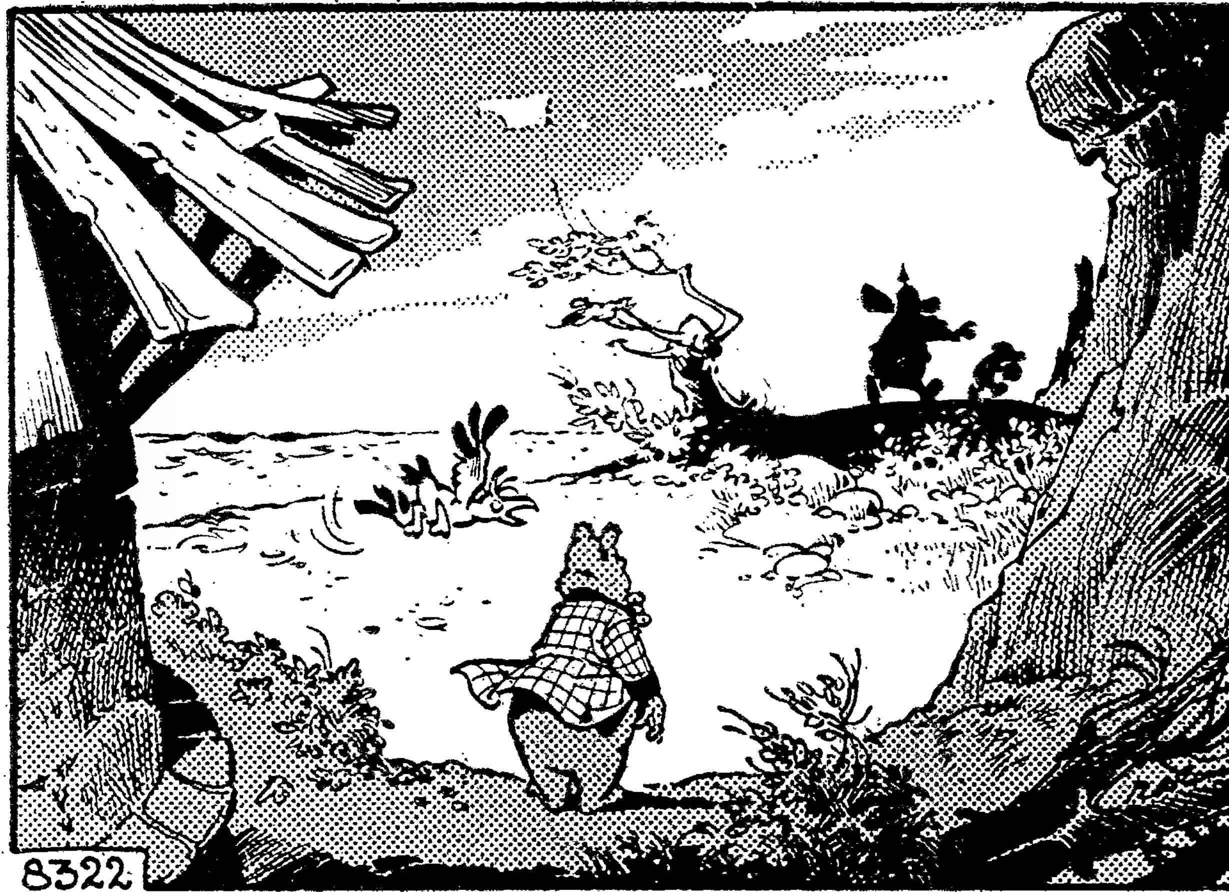

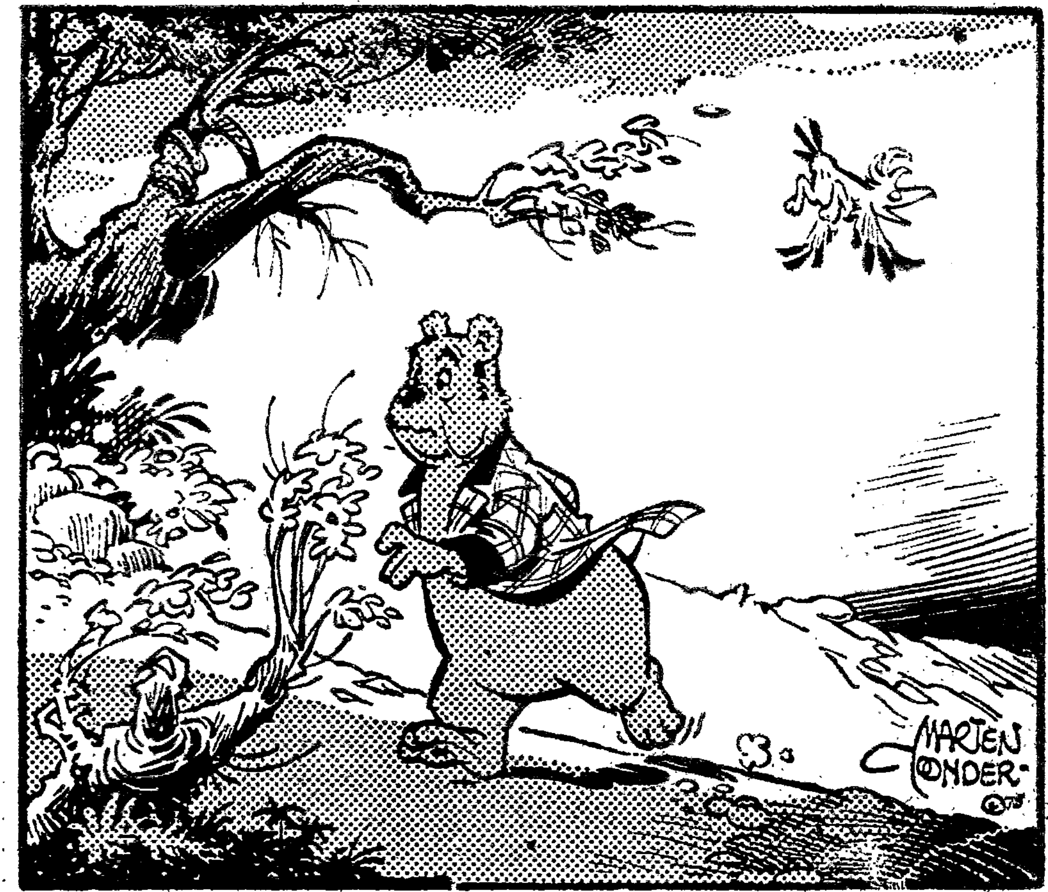

8321 Het is te begrijpen dat heer Ollie de opmerking van Tom Poes niet prettig vond. Hij schoof dan ook de bank weg en liep bewolkend de deur uit.
,,Bah!", sprak hij uit zijn humeur. ,,Een heer houdt er niet van wanneer er bij hem wordt ingebroken. Dat spreekt. Daarom riep ik. Niet omdat ik bang was of zo. Maar zo'n eenvoudig iemand kan heel licht een wrok hebben tegen een heer, omdat... Nu ja, de overheid beschermt mijn rechten en zo hoort het. Zo is de beschaafde wereld nu eenmaal ingericht. Wat zeur je toch!?"
,,Ik zeur niet", zei Tom Poes. ,,Maar ik vraag me af, of het rechtvaardig is. Die zoon was weggejaagd uit zijn eigen huis om ruimte voor u te maken."
,,De rechter zal wel uitmaken wat rechtvaardig is!" riep heer Bommel uit. ,,Daar is de wet voor. Anders zou iemand van mijn stand niet in vrede kunnen leven. Dat begrijpt een kind!"

Tom Poes liep schouderophalend weg en heer Ollie richtte als vanzelf zijn schreden naar de oude toren die voor hem uit het landschap oprees. Reeds van verre zag hij de inbreker van die nacht naar buiten komen met een kogel aan het been, gevolgd door de soldaat van het bevrijdingsleger, en geschokt bleef hij staan.

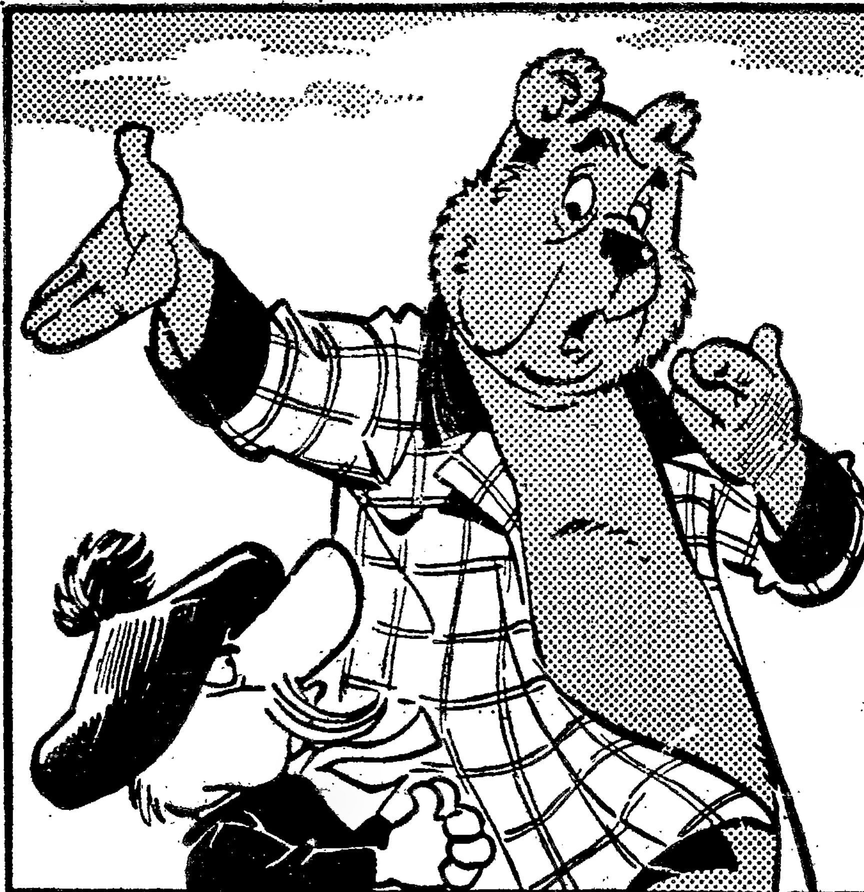

8322 De soldaat voerde zijn gevangene snauwend over de heuvel en heer Bommel keek hen verward na, totdat ze uit het gezicht verdwenen waren. De zuidenwind streek hem lauw langs de slapen en in de verte bruiste de zee, maar daar fleurde hij niet van op.
,,W-wat..", prevelde hij. ,,W-wat zou... Ik bedoel, er is al recht gesproken, zie ik. W-wat zou...".
,,Levenslang knollen wroeten!", riep de vogel Dielema, die nu ook uit de rechtszaal kwam vliegen. ,,Zijn eigen schuld. Dat zal de deugniet leren bij de wind te zeilen!"
,,M-maar dat is heel onrechtvaardig", stamelde heer Ollie. ,,Voor zo'n kleinigheid".
,,Wat zeur je nou?", riep de ander uit. ,,Dat is de wet! Je wilt de maatschappij toch niet gaan veranderen? Dan zou je aan politiek doen. Je kan beter de wind van achteren houden".
Zo sprekende maakte hij een zwenking op de zomerbries en vloog vrolijk voort zonder zich aan de inzakkende heer te storen.

,,Dit is heel vreselijk", dacht heer Bommel. ,,Het is natuurlijk prettig wanneer de rechter voor de belangen van een heer opkomt. Maar dit moet een vergissing zijn, die ik niet zo heb bedoeld. Ik moet dit recht zetten, anders zou ik niet meer rustig kunnen slapen".
En met deze gedachte keerde hij terug naar de toren.

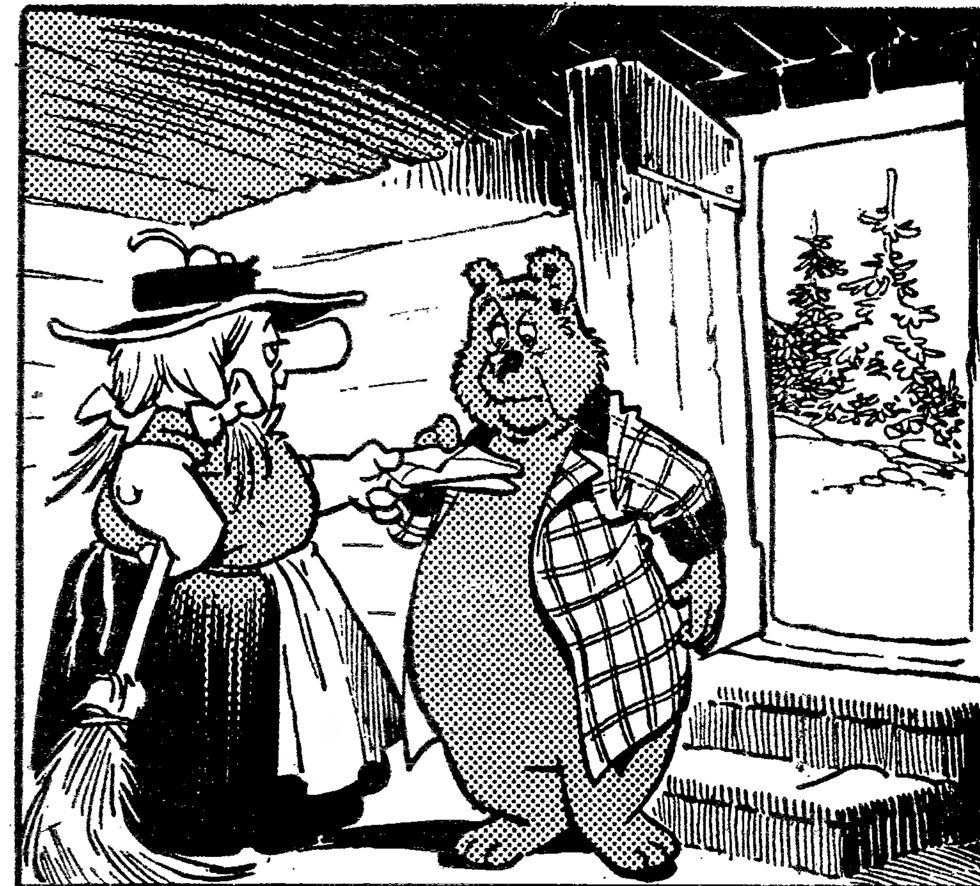

8323. Toen heer Ollie het kasteel naderde, werd juist de deur geopend en trad de rechter naar buiten.
,,Dat treft!'' riep deze uit. ,,Uw zaak is behandeld, heer Bommel! In dit land wordt snel recht gedaan, zoals u merkt. Uw belangen zijn hier veilig. Levenslang voor de misdadiger en de kosten van het proces voor u.''
,,Maar dat moet een vergissing zijn'', zei heer Bommel ferm. ,,Die inbreker brak in in zijn eigen huis, zodat hij geen inbreker kan zijn, als u begrijpt wat ik bedoel.''
De magistraat verstrakte.
,,Bent u een rechtsgeleerde?'', vroeg hij koel. ,,Hebt u soms de verdediging van de veroordeelde op u genomen? Hoger beroep is mogelijk, maar het is kostbaar.''
,,O'', hernam heer Bommel verward. ,,Nee. Ik ben geen geleerde. Ik ben een heer, die een hekel heeft aan onrecht, en ik vind...''

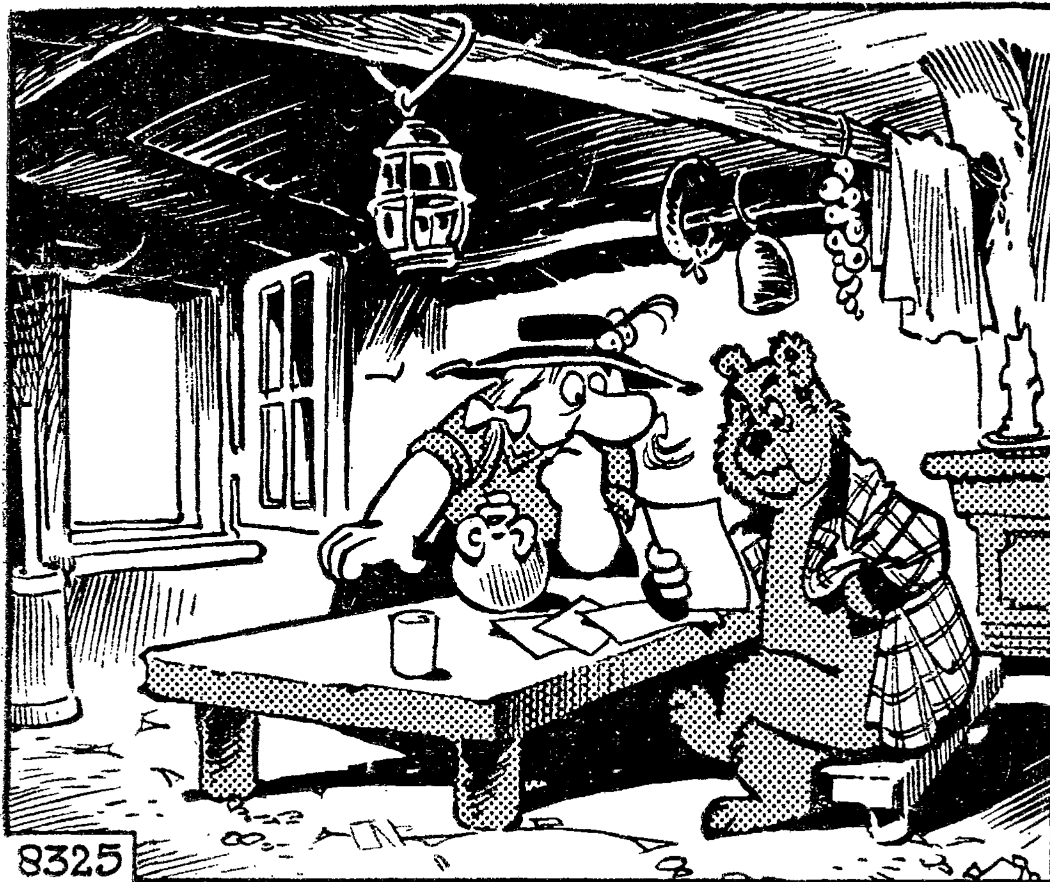
,,U kunt beter uw mond houden als u geen rechtsgeleerde bent'', onderbrak de rechter streng. ,,Op dit eiland bestaat geen onrecht meer sinds de POVER aan het bewind is. Uw woorden zijn opstandig, als ik ze goed begrijp. U kraait revolutie! Orde, Vrijheid en Recht worden hier beschermd; met harde hand als het moet''.

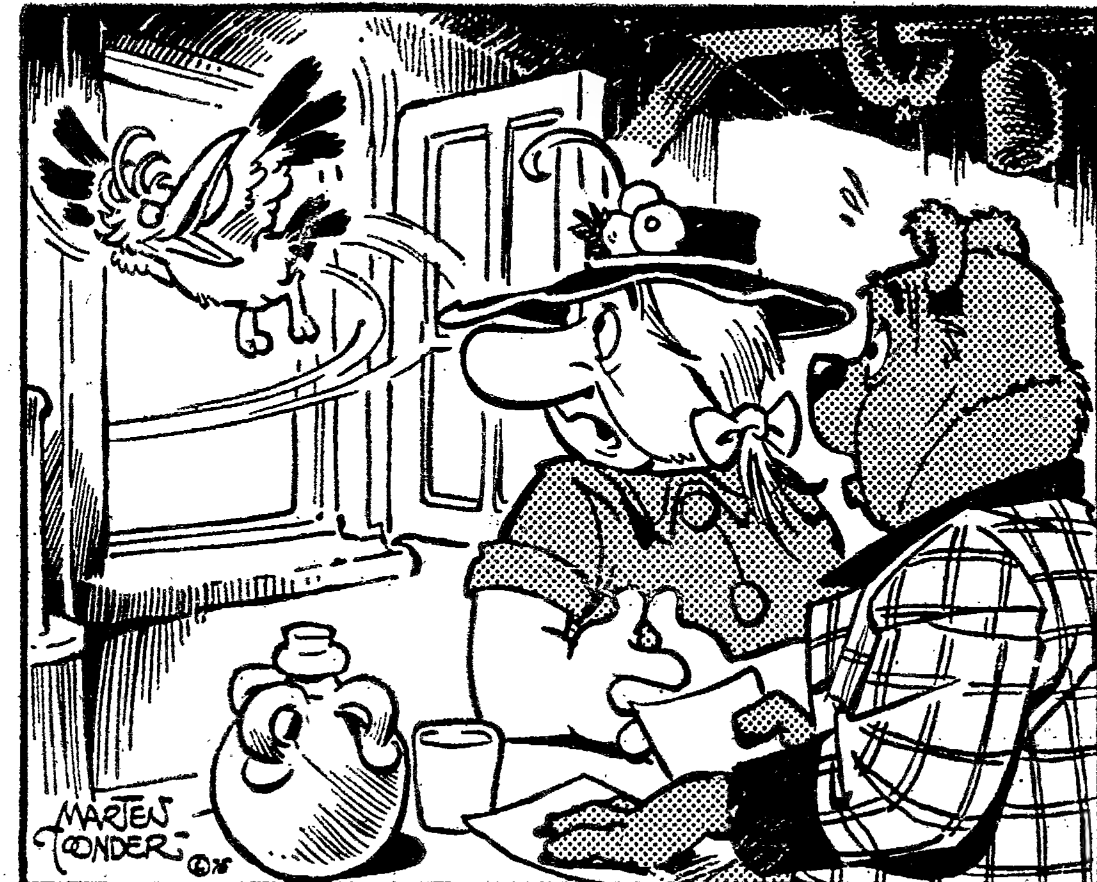

8324. ,,Ik kraai niet'', riep heer Ollie nog. Maar de rechter was reeds weer in zijn toren verdwenen en wierp de deur krachtig achter zich dicht.
,,Zoiets heeft men mij nog nooit gezegd'', sprak heer Bommel bedrukt tot zichzelf, terwijl hij begon te lopen. ,,Hoe kan een heer revolutie kraaien, terwijl hij van orde en rust houdt? Ik zit graag prettig bij de haard met een boek vol mooie gedachten, zoals iedereen weet. Maar ik sta pal als er een misstand is. En die is er nu. Misschien had ik eerder iets moeten zeggen. Ik bedoel, omdat ik in de kamer van die stakker ging slapen kon ik niet slapen, zodat ik begon te roepen toen hij in zijn kamer kwam. . . . Ach, het is allemaal zo onrechtvaardig, dat ik nu op een poel van onrecht zit, die ik recht moet zetten. Wat moet ik doen?''
Vol van deze en dergelijke gedachten wandelde hij voort, en het was reeds tegen de middag, dat hij bij het hotel terugkeerde.
,,Er zijn een paar brieven voor u bezorgd'', zei de directrice toen hij binnentrad. ,,Van het kasteel. Ik hoop, dat er niet nog meer narigheid komt''.
Heer Ollie nam de enveloppes aan en bekeek ze met holle ogen. ,,Van de hoofdinspecteur der belastingen'', mompelde hij toonloos. ,,En een uitspraak van de rechtbank. Ik hoop het ook, mevrouw.''

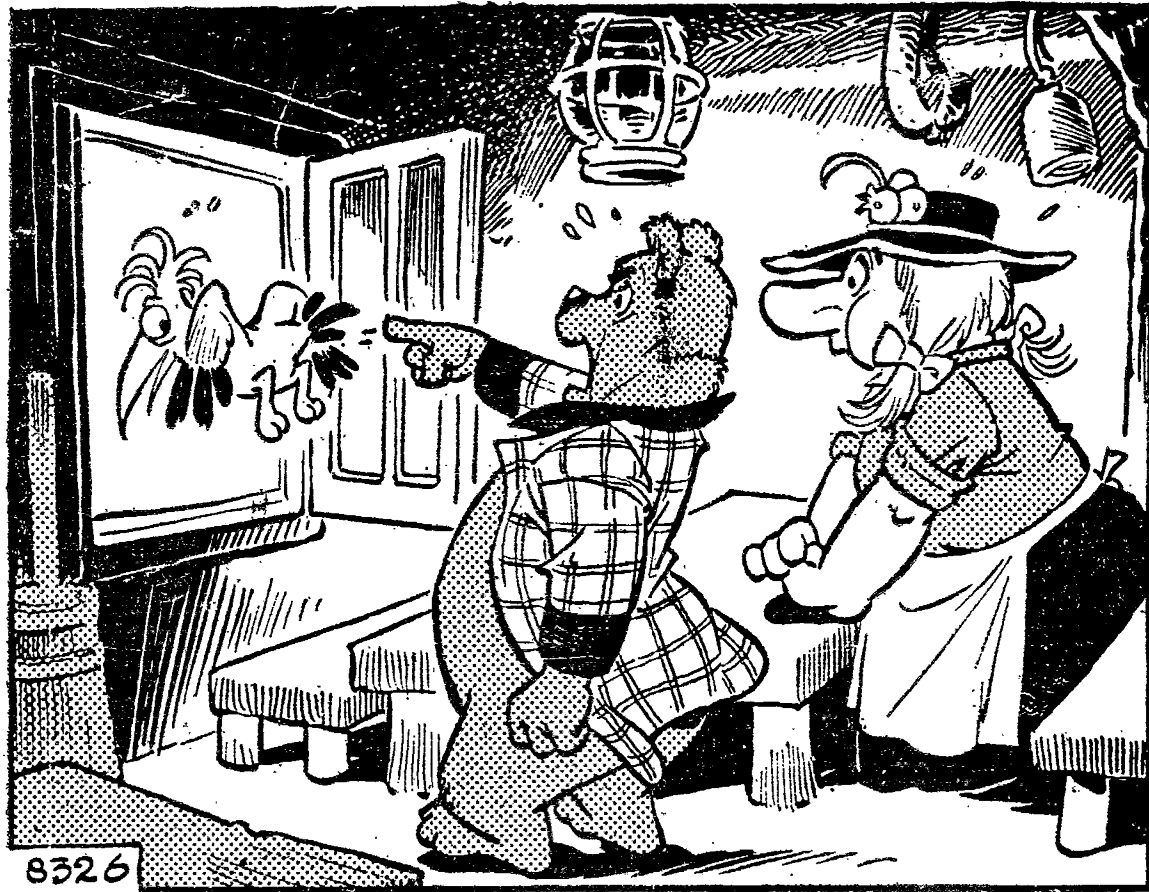
8325. Heer Ollie ging aan de tafel zitten en maakte de brieven open. „Dit is sterk", sprak hij verontwaardigd. „De belasting schrijft: Na ontvangst van de eerste termijn is de tweede termijn inmiddels verstreken. Wanneer deze morgen niet voldaan is, zal er tot vervolging worden overgegaan. Met harde hand als het moet."

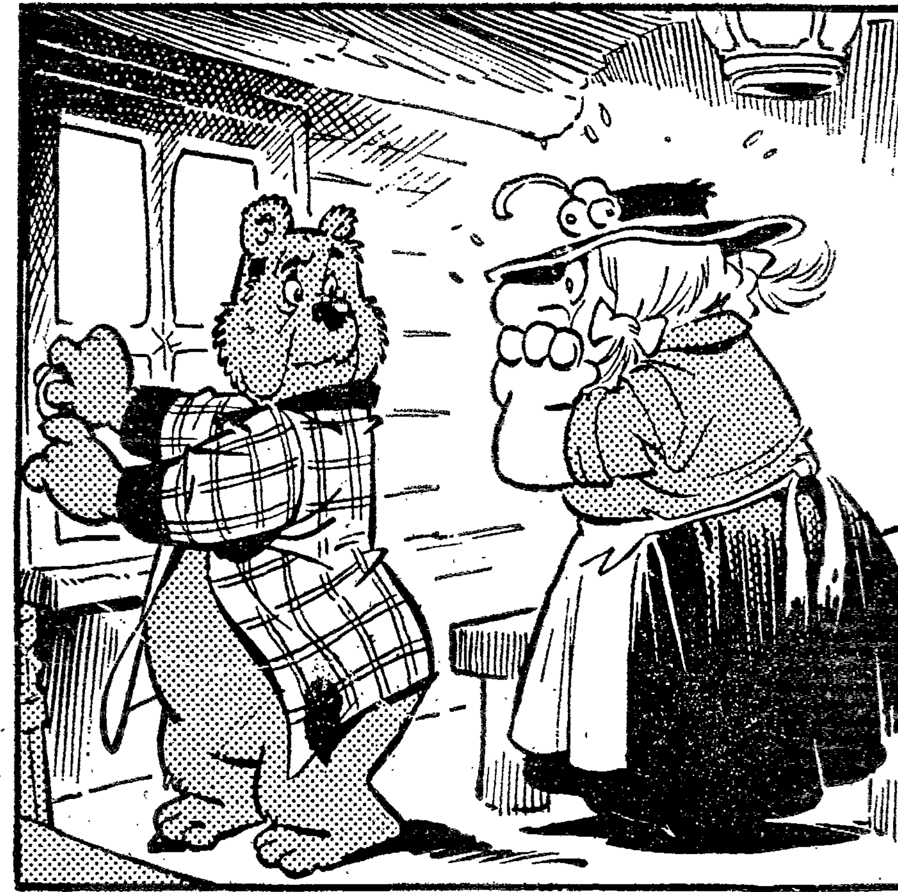
„En de rechtbank schrijft: U bent veroordeeld in de kosten van het proces, bedragende 2000 florijnen. Als deze morgen niet voldaan zijn, zal tot vervolging worden overgegaan. Met harde hand, als het moet."

Hij liet de papieren zinken en keek zijn gastvrouw somber aan. „Dit deugt niet", sprak hij. „Ik heb diep nagedacht, mevrouw, en ik ben tot de conclusie gekomen, dat er véél niet deugt, zodat ik niet betaal. Vooral niet omdat de inspecteur der belastingen en de opperrechtbankgriffier allebei Obol Repel heten. Uw zoon zal worden bevrijd; daar sta ik voor in!"

„Stil toch!", fluisterde de waardin angstig. „De tijd is niet rijp voor zulke opstandige taal. Denk om de kinderen!"

„Zeg dat wel", riep de vogel Dielema, die door het openstaande raam naar binnen vloog. „Wie tegen de wind spuwt, maakt zijn baard vuil. Ik waarschuw maar even!"

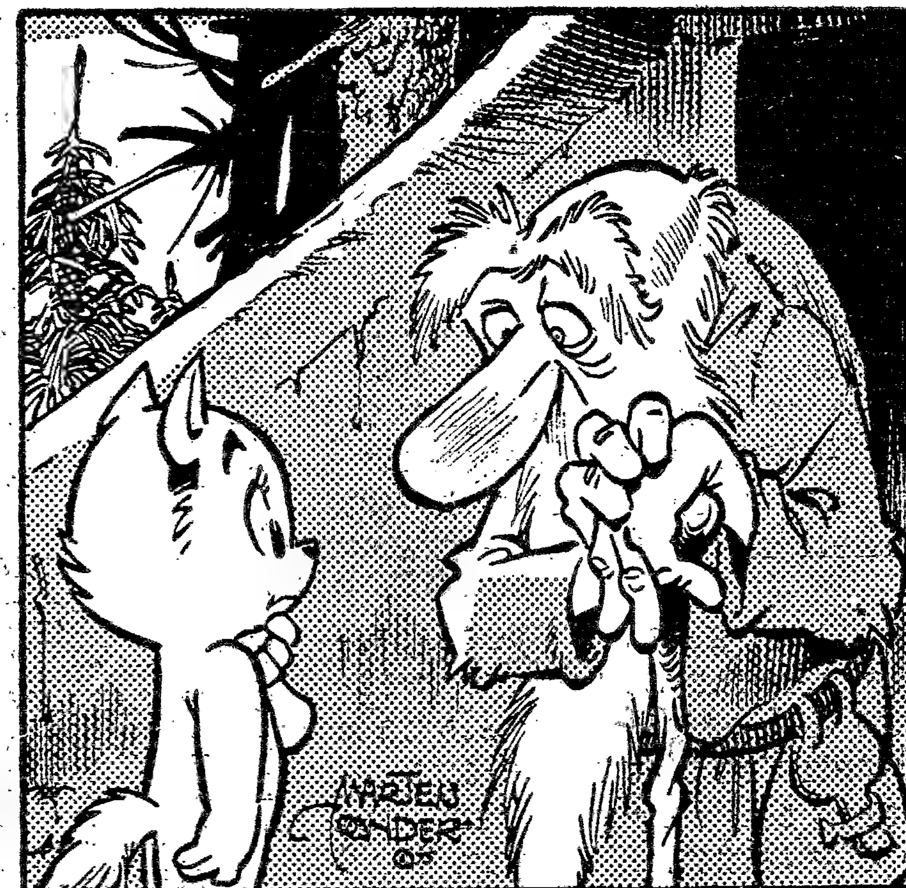

8326 „Ik hoorde jullie wel!" riep de vogel. "Maar pas op; wie tegen de wind spuwt, maakt zijn baard vuil. Ik waarschuw maar even!"
"Nu is het genoeg", sprak heer Bommel, toornig opspringend. "Nog vieze praatjes ook, waar een dame bij is. U deugt niet, heer Dielema. U bent een verklikker, die met alle winden meeklikt. Maar een vrije heer heeft recht op een vertrouwelijk gesprek. Maak, dat u wegkomt. Er uit!"
Deze laatste woorden klonken zo dreigend, dat de vogel met een rappe zwenking weer naar buiten vloog.
"Dat is dat", hernam heer Ollie, terwijl hij het venster sloot. 'Zo komen spionnen te pas!"
"U had dat niet moeten doen", klaagde de waardin. "Het is heel gevaarlijk om hem tot vijand te maken. Denk toch om mijn kinderen."
"Kinderen?", herhaalde heer Bommel verrast. "Hebt u er nog meer? Waar zijn ze dan?"
"Ze werken op Obol Repels land. Daar verbouwen ze de knollen, die wij eten", verklaarde Kadee. "Ze woonden hier totdat ze werden weggestuurd omdat u kwam. Allemaal mijn zonen."

"Weggestuurd?, O eh. . . o, juist", zei heer Ollie een beetje beteuterd, maar toen vermande hij zich.

"Roep uw zonen bij elkaar, mevrouw", vervolgde hij. "Dan kunnen we de handen ineenslaan. Onder mijn leiding zullen we uw jongste zoon bevrijden. Het recht zal zegevieren, als u begrijpt wat ik bedoel!"

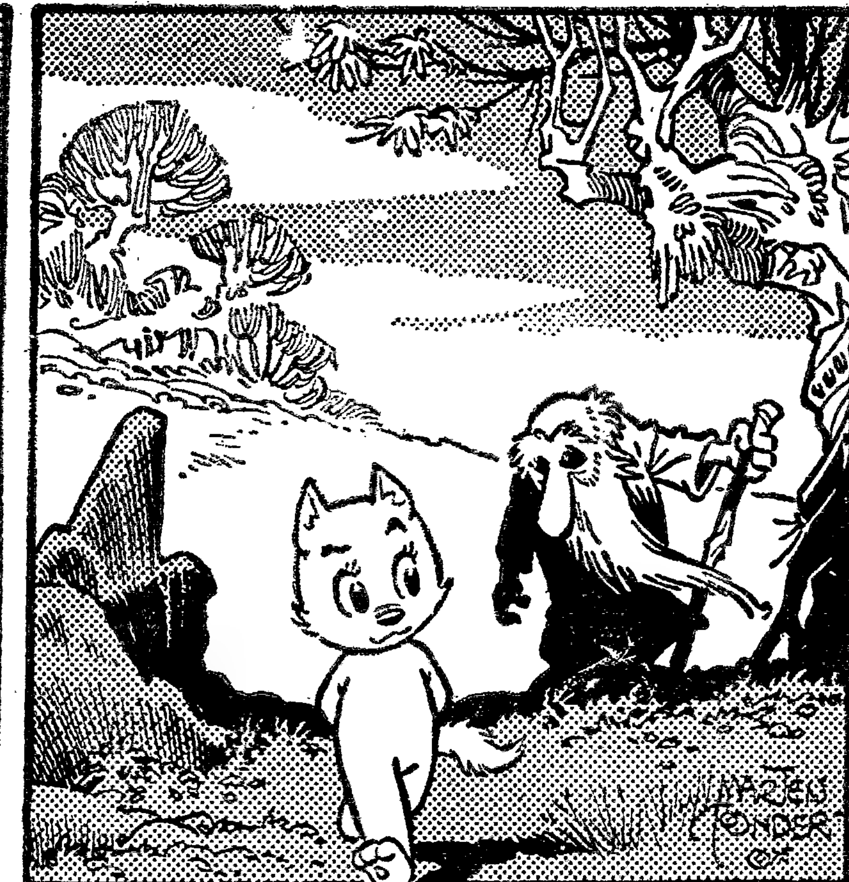

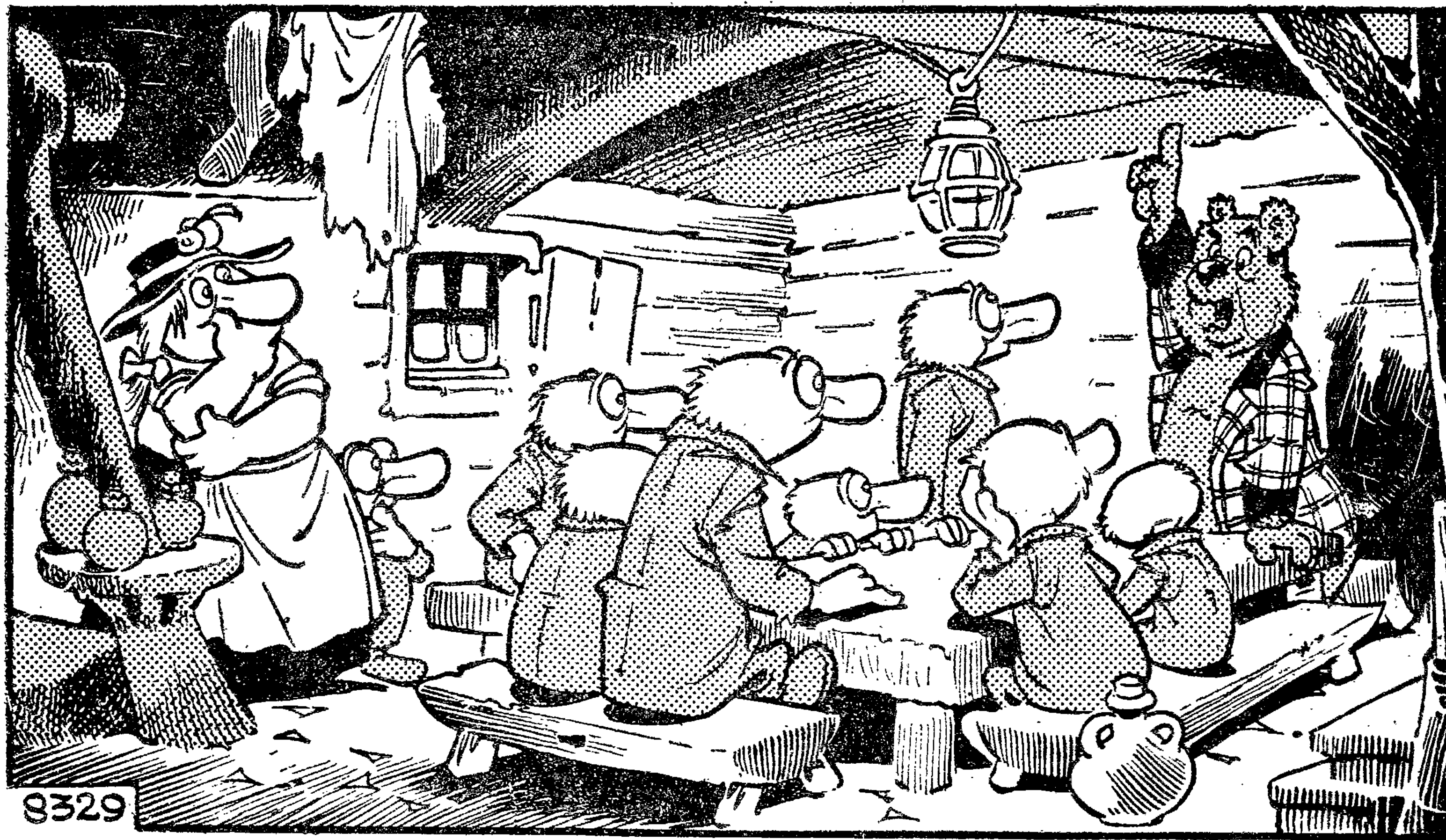
8327. Intussen liep Tom Poes peinzend over het eiland. "Het is hier een rare boel", sprak hij tot zichzelf. "Maar dit is natuurlijk het land waar die vuurtorenwachter het over had. Dom, dat ik daar niet eerder aan gedacht heb. Want het vreemde vers, dat hij opzei toen we wegvoeren, heeft natuurlijk met de toestanden hier te maken. Hoe was het ook weer? Als je Kadee zingen hoort. . . Hm, het lijkt me onzin, want die arme Kadee zingt nooit. En hoe was het ook nog maar weer verder?"

Op dat moment werd hij een beweging aan de rand van een boomgroep gewaar, en toen hij dichterbij kwam, zag hij dat het een grijsaard was, die moeilijk uit een vervallen hut naar buiten kwam. En omdat hij dacht, dat zo'n bejaard iemand hem misschien zou kunnen helpen, sprak hij hem aan.
"Kent u misschien het rijmpje van Kadee, die gaat zingen?" vroeg hij. "Weet u ook hoe die precies is?"
De oude keek hem verrast aan. "Natuurlijk", mummelde hij. "Als je Kadee zingen hoort, Komt de wind uit noord. Maar komt de wind uit zuid, Dan trekt Obol Repel uit, Wind west, Rust rest." Vroeger heb ik ook nog geweten wat het betekent. Maar ik ben het nu een beetje kwijt. Behalve dat laatste; rust rest. Dat is de leeftijd, zie? Maar het is een mooi vers. Een van de goeie oude dingen, die we hier in ere houden. Rust rest; zo is het maar net!"

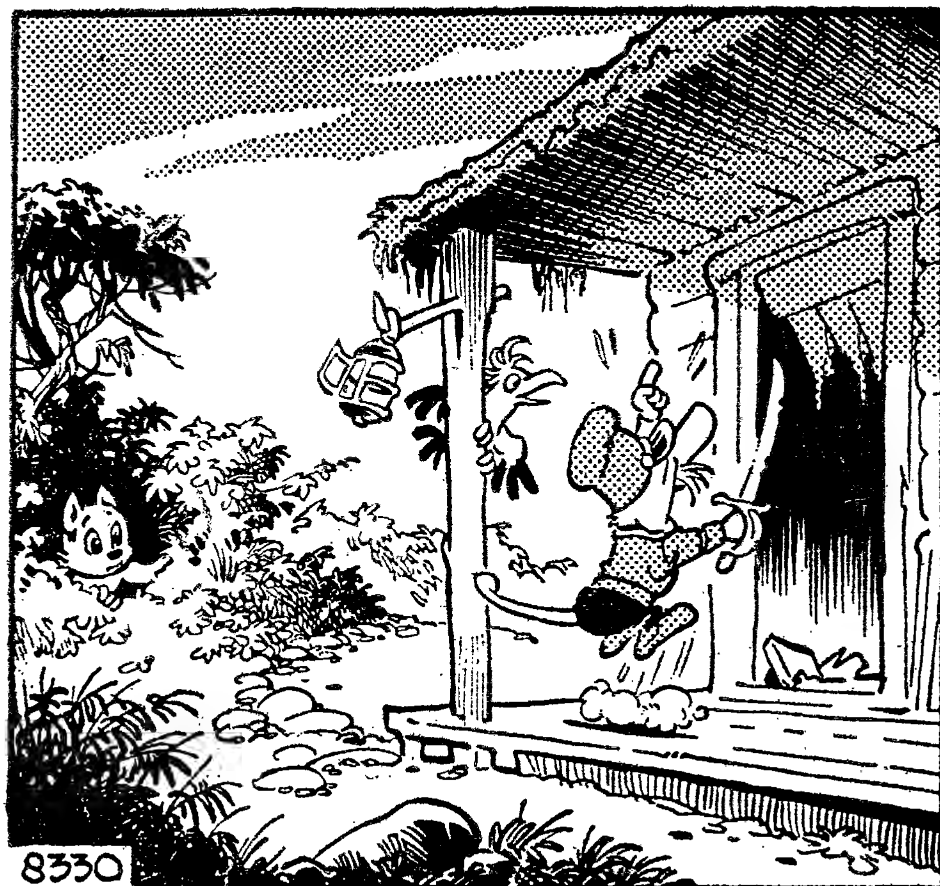
8328. De grijsaard slofte mompelend de vlakte op, terwijl de zuidenwind zijn baard deed wapperen. ,,Eerbied voor vroeger", hoorde Tom Poes hem zeggen. ,,Dat hoort tot onze gebruiken. Daarom heeft mijn zoon, de president, me hier in het Rijkstehuis voor ouden van dagen gezet. Vrij onderdak — en elke dag knollen. Rust rest; heel mooi."
,,Ja, heel mooi", gaf Tom Poes toe. ,,Maar zijn hier geen misstanden?"
De oude keek hem uit de ooghoeken aan, en er trok een milde glimlach onder zijn baard.
,,Overal zijn misstanden", mummelde hij. ,,Maar die lossen zich vanzelf op — en dan komen er weer andere. Over dit eiland waait de wind der verandering, ventje. Dat leer je bij het bejaren. Alleen zou ik wel eens een westenwind willen meemaken. Wind west; rust rest. Heel mooi."
Hij bleef hijgend op een heuvel staan, en Tom Poes liep alleen verder, nadat hij hem bedankt had.
,,Dat was allemaal erg interessant", zei hij tot zichzelf. ,,Begrijpen doe ik het niet helemaal; maar het lijkt me wel goed om heer Bommel te waarschuwen. Hij moet vooral geen overhaaste dingen doen. Die wind de verandering geeft me te denken."

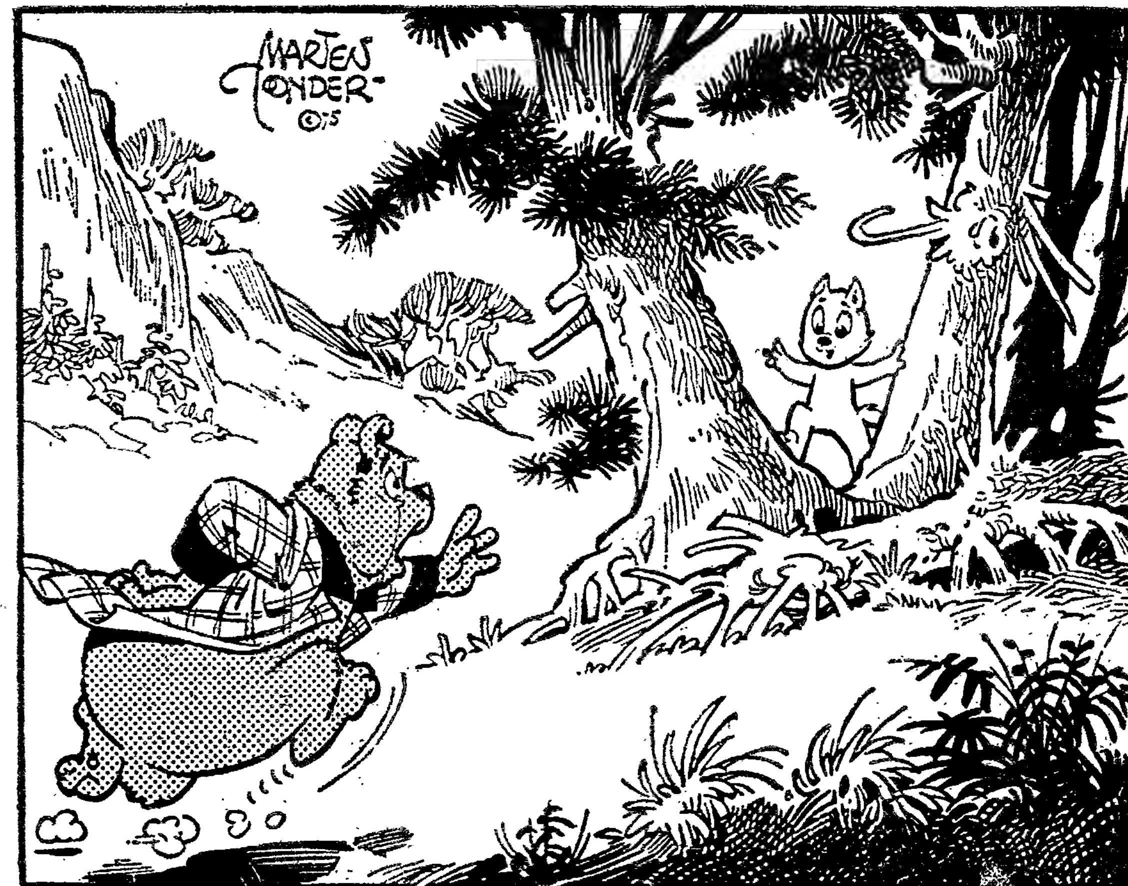

8329. De hotelhoudster had haar zonen bij elkaar geroepen, en nadat heer Bommel alle deuren en vensters gesloten had, nam hij het woord.
,,Hier zijn misstanden'', sprak hij. ,,Als heer zijnde heb ik op gastvrije wijze voedsel en onderdak gekregen doordat jullie uit je huis gejaagd zijn, en dat is niet rechtvaardig. Kijk; orde en vrijheid moeten er zijn, anders kan een heer niet leven. Maar aan de andere kant is jullie broer heel lelijk gevangen gezet. Zoiets kan ik niet dulden; daar ben ik een rare in. Ik bedoel; we moeten deze misstand rechtzetten en de handen ineen slaan, zodat jullie broer bevrijd wordt. . .''
,,D'r zitter er meer gevangen'', onderbrak een van zijn toehoorders. ,,Ruuk en Sijpel!'', riep een ander, en de waardin vulde aan: ,,En Pijk, en Pampel. .''
,,Juist!'', riep heer Ollie gehinderd. ,,Des te beter. Veel vliegen in één klap, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Als we nu vannacht. . .''

Hij zweeg opnieuw, want nu werd buiten het geluid van zware voetstappen hoorbaar.
,,. . Vannacht, onder mijn leiding. . .'', hernam de spreker onzeker. Maar verder kwam hij niet.
,,Maak open!!'', brulde een rauwe stem voor de deur. ,,Met harde hand als het moet!''

8330. Tom Poes was teruggelopen naar hotel Wirrel, maar toen hij daar geschreeuw en het versplinteren van houtwerk hoorde, dook hij haastig weg achter een paar struiken.
,,Ik ben te laat'', dacht hij terwijl hij voorzichtig nadersloop. ,,Het leger heeft een inval gedaan, en dat heeft vast iets met heer Bommel te maken.''
Daar had hij gelijk aan. In de donkere ruimte achter de kapotgeslagen deur klonken verwarde geluiden, en op het bordesje schreeuwde generaal Repel bevelen.
,,Verzamel de bevolking!'', brulde hij. ,,Mobilisatie! Druk de revolutie de kop in. De vijand loert! Grijp de oproerkraaier!'' Daar bedoelde hij natuurlijk heer Ollie mee; maar gelukkig had de hotelhoudster hem vlug meegetrokken naar de achterdeur, toen de eerste slagen klonken.
,,Gauw!'', siste ze, hem naar buiten duwend. ,,Maak, dat je wegkomt, voordat ze je rampoeneren!''
Deze woorden gaven heer Bommel reuzekrachten, en hij rende verwilderd over het terrein, in de richting van een boomgroep. Tot zijn opluchting zag hij daar Tom Poes staan, die hem driftig wenkte, terwijl hij riep! ,,Hierheen! Ik weet een grot hier in de buurt.''

8331. Heer Ollie bereikte hijgend de bomen, en vandaar liet hij zich willoos meetrekken in de richting van de bergen.

,,Daar is een grot", zei Tom Poes. ,,Vlug, voordat ze ons in de gaten krijgen!" Heer Bommel stommelde kreunend de helling op, en even later liet hij zich uitgeput in de spelonk op een steen zakken. Het was er koel en donker, en slechts het gepiep van zijn ademhaling verstoorde de stilte.

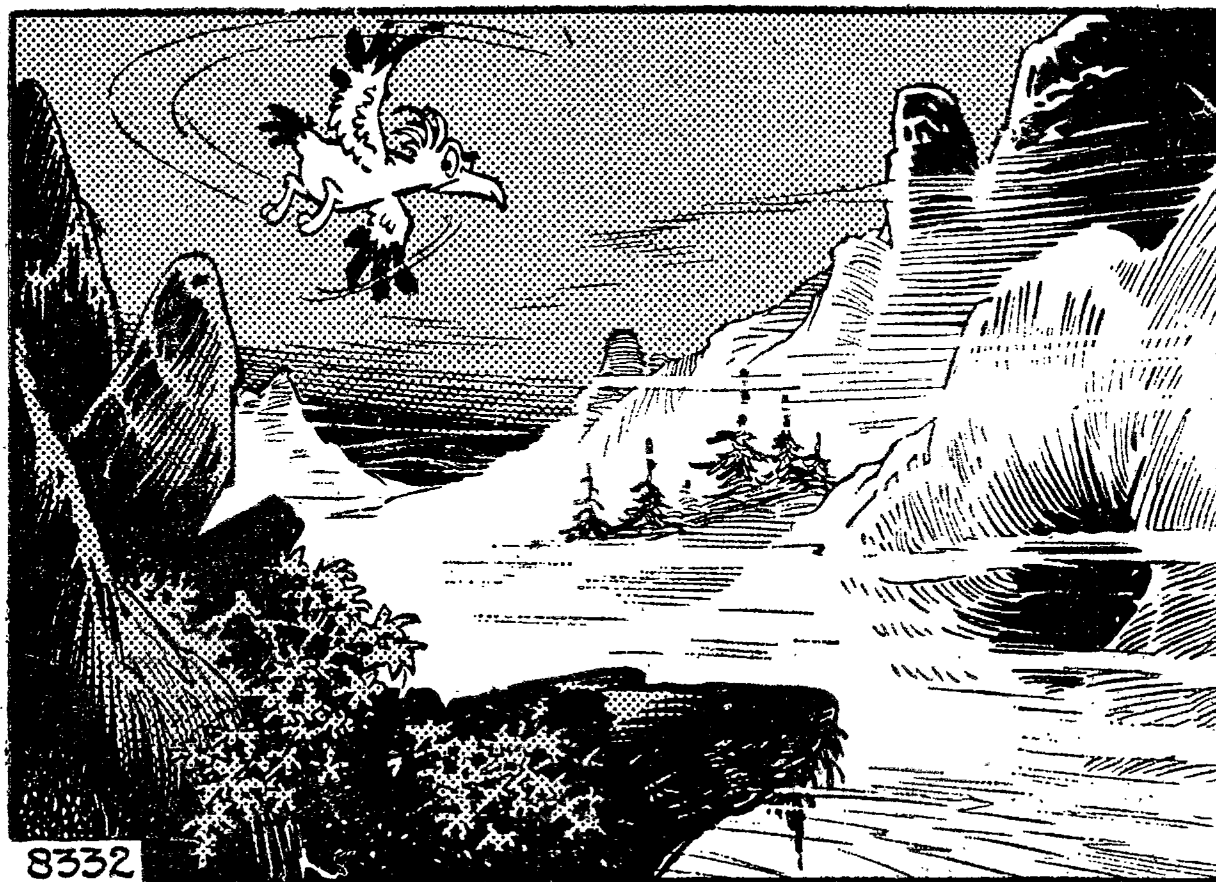
,,Hier zijn we wel even veilig", zei Tom Poes. ,,En we kunnen van hieraf de omgeving in de gaten houden."

,,D-daar g-gaat het niet om", stamelde heer Ollie. ,,Ik ben.. ik ben gevlucht als een lafaard, terwijl die brave lieden mij vertrouwden. Ik had leiding moeten geven, bedoel ik. En nu... nu zijn ze weerloos overgeleverd aan die generaal; die Repel, als je begrijpt wie ik bedoel. Ach, wat zal er nu met die stakkers gebeuren?"

,,Hm", zei Tom Poes. ,,Die komen wel terecht; als ik de toestand op dit eiland tenminste begrijp."

Dat was natuurlijk de vraag. President Repel had de mobilisatie afgekondigd, en nu stonden heer Bommels handlangers in uniform voor het kasteel aangetreden.

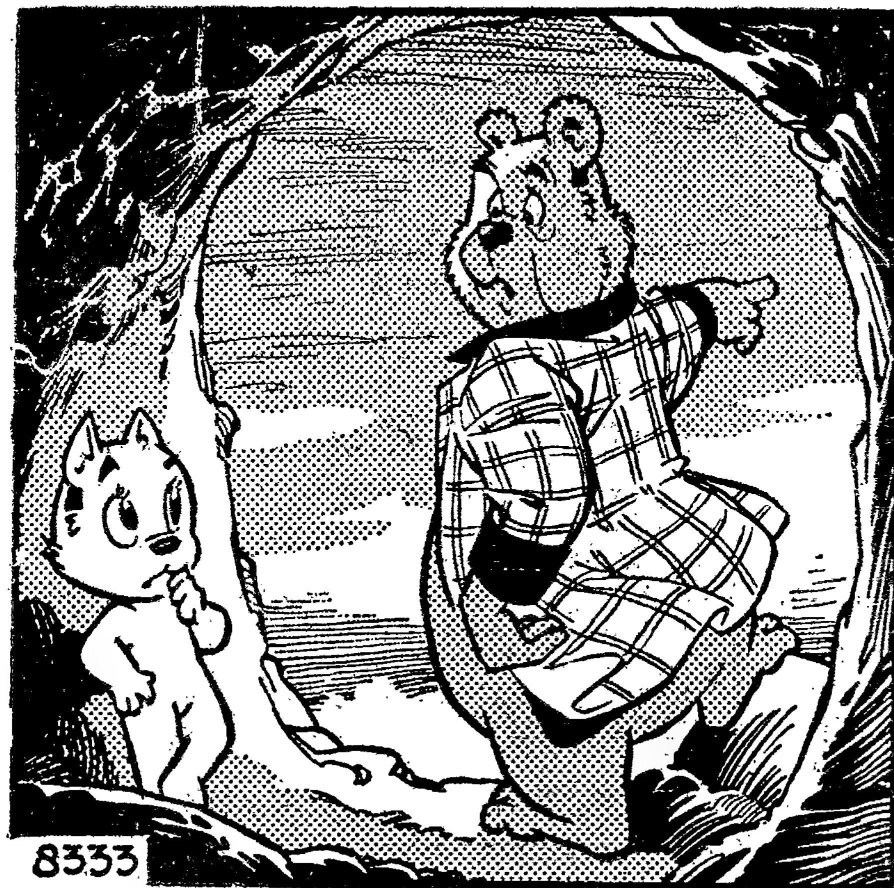
,,Doorzoek het eiland!", schreeuwde de bevelhebber. ,,Neem alle vreemdelingen gevangen, dood of levend! Korporaal Sintel, arresteer mevrouw Kadee, ze is een medeplichtige! De landverraders zullen gerampoeneerd worden."

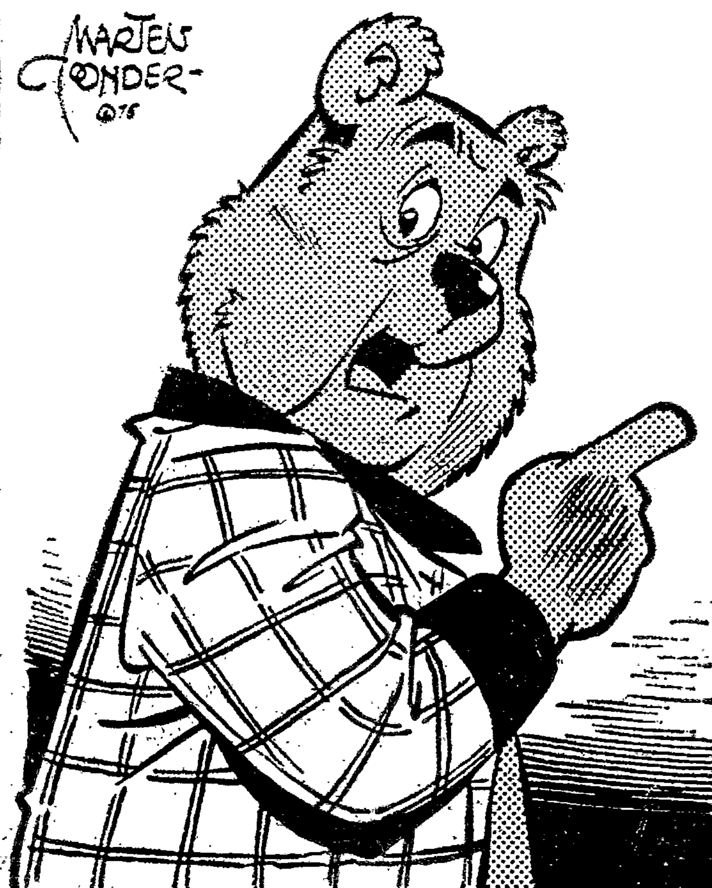

8332. De avond begon te vallen en vanaf de zee dreven laaghangende nevels het land in. Uit de grot was de klagende stem van heer Ollie nu duidelijk te horen, want het gefluit van de wind begon af te nemen, zodat er een ongewone stilte over het eiland daalde.
„Het wordt kouder" sprak de vogel Dielema tot zichzelf, terwijl hij onzeker boven de spelonk cirkelde „Ik kan nu natuurlijk naar Repel gaan en hem de wind laten krijgen van Bommels schuilplaats Maar het is een dilemma.. "
Een kille windvlaag deed hem huiveren, en hij nam een besluit. „Er is iets mis met de wind". hernam hij, en met die gedachte vloog hij vastbesloten de grot binnen

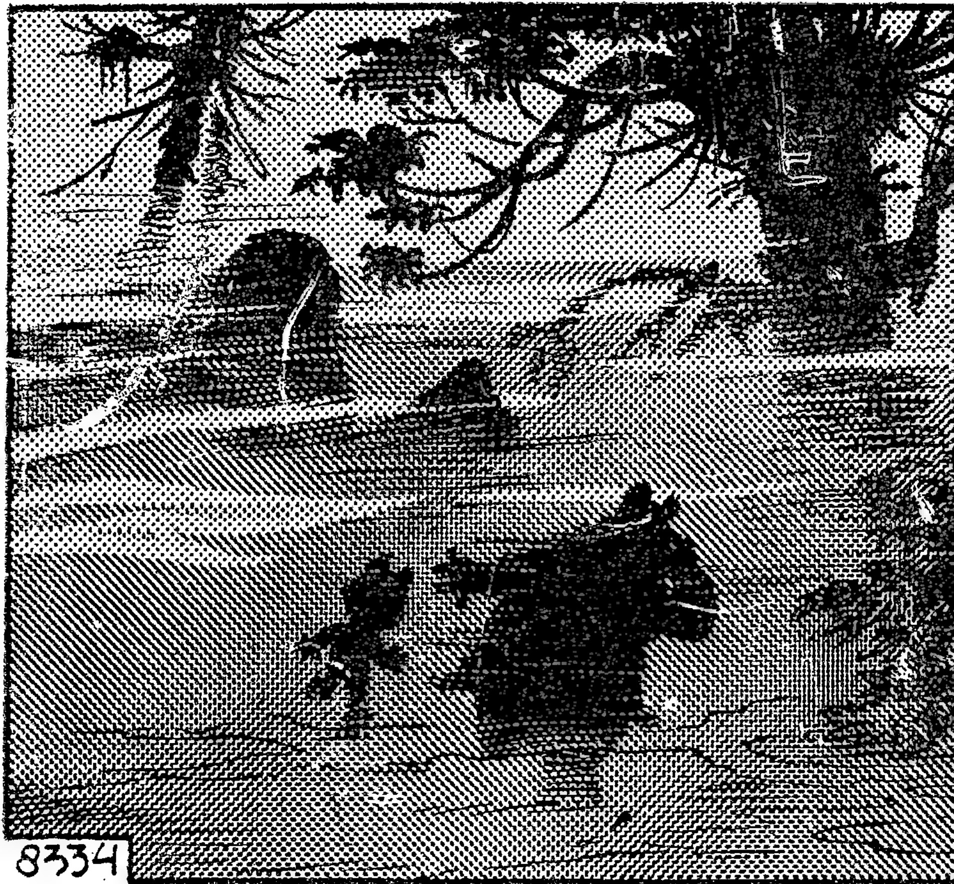
„Jij hier?!", riep heer Ollie opschrikkend. „Hoe durf je? Jij bent de schuld van alles! Verrader! Ik zal je.."
„Dat zal je niet helpen", zei Dielema. „Ik ben een arme vogel die op de wind vliegt, maar het eiland ritselt van de soldaten, die je willen rampoeneren. Je kan beter wachten en dan voor de wind aflopen. Ik waarschuw maar even!"
„Wat bedoel je?", vroeg Tom Poes. Maar de vogel had een boog gemaakt en fladderde de spelonk al weer uit.
„Ik voel me wirrelig", hoorden ze hem in de schemering roepen. „De wind gaat veranderen. De wind der verandering!"

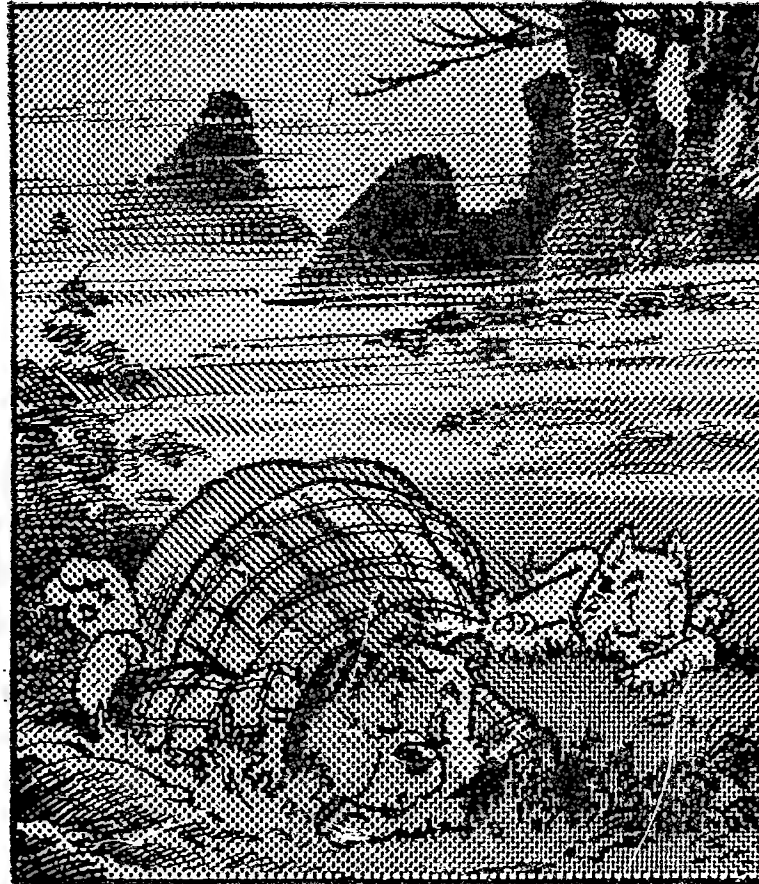

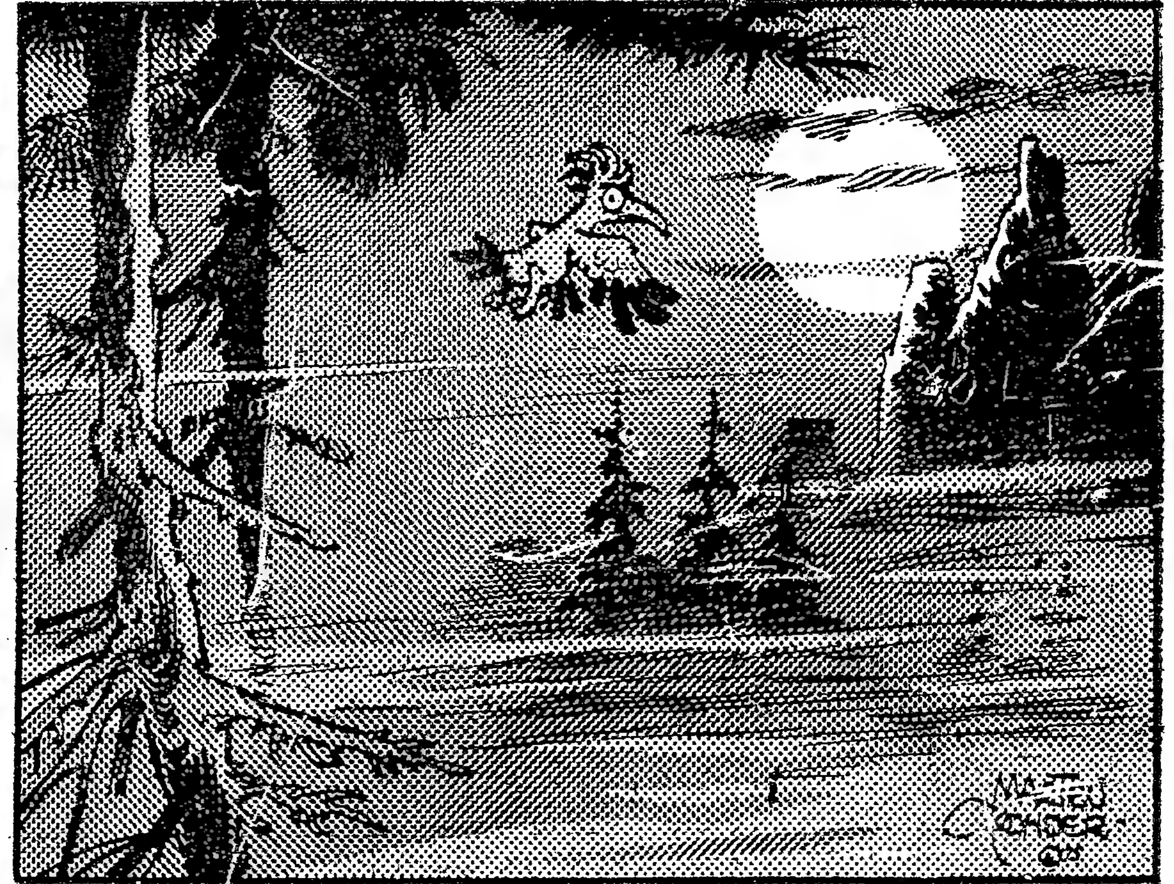

8333. Heer Bommel was overeind gekomen en keek de wegvliegende vogel na tot dat hij in de avond verdwenen was.
,,Wat kan hij hebben bedoeld?'', vroeg hij onzeker.
,,Ik weet het niet precies'', zei Tom Poes peinzend. ,,Maar we kunnen hier niet blijven, nu onze schuilplaats bekend is. Als we maar van het eiland af konden komen.''
Deze woorden gaven heer Ollie zijn zelfvertrouwen terug. ,,En dan iedereen in de steek laten?'', riep hij uit. ,,Dat nooit! Ik ga goed maken, wat ik verkeerd gedaan heb! Volg me, jonge vriend!'' Met deze fiere woorden stapte hij de grot uit en begon de berghelling af te dalen.

,,Komaan'', vervolgde hij, ,,we moeten ons bewapenen. Laten we takken zoeken. Knuppels, als je begrijpt wat ik bedoel. En dan eh... dan kunnen we een list verzinnen of zo, wat jij?''
,,Hm'', zei Tom Poes, en dat prikkelde de afdalende heer natuurlijk. Maar hij had nu de voet van de bergen bereikt, waar een dichte grondnevel hing. Daardoor had hij al zijn aandacht nodig om het pad niet kwijt te raken en zijn ontstemming maakte plaats voor ongerustheid.
,,Het is koud'', mompelde hij. ,,En wat is het stil, hoor je wel?''
,,De wind is gaan liggen'', zei Tom Poes.

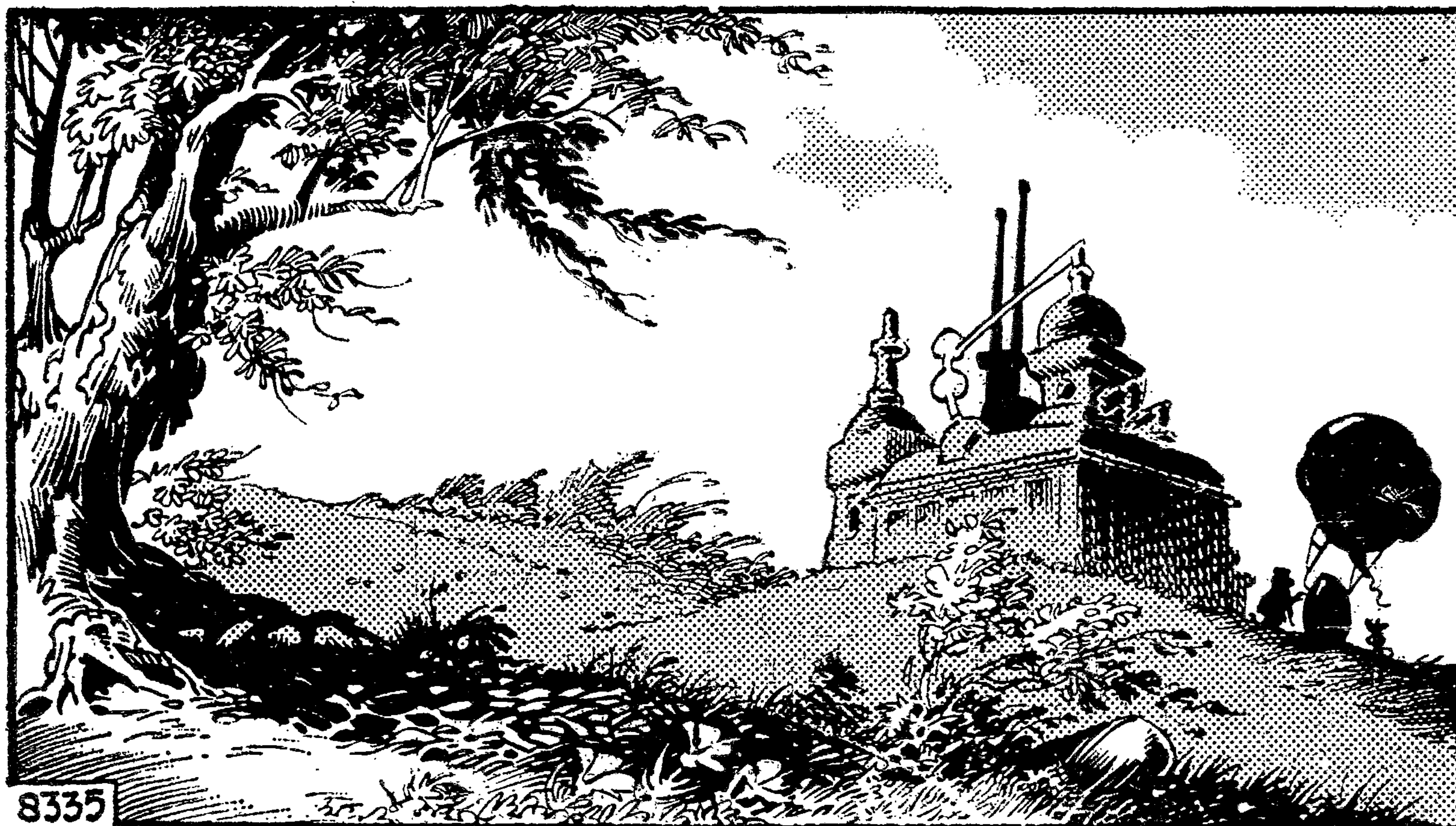

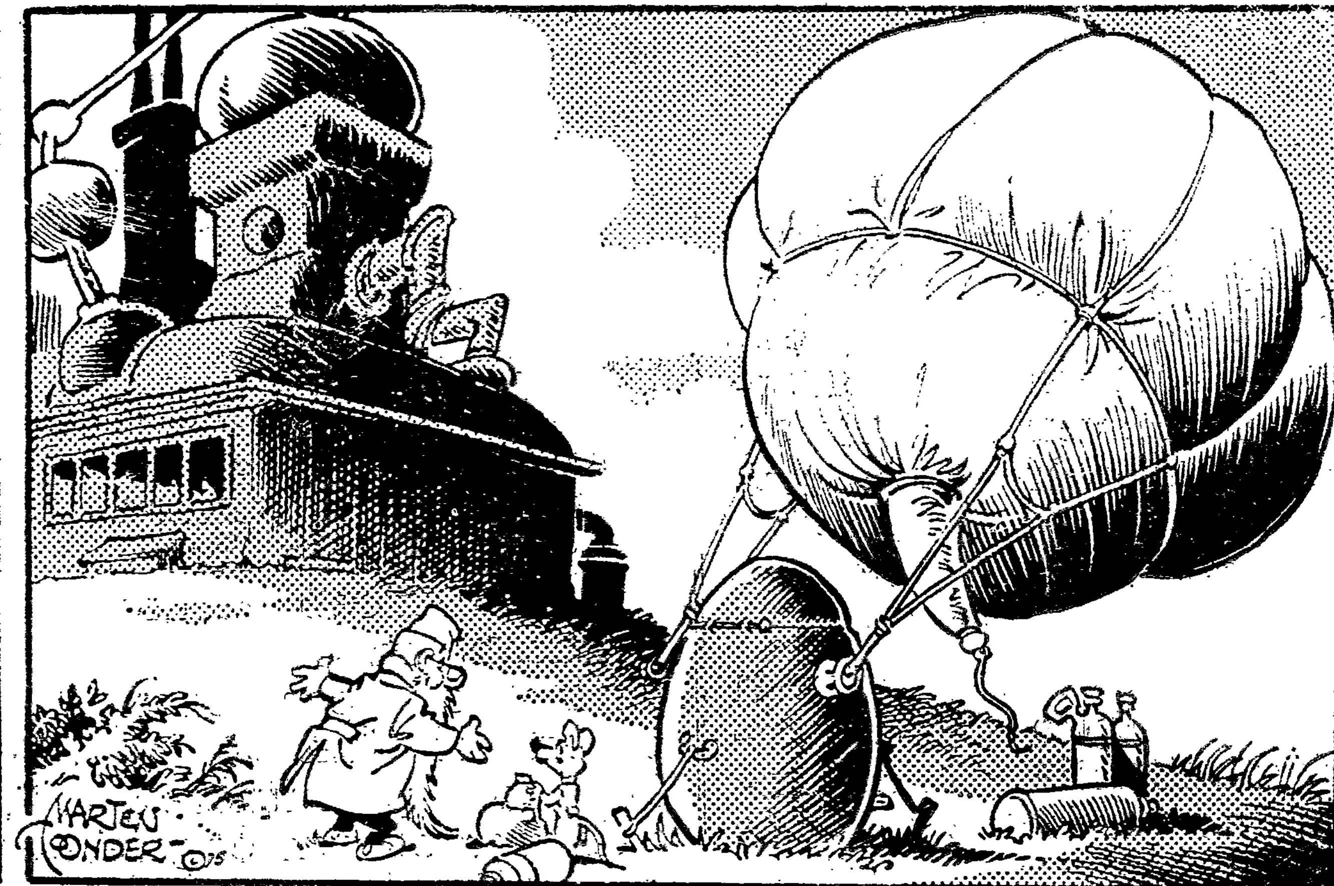

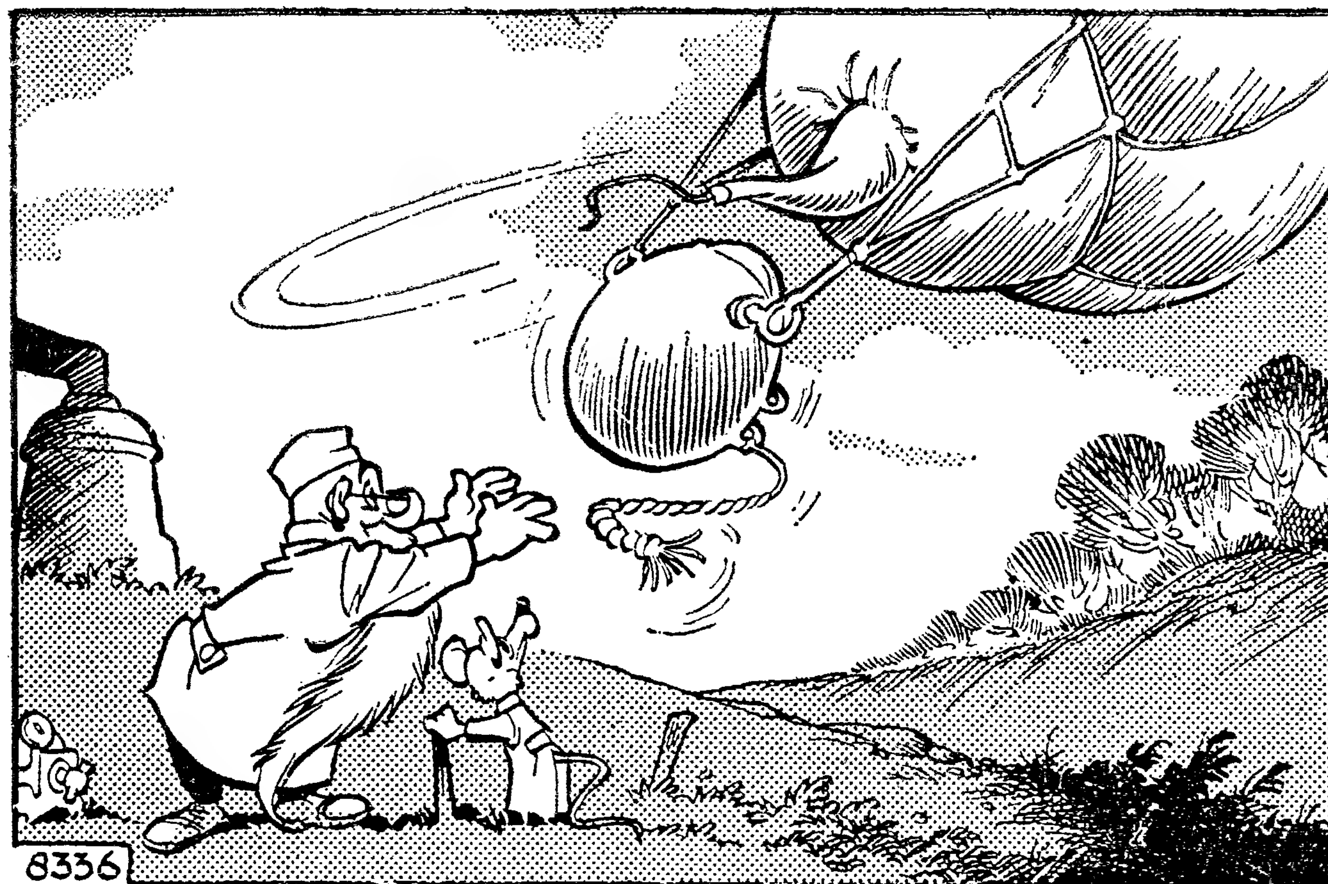
8334. De mist verdichtte zich snel, en het werd steeds moeilijker om de weg te vinden.
,,Heel vreselijk'', fluisterde heer Bommel. ,,We zijn omringd door wolken en soldaten — en de nacht valt, zodat ik zware voeten heb. Hoe kunnen we zo wapens zoeken?''

,,Misschien hoeft dat niet'', zei Tom Poes. ,,Wij kunnen niets zien, maar de soldaten ook niet. Het is trouwens een benauwde mist, vind ik. Het maakt me suf. Laten we ergens even gaan rusten, heer Ollie.''
Heer Bommel wilde zeggen, dat het heel onverstandig was om in de kille dampen te gaan zitten, terwijl het gevaar loerde, maar hij werd door een duizeling bevangen en zakte neer op het vochtige gras.
,,Slecht voor teer gestel..'', prevelde hij nog. ,,Maar kunnen hier niet gezien worden.. Even rusten.. Kan geen kwaad..''
Even later sliep hij, evenals Tom Poes, en nu was er op het eiland geen ander teken van leven meer te bespeuren dan de vogel Dielema. Die vloog hoog boven de mist in het maanlicht, dat een bleek schijnsel op de bergtoppen wierp.
,,De wind der verandering'', mompelde hij. ,,Hij loopt om van zuid naar noord; zo gaat het altijd. Geen wind zonder keerwind, en ik zit er maar mee. Alles wordt altijd anders; er is geen rust. Het is een dilemma.''

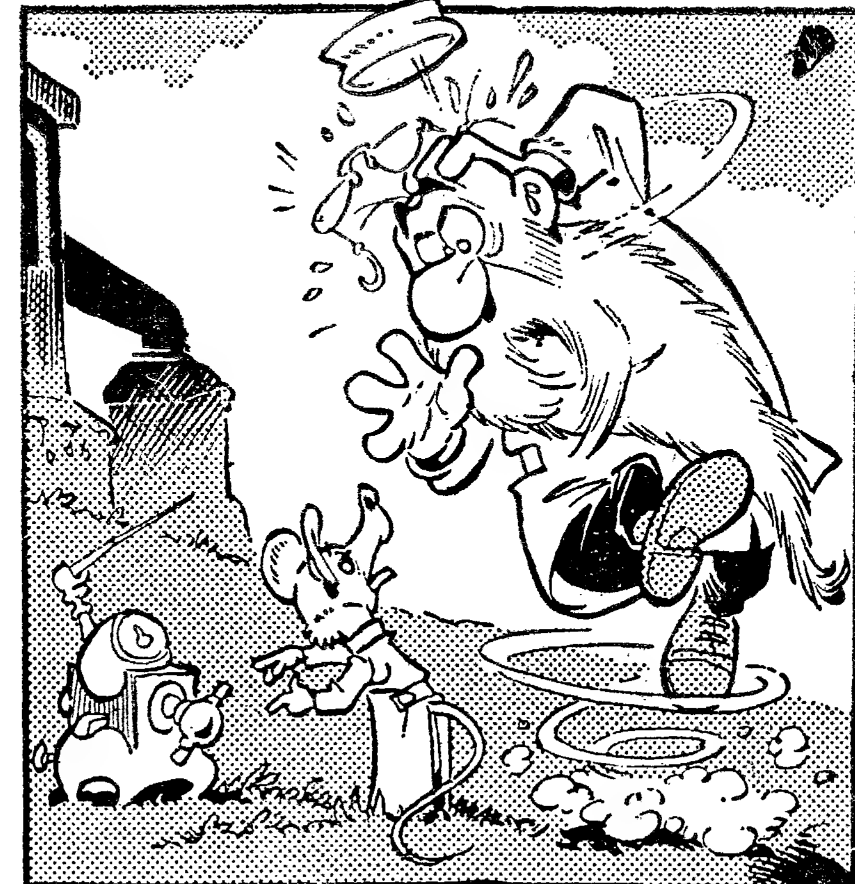

8335. Op het vasteland was het gewoon maar zomer. Als het niet regende, scheen de zon, en de wind was mild, uit welke hoek hij ook waaide. Maar de wetenschap, die nooit stil zit, had daar natuurlijk geen vrede mee.
„Is dit der aanvang of der einde ener ijstijd?", zo vroeg bijvoorbeeld de bekende geleerde Prlwytzkofski zich af. „Dat moet studeerd worden."
En met steun van de overheid had hij achter zijn laboratorium een weerballon samengesteld, die met de nieuwste snufjes was uitgerust.
„Der wind draaiert zich naar der noorden", verklaarde hij op een morgen. „Heden zullen wij der ballon stijgen laten, mijnheer Pieps. Het geeft een goeder kans, dat hij naar der Waaigat geblazen worden zal, en dan zullen wij eindelijk zekerheid bekomen."
„Zekerheid waarvan?", vroeg de assistent, die hem bij de voorbereidingen hielp.
„Van de oorzaken des fenomeens", legde de hoogleraar uit. „Daar waait der wind immer noord of zuid. Is dat ener passat der zich wisselt met ener antipassat, zo vraag ik mij? Hoe ziet die ionosfeer daar uit? Dat zullen wij nu eindelijk vaststellen kunnen. Nagelt u vooral der passatindikator goed vast, bid ik u. Hij is zeer kostelijk."

8336. Professor Prlwytzkofski sloot het kapje van de capsule, die aan de ballon bevestigd was.
,,Nu vangt het aan?'', riep hij uit. ,,Nu gaat het loos!'' En met deze woorden knoopte hij de kabeltjes los, die het toestel met de aarde verbonden. De trotse weerballon verhief zich statig in de lucht, waar hij, meegevoerd door een krachtige noordenwind, snel uit het gezicht begon te verdwijnen.
,,Der vaart in der richtige richting'', sprak de geleerde trots. ,,De geheimenissen des Waaigats zullen nu snelstens geklaard worden. Volgens mijne berekeningen geeft het 99⅛% kans, dat hij in der keerwind geraken zal, merkt u zich dat aan!''

,,Het is toch maar knap'', zei Alexander Pieps onder de indruk. ,,Maar hoe weten we waar hij terecht komt, professor? En hoe kunnen we controleren wat er met het ding gebeurt?''

,,Middels der radio-communikator'', legde de hoogleraar uit. ,,Hij heeft ener autopneuma-kwadrijn, die ik persoonlijk aangeleuterd heb en die gans gevoelvol registreert.''

,,Is dat soms dit toestelletje?'', vroeg de assistent, achter zich wijzend. ,,Dan ben ik bang, dat we even een beetje vergeten hebben het er in te doen.''

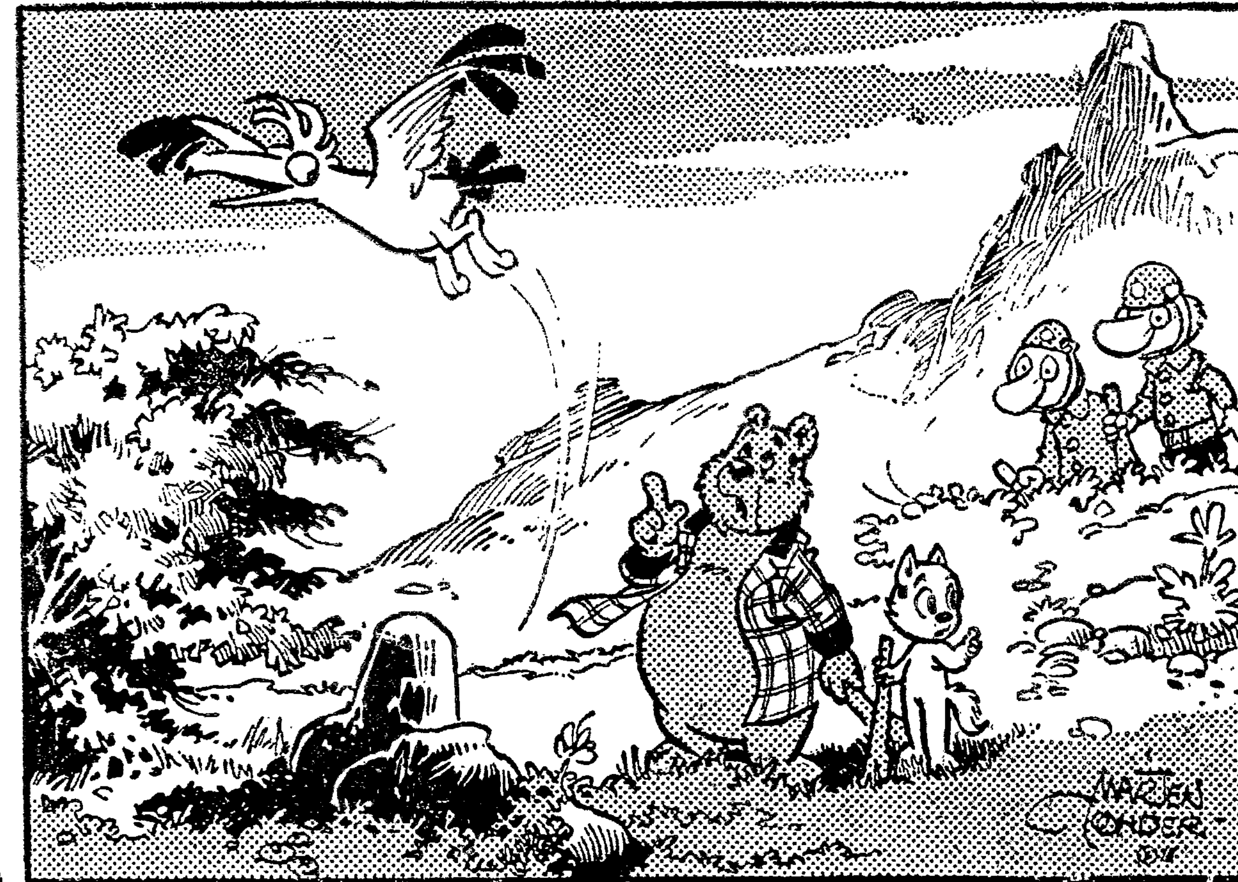

8337. Toen heer Bommel en Tom Poes die morgen wakker werden, scheen de zon uit een onbewolkte hemel. Een frisse noordenwind woei de laatste grondnevels weg, en het landschap zag er fris en schoongewassen uit.

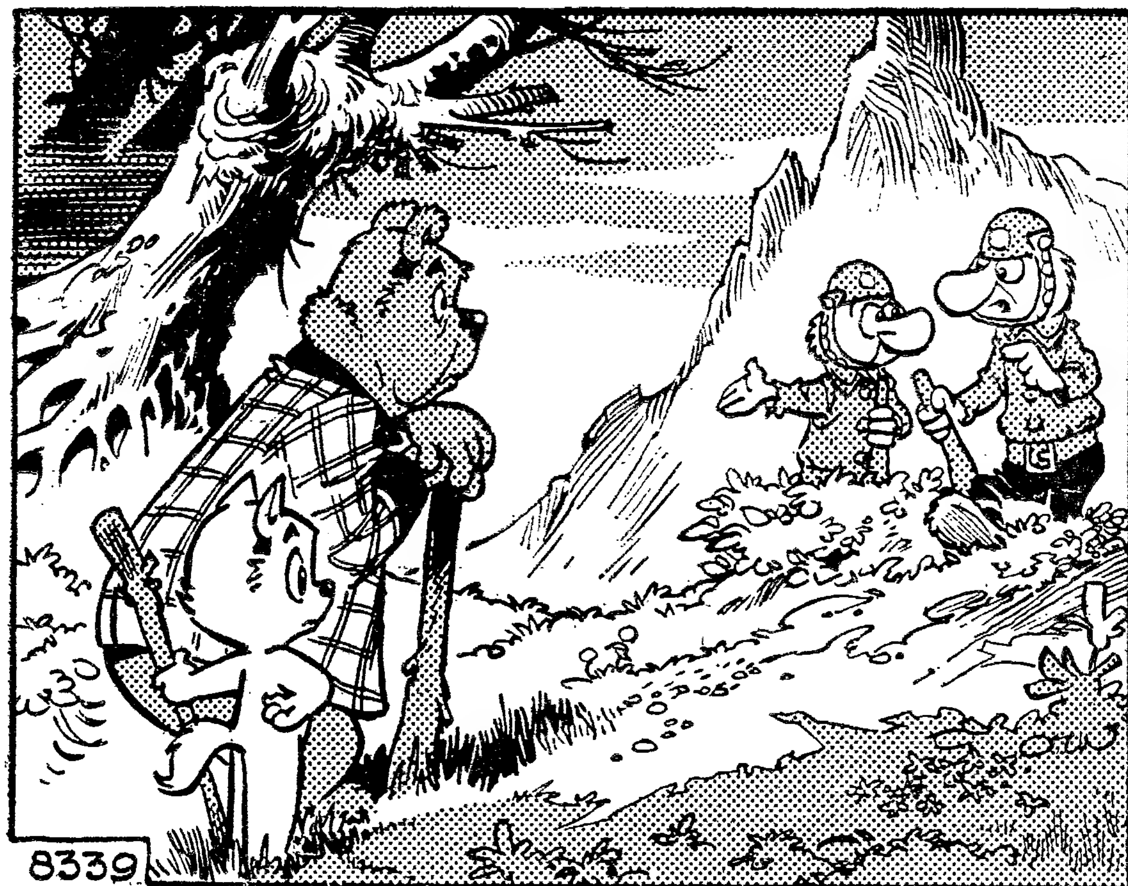
,,Foei, is me dat slapen'', sprak heer Ollie geeuwend. ,,Ik ben helemaal verstijfd.. Maar wacht eens! We zijn in gevaar! D-de soldaten, jonge vriend?''
,,Ja'', zei Tom Poes. ,,Het is vreemd stil, en ik vraag me af waar het leger is.''
,,Aan het werk!'', riep heer Bommel, nerveus opspringend. ,,Wapens zoeken. Knuppels, bedoel ik. We vechten tot de laatste man!''
,,Hm'', zei Tom Poes. ,,We kunnen beter proberen ongemerkt aan de kust te komen. Misschien kunnen we daar een plek vinden, waar we een vlot kunnen maken. We moeten van het eiland af.''
Daar was heer Ollie het mee eens. En nadat ze ieder een flinke tak hadden gevonden, gingen ze op weg, terwijl ze waakzaam om zich heen keken. Er was echter nergens een teken van leven en ze begonnen zich een beetje veiliger te voelen, toen Tom Poes plotseling bleef staan.
,,Daar liggen een paar soldaten te slapen'', fluisterde hij.
,,K-kalm'', siste heer Bommel. ,,Vooral kalm blijven. We eh... we moeten ze ontwapenen en gevangen nemen, bedoel ik. V-vooral stil, T-tom P-poes! Volg me!''

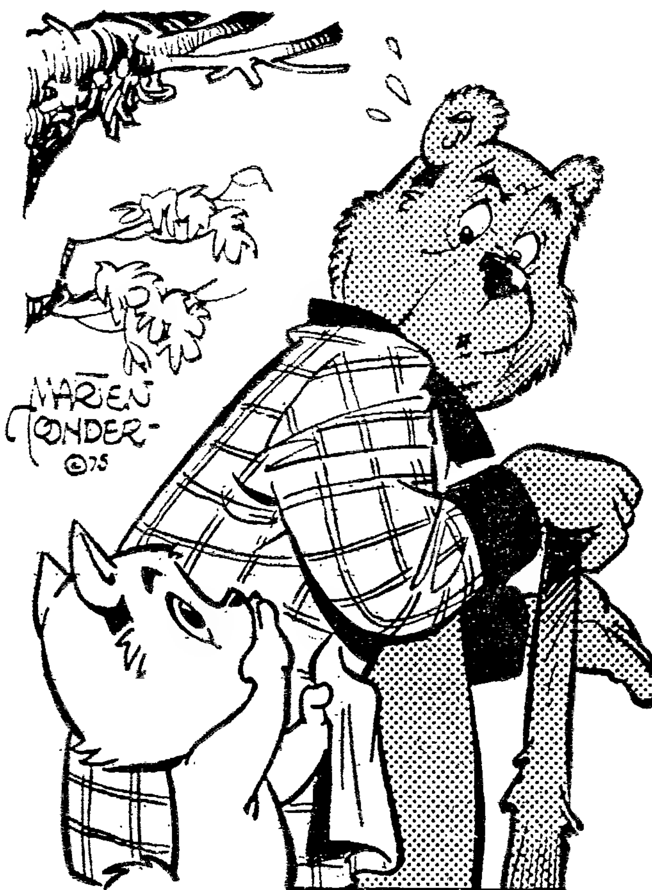

8338 Heer Ollie begon voorzichtig de soldaten te besluipen, die aan de andere kant van het heuveltje lagen. Maar voordat hij twee passen gedaan had, werd hij tegengehouden door een rauwe stem, die ,,Niet doen!'' riep. En toen hij zich verschrikt omkeerde, zag hij de vogel Dielema op een rotsblok zitten.
,,Geen geweld'', zei de vogel. ,,Dat zijn vreedzame soldaten van het Noordwirrelse volksleger, en die houden daar niet van. Men moet de zeilen naar de wind zetten, als de wind uit een andere hoek waait. Ik waarschuw maar even.''
,,Hij heeft gelijk'', mompelde Tom Poes. ,,De wind komt niet langer uit het zuiden.''
Heer Bommel was een ogenblik met stomheid geslagen, maar toen werd het hem te veel.
,,Wat is dat voor onzin?'' riep hij uit. ,,We lopen hier in levensgevaar, en jullie praten over het weer, terwijl heel Zuid-Wirrel mij wil rampoeneren, als iemand begrijpt wat ik bedoel!'' ,,Dit is Noord-Wirrel'', verbeterde Dielema. Hij wierp een blik achter heer Ollie, waar een paar helmen boven de heuvelrand verschenen, en fladderde op.
,,Hier wordt niet gerampoeneerd'', zei hij wegvliegend. ,,Het land is bevrijd van de dwingelandij en wordt nu door het volk geregeerd. Leve Noord-Wirrel!''
,,Wacht even!'' riep heer Bommel hem na. ,,Wat bedoel je?''
Maar Tom Poes stootte hem aan. ,,Laat hem gaan'', zei hij. ,,Die twee soldaten zijn wakker geworden.''

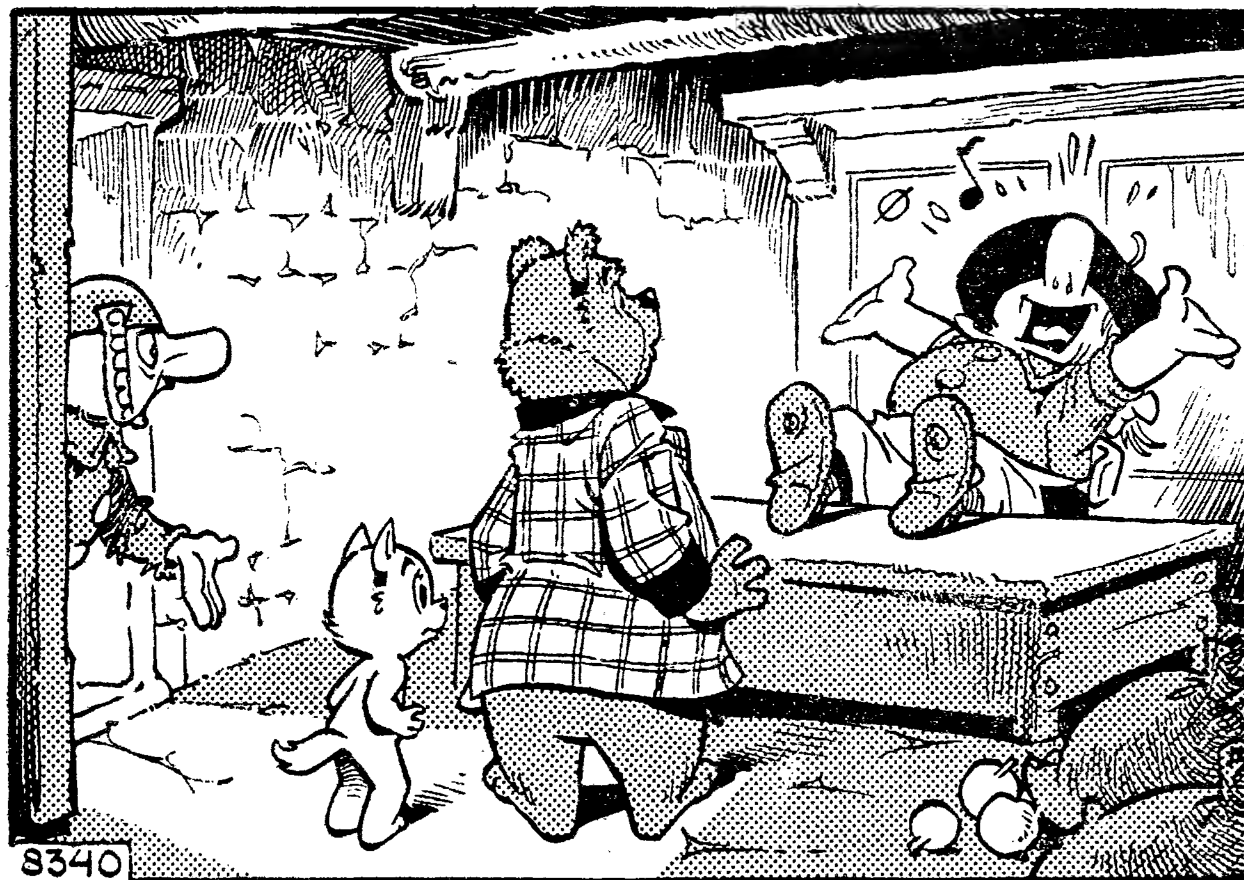

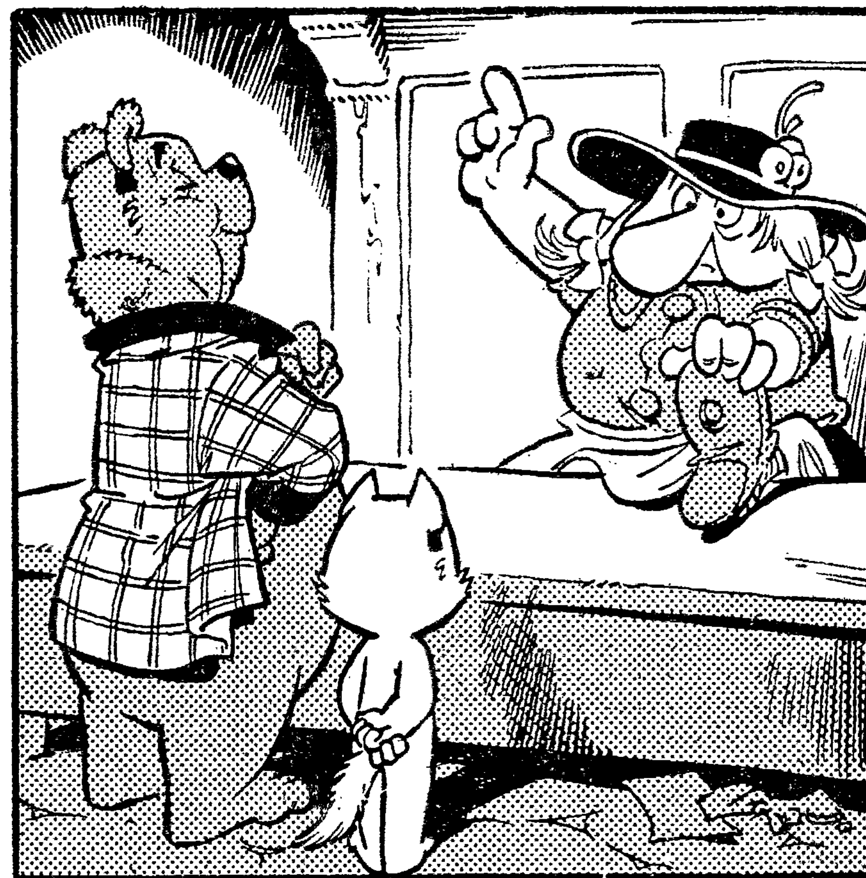

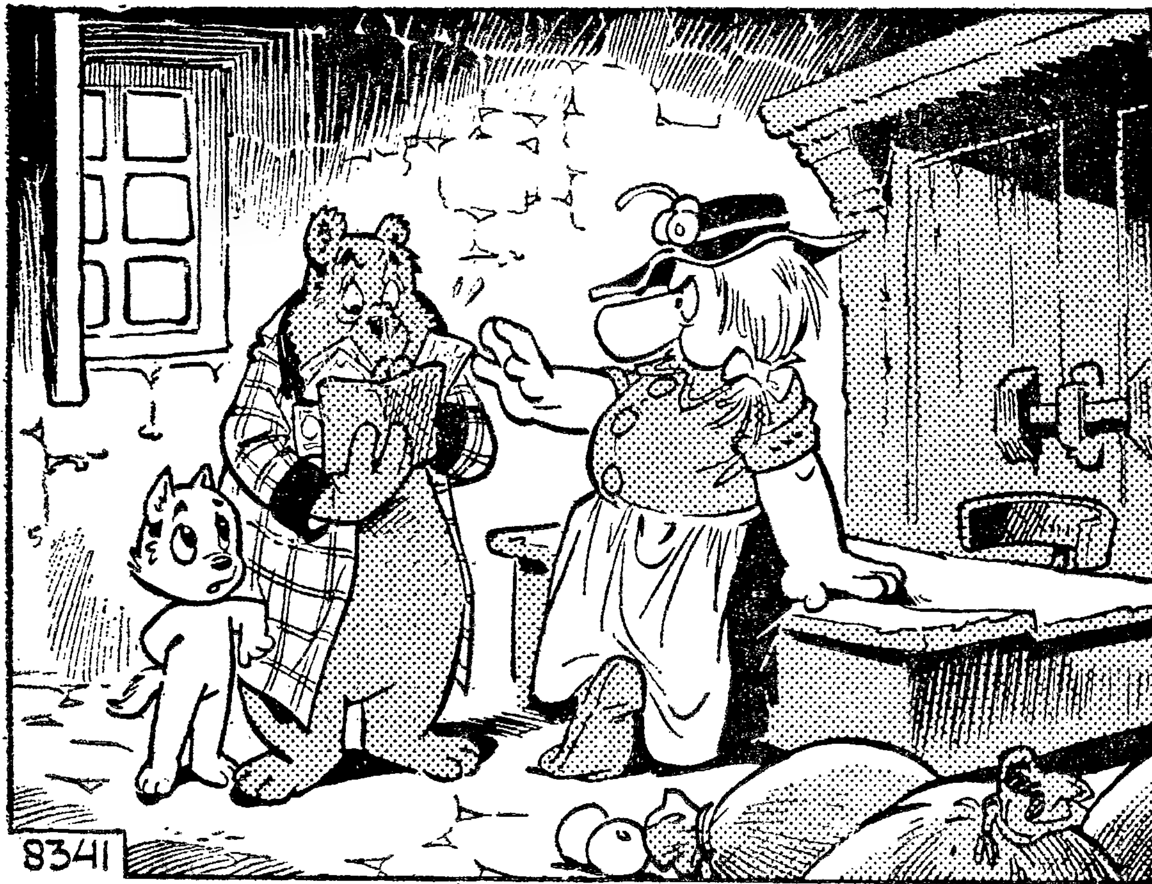
8339 Tom Poes had gelijk; toen heer Ollie zich omdraaide, zag hij daar de militairen staan, die hem met bolle ogen opnamen.
,,Vreemdelingen", stelde de grootste vast. ,,Zouden die wel deugen?" ,,Je weet het nooit met buitenlanders", zei de ander weifelend. ,,We kunnen ze beter meenemen naar het Volkspaleis. Daar zoeken ze het wel uit." ,,De meeste stemmen gelden", verklaarde de eerste, en daarop begonnen ze vastberaden te naderen.
,,Daar heb je het n-nu", stamelde heer Bommel, zijn knuppel omklemmend. ,,We hadden ze moeten ontwapenen en gevangen nemen — zoals ik direkt al zei. M-maar misschien is het nog niet te laat. De kracht van een heer, be-bedoel ik..."

,,Stil!", waarschuwde Tom Poes, terwijl hij hem aan de jas trok. ,,We kunnen beter meegaan. Alles is veranderd toen de wind vannacht omliep. Precies zoals in het rijmpje van de vuurtorenwachter, weet u nog wel?" Zo sprekende gooide hij zijn knots weg, en heer Ollie, die er niets van begreep, volgde aarzelend zijn voorbeeld. Hij had toch niet de rechte zin in een gevecht.
,,Komt de wind uit zuid, dat trekt Obol Repel uit", zei Tom Poes, toen ze even later voor de soldaten uit naar de oude toren liepen. ,,Maar als je Kadee zingen hoort, komt de wind uit noord..."
,,Belachelijk", mompelde heer Bommel. ,,Ik heb nog nooit..." Hij zweeg, want in het suizen van de wind waren de flarden van een lied hoorbaar. Het was duidelijk, dat er in de bouwval gezongen werd.

8340. Het binnenste van de toren was nog net, zoals het altijd geweest was. Maar inplaats van generaal Repel zat er nu een flink gebouwde figuur achter het bureau, die met een schelle stem een lied ten gehore bracht.
"De wind is noord, De morgen gloort", zong ze. "De tirannie is voort, In damp gesmoord..."
"Hier zijn een paar vreemden", riep de grootste soldaat. "Ze neusden verdacht rond. Vandaar."
Het gezang verstomde, en heer Bommel deed opgelucht een pas voorwaarts. "Mevrouw Kadee!", sprak hij hartelijk. "Het is een genoegen u zo opgewekt te zien. Maar wat doet u daar achter die tafel?"
"En waarom niet?", vroeg de dame, haar voeten van het meubel trekkend. "Dit is de tijd van de vrouw. In dit land is iedereen bevrijd. Iedereen is gelijk. En wat ben jij? Wat is er met dat rondneuzen?"
"Ik neus niet rond", hernam heer Ollie, een beetje onthutst. "U kent me toch nog wel? U hebt me helpen ontvluchten toen ik de leiding op me had genomen bij de bevrijding van uw zoon, zodat ik..."
Verder kwam hij niet, want Kadee legde hem met een handgebaar het zwijgen op, terwijl haar gelaat bewolkte. "Hier heeft niemand de leiding", sprak ze bits. "De tirannie is voort. Hier is iedereen gelijk. En wat ben jij? Waar zijn je papieren?"

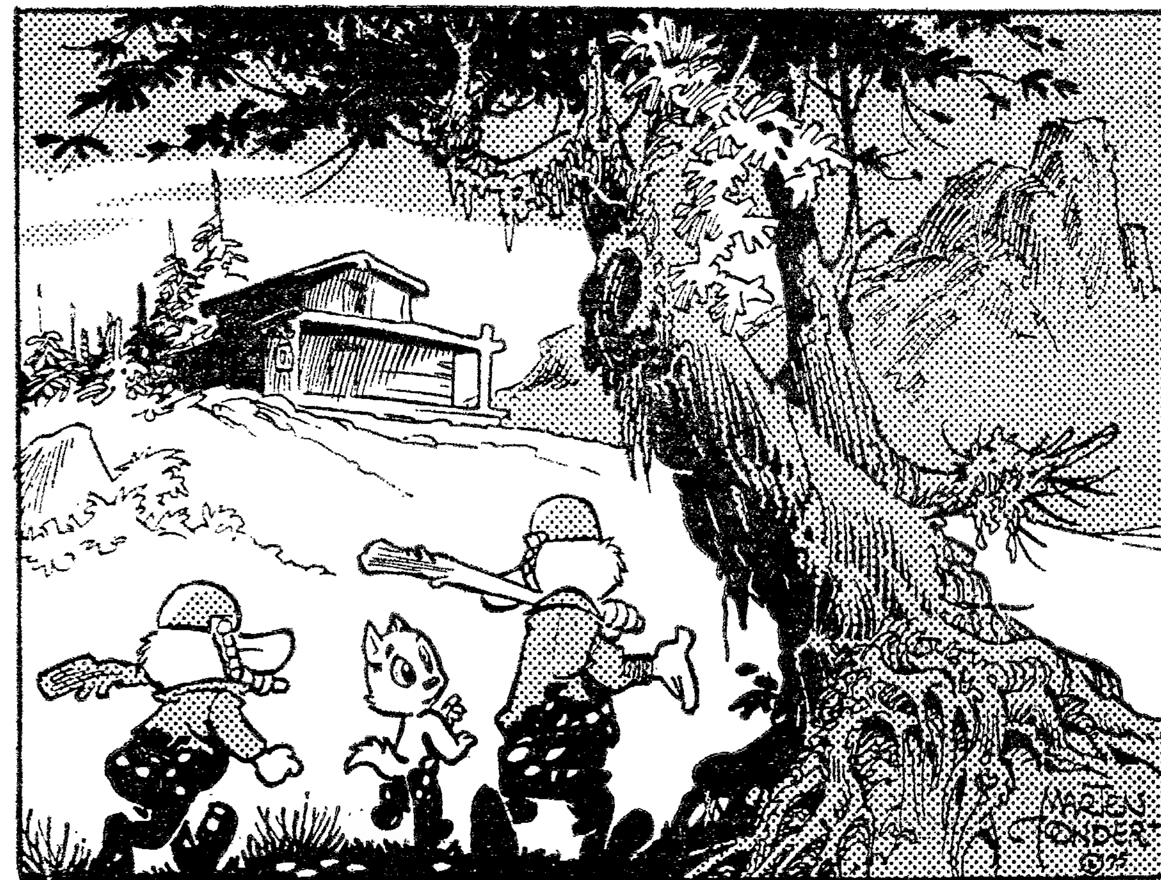

8341. Mevrouw Kadee stond op en liep om het bureau heen. "Buitenlanders hebben altijd papieren", sprak ze streng. "En die wil ik wel eens zien."
"Maar dat is toch te gek", zei heer Bommel verward. "Ik heb alles uitgelegd aan heer Repel, de generaal van de rechtbank, u weet wel. En ik heb mijn belasting betaald, en ik heb u geholpen, toen uw zoon gevangen was omdat ik in zijn kamer zat, terwijl hij inbrak, en ik heb..."
Hij zweeg omdat Tom Poes hem aanstootte, en toen de dame bevelend een hand uitstak, trok hij zijn portefeuille te voorschijn en begon er nerveus in te zoeken. Wat hij zocht werd echter niet duidelijk, want Kadee ontrukte hem het leder en schudde het boven de tafel uit.

"Net wat ik dacht", riep ze triomfantelijk. "Mannen die zoveel praten, kan je nooit vertrouwen. En vreemdelingen hebben altijd papieren, omdat ze niet te vertrouwen zijn."

"Maar mevrouw toch!", riep heer Ollie bijna schreiend. "Die papieren bewijzen juist, dat ik wél te vertrouwen ben, want het is geld! En een heer van mijn stand heeft altijd geld, want anders zou hij nergens zijn in zijn eenzame strijd voor vrijheid en recht, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar u mag best een paar biljetten hebben net als heer Repel. Als ik nu maar weer naar het hotel mag. Ik heb vannacht helemaal niet gegeten!"

8342 Kadee luisterde niet naar heer Bommels gepraat. ,,Een heel verdacht geval", verklaarde ze. ,,Geld! Het bezit van geld is strafbaar! Je tasje wordt in beslag genomen, en verder zal de volksraad uitmaken wat er met je gebeuren moet."

,,En ik?", vroeg Tom Poes.

,,Jij?", vroeg de dame, terwijl ze hem de deur uitduwde. ,,Jij bent niet verdacht, want je hebt niets. Ga maar met deze gelijken mee naar de Volksgaarkeuken om iets te eten. Als je goed werkt en niet te veel praat, zal het je hier best bevallen."

Zo was Tom Poes even later met de soldaten Eerd en Meker op weg naar de herberg. Hij voelde zich lang niet gerust, en omdat hij bang was, dat ze van de regen in de drup waren geraakt, knoopte hij een gesprek met zijn begeleiders aan.

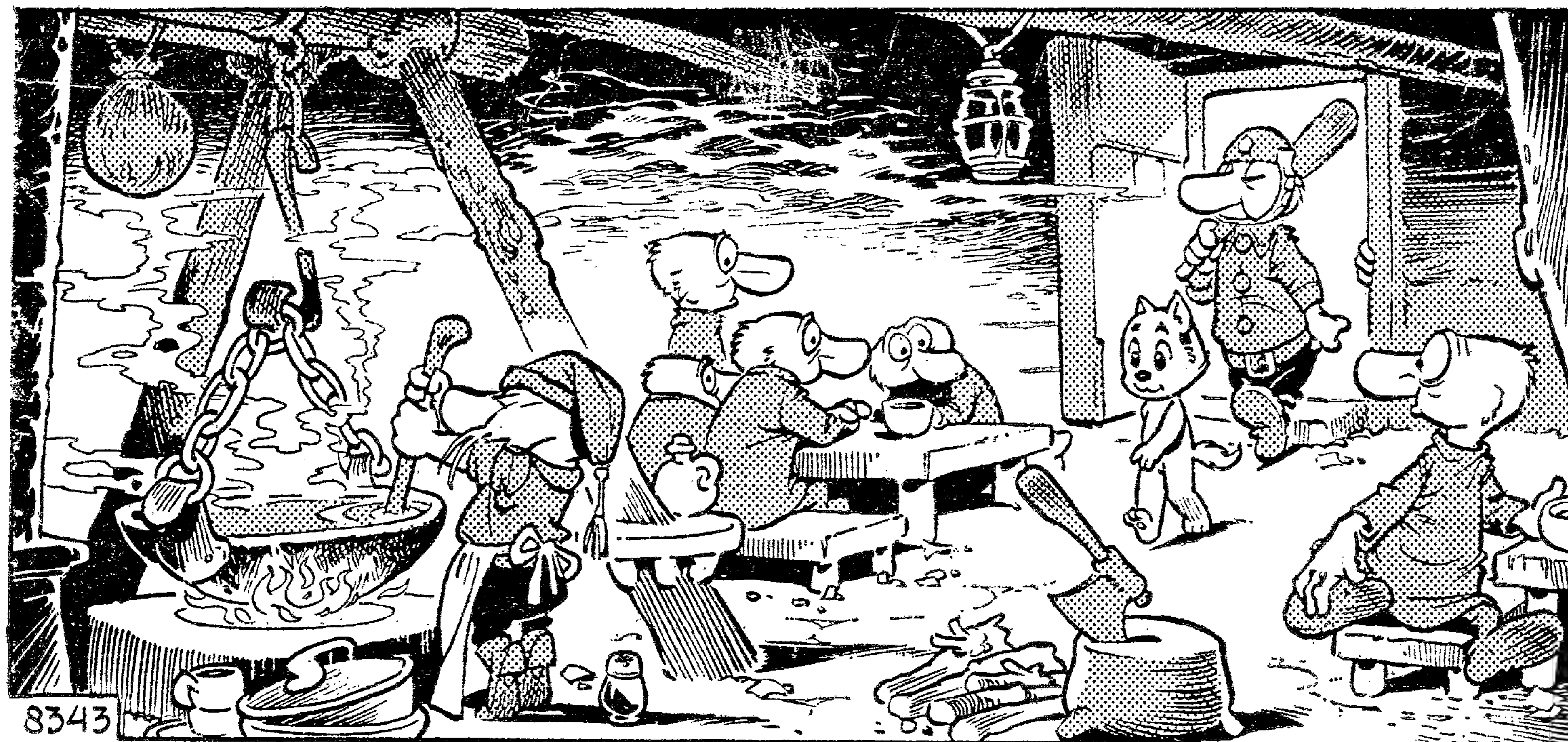
,,Weten jullie wat er gisteren gebeurd is?", vroeg hij.

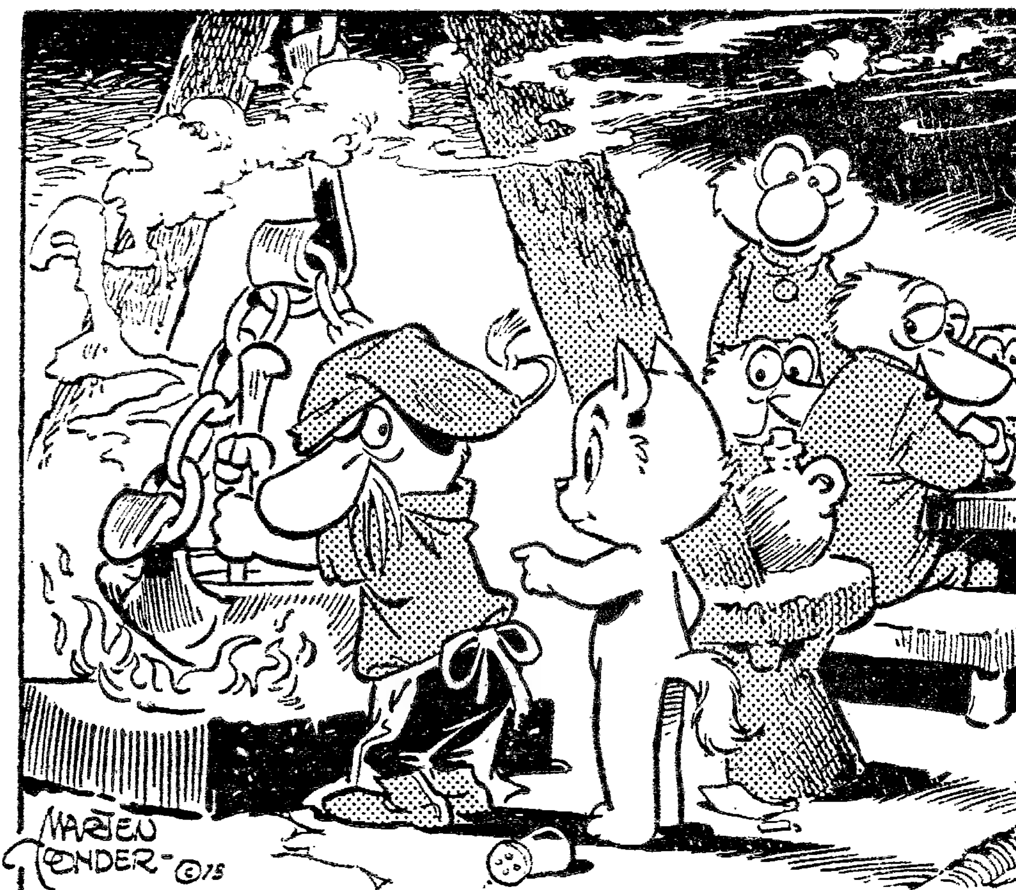
Deze vraag verwarde de flinke militairen, dat was duidelijk.

,,Gisteren?", herhaalde Eerd verbaasd. ,,Gisteren bestaat niet. Denken aan gisteren is niet goed."

,,Dat is voor de behouders", vulde Meker aan. ,,Wij denken niet achteruit. Wij zijn vernieuwers en wij denken vooruit. Wij, gelijken, hebben de toekomst!"

,,Hm", zei Tom Poes nadenkend. ,,Maar in de toekomst waait de wind der verandering net zo goed als gisteren."

8343 Het Grand Hotel Wirrel heette nu Noord-Wirrelse Volksgaarkeuken, maar verder was er weinig veranderd. In de eetzaal zaten dezelfde inboorlingen geduldig op hun middagmaal te wachten. Ze keken een beetje glazig op, toen Tom Poes binnenkwam, doch toen de soldaat Eerd verklaarde dat hij een gelijke was, haalden ze berustend de schouders op.

,,Eerlijk delen. Dan maar wat minder knollen'', mompelde Haaf gastvrij.

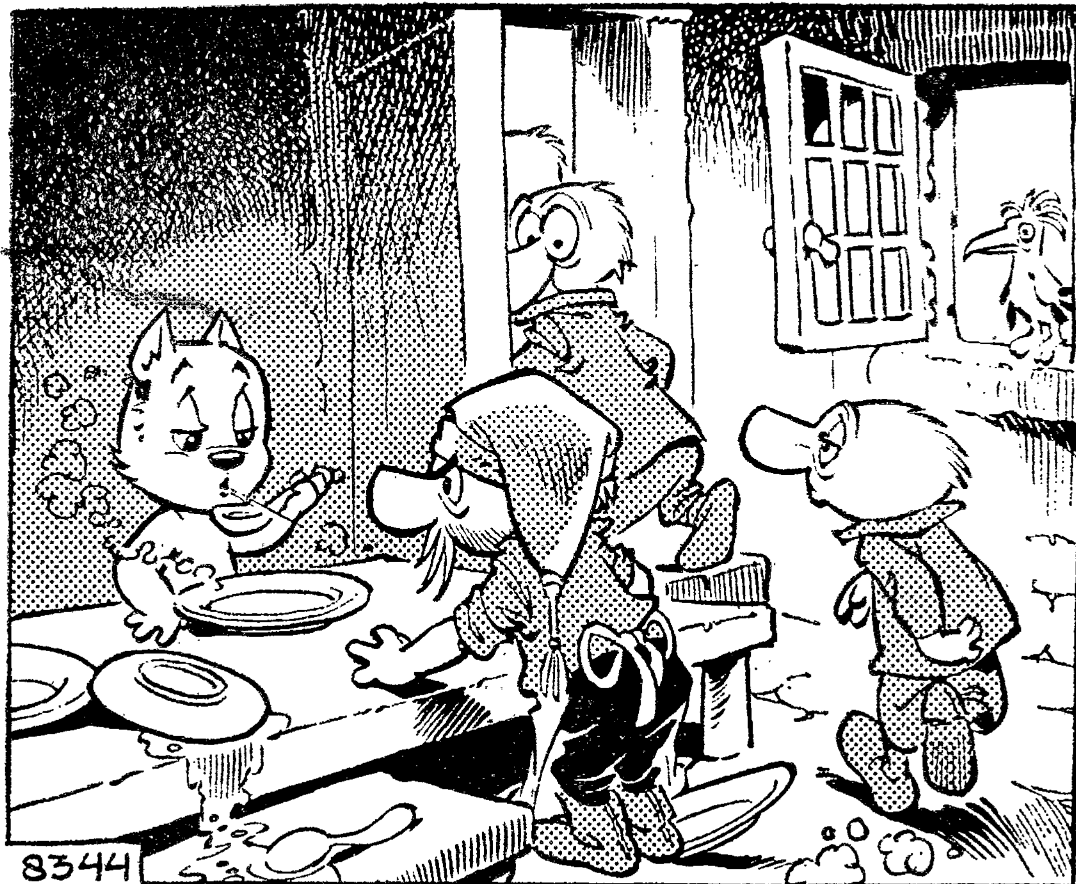
,,Als hij verder maar flink werkt'', vermaande Wekel. ,,Wie geen knollen graaft, graaft zijn eigen graf.''

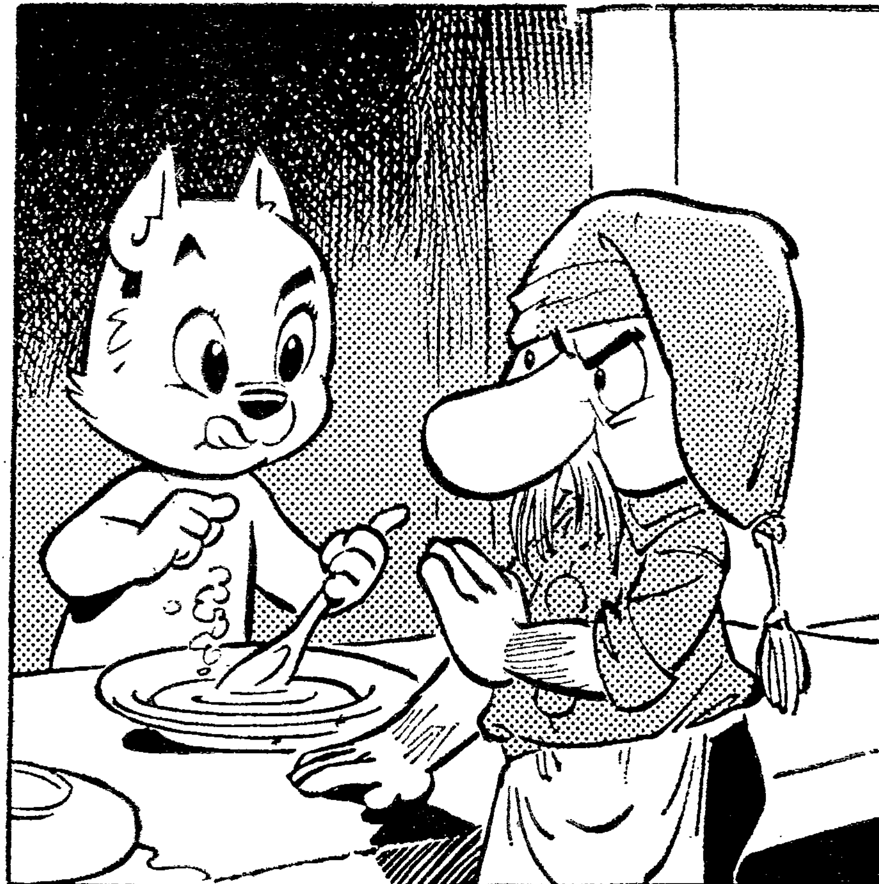
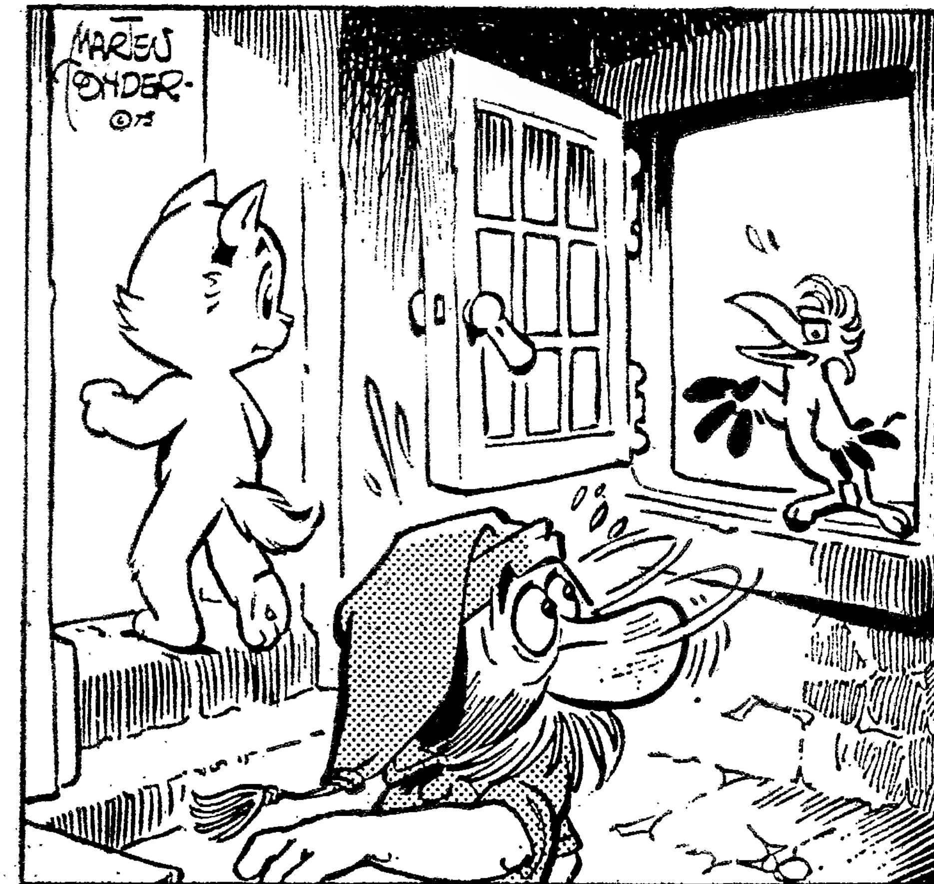
De anderen knikten instemmend, maar Tom Poes trok zich niet veel aan van deze Noordwirrelse zegswijze. Hij had de kok in het oog gekregen, en hij liep zo onbevangen mogelijk naar hem toe. ,,Jij bent toch Obol Repel?'', zei hij.

De ander wierp hem een stuurse blik toe, maar bleef roeren. ,,Ja,' gromde hij, ,,Ik ben de Gaarkeukengelijke. Had je wat?''

,,Doe je dit werk al lang?'', vroeg Tom Poes.

,,Natuurlijk'', zei Repel. ,,Ik moet voor mijn zonen zorgen. Maar ik denk niet achteruit. Ik werk voor de toekomst. En je moet me niet storen, want als de knollenpap aanbrandt, krijg ik moeilijkheden met de Gaarkeukenraad! Kadee is niet mals voor haar gelijken, want ze heeft altijd gelijk.''

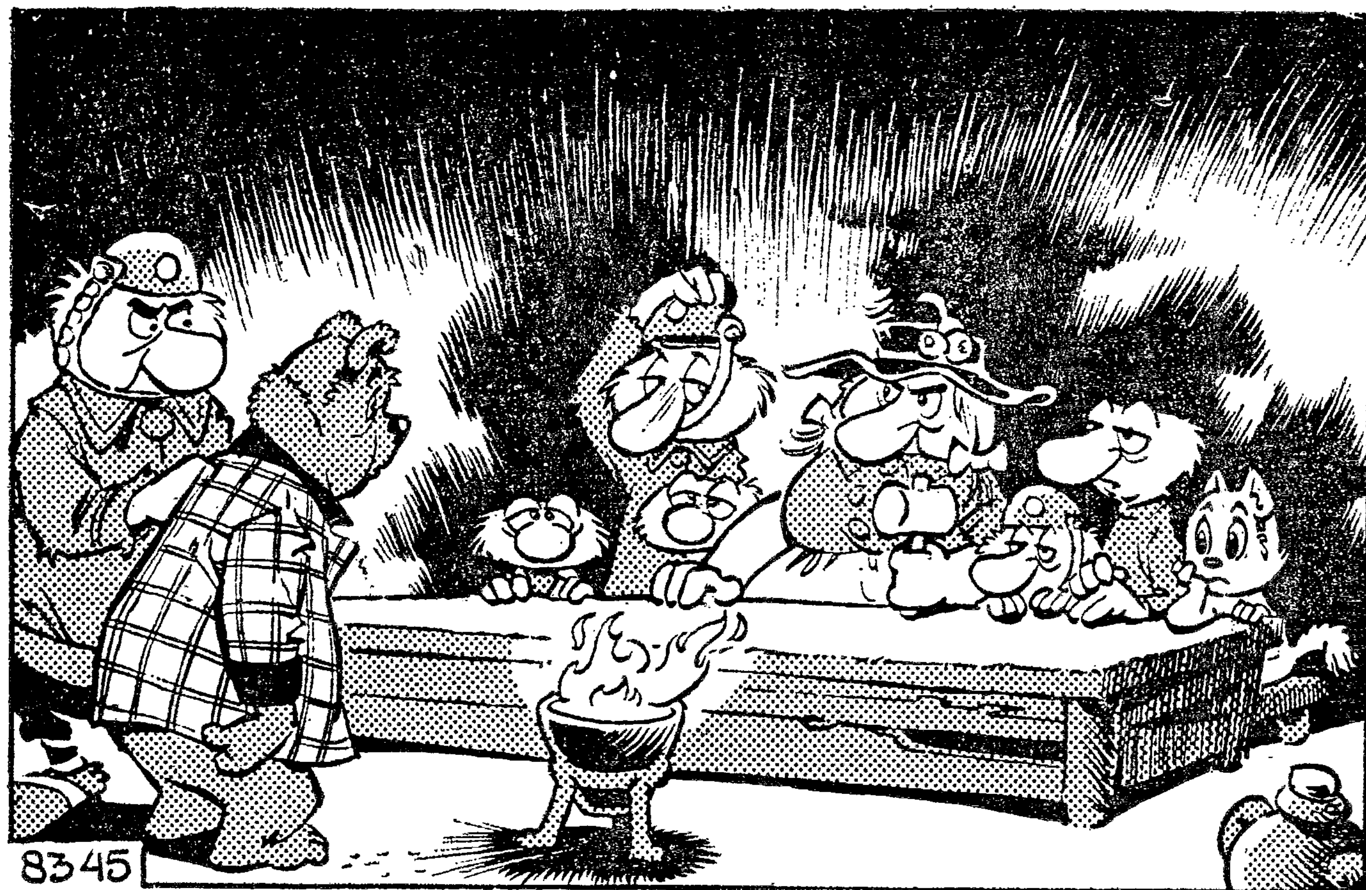

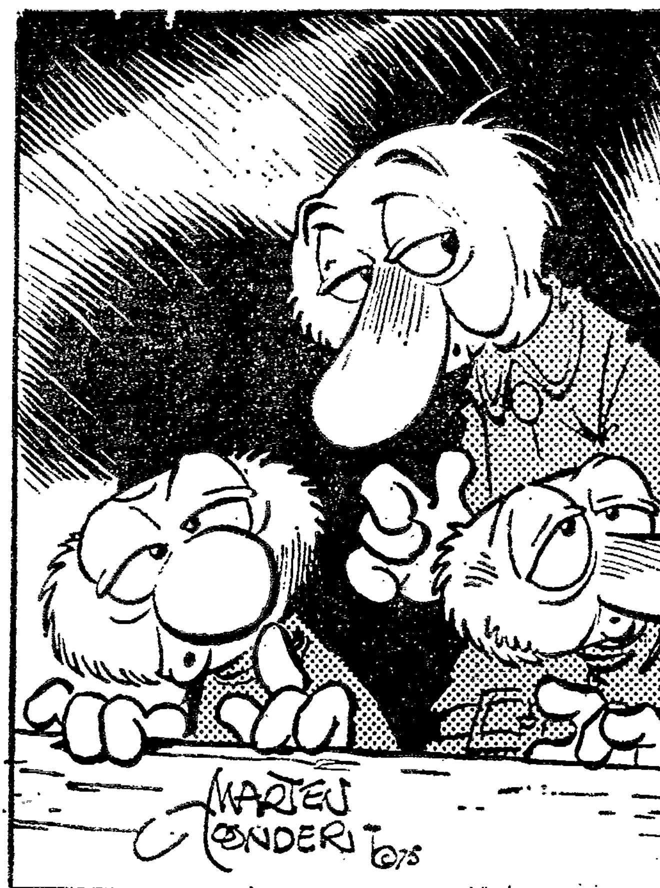
8344. Tom Poes ging aan de tafel zitten en wachtte. Het duurde lang voordat hij zijn eten kreeg, want hij was als laatste binnengekomen — en wie het eerste komt, het eerste maalt, zoals een Wirrels spreekwoord zegt. Toen Obol Repel hem dan ook eindelijk een bord knollenprak bracht, spoedden de andere gasten zich reeds de deur uit. Want er was een zitting van de Volksraad — en daar kan men niet te laat komen.

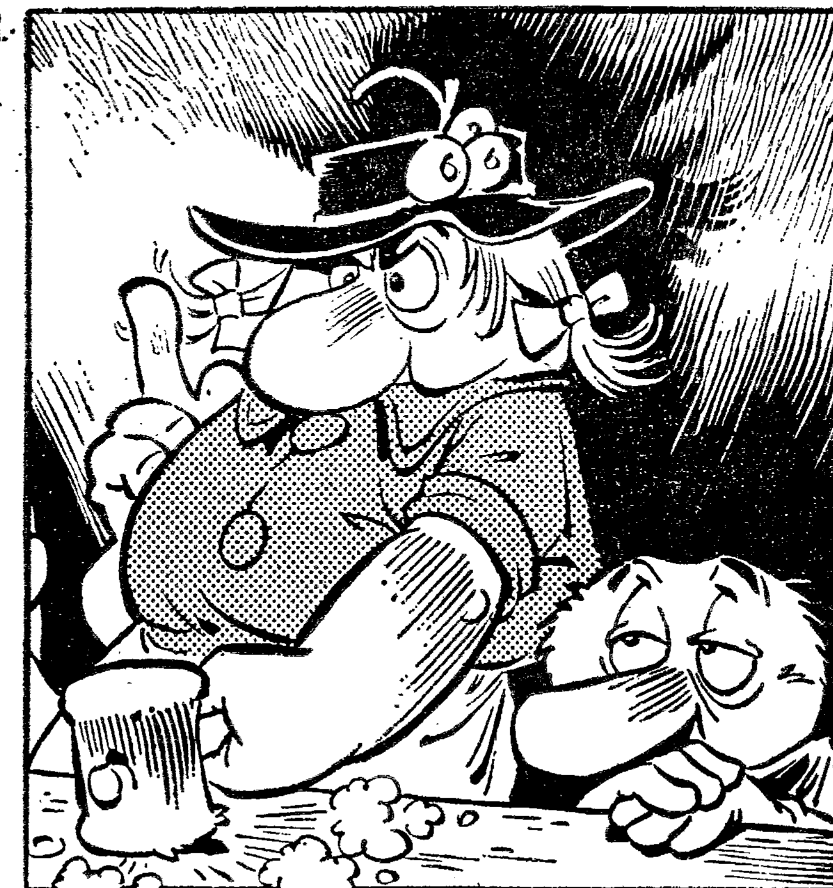
,,Moet jij er niet bij zijn?'', gromde de kok achterdochtig.

,,Mag dat dan?'' vroeg Tom Poes, die moeite had met het hete voedsel en aandachtig in zijn lepel blies.

,,Natuurlijk mag dat'', zei Repel nors. ,,Dit is een vrij land, en we zijn allemaal gelijk. Jij denkt toch niet dat je anders bent of beter? Het maakt een slechte indruk als je wegblijft!''
,,En jij dan?'', vroeg Tom Poes, voorzichtig een hap nemend.
,,Ik houd me overal buiten'', verklaarde de Gaarkeukengelijke. ,,Ik eh... ik moet voor het eten zorgen.''
Tom Poes legde zijn lepel neer en stond op om naar buiten te gaan; maar op dat moment klonk de krassende stem van Dielema uit de vensteropening.
,,Dat hoorde ik nu eens net!'', riep de vogel uit. ,,Je houdt je er buiten, hè? Het is elitair om je overal buiten te houden. Elitair noem ik dat. Men moet de wind niet door de hekken laten waaien; ik waarschuw maar even!''
Repel schrok vreselijk, maar Tom Poes, die zich zorgen maakte over het lot van heer Bommel, haastte zich naar buiten.

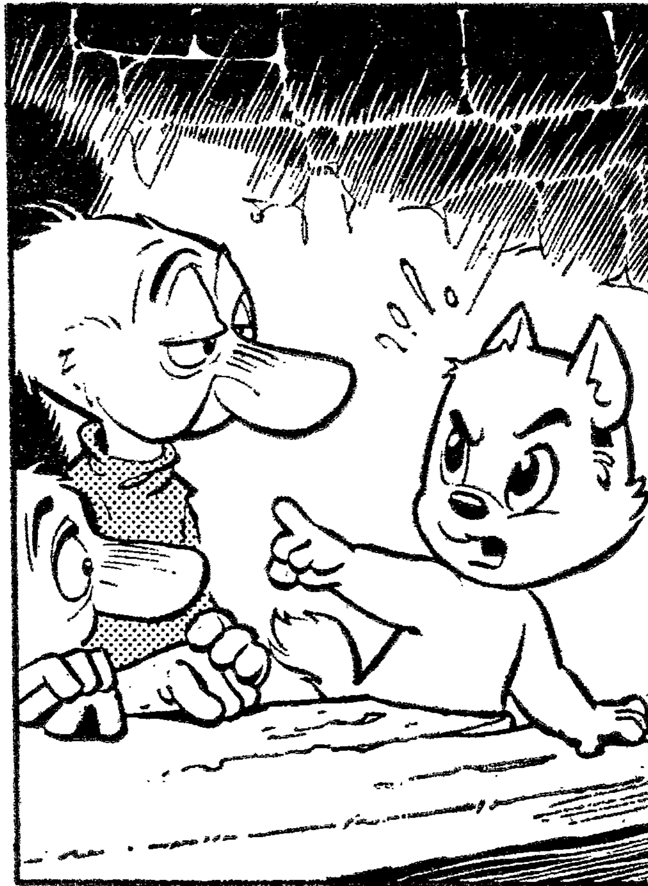

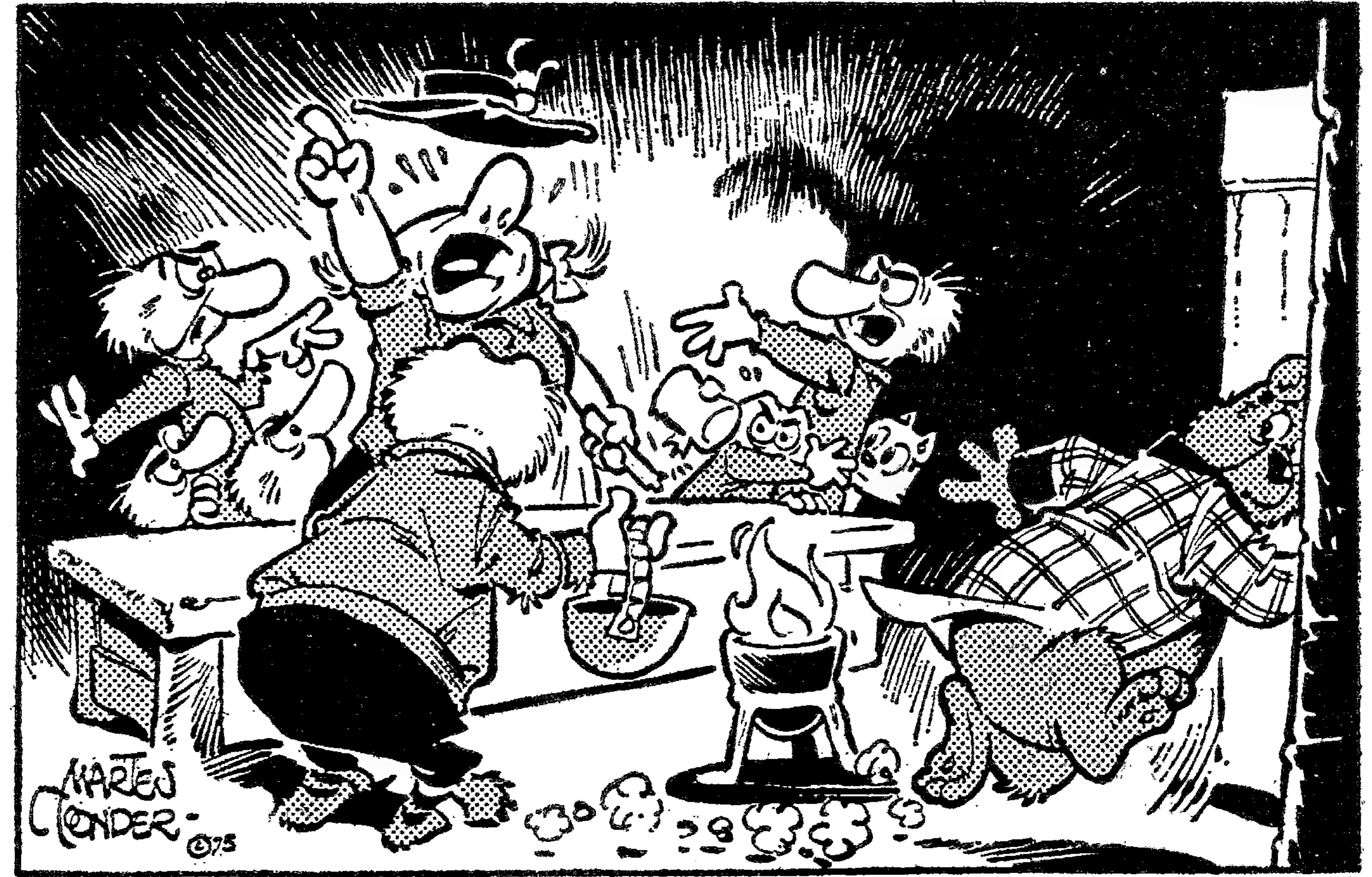
8345. Vroeg in de middag werd heer Bommel naar de duistere raadzaal van het Volkspaleis gebracht, en de voorzitster nam het woord. „Eerd en Meker moeten hun helmen afzetten", sprak ze. „Jullie zitten hier niet als soldaten, maar als gelijken. Soldaten zijn niks — en Sintel is de enige soldaat hier. De zitting is geopend. Dat daar is een vreemde, die zegt dat hij een heer is. Denkt zeker dat hij beter is dan wij, want gelijken zijn geen heren. Ook had hij geld, waarmee hij een gelijke wilde omkopen. Wat is de mening van de raad?"
Ze keek streng rond en de eerste die door haar blik getroffen werd was Haaf.
„Ik vind eh...", stamelde hij, „eigenlijk zou... Om kort te gaan zou ik het zó willen zien, dat we..."

„Ik zou het alternatief willen zeggen", vulde Eerd voorzichtig aan. „Als we er rekening mee houden, dat het voor de hand ligt, dat we de zaak goed bekijken, zou ik.. eh..."

„Je kan het ook anders benaderen", begon Pampel. „In het licht van de ontwikkelingen.. In dit tijdsgewricht, zou ik dus willen zeggen, met het oog op de vrijheid en het recht, eh..." Hij zweeg om zijn gedachten te verzamelen, en de voorzitster liet met een klap haar hamer neerdalen.
„Het volk heeft gesproken!", riep ze uit. „Het volk voelt haarfijn aan wat recht is. We zijn het dus eens. Er moet streng worden opgetreden!"

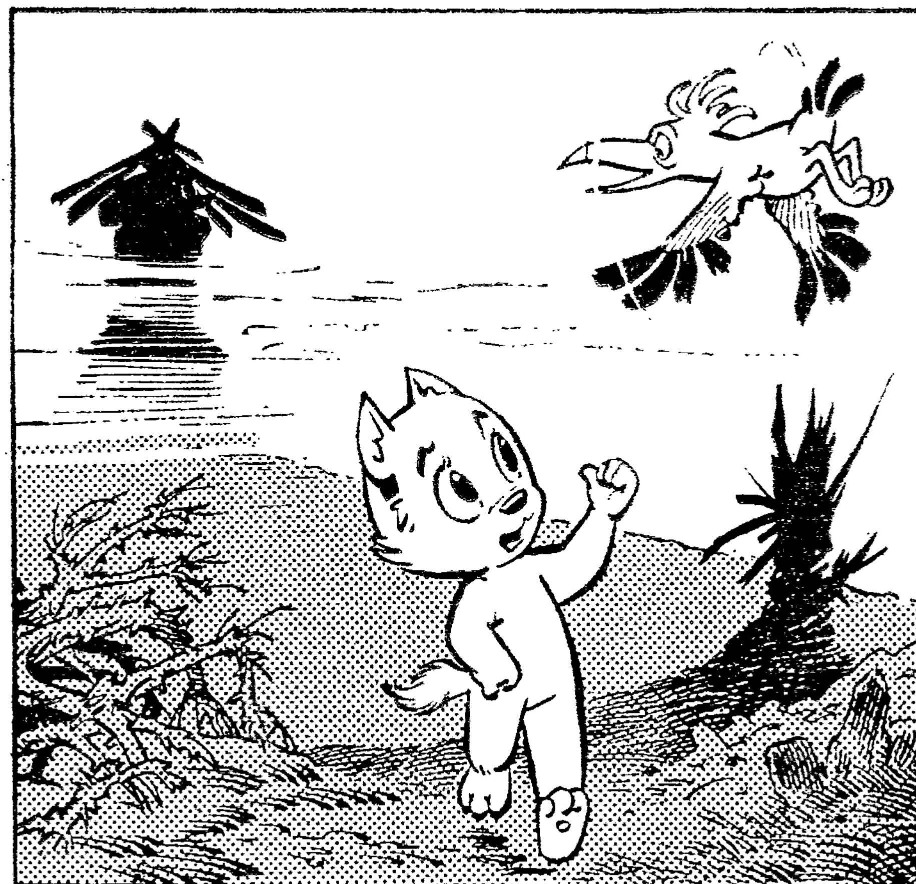

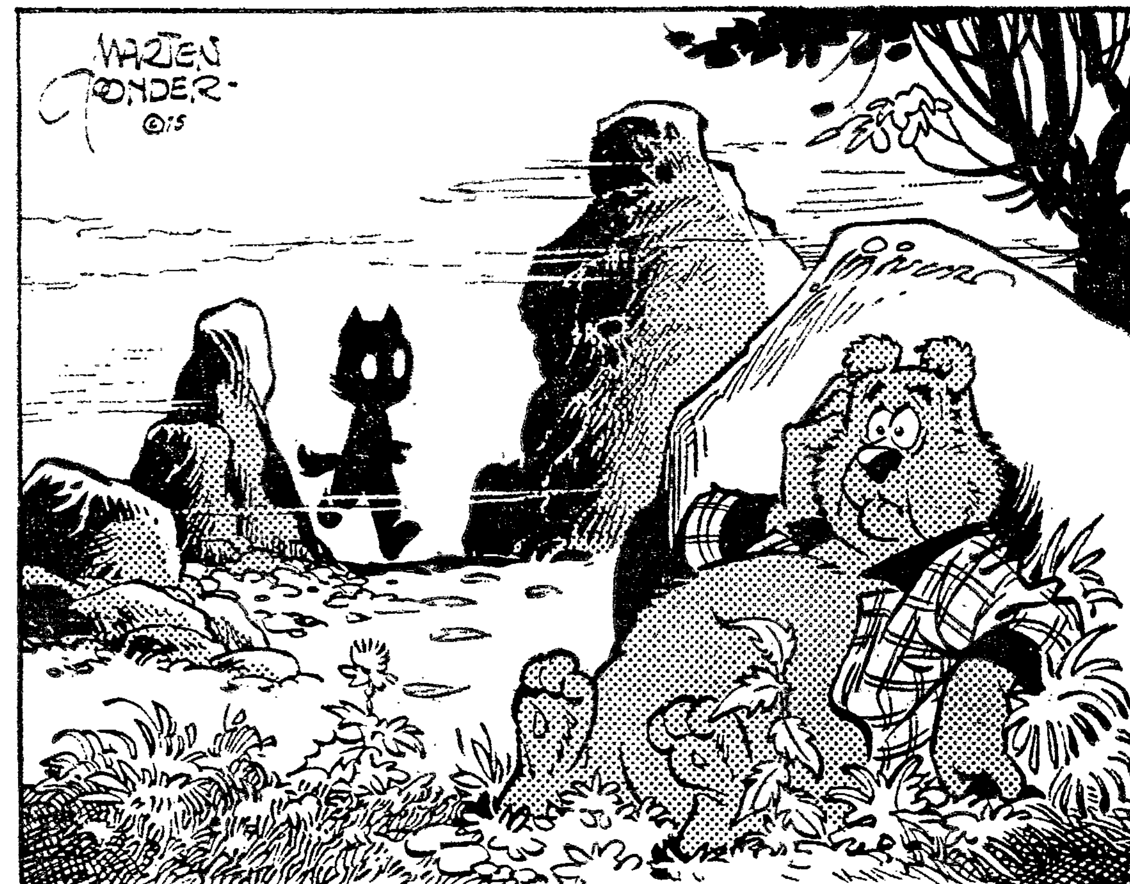

8346. De Volksraad keek met bleke ogen naar Kadee, en die zette haar hoed recht om uitspraak te doen.
„Ik vind dus", sprak ze, „dat Bommel een verkeerde is. Hij denkt, dat niet iedereen gelijk is. En daarom vind ik, dat hij moet worden gelijkgeknipt en gelijkgeklopt. Dat zal hem leren."
De vergadering zweeg berustend, maar toen stond Tom Poes op.
„Nou zeg!", riep hij uit. „Dat is brutaal! De voorzitster vindt een hele hoop. Het lijkt me nogal eh.. elitair om een eigen mening te hebben. Net alsof we niet allemaal gelijk zijn."
Er ontstond een grote opschudding; de vergadering kwam mompelend overeind en de soldaat Sintel stapte op de tafel toe, terwijl hij zijn helm afzette.
„Zo is het maar net", sprak hij. „Elie Ter! Dat heb ik al vaak gedacht. Moe doet maar. Alsof we nog kleine jongens zijn."
„We zijn allemaal gelijk!" riep Meker, en Pijk vulde aan: „Ik mag toch zeker ook wel es wat zeggen?"
„Willen jullie wel eens stil zijn?", schreeuwde de voorzitster. „Hoe durven jullie!"
Maar er was geen houden meer aan; ze was omringd door de betogende en roepende Volksraad, en haar woorden gingen in het rumoer verloren.
Heer Ollie, die de zitting in verzakte houding had gevolgd, merkte plotseling, dat niemand meer op hem lette. En zonder zich lang te bedenken, nam hij de benen; naar buiten toe.

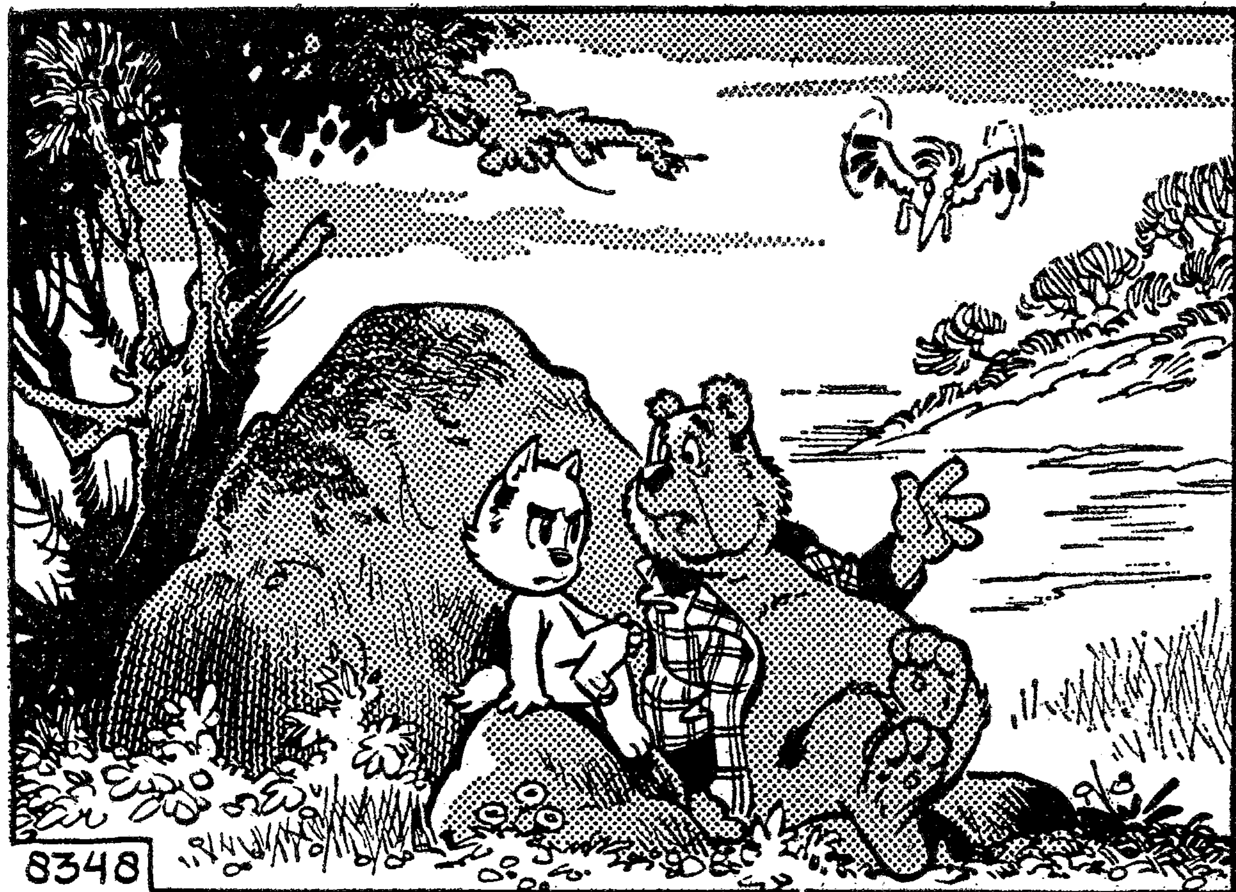

8347. Tom Poes had heer Bommel zien vluchten, en hij rende de zaal uit, terwijl het geroep en geschreeuw van de vergadering hem volgde door de openstaande deur.
,,Ik vind..", riep iemand, en een ander schreeuwde: ,,Niks te vinden. We zijn allemaal gelijk."
,,Ik heb gelijk!", gilde de voorzitster, ,,Hier moet gezuiverd worden! Zet je helmen op; Eerd en Meker, jullie zijn soldaten! Doe wat jullie gezegd wordt!! Zuiveren, zeg ik!"
Op dat moment had Tom Poes de uitgang bereikt, en de geluiden stierven weg in de nevels, die door de wind uit de zee werden aangevoerd.
Hij was nog niet ver gekomen, toen hij Dielema ontmoette. ,,Die Repel!", riep de vogel onder het passeren. ,,Hoorde je dat? Hij wil zich overal buiten houden, zei hij. Gevaarlijk hoor. Dat moet ik niet in de wind slaan. Ik ga het aan de Volksraad melden."
,,Je treft het", riep Tom Poes terug. ,,Ze zijn net bezig met zuiveren."
Verder schonk hij geen aandacht aan Dielema, want hij begreep, dat er geen tijd te verliezen viel, en daarom volgde hij al dravend de voetsporen van heer Ollie. Na een poosje vond hij de ongelukkige, uitgeput tegen een steen zittend.

,,Gelijkgeknipt", hoorde hij hem mompelen. ,,Ik... ik wil niet gelijkgeknipt worden..."

8348. Tom Poes liet zich hijgend naast heer Bommel vallen en deze keek op met een smartelijke trek om de mond.

,,Zo, jonge vriend", sprak hij droevig. ,,Daar ben je dus. Je komt me zeker arresteren. Ik wist het wel. Toen ik je daar achter de tafel zag zitten, draaide het hart me door de keel, zodat mijn gemoed vol schoot. Ach ja, als heer is men omgeven door verraad en onbegrip. Door gelijken, bedoel ik. Het is héél bitter..."

,,Ik zat alleen maar achter die tafel om u te kunnen helpen!" riep Tom Poes verontwaardigd. ,,Als ik daar niet gezeten had, zat u nu niet hier!"

Deze woorden gaven heer Ollie te denken.

,,Nu je het zegt..", mompelde hij getroffen. ,,Ja, het was heel slim bedacht eigenlijk. Net als ik al dacht, als je begrijpt wat ik bedoel. Je hebt die valse Kadee goed de waarheid gezegd."

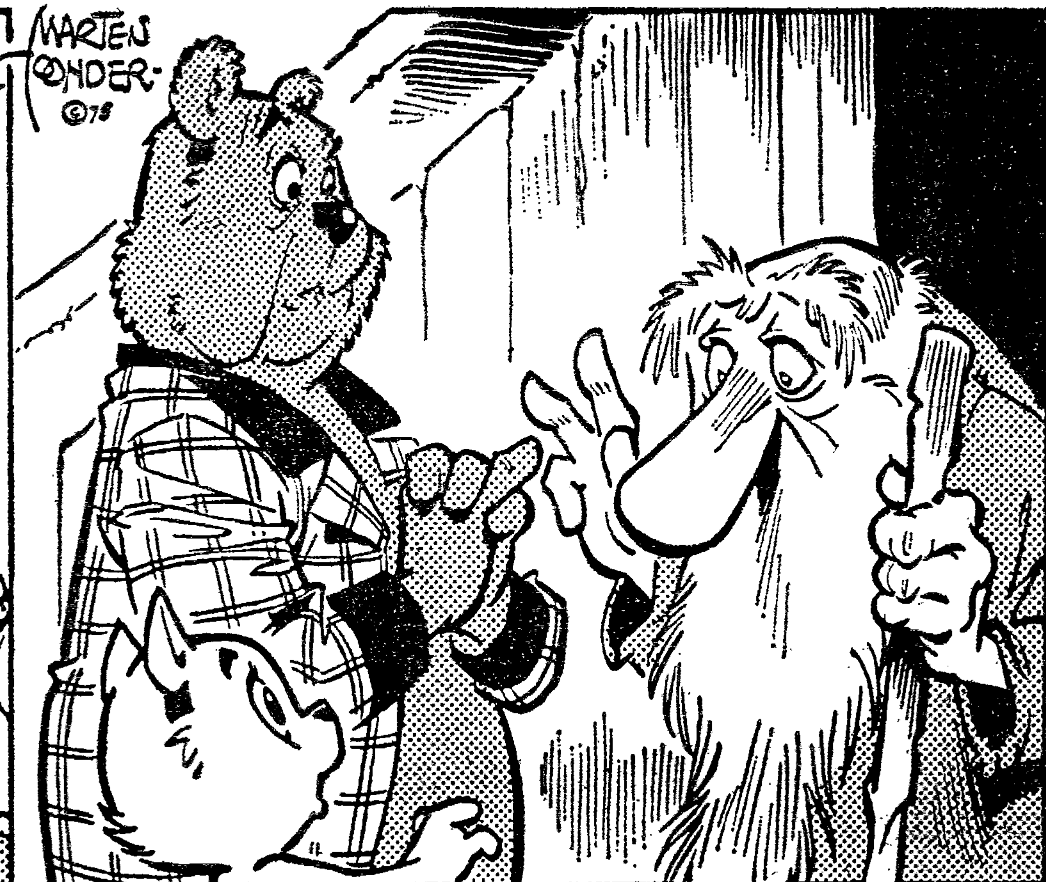
,,Och, ik heb daar een frisse wind laten waaien," zei Tom Poes bescheiden, en iemand riep hem na, vanuit de lucht.

,,Een frisse wind," kraste de vogel Dielema, terwijl hij daalde. ,,Zeg dat wel. Er was zo'n lawaai, dat ik mijn boodschap bijna niet kwijt kon."

,,J-jij," stamelde heer Bommel geschrokken. ,,Jij w-weer? Wat wil je? Me aanbrengen, zeker!"

,,Dat heeft geen haast," zei de vogel. ,,Ik wil nu eerst wel eens weten uit welke hoek de wind waait, na de zuivering. Ik houd er nu eenmaal van voor de wind af te lopen. Goeie reis." Met die woorden fladderde hij weer op en vloog verder.

8349. Heer Ollie was nu weer voldoende uitgerust om verder te gaan en even later liepen ze door het landschap, dat steeds kaler werd.
,,Waar gaan we heen?" vroeg hij. ,,Ik ben aan het einde van mijn zwakke krachten, jonge vriend. Zonder voedsel of slaap loop ik nu al dagen rond, terwijl rampoeneren en gelijkknippen mij boven het hoofd hangen en ik mij niet eens heb kunnen wassen. Als ik geen schuilplaats vind, zal ik zeker gezuiverd worden, als je begrijpt wat ik bedoel."
,,Daar is een hut, waar we misschien veilig zijn voor de nacht," zei Tom Poes. Hij wees op het wrakke gebouwtje waar hij de vorige dag de bejaarde inboorling gevonden had, en toen ze daar aanklopten, bleek deze gelukkig thuis te zijn.

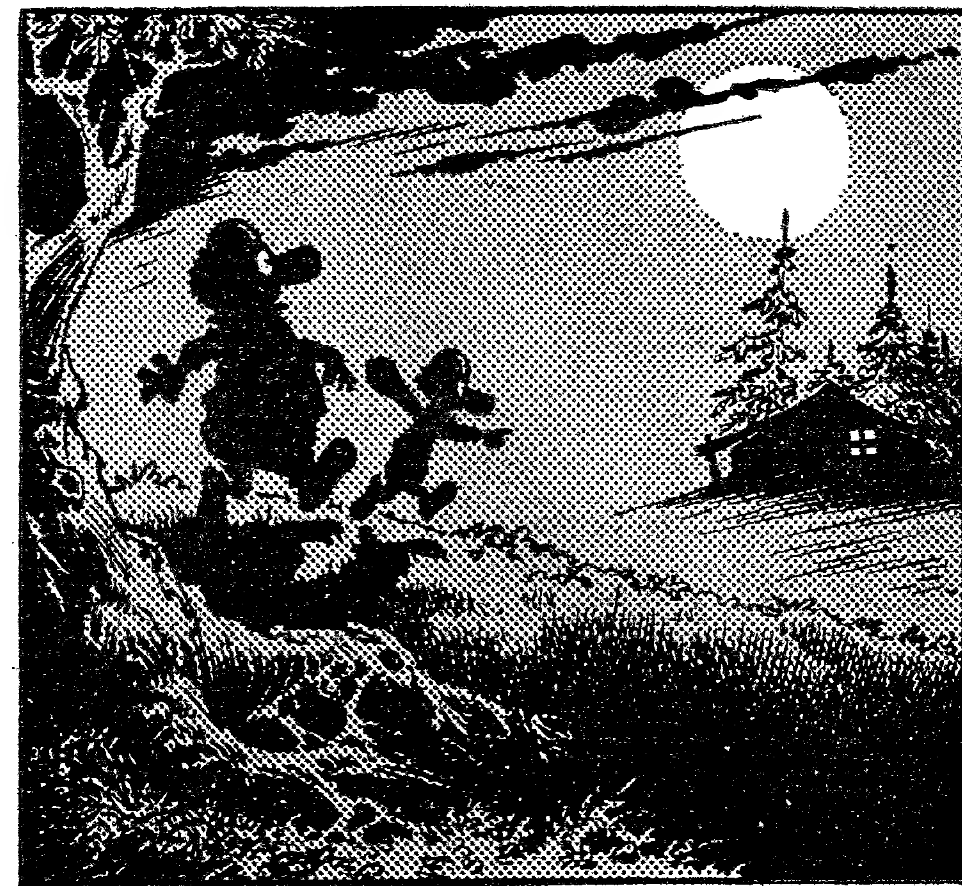
,,Wat is er toch aan de hand?" vroeg hij mummelend. ,,Allemaal aanloop en onrust. Wie denken jullie dat ik ben? Opa Spoor soms? En dat terwijl ik vandaag mijn knollen niet eens gekregen heb!"

,,Er wordt gezuiverd," legde Tom Poes uit. ,,Daarom blijven we liever een beetje uit de buurt van het Volkspaleis. Kunnen we niet overnachten?"

,,Gezuiverd, hé?" herhaalde de oude betrekkend. ,,Niet zo best. En het is heel ongebruikelijk om te overnachten in het Paleis voor overrijpe volksgenoten. Heel ongebruikelijk. Als ik niet oppas, gaan ze mij ook zuiveren. Nou ja, kom maar binnen. Op mijn leeftijd is het allemaal één pot nat."

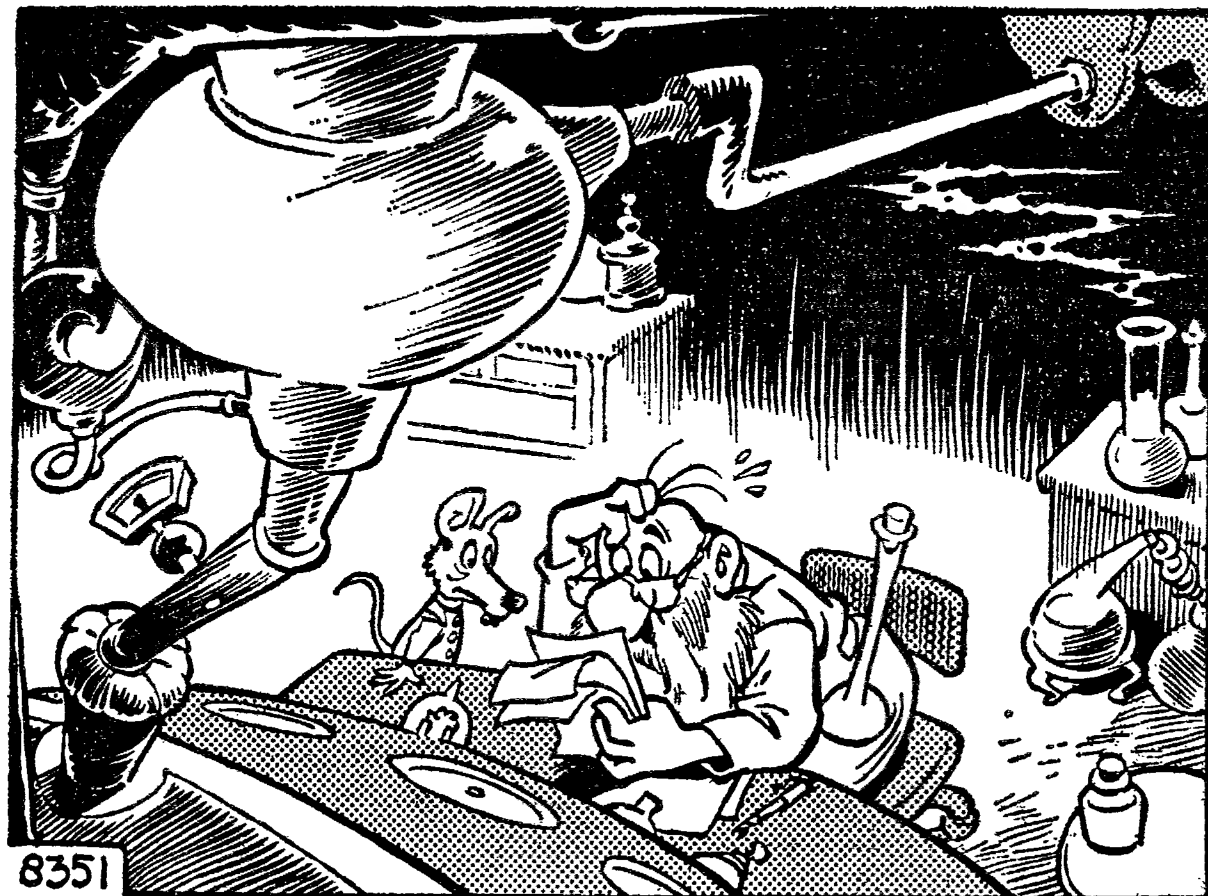

8350. Het Paleis voor Overjarige Volksgenoten was uiterst eenvoudig ingericht. De noordenwind blies er door de kieren, en het enige voedsel dat verstrekt werd, waren een paar rauwe knollen. Maar heer Bommel en Tom Poes waren zo moe, dat ze blij waren met een zitplaats in het stro — en de eerste begon al spoedig te knikkebollen.
„Het is prettig om een beetje aanspraak te hebben," zei hun gastheer. „Maar het is gevaarlijk. Ik moet toch al zo oppassen, omdat ik steeds achteruit denk. Dat is niet goed, want dat doen alleen behouders. Maar bij het bejaren denkt men als vanzelf aan vroeger. Toen was alles gezelliger, zou ik willen zeggen; met blije kinderstemmetjes. Lang geleden..."
Zijn stem stierf weg in gemummel en heer Ollie's ogen vielen toe; maar Tom Poes vroeg: „Kinderstemmetjes? Van wie?"

„Kleinkinderen," legde de grijsaard uit. „Sintel was de oudste, en die wilde altijd de baas spelen. Altijd ruzie, hè? Dat gaf aardig vertier. Maar op een goede dag had mijn zoon Obol er genoeg van en toen ging er een andere wind waaien..."
Hij zweeg opnieuw, want een hevige rukwind deed het gebouw schudden en overstemde zijn gemompel. Buiten dreven er donkere wolken voor de maan langs, en Sintel, die door Meker werd opgebracht, keek er bezorgd naar.
„Er komt storm," zei hij. „Ik lijk trouwens wel gek om met jou mee te gaan. Ik ben de oudste!"
„Begin je nu weer?" riep Meker boos. „We zijn allemaal gelijk en jij moet gezuiverd worden, net als Ruuk en Sijpel en de vreemdelingen, die gevlucht zijn. En... Hè! Zie je dat? Er brandt nog licht bij de oude! Dat is verdacht!"

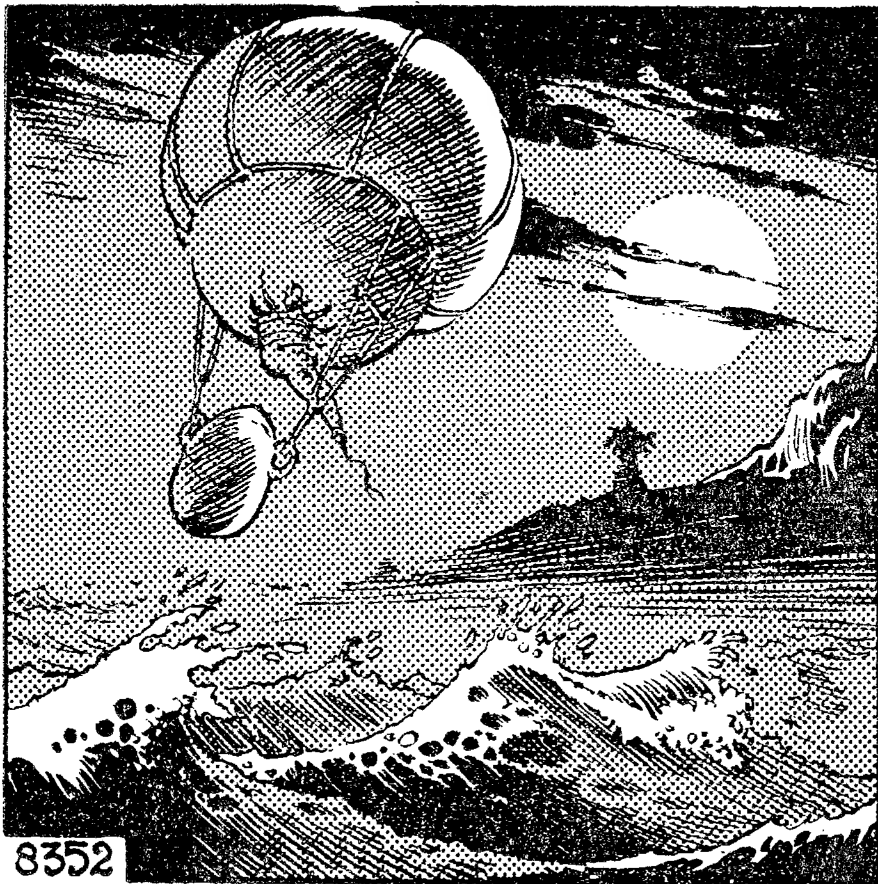

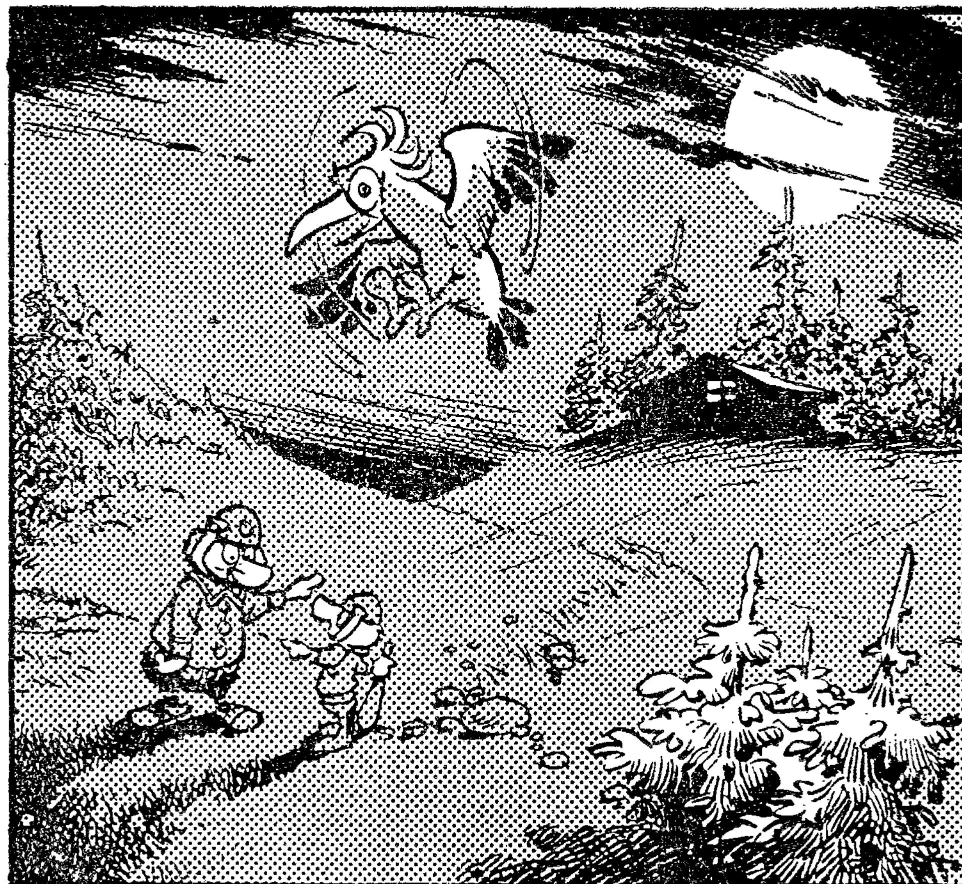
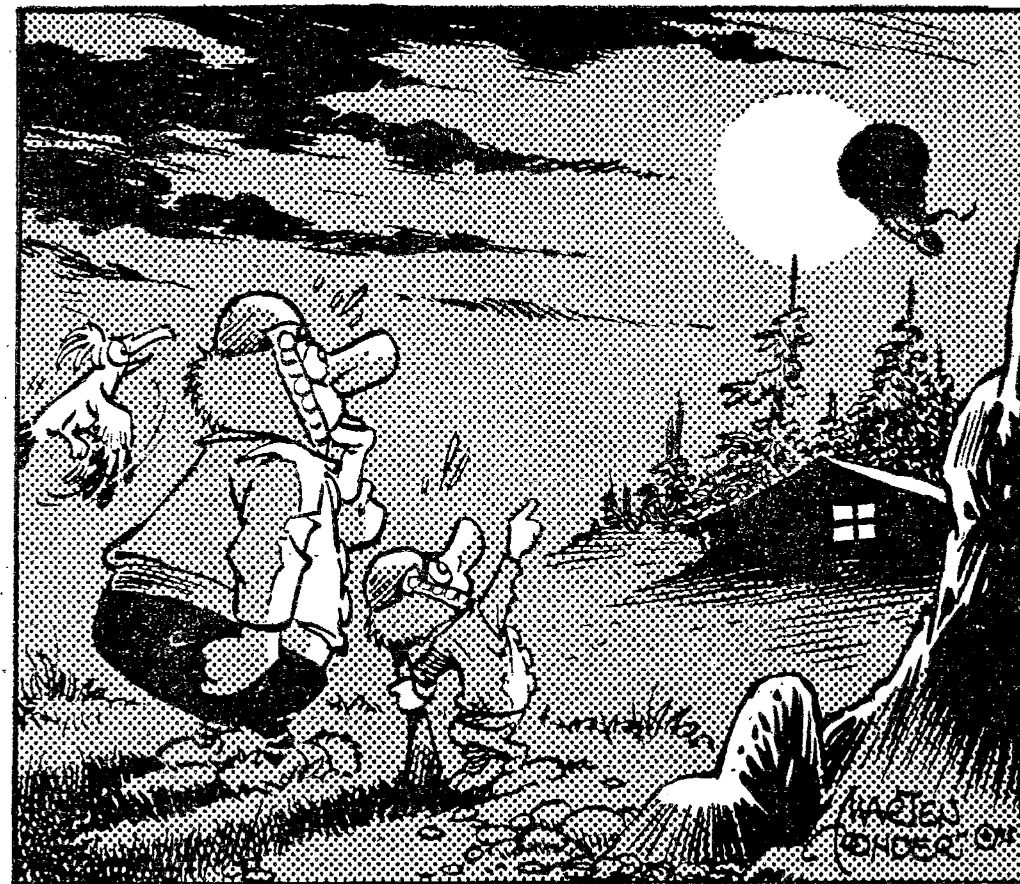

8351. Diezelfde nacht zat professor Prlwytzkofski ver vandaar in zijn laboratorium over enige papieren gebogen.
„Waarnemingsberichten," legde hij uit. „Der kostelijker wederballon is signaleerd boven de Zware Bergen. Hij is alzo opgenomen in der noordelijker luchtstroom. Wij moeten hem nederhalen voordat hij der zee bereikert, mijnheer Pieps!"
„Ja, dat zou niet zo best zijn," gaf de assistent toe. „Maar hoe kunnen we hem laten dalen?"
„Wij kunnen dat verzoeken middels dezer knoppen," sprak de hoogleraar wijzend. „Als der accablator nog reageert kan ik accableren, verstaat U? Dan drupt der lacrimazuur op de bituskapsulen, zodat die zich uitzetten gaan en verzwaarderen. Dan daalt der donderwederse ballon. Als der accablator nog maar werkt, dat is der konundrum...."

Na deze uitleg hield hij de adem in en drukte moedig op de aangeduide knop. Er klonk een tik, en een van de wijzertjes op het paneel sloeg een eindje uit, maar verder gebeurde er niets.
„Wordt-ie nu zwaarder?" vroeg Pieps gespannen. „Daalt-ie nu?"
„Dat weten wij ja niet, omdat wij der autopneuma kwadrijn vergeten hebben, domkop!" riep de geleerde geprikkeld uit. „Morgen moeten wij in der gebergte zoeken gaan, totdat wij hem vinden. En wij moeten ons beijlen, want der wederbericht meldt, dat der wind krimpert. Ach, het is ja alles zeer zorgenvol."

8352. Professor Prlwytzkofski had geluk; toen hij de knop had ingedrukt begonnen de zuren inderdaad te werken zodat de capsule zwaarder werd. De weerballon begon langzaam te dalen, maar door de krachtige wind bevond hij zich niet langer boven de bergen, zoals de geleerde dacht. Hij zweefde boven de zee en koerste recht op het eiland Wirrel af. Daar stonden Sintel en Meker nog steeds in het maanlicht naar de verlichte hut te kijken en ruzie te maken.
,,Dat licht daar is verdacht'', zei Meker. ,,Ik zou daar huiszoeking moeten doen; maar ik moet jou naar de zuiveringsinrichting brengen, en daar heb ik mijn handen vol aan.''
,,Je kunt opa beter met rust laten'', snauwde Sintel. ,,En als ik geen soldaat onder arrest was, zou ik jou een dreun geven. Ik ben de oudste, tenslotte. Had ik maar geen helm op...''

,,Het is een dilemma'', mompelde de vogel Dielema, die onrustig boven hen fladderde. ,,Ik zou Kadee kunnen gaan inlichten, maar ik weet het niet... De wind gaat krimpen, geloof ik. Maar hoe kan dat? Hij waait toch noord of zuid? Ik voel me wirrelig, en ik zou...''

Op dat moment staakte hij zijn overpeinzingen en ook de beide militairen vielen stil. Boven het bos was een vreemd luchtschip zichtbaar geworden, dat voortgejaagd door de wind op hen afvloog.

,,W-wat is dat?'' stamelde Meker.
,,Een inval!'' kraste Dielema. ,,Vreemdelingen dringen het land binnen. Jullie kunnen beter versterking halen. Ik waarschuw maar even!''

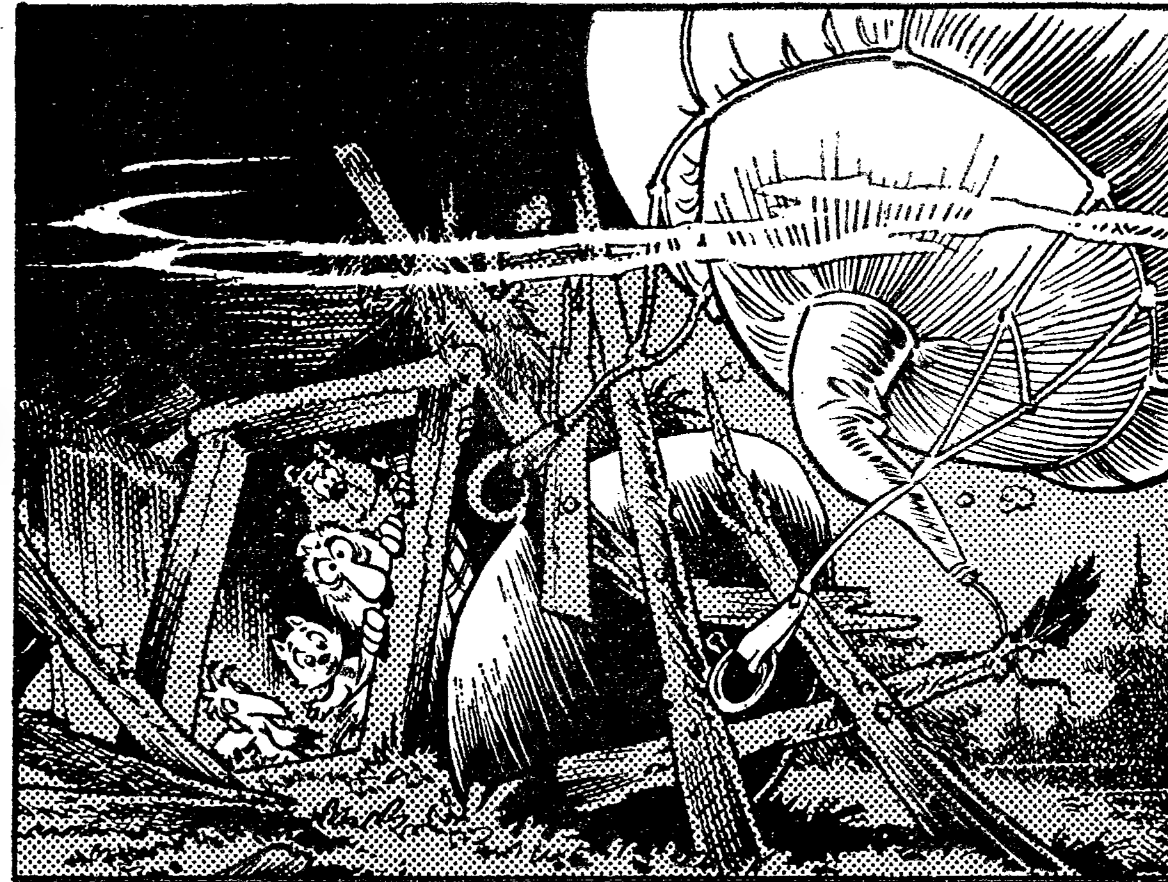

8353 In de hut was het stil geworden. De wind piepte door de dakspanten, maar verder was er niets te horen dan heer Bommels ademhaling en het gemompel van de grijsaard, die slapeloos tussen de dansende schaduwen zat. ,,Vroeger....'', mompelde hij. ,,Het is verkeerd om terug te denken. Maar vanavond gaat het vanzelf. Er zit iets vreemds in de lucht. Het is de wind. De wind der verandering...''

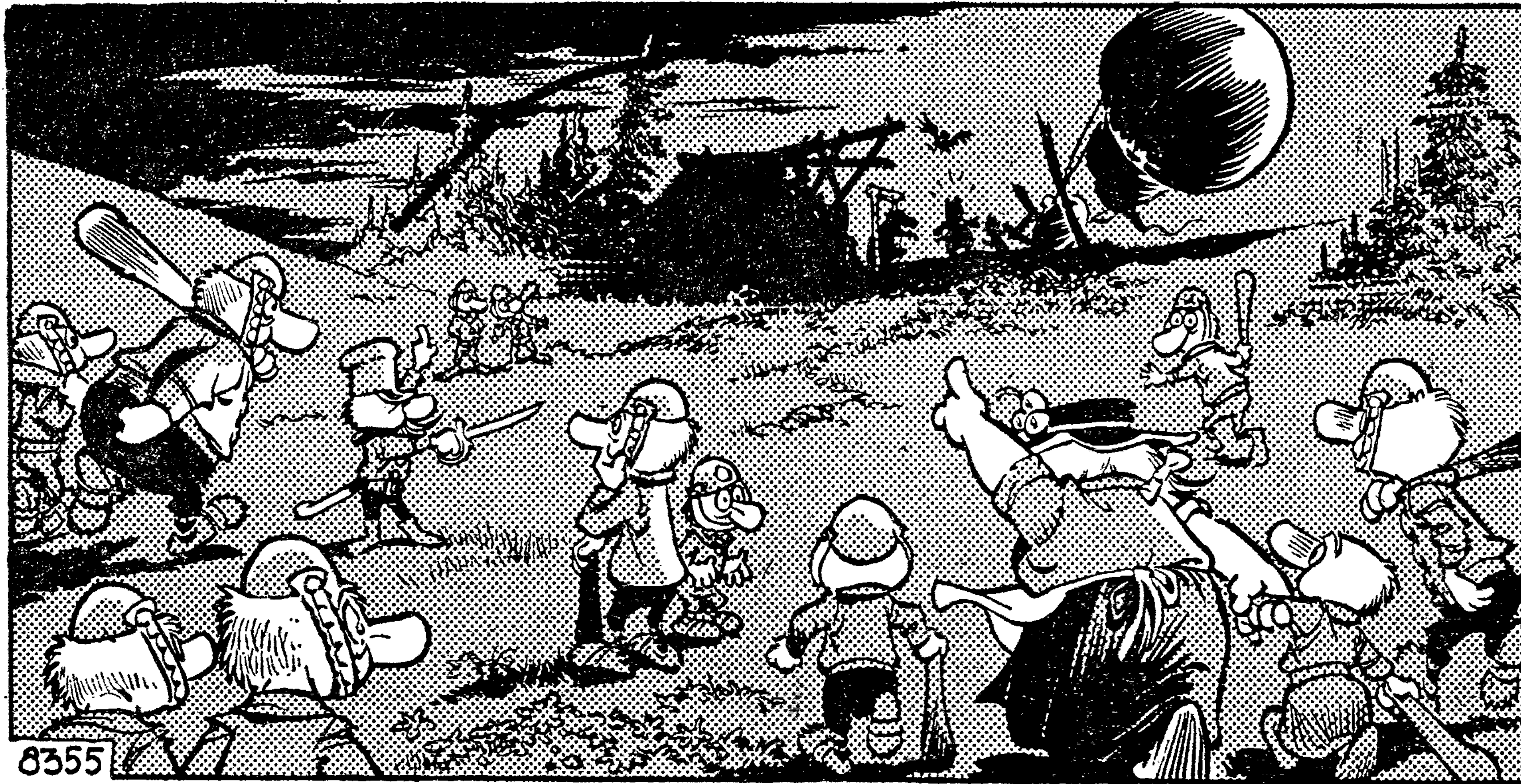
Op dat moment werd er zo dringend op de deur geklopt dat zijn gasten wakker schrokken, en hij stond bevend op om open te doen.

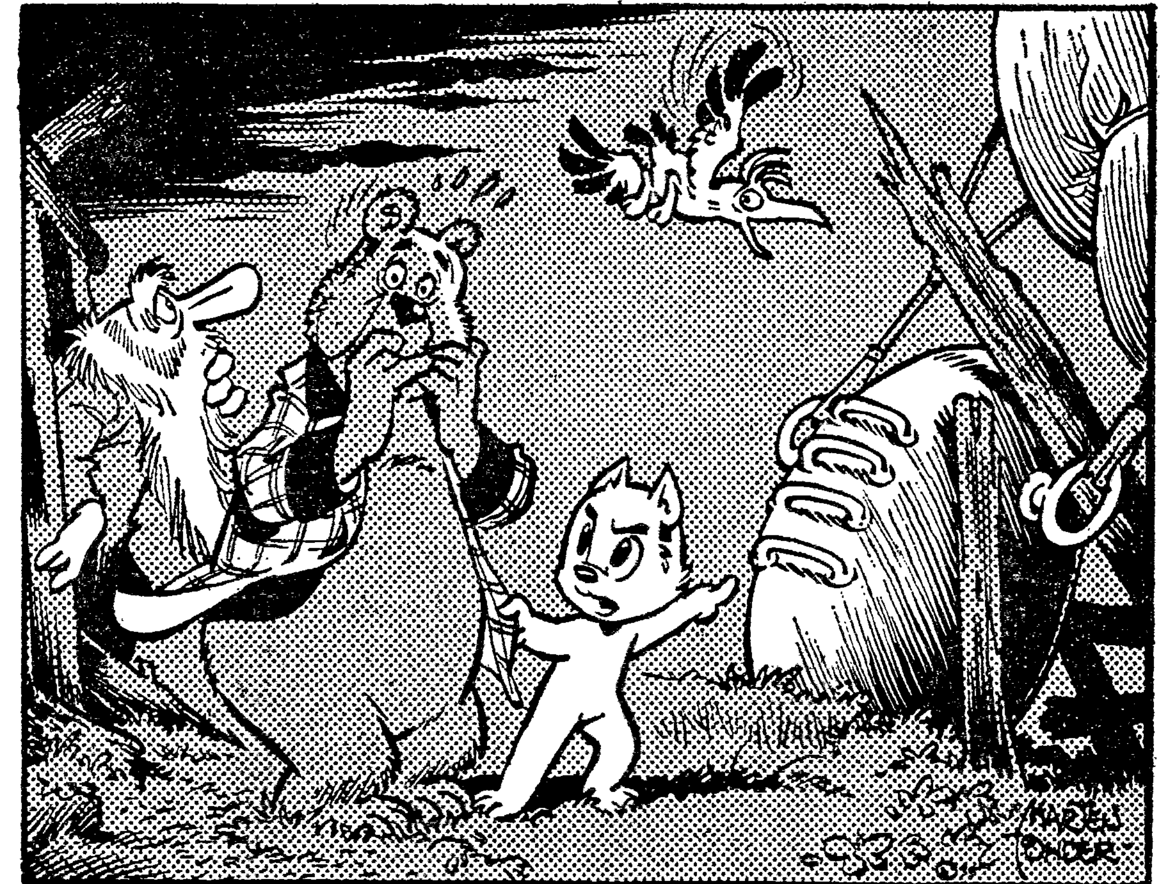
,,V-verraad!'', stamelde heer Ollie, toen hij de vogel Dielema in een windvlaag op de drempel zag staan.
,, 't Is erger'', zei de vogel. ,,Er gaat iets gebeuren! Er zijn invallers op komst, er vliegt een grote bal door de lucht. En ik voel me wirrelig, want er komt storm uit het westen. Ik waarschuw maar even''.
,,Uit het westen'', herhaalde de oude. ,,Dat is lang geleden. Heel lang geleden. Ik herinner me nog...''
Maar Heer Bommel had geen tijd om te luisteren. ,,W-waarschuwen?'', riep hij uit. ,,Waarvoor? W-wat bedoel je met die bal? Wat zijn dat voor invallers?''

8354. ,,Wat bedoel je met invallers en een bal?", vroeg heer Bommel. Verder kwam hij niet, want de hut werd door een zware slag getroffen en zakte gedeeltelijk in, zodat de spreker door neerstortend houtwerk getroffen werd. Het was de steeds zwaarder wordende capsule van de weerballon die op het dak was terecht gekomen en nu samen met de voorgevel voor het gebouwtje op de grond dreunde.
De versufte heer kwam al spoedig bij door de wind die gierend door het open vertrekje blies, en met trillende knieën begaf hij zich naar de deuropening.
,,Dat bedoel ik", legde de vogel Dielema uit. ,,Een inval!"
,,Het is een schande", klaagde de oude. ,,Een overval op het paleis voor overjarigen. Kunnen ze wel?"
,,Het is een ballon!", riep Tom Poes uit. ,,Een soort weerballon. Dat komt goed uit. Gauw, aan het werk, voordat hij beschadigd wordt!"
Heer Ollie staarde zonder begrip naar de puinhopen waarboven de luchtballon zich zwaaiend verhief. Maar toen werd zijn onzekere blik getrokken door een beweging op de vlakte en hij vond zijn stem terug.
,,Hoe k-kan je over w-werk praten?", stamelde hij met bevende mond. ,,D-daar komen ze aan! Help!! Ik wil niet gelijkgeknipt worden!"

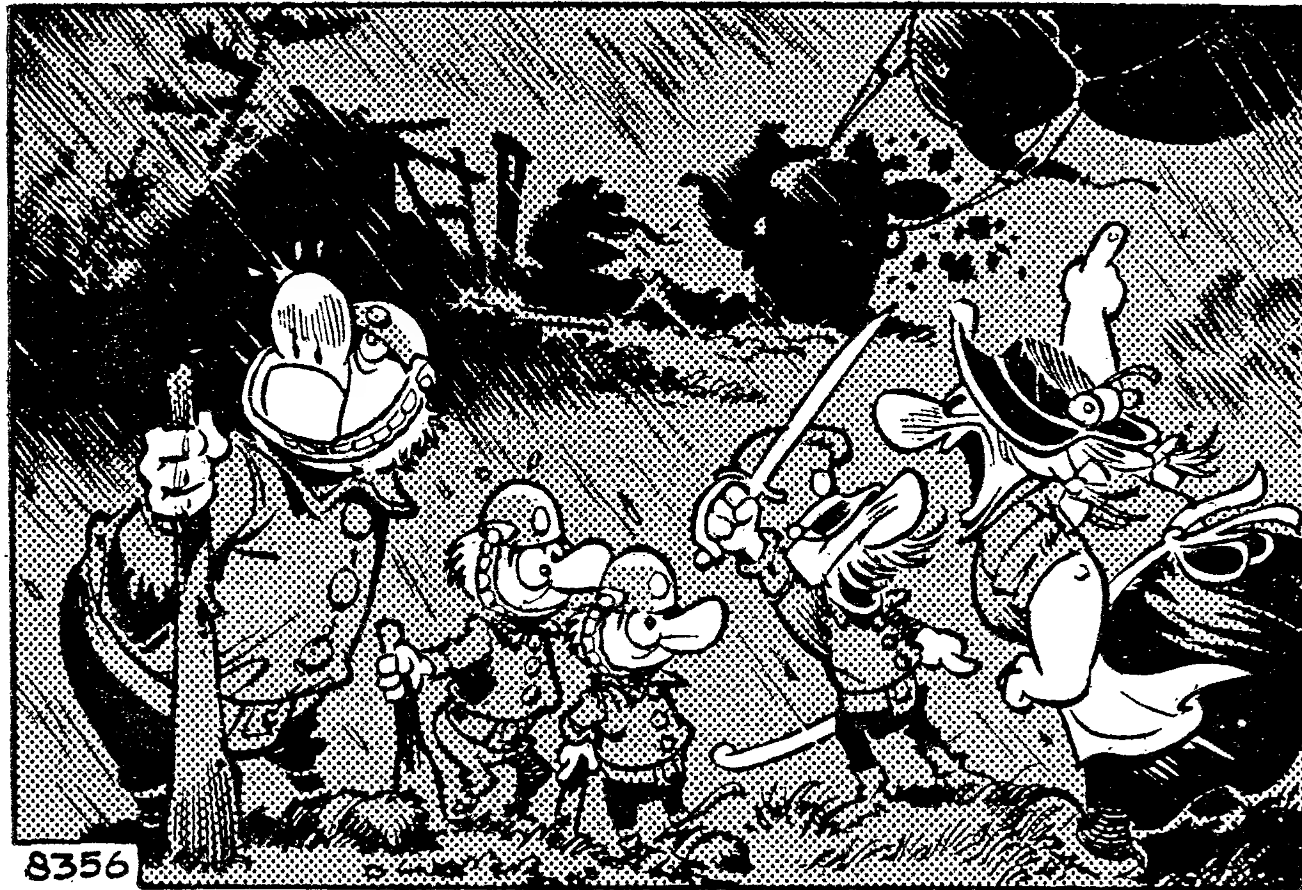

8355. De beweging die heer Bommel gezien had, werd veroorzaakt door de Wirrelaars, die dreigend de hut naderden. Sintel en Meker hadden alarm geslagen, en toen men hoorde dat er een vreemde luchtbal naderde, werden alle meningsverschillen vergeten. In tijden van nood werd iedereen soldaat gemaakt op dit vreemde eiland, zodat een zuivering niet langer nodig was. En zo kon men generaal Obol Repel nu aan het hoofd van zijn troepen zien optrekken, terwijl Kadee van een andere kant naderde.
,,Halt!'', schreeuwde de veldheer. ,,Omsingelen! We weten niet wat er in die bal zit''.
,,Vreemdelingen!'', riep Kadee. ,,Aanvallen! De wind is noord, de morgen gloort!''
,,Orde!'', brulde Repel. ,,De wind is niet noord, hij is zuid! Omsingelen en wachten op het bevel voor de aanval. Orde, vrijheid en recht!''

Het getier van de naderende troepen werd door de wind meegevoerd naar de vervallen hut en heer Ollie stond er verwezen naar te luisteren.
,,We moeten opschieten!'', riep Tom Poes dringend. ,,Vooruit, heer Bommel; we moeten die capsule leegmaken en dan erin!''

,,Ruzie'', prevelde de grijsaard. ,,Er komt slecht weer, dat is altijd zo''.
,,Maar niet uit noord of zuid'', kraste de vogel Dielema, die haastig wegvloog. ,,Dit wordt een storm uit het westen, en wat die brengt weet ik niet.''

8356. De wind nam snel in kracht toe. Hij floot door de bouwvallen van de hut en rukte met zó'n kracht aan de ballon dat Tom Poes niet langer wachtte. Hij beklom de capsule en nadat hij het deksel had losgeschroefd, liet hij zich naar binnen zakken. Daarop begon hij de inhoud naar buiten te gooien, en nu begreep heer Bommel plotseling wat de bedoeling was.

„Opschieten!", riep hij, terwijl hij naar boven klom. „Alles overboord, jonge vriend. Dan wordt hij lichter, zodat hij weer vliegen kan, als je begrijpt wat ik bedoel. Vlug, voordat de kabels knappen en de vijand toeslaat."

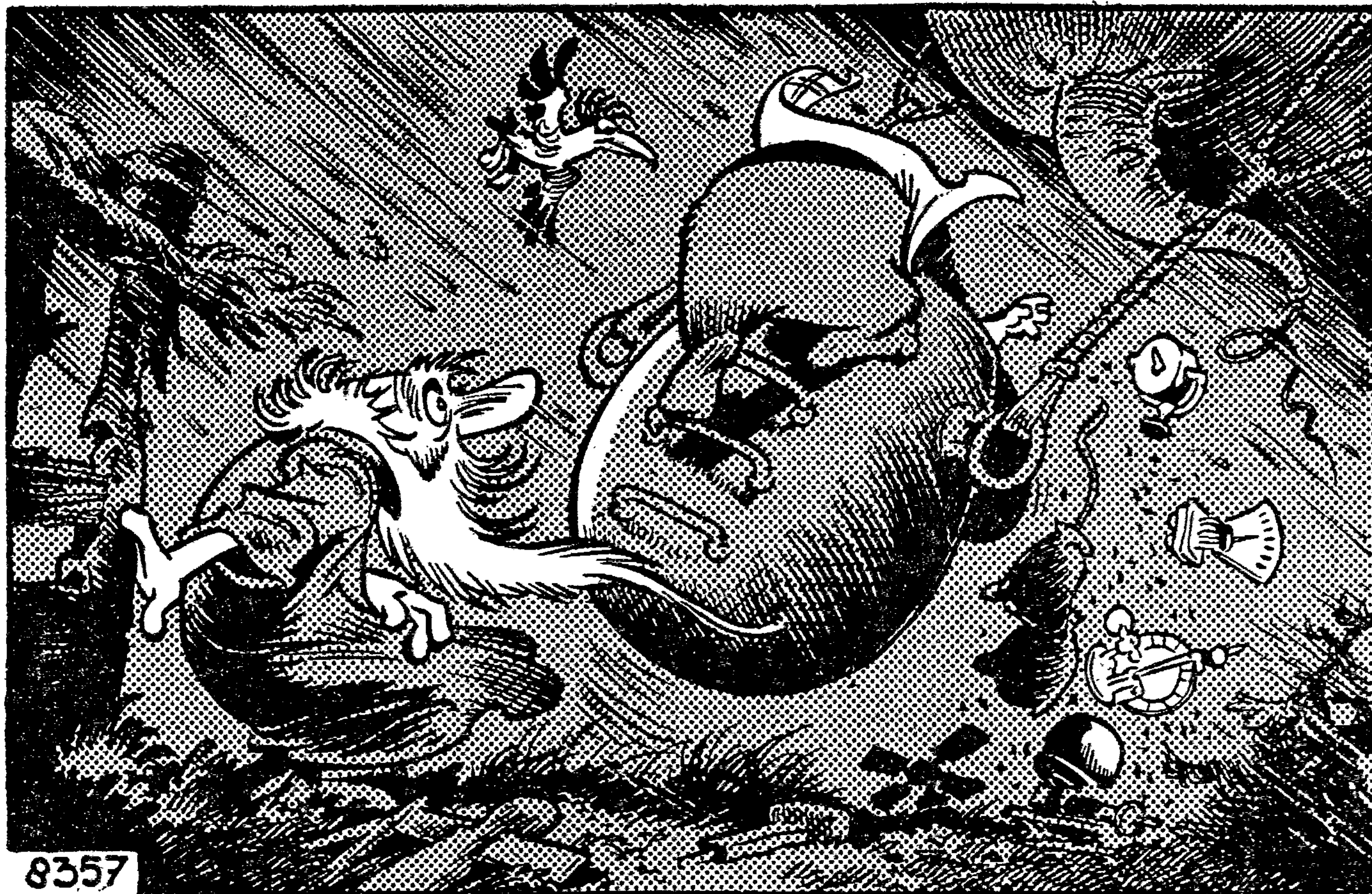
Daar zag het echter nog niet naar uit. Er heerste grote verwarring in het Wirrelse leger, doordat generaal Repel en voorzitster Kadee het niet eens waren over de te volgen tactiek.

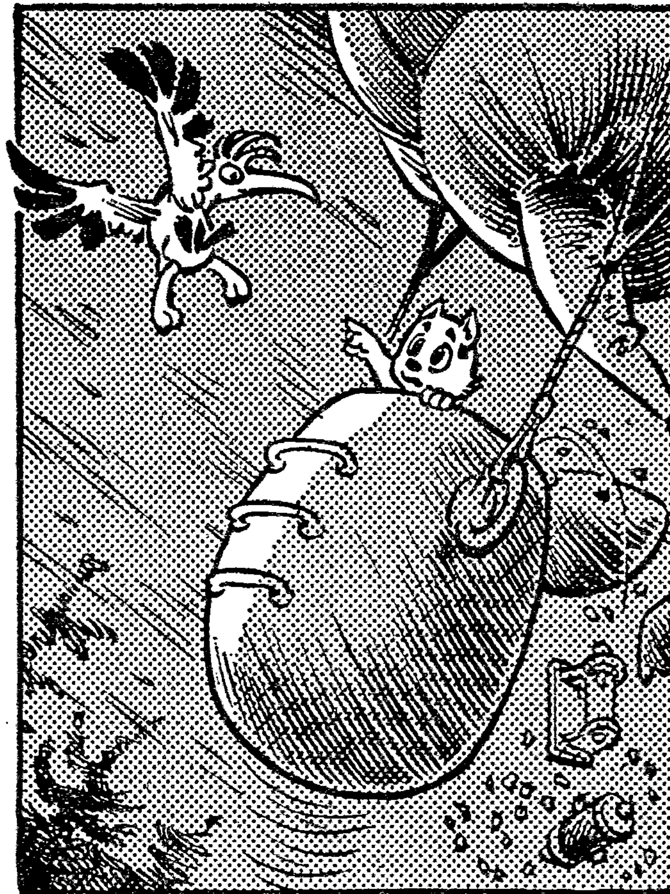
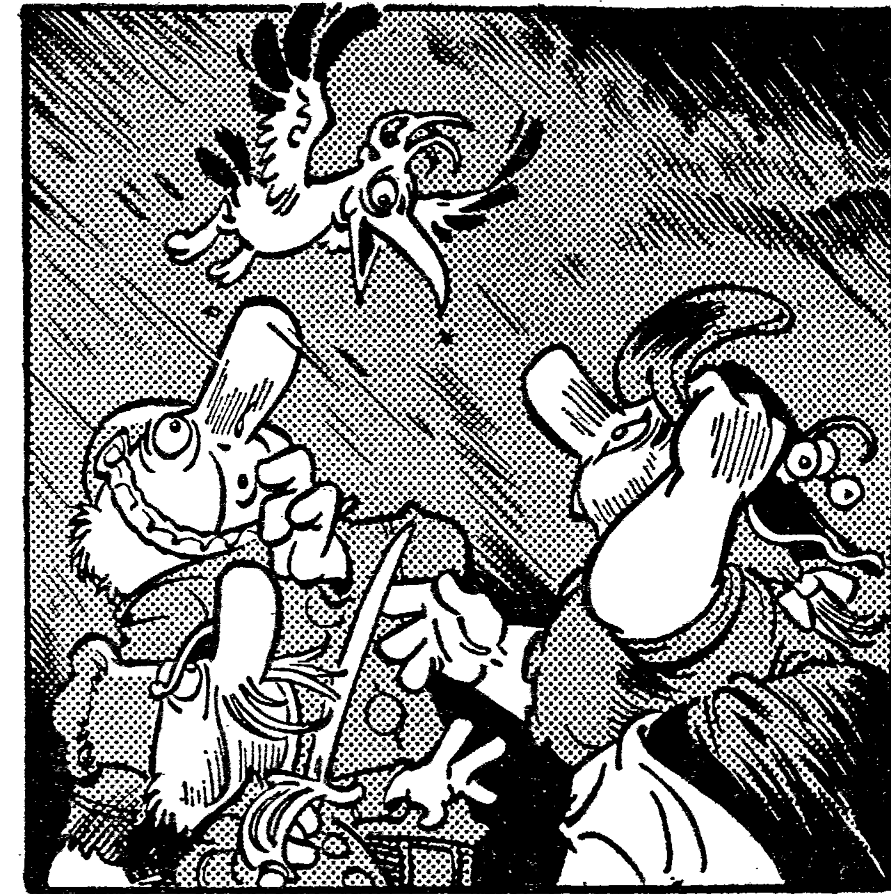
„Val toch aan, sukkel!", gilde de laatste. „Een grote mond, maar doen, ho maar!"

„Orde!", brulde de bevelhebber. „Nog één woord of ik laat je in de ijzers slaan! Er is hier maar één baas en dat..." Verder kwam hij niet, want korporaal Sintel nam onverwacht het woord.

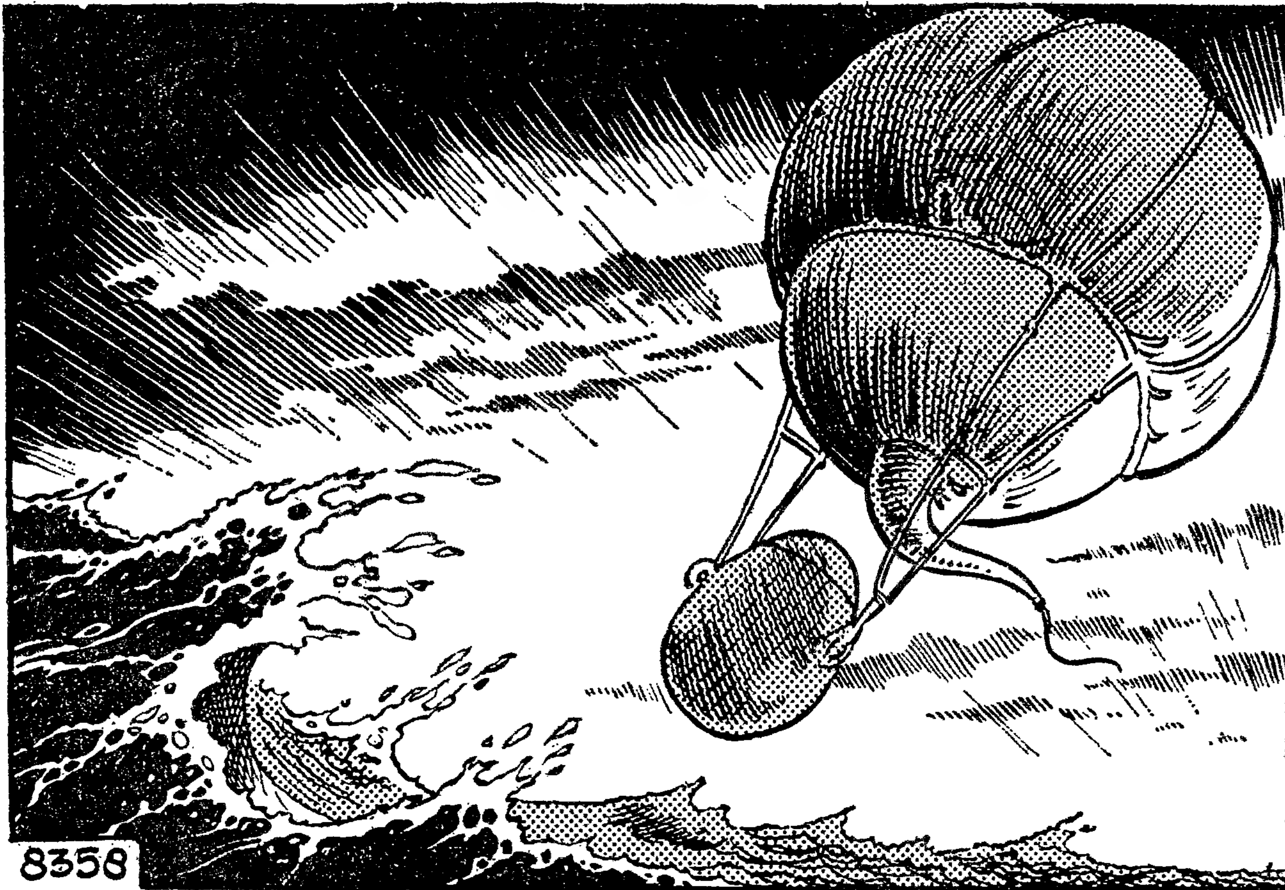
„Hou op met die ruzie!", schreeuwde hij. „Het regent, voelen jullie dat niet? Alles is anders!"

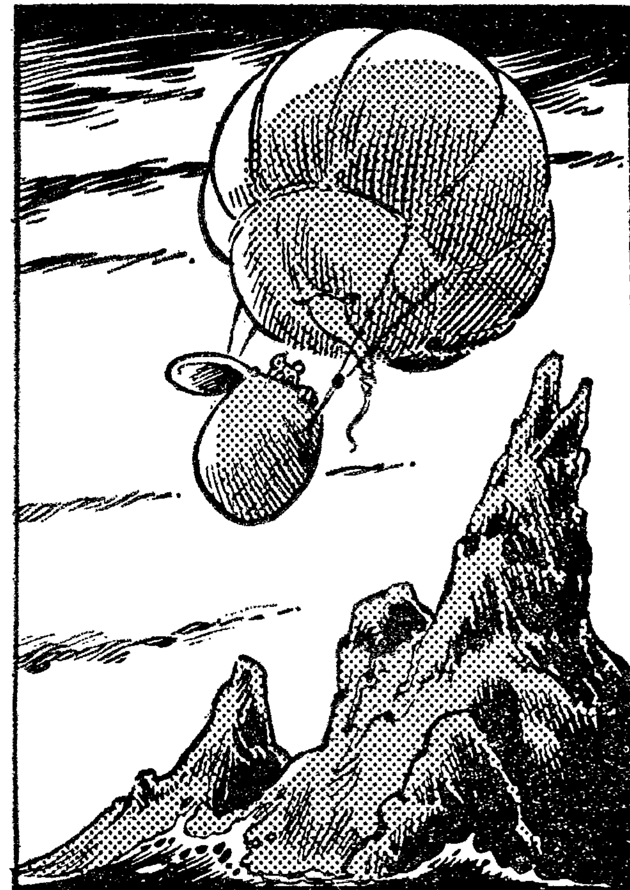
Tot die conclusie was ook de vogel Dielema gekomen. Op een stormvlaag was hij omhoog getild en nu vloog hij verwilderd boven de wolken in het maanlicht. „Regen op de wind", kraste hij. „Storm uit het westen. Wat te doen?"

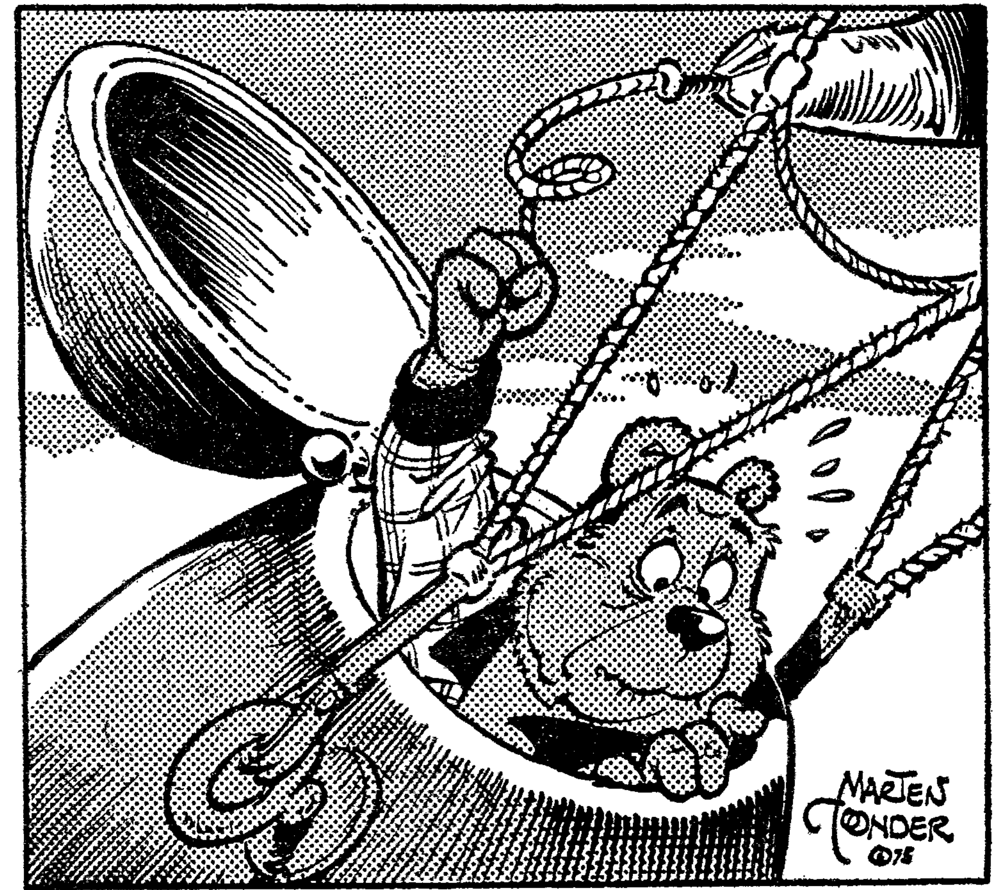

8357. Heer Bommel hing over de rand van de capsule en hielp Tom Poes met het naar buiten gooien van de inhoud. Het viel niet mee, want de meeste apparaten waren stevig vastgeschroefd en ook waren er enkele loodzware buidels bij. Maar toen ze met vereende krachten die laatste over boord hadden gewerkt, begon de ballon te stijgen. Heer Ollie liet zich ontsteld naar binnen vallen, toen de storm het tuig greep en het met grote snelheid over de vlakte joeg. Maar hij was zo vervuld van zijn werk dat hij voortging met het losrukken van de nog overgebleven instrumenten.
„Laat maar, heer Ollie", riep Tom Poes. „We zijn los!"
„Los", herhaalde de vogel Dielema, die verward om hen heen fladderde. „Dat is nou wat ik noem de wind in de zeilen hebben. Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt. Wat te doen? Het is een dilemma."
„Helemaal niet", zei Tom Poes. „Het wordt tijd dat jij ook je zeilen naar de wind zet. Je hebt genoeg tweedracht gezaaid. Nu kan je het goed maken, want de wind is eindelijk west. Rust rest, zegt het oude vers, weet je wel?"
Deze woorden gaven de vogel te denken en hij vloog moeilijk tegen de wind in terug naar Repel en Kadee, die nog steeds verbaasd naar Sintel stonden te kijken.
„De tijd van ruzies is over", kraste hij. „Wind west, rust rest, zegt het oude vers. Jullie kunnen beter gezellig naar huis gaan. Ik waarschuw maar even."

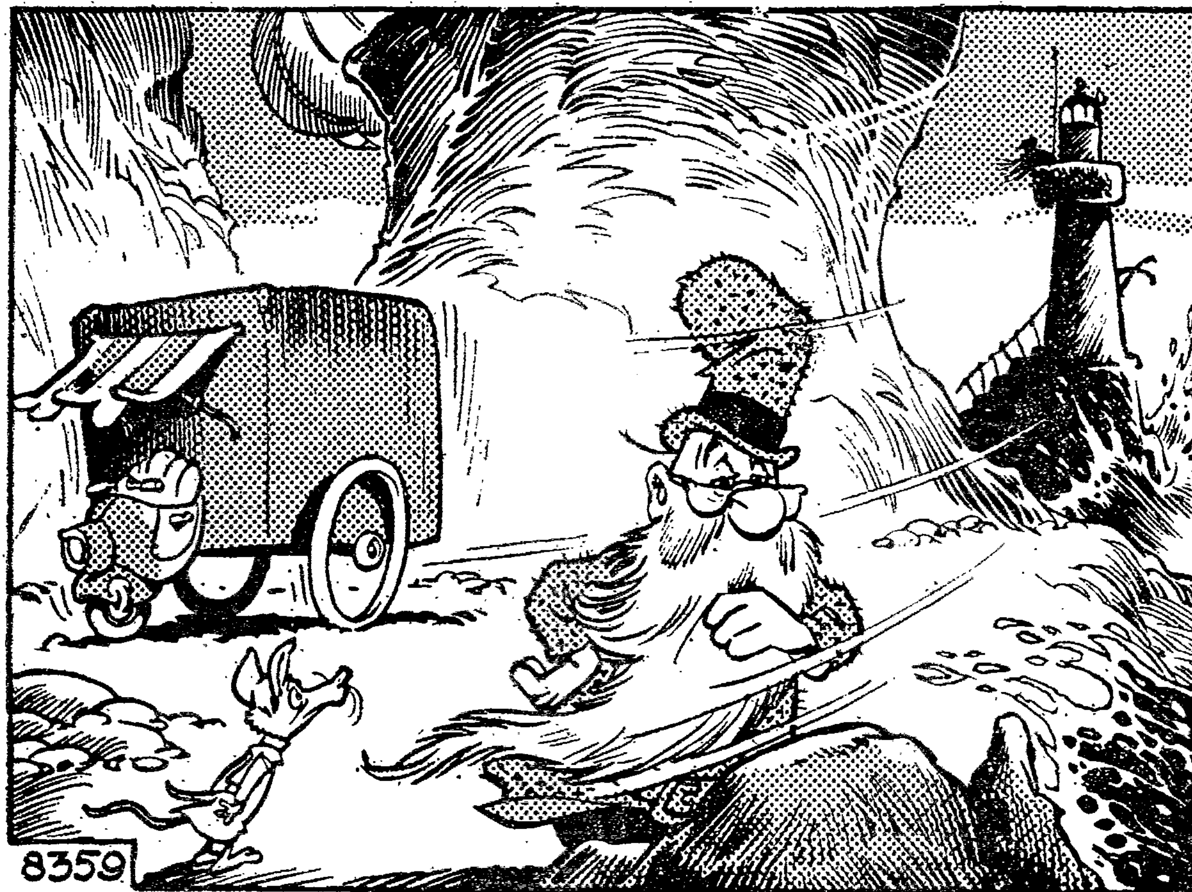

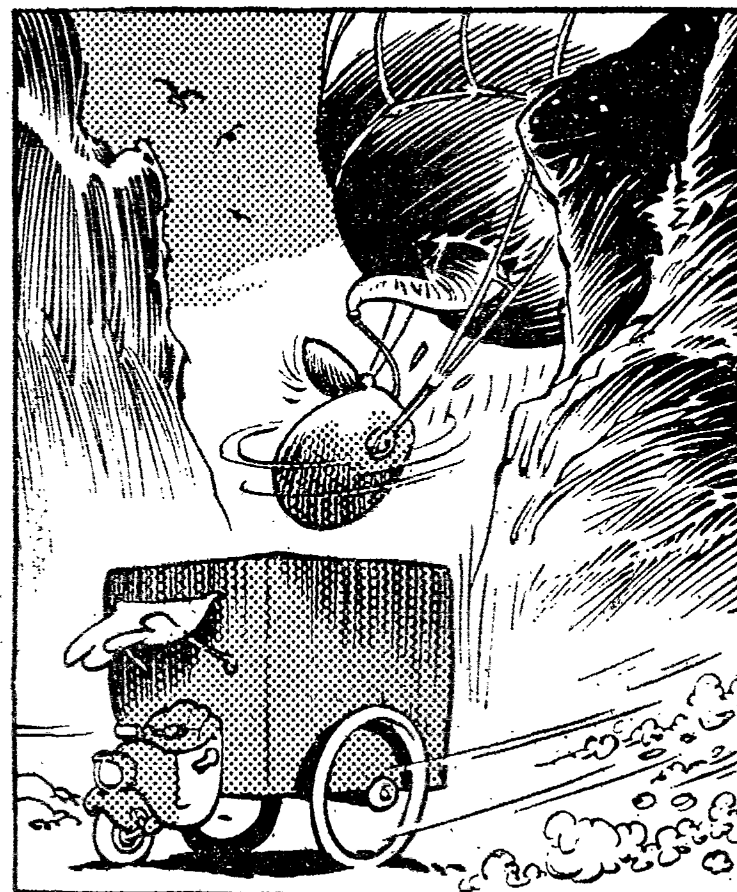

8358. Tegen de morgen hield de regen op. Maar de wind gierde met onverminderde kracht over de zee en joeg donkere wolkenslierten langs het zwerk, zodat het een bleek ochtendkrieken was.
In het grijze licht kon men de ballon laag over de opgejaagde zee zien vliegen, want de stijgkracht had toch wel ernstig geleden. Gelukkig hadden de inzittenden dat niet zo in de gaten, want heer Bommel had het deksel van de capsule gesloten tegen de tocht.
,,Dat hebben we er goed afgebracht", sprak hij, toen hij een beetje bekomen was. ,,Gelukkig zag ik direct dat dit ding ons van dat vreselijke eiland af kon brengen. Alles eruit en wij erin, dacht ik. Maar het was wel zwaar, hoor. Vooral die zakken met pillen. Denk je, dat we nu veilig zijn, jonge vriend? Voor [illegible]mpoeneren of gelijkknippen, bedoel ik?"

,,Dáárvoor wel", zei Tom Poes. ,,Het eiland moet al ver achter ons liggen en het gevaar zit nu in het dalen. Met zo'n storm zal dat niet meevallen en bovendien weten we helemaal niet waar we terechtkomen"

Deze woorden gaven een nieuwe wending aan heer Ollies zorgen en ontdaan werkte hij zich in de enge ruimte omhoog om het deksel terug te slaan. Enige ogenblikken keek hij met knipperende ogen naar het vale licht, terwijl de wind hem om de schedel floot. Toen wierp hij voorzichtig een blik naar beneden en terwijl hij verblekend naar het boven hem hangende ventielkoord greep, slaakte hij een gesmoorde kreet.
,,B-bergen!", stamelde hij. ,,Puntbergen! W-we zullen g-gepiekt worden. Gegerampoeneerd, be-bedoel ik!"

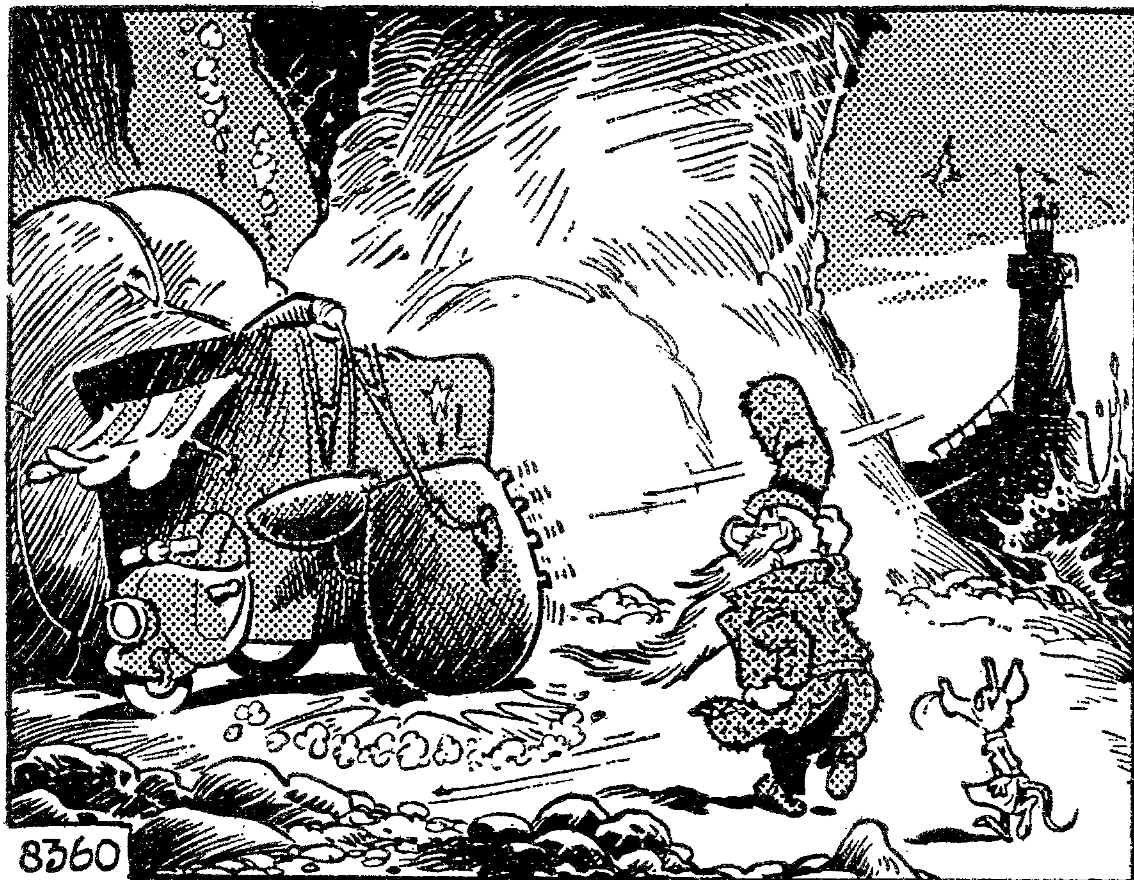
8359. Professor Prlwytzkofski was die morgen reeds vroeg de bergen ingereden om naar zijn ballon te zoeken. Het was echter een vreugdeloze tocht; de wind huilde tussen de pieken en laagvliegende wolkenslierten bemoeilijkten het zicht, zodat hij ten slotte bij de Vergeten Kust aankwam zonder iets te hebben gevonden. Hij stapte uit en staarde mistroostig naar de branding die daar tegen de rotsen beukte.

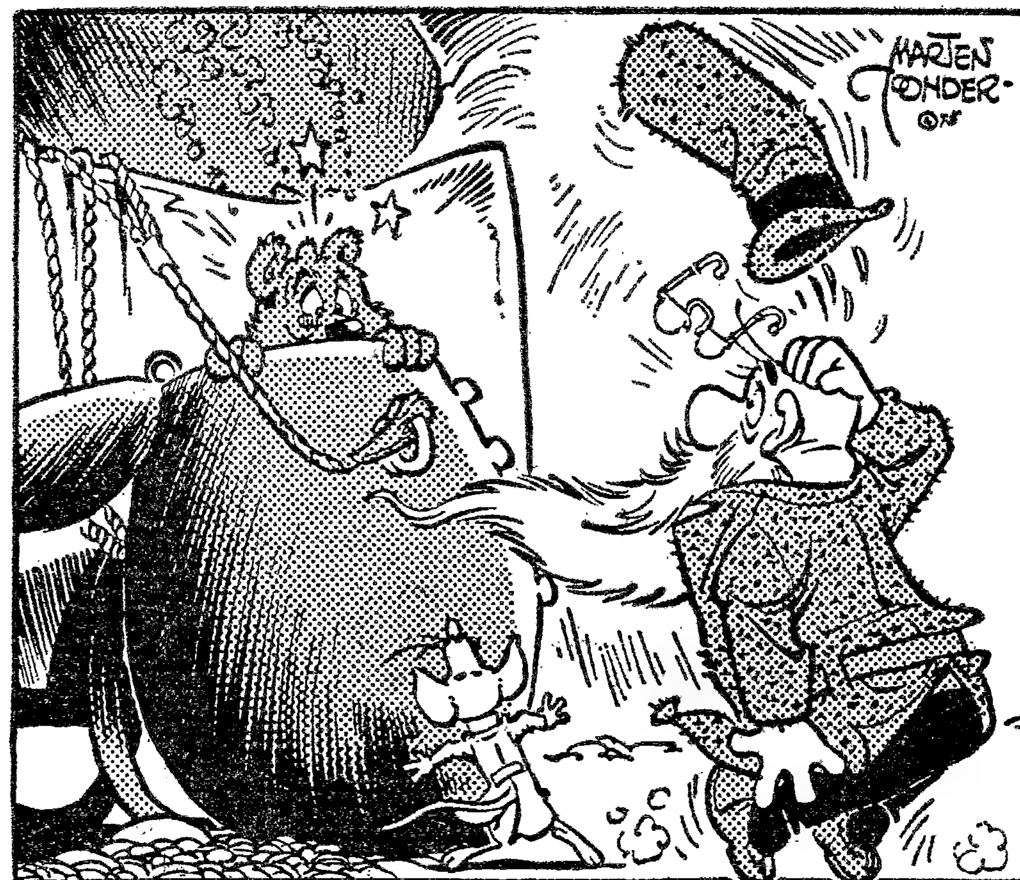
,,Gene spoor'', mompelde hij in zijn baard. ,,Der donderwederse koegel moet in der meereswater afgestort zijn. Schrikkelijk, mijnheer Pieps! Zo ener kostelijker wederballon met allerhand wetenschappelijker apparatuur, verzwonden! En mijner arbeid is gans teruggesteld, zodat ik wellicht nimmer zal weten waarom der wind hier immer zuid- of noordwaarts waaiert....''

,,De wind is west, prof'', onderbrak de assistent. ,,Pal west. En kijk, daar staat een vuurtoren die niet op de kaart voorkomt. Dat is wetenschappelijk toch ook wel interessant''.

,,Praw!'', riep de hoogleraar toornig. ,,West?! Hoe kan men der zuid-noord-passat studeren wanneer der wind west is? En wij zoeken een ballon en geen lichttoren, merkt u zich dat aan!''

Op dat moment klonk er achter hem een hevige slag en toen de geleerde zich verschrikt omkeerden, zagen ze dat hun voertuig geraakt was door de capsule van de dalende ballon.

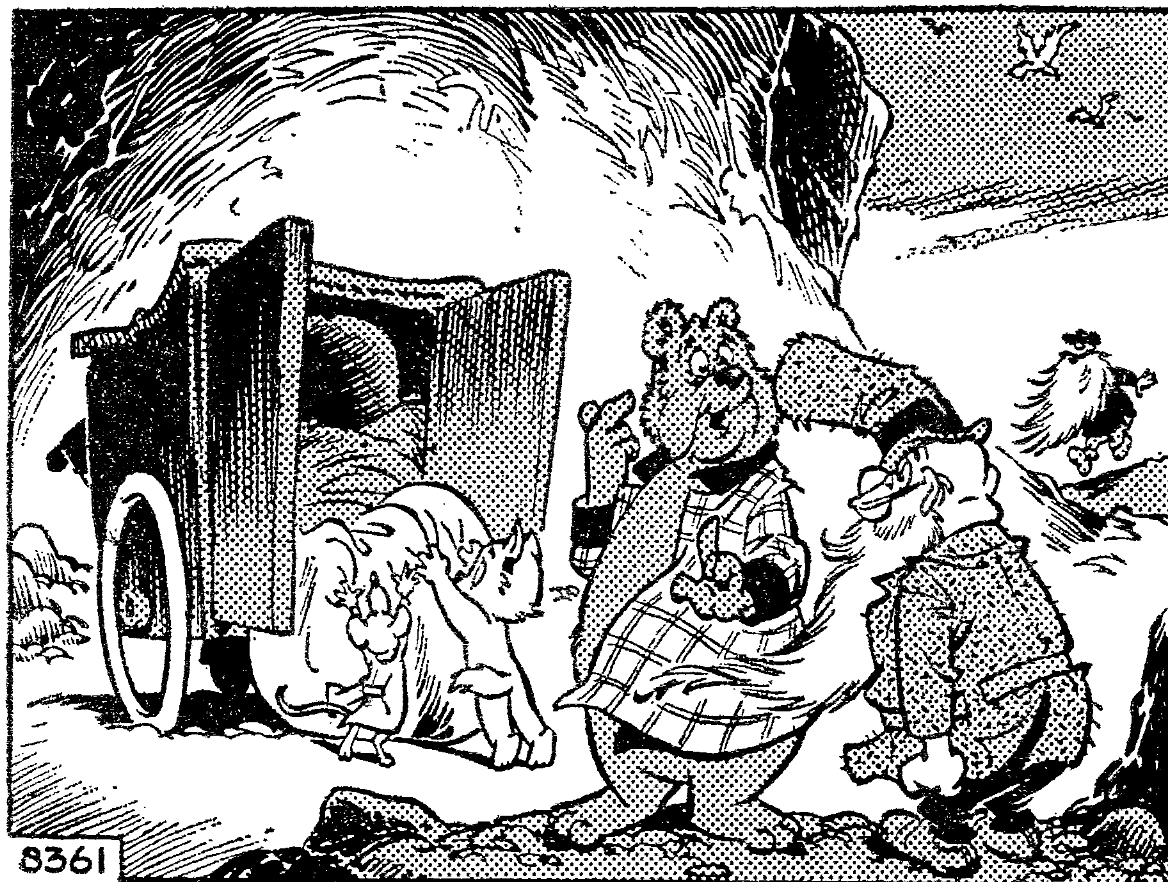

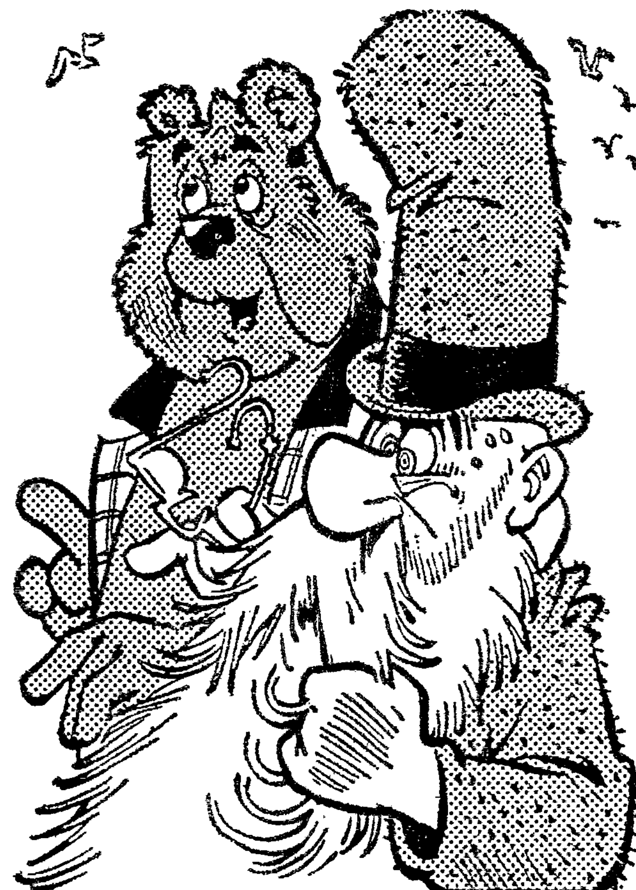

8360 De capsule wankelde enkele ogenblikken op het dakje van de driewieler en stortte toen met een zware dreun naar beneden. De ballon schommelde er zacht sissend achter aan en gleed traag naar de andere kant van het voertuig op de grond, waar hij leeglopend bleef liggen.
,,Daar hebben wij der deugeniets!", kraaide de geleerde, terwijl hij opgetogen voorwaarts sprong. ,,Ach, hoe schoon! Nu zullen wij toch der apparatuur aflezen kunnen. Hij is te snel gelanderd, maar hij kan ons wellicht iets wetenschappelijks melden over der noordzuidfenomeen..."

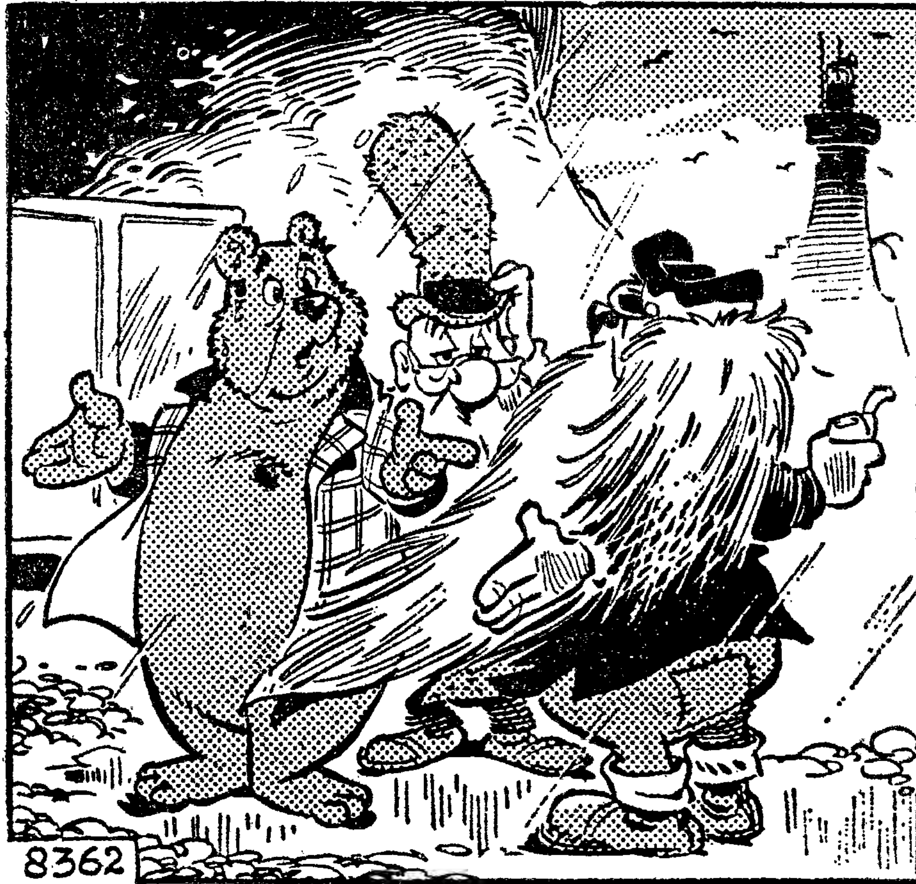
Hij zweeg verbluft, want uit de capsule klonken onbestemde geluiden en een klagende stem in het inwendige sprak: Ik... ik heb mij ernstig bezeerd! Ik wist het wel, er komt geen eind aan mijn lijden".

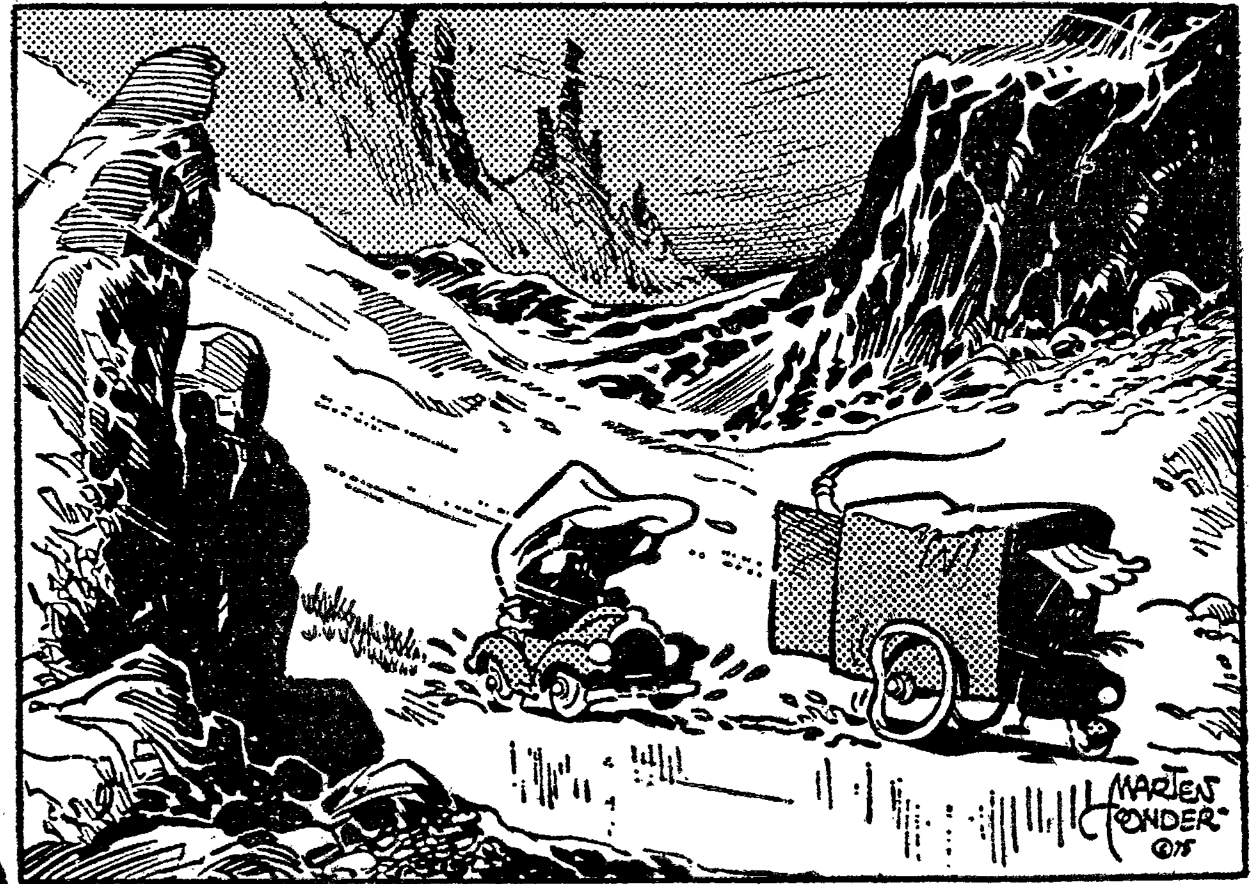
,,U hebt te hard aan dat koord getrokken", zei een andere stem. ,,Daardoor is de ballon leeggelopen".
,,Hij meldt werkelijk iets", stelde de assistent vast. ,,Maar of het wetenschappelijk is?"
,,Praw!", mompelde de hoogleraar. ,,Wat is hier dan loos? Wat mag dát beduiden. Der blits moet ja in der communicator geslagen zijn. Dit vraagt om ener insnijdender onderzoeking, mijnheer Pieps!"
Maar voordat hij daaraan had kunnen beginnen, begon de metalen bal te schommelen en daarop verscheen het vertrokken gelaat van heer Ollie boven de rand uit.
,,Het is der Bom!", kreet de heer Prlwytzkofski inzakkend. ,,Ach, hoe kan men zó wetenschappelijk arbeiden?"

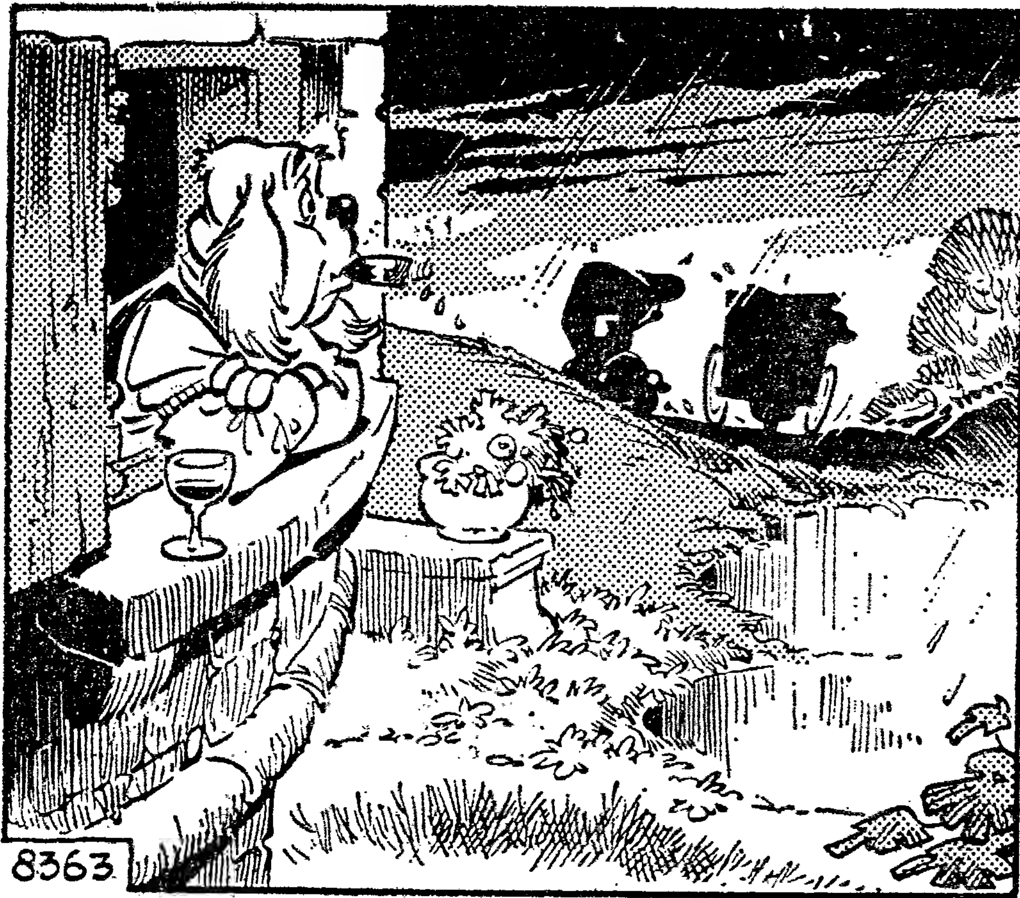

8361 Professor Prlwytzkofski sloeg met klimmende ontzetting de afdaling van heer Bommel en Tom Poes gade.
,,Dat is ja niet mogelijk!", riep hij handenwringend uit. ,,Men kan niet in de capsule verblijven. Er is ja allerhand apparatuur daarin om der noord-zuid-windfenomeen te registreren".
,,Die is er niet meer", zei heer Ollie sussend. ,,Die hebben wij er even uit moeten goo… van dat eiland af te raken toen de wind naar het westen draaide. Om da… gistreren hebt u geen apparaatjes nodig, hoor. Ik kan u alles haarfijn uitleggen. Kijk, als de wind is zuid, dan trekt Obol Repel uit, maar als je Kadee zingen hoort, komt de wind uit noord. Ze zong trouwens vals en alles was héél vreselijk, omdat het rampoeneren mij boven het hoofd hing, zodat ik geheel slapeloos zonder eten uit de lucht ben gevallen".
Deze uitleg sloeg de geleerde met stomheid. Hij nam voorzichtig zijn bril af en trachtte met rollende ogen zijn gedachten te ordenen.
,,Dit isj ja wdrzinniger kwtssj", prevelde hij tenslotte. ,,Alzo. Wetenschappelijk kan ik slechts vaststellen dat nietsj wetenschappelijk vast te stellen isj. Het isj vreesbaar..."
Op dat moment klonk er een opgewonden stem achter hem. ,,Ik wist het!", riep die. ,,Daar is eindelijk de aflossing! Ja, ja, wind west, rust rest!"
Het was vuurtorenwachter Sip Misser die hen naderde.

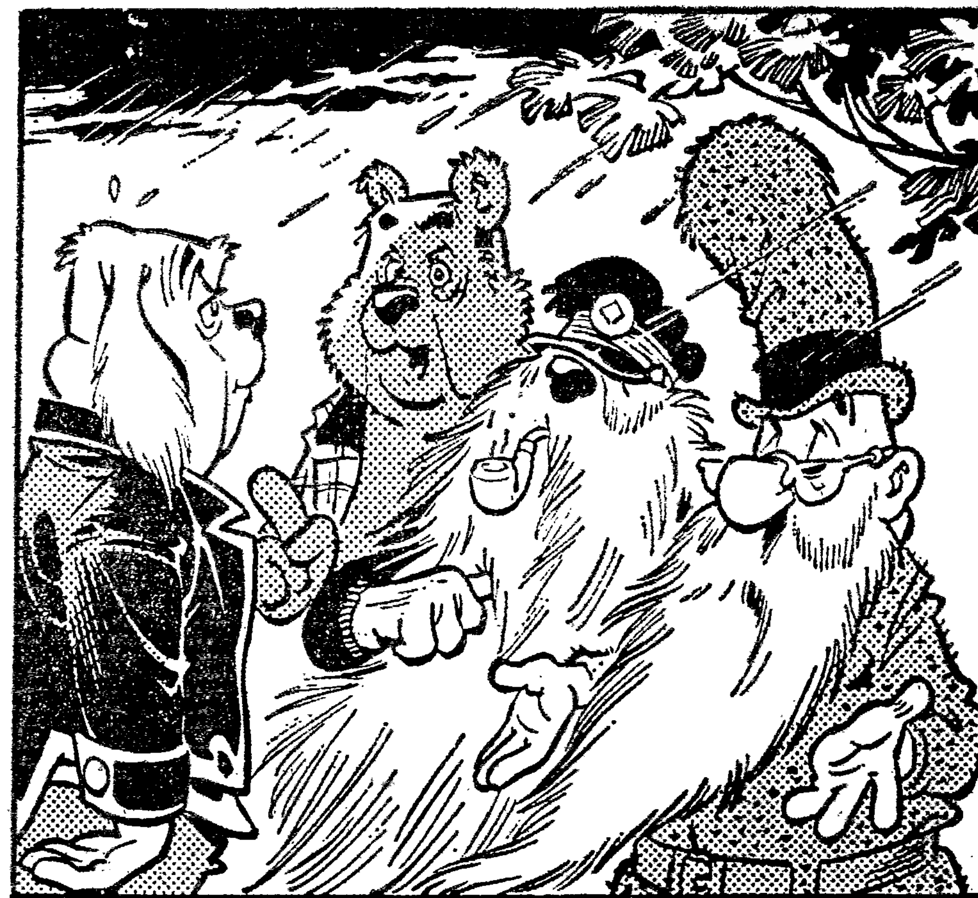
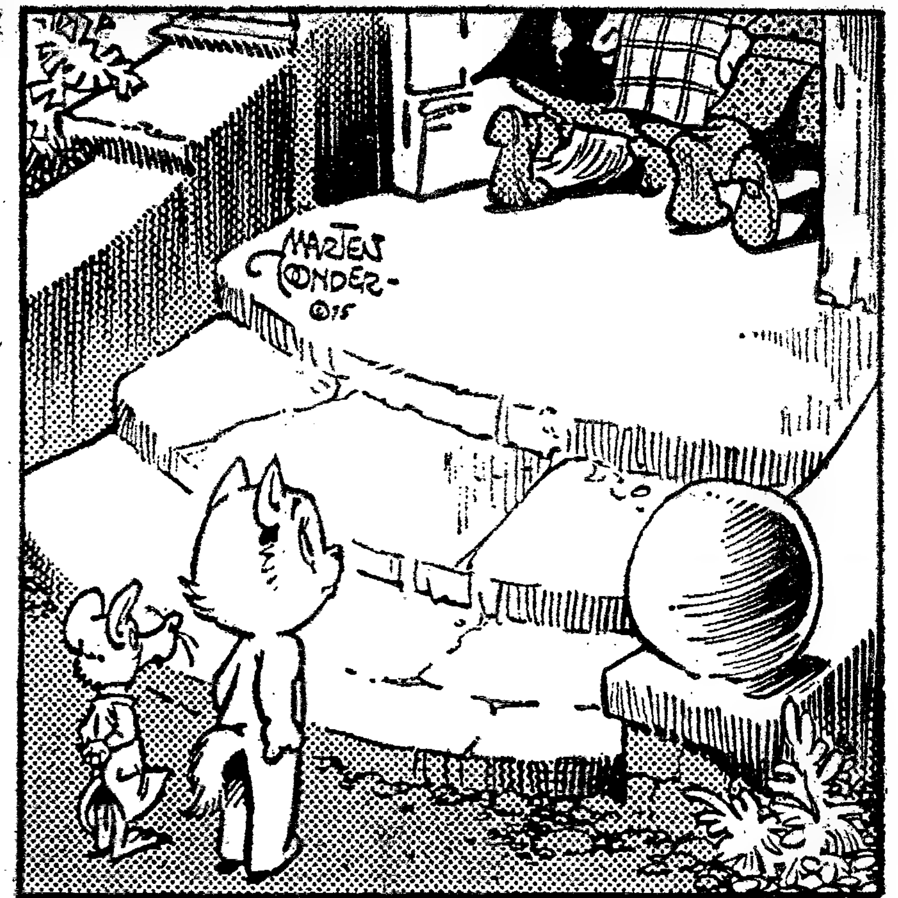

8362. „Ik ben de aflossing niet", zei heer Bommel. „Ik ben hier verongelukt, zodat ik de Oude Schicht kan ophalen. Als de professor tenminste een beetje benzine voor me heeft, met het oog op het rijden."

„O", mompelde de vuurtorenwachter. Een ogenblik stond hij verslagen en met fladderende haren in de wind, maar toen verscheen er een rode gloed onder zijn baard.
„Ik neem het niet langer!", riep hij uit. „Mijn wrakhout is op, de visvangst is slecht en morgen ben ik jarig. Dan val ik in de AOW. Ik ga hier weg! Ik gooi mijn baantje erbij neer!"
„Praw!", sprak professor Prlwytzkofski, die oplettend geluisterd had. „Men kan iets niet nedergooien wat niet bestaat, dat is wetenschappelijk vastgesteld. En uw lichttoren existeert ja niet, omdat hij niet op de kaart staat."
„Dat is dan mooi opgelost", zei heer Ollie glimlachend. „Ik had het zelf kunnen bedenken. U kunt met mij meerijden naar de bewoonde wereld, heer Misser. Als ik tenminste een beetje benzine krijg van de professor hier."
Dat werd geregeld, en omdat Tom Poes intussen met de assistent Pieps de ballon in de driewieler gewerkt had en de heer Misser niet gehinderd werd door bagage, konden ze vertrekken.
De wind floot door de bergpas, maar daar hij uit het westen kwam, hadden ze er niet zoveel last van als op de heenreis.
„Gelukkig maar", zei heer Bommel. „Ik ben aan het einde van mijn krachten."

8363. Tegen het einde van de middag leunde de bediende Joost uit het venster van zijn torenkamer en keek naar het overtrekken van de wolkenvelden.
„Het afscheid van de zomer", prevelde hij, aan zijn sigaar trekkend. „Maar met een goed glas port is het te verdragen, als heer Olivier op reis is."
Op dat moment werd er een naderend motorgeronk hoorbaar en over de heuvel verschenen twee voertuigen die de trouwe knecht bekend voorkwamen.
„De vakantie is afgelopen", stelde hij vast, terwijl hij zich haastig terugtrok. „Ik zal maar een paar blikjes gaan openmaken, als ik zo vrij mag wezen."
Joost weet van aanpakken als het moet en enkele minuten later stond hij dan ook reeds op de stoep om zijn meester welkom te heten.
„Vakantie is geen ontspanning, als je dat soms denkt", sprak deze desgevraagd. „Ik ben geheel uitgeput en ik zou zelfs gelijkgeknipt zijn, als er geen westenwind was opgestoken."
„En ik zou niet zijn afgelost", verklaarde de vuurtorenwachter. „Het klopt toch maar precies met die wind."
„Praw!", riep professor Prlwytzkofski gemelijk uit. „Er klopt ja niets. Der wind is niet wetenschappelijk onderzocht geworden!"

„Alles is goed afgelopen", hernam heer Bommel troostend. „Ik nodig u uit voor een voedzame maaltijd, die Joost zeker klaar zal hebben."
„Inderdaad", zei de bediende. „Ik heb mij verstout een eenvoudige Potage à la Conserve en enkele Saucisses Choucroutes voor te bereiden. Mag ik u voorgaan?"

„Hm", zei Tom Poes, het groepje naogend. „Goed afgelopen? Ik ben benieuwd hoe die westenwind op het eiland Wirrel werkt."

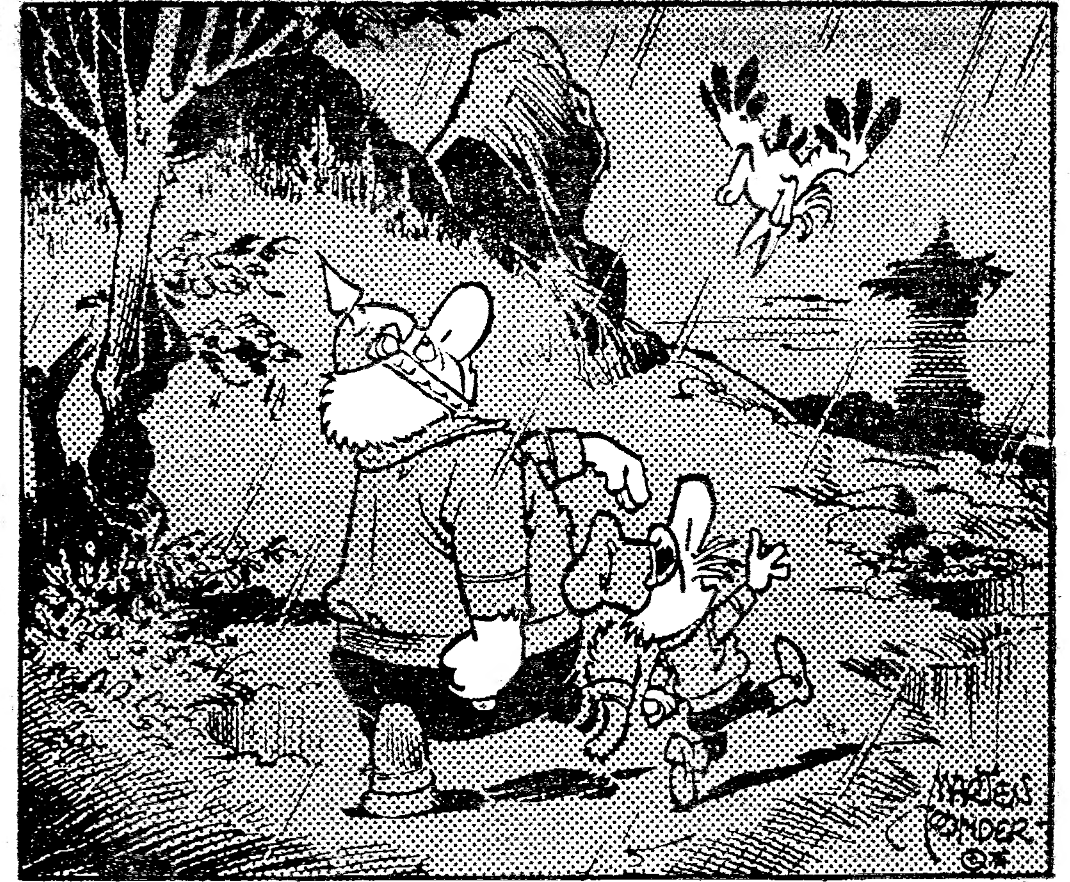

8364. De westenwind huilde over het eiland Wirrel en de regen kletterde op het dak van de eenvoudige boerenhoeve. Maar binnen was het droog en de aangename geur van knollensoep trok door de eetkeuken, waar de familie hongerig aan tafel zat.
,,Gezellig'', mummelde de grootvader mijmerend. ,,Net als vroeger. Dit is nu waar ik altijd naar verlangd heb: een rustige oude dag''.

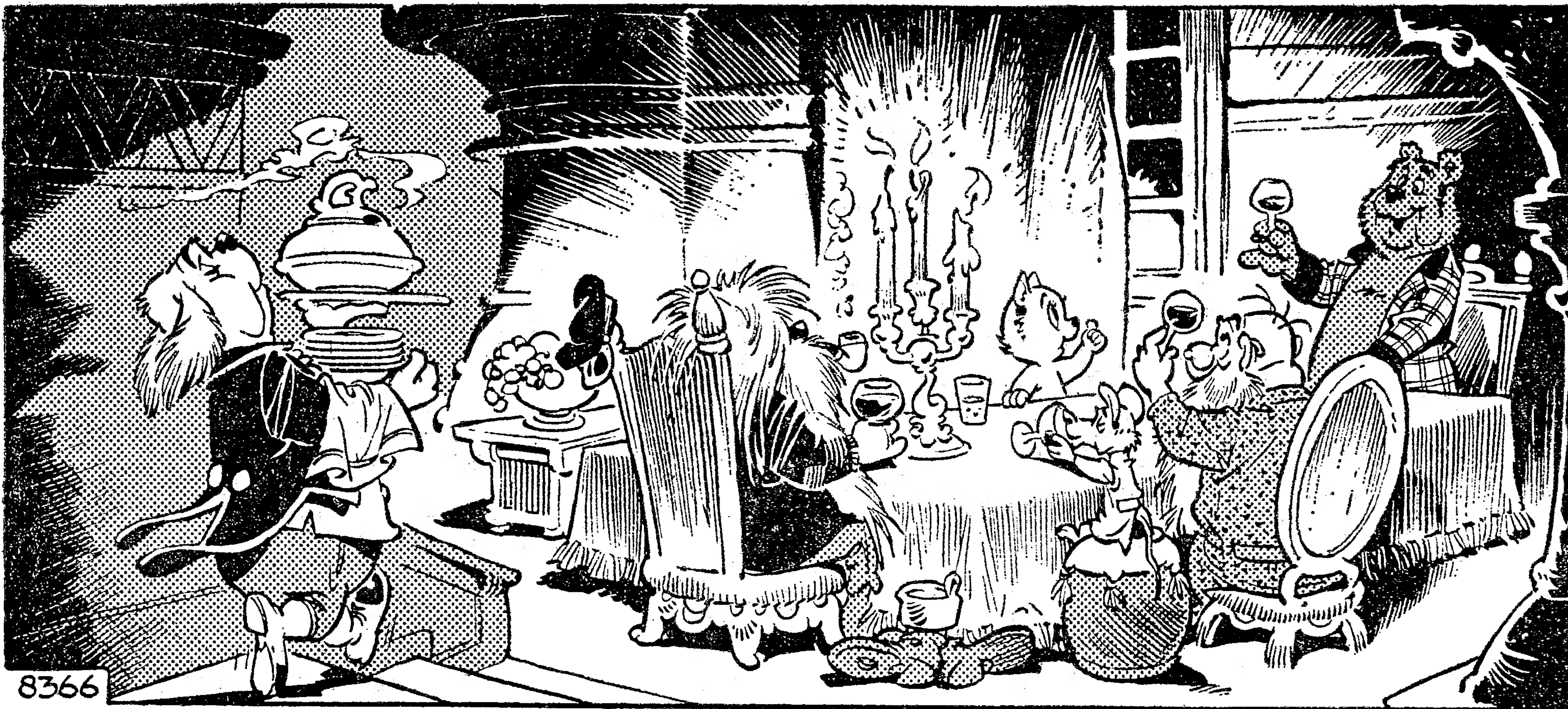
,,Rustig?'', riep de vader, die bij de kookpot doende was. ,,Voor jou wel, maar voor mij niet! Koken is geen mannenwerk. Ik lijk wel gek om hier te staan, terwijl mijn vrouw niets doet''.
,,Begin je weer?'', riep Kadee boos wordend. ,,Dit is de tijd van de vrouw en dat is maar goed ook. Mannen zijn tirannen en jij bent de ergste! Ruzies en oorlog, daar ben jij goed voor! Jij altijd!''
,,Ik wou dat pa opschoot'', zei Meker. ,,Ik heb honger''.
,,Doe het zelf, kwaaie aap!'' tierde de heer Repel, terwijl hij de pollepel wegwierp. ,,Het wordt tijd dat jullie manieren leren!''
Nu ontstond er een groot ongenoegen, dat tot buiten de eens zo vreedzame boerenwoning hoorbaar was. Daar zat de vogel Dielema kleumerig in de regen naar het verlichte venster te kijken.
,,Wat een weer'', prevelde hij. ,,Ach ja, wie wind zaait, zal storm oogsten, ik had het kunnen weten. Maar ik heb zo het idee dat dit niet lang kan duren met al dat geruzie en geschreeuw. Ik denk dat de wind verder aan het krimpen is''

8365. De vogel Dielema had gelijk. Wind uit het westen duurt niet lang op het eiland Wirrel en toen hij opvloog, brak de maan reeds door de wolken.
„Zuidenwind", sprak hij tevreden tot zichzelf. „Nu breken er weer tijden aan waarin een vogel tonen kan wat hij waard is".
Hij cirkelde terug naar de boerderij, en ja hoor, toen hij er aankwam, werd juist de deur opengeworpen en marcheerde de heer Repel, gevolgd door zijn oudste zoon Sintel, naar buiten.
„Ik neem het niet langer!", schreeuwde de eerste over zijn schouder. „Ik zal zorgen, dat hier orde komt! Ik richt een partij op. De Partij voor Orde, Vrijheid en Recht. Leve de POVER! Voorwaarts, Sintel! Naar het kasteel! Bewapenen! We zullen vechten voor onze vrijheid!"
Dielema, die even op de drempel getoefd had, vloog het tweetal haastig na en haalde hen in voordat ze de toren bereikt hadden.
„Opa zegt dat er geen ruzie moet worden gemaakt", krast hij. „Hij houdt van rust, zegt hij. Ik waarschuw maar even".
„De oude moet zijn mond houden!", riep Repel schallend. „Hij kan beter naar het rusthuis voor ouden van dagen gaan! Ik ben de baas hier, en in het vervolg kan je me beter aanspreken met generaal!"

8366. Op Bommelstein waren de kaarsen aangestoken en terwijl de gasten op de maaltijd wachtten, schonk heer Bommel de glazen vol.
„Uw gastelijkheid is zeer prijzenswaard, mijnheer Boml", zei professor Prlwytzkofski, die een beetje ontdooide na de eerste slok. „Maar het is schade dat u mijner apparatuur hebt laten verzwinden. Ik zal opnieuw moeten aanvangen met der studering des Waaigatwindes".
„Ach, die wind!", riep heer Ollie uit, „die hebben wij genoeg bestudeerd! Eerst begreep ik het niet zo goed, maar door mijn diep gedachtenleven weet ik nu precies wat er gebeurt".
Hij nam een teug en vervolgde: „Kijk, eenvoudige lieden hebben erg gauw last van wind. Het gaat er maar om uit welke hoek hij waait, als u begrijpt wat ik bedoel. Uit de ene hoek komt een generaal met recht en orde en uit de andere hoek komt een Kadee, die altijd gelijk heeft. Die komt met gelijkheid, bedoel ik. En de eenvoudige lieden vergeten alles van vroeger en waaien met iedere wind mee, terwijl men een heer altijd wil rampoeneren. Dat is moeilijk, hoor. Net wanneer men gewend is aan het ene, verandert de wind, en dan komt het andere, en prettig is het nooit. Maar ik heb de enige manier gevonden om geen last van de wind der verandering te hebben en dat is om gewoon maar een heer te blijven, wat jij, jonge vriend?;;
„Ja, ja", zei Tom Poes. „Hoort u wel, dat de storm afgelopen is? De wind is zuid!"
Hij wees naar het raam en in de invallende stilte hoorde men het zachte ruisen van zomerregen op de bladeren.
„Nu trekt Obol Repel uit", mompelde vuurtorenwachter Misser en de geleerde voegde eraan toe: „Het is ja allemaal zeer onwetenschappelijk. Maar der wijn is recht aangenaam".

EINDE VAN DIT VERHAAL

750929

Heer Bommel en de wind der verandering

door Marten Toonder